
VÝROČNÍ ZPRÁVA

Národní galerie v Praze

2012

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Národní galerie v Praze

2012

OBSAH

1/ Úvodní slovo generálního ředitele	5
2/ Stručný přehled hlavních činností	7
3/ Organizace	9
4/ Stálé expozice a výstavy	13
5/ Galerijní programy – činnost lektorských oddělení	23
6/ Standardy ekonomické a fyzické dostupnosti	45
7/ Péče o sbírkové předměty a jejich dokumentace	49
8/ Akvizice	55
9/ Archiv, knihovna a metodické centrum	65
10/ Věda a výzkum	73
11/ Publikační a ediční činnost	85
12/ Odborné posudky, expertizy, znalecké posudky a osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty	95
13/ Zajištění průběžného informování o činnosti	97
14/ Auditorská a kontrolní činnost	99
15/ Majetek NG a objekty využívané pro výstavní činnost	101
16/ Základní personální údaje	105
17/ Hospodaření	107

Název zpracovatele:	Národní galerie v Praze (dále též „NG“)
Sídlo zpracovatele:	Palác Kinských Staroměstské náměstí 12 110 15 Praha 1
Statutární zástupce NG:	generální ředitel
Identifikační číslo:	00023281
Internetové stránky:	www.ngprague.cz
Telefon:	+420 222 329 331
Fax:	+420 222 324 641
E-mailová adresa:	genreditel@ngprague.cz
Způsob zřízení NG:	zákon č. 148/1949 Sb., o Národní galerii v Praze
Právní postavení NG:	státní ústav v postavení státní příspěvkové organizace
Orgán vykonávající funkci zřizovatele:	Ministerstvo kultury ČR
Evidenční číslo sbírky NG v CES:	NGA/002-04-30/115002
Oprávnění pro znaleckou činnost NG:	<ul style="list-style-type: none"> - „v oboru školství a kultura s rozsahem znaleckého oprávnění pro výtvarné umění volné (malba, plastika, grafika)“ (zapsáno Ministerstvem spravedlnosti ČR ve druhém oddílu seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost; publikováno v Ústředním věstníku ČSR, ročník 1986, částka 5), - v oboru ekonomika s rozsahem „znaleckého oprávnění pro oceňování děl malířských, sochařských, grafických a děl vytvořených jinými médii, pokud jsou v předmětu činnosti Národní galerie v Praze“ (rozhodnutí ze dne 7. 11. 2001 M – 1787/2001).
Akreditace udělené NG:	<ul style="list-style-type: none"> - akreditace č. j.: 37736/2005-25 (do 5. 1. 2012) od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR k provádění vzdělávacích programů akreditovaných pro účely zákona č. 63/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, - akreditace č. j.: 34699/2005-25-445 (do 4. 1. 2009) od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR k provádění vzdělávacího programu: Digitální fotografie a její využití ve výtvarné výchově a vydávání osvědčení o jeho absolvování, - akreditace na seminář Tvůrčí využití ICT ve výuce výtvarné a hudební výchovy u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR v rámci DVPP pod číslem 15 843/2007-25-366, - akreditace archivu NG podle § 80 odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě.

NG je metodickým centrem pro muzea výtvarného umění (MC MVU).

1

ÚVODNÍ SLOVO
GENERÁLNÍHO ŘEDITELE

Rok 2012 byl pro Národní galerii v Praze rokem výjimečným. Nejenže se podařilo organizaci stabilizovat ve smyslu jejího udržitelného fungování při technicko-provozních, personálních a ekonomických limitech (zvláště při požadavku zajistit si další či dodatečné zdroje na splácení dluhu vytvořeného v minulých obdobích), ale především měla Národní galerie pomocí obnovené spolupráce se zahraničím velmi bohatý výstavní program a uspěla při návratu na mezinárodní scénu. Vedle toho zrealizovala několik výstavních projektů s regionálními galeriemi a otevřela tak širší spolupráci i v domácím prostředí.

Výstavní program roku 2012 zahájila Národní galerie přehlídkou holandské malby 17. století ze svých sbírek a za pomoci srovnávacích zahraničních zápůjček. Výstavu, která představila bohatství sbírky holandského umění na našem území, doprovodilo vydání soupisového katalogu. Svým rozsahem a kvalitou přesáhla i očekávání sdružení odborníků holandské malby CODART při zhodnocování tvorby zlatého věku holandského umění. Tímto projektem se podařilo uzavřít několikiletou výzkumnou práci a realizačně naplnit představy o vědecko-odborné činnosti s mezinárodním dopadem.

Výstava ve Veletržním paláci pod názvem Ostrovy odporu představila odborné zhodnocení současné české tvorby posledních třiceti let a nastavila tvář dalšímu vnímání českého moderního a současného umění.

Tradiční 19. století ukázalo ve Valdštejnské jízdárně veřejnosti zatím nepříliš známou část díla Jakuba Schikanedera na velké výstavě za účasti veřejných i soukromých sbírek. Návštěvníký ohlas staví výstavu za rok 2012 na přední příčce.

Podařilo se také zorganizovat retrospektivní výstavu Theodora Pištěka ve Veletržním paláci a vzdát tak poctu umělci, který byl veřejnosti doposud znám především jako filmový výtvarník.

Vývrcholením sezóny se pak stala výstava Františka Kupky Cesta k Amorfě, která představovala cestu zrození abstraktní malby a oslavila tak stoleté výročí od uvedení Kupkových abstraktních děl na pařížském salonu. Touto výstavou za účasti významných zahraničních zápůjček potvrdila Národní galerie v Praze záměr realizovat v roce 2017 (k výročí úmrtí umělce) velkou retrospektivní mezinárodní přehlídku Františka Kupky, a to nejenom v Praze, ale také v zahraničí a za spolupráce s institucemi především v Paříži a New Yorku.

Všechny tyto výstavy neboli dramaturgický program Národní galerie v Praze byly realizovány v rekordním čase do 12 měsíců od nástupu nového vedení a za pomoci nově vytvořených vazeb a finančních zdrojů potřebných k uspořádání tak rozsáhlých výstavních projektů. Díky úsilí odborných pracovníků, kurátorů, restaurátorů a pracovníků registru mohla Národní galerie v Praze veřejnosti v roce 2012 nabídnout takový rozsah veřejné služby, jaký se v daných podmínkách jevil na začátku roku jako nenaplnitelný.

Podobný osud původně sdílela do jisté míry i dlouhodobě uvažovaná výstava Národní galerie v Praze v jihokorejském Soulu. V závěru roku se podařilo naplnit velký mezinárodní projekt představením klasické české moderny v National Museum of Contemporary Art v Soulu a prezentovat české kulturní dědictví v kontextu historických změn na počátku 20. století.

Rok 2012 tak představuje pro Národní galerii v Praze nový zenit ve spektru projektů i v možnostech a formách, jak realizovat hodnoty skryté nejen v obsahu spravovaných sbírkových fondů, odborně vědeckém potenciálu reprezentovaném kurátorskými týmy a jejich kreativní prací, ale také množstvím doprovodných programů. Program roku 2012 byl vyvážený a atraktivní pro veřejnost, což se projevilo i na zvýšené návštěvnosti. Také se podařilo zajistit ve Veletržním paláci, sídle Sbírkový moderního a současného umění, více než důstojné místo prezentace Slovanské epopeje Alfonse Muchy. Výstavní prostor určený pro rozsáhlé Muchovo dílo představuje nový fenomén nejen pro budovu samotnou, ale také pro spolupráci mezi Národní galerií v Praze (státní příspěvkovou organizací) a GHMP (městskou galerií), která expozici uspořádala a spravuje. Při úpravách pokladen a šaten Veletržního paláce došlo také k novému zprovoznění ostatních prostor, mimo jiné původního kina v suterénu. V tomto prostoru Veletržního paláce se usídlila nově založená pravidelná divadelní scéna Studio Hrdinů, která tak obohacuje veřejnou službu poskytovanou Národní galerií ve spolupráci s lektorským oddělením Sbírkový moderního a současného umění.

Na základě nově uzavřené spolupráce se Společností Jindřicha Chalupceckého se v roce 2013 vrátí zpět do Veletržního paláce také udělování Ceny Jindřicha Chalupceckého.

V oblasti technicko-provozní a ekonomické musela Národní galerie v Praze uzavřít původní výstavní prostory v klášteře sv. Jiří a domě u Černé Matky Boží, a to nejen vinou provozních nákladů spojených se správou a údržbou těchto budov, které měla pouze v nájmu. Zato se v roce 2012 podařilo zkolaudovat a připravit pro expoziční účely budovu Salmovského paláce, který Národní galerie získala již roku 2004. Budova Salmovského paláce byla inaugurována pro expoziční potřeby Národní galerie v Praze právě mezinárodní výstavou František Kupka Cesta k Amorfě. Budova samotná – s návštěvníkým centrem – se stala součástí nově definované lokality TRIANGL, spojující celkem tři palácové objekty na Hradčanském náměstí: Šternberský, Schwarzenberský a Salmovský palác. Ve Šternberském paláci byla na podzim 2012 nově rekonstruována stálá expozice starého evropského umění ve 2. patře. Nově konstituovaným palácovým souborem TRIANGL se podařila první část konsolidace lokalit Národní galerie v Praze pod jednotným vstupným, a tedy zlepšení veřejné služby pro návštěvníky sbírek a výstav.

Statistické výsledky fungování Národní galerie v Praze v roce 2012 jak v oblasti zvýšené návštěvnosti, představující nárůst o 30 %, tak i míře ekonomické samostatnosti – nárůst vnitřně generovaných příjmů o 20 % – jsou důkazem nejen nového odpovědného řízení Národní galerie, ale i příslibem pro další projekty a rozvoj této vrcholné sbírkové instituce České republiky.

Vladimír Rösler
generální ředitel NG

2

STRUČNÝ PŘEHLED
HLAVNÍCH ČINNOSTÍ

V roce 2012 naplňovala Národní galerie v Praze důsledně všechny povinnosti vyplývající jí ze zákona č. 122/2000 Sb, o ochraně sbírek muzejní povahy, ve znění pozdějších předpisů. Kromě toho realizovala pět významných výstavních projektů, pokrývajících stěžejní oblasti její odborné působnosti. Dále uvedla po náročné rekonstrukci do provozu nový objekt Salmovský palác. Výstavní projekty Národní galerie v Praze v roce 2012 systematicky prezentovaly návštěvníkům důležité epochy a oblasti starého i moderního evropského a českého umění.

Prvním z nejdůležitějších projektů Národní galerie v Praze byla výstava *Rembrandt & Co: Příběhy umění ve století bláhobytu*, která se konala od 10. února do 27. května 2012 ve Šternberském paláci. Při její příležitosti se v Praze poprvé v historii konal 13. května 2012 studijní den mezinárodní sítě kurátorů sbírek holandského a vlámského umění CODART.

Významným projektem, který představil tvorbu českých autorů od osmdesátých let minulého století do současnosti, se stala výstava *Ostrovny odporu. Mezi první a druhou moderností 1985–2012*, která se uskutečnila ve Veletržním paláci od 9. března do 8. července 2012. Při příležitosti této výstavy Národní galerie v Praze představila veřejnosti rovněž renovovanou vstupní dvoranu Veletržního paláce, která významným způsobem zvýšila návštěvníký komfort budovy.

Návštěvnický nejúspěšnějším projektem roku v oblasti výstav umění se stala expozice *Jakub Schikaneder (1855–1924)*, která byla z důvodu mimořádného diváckého zájmu dvakrát prodloužena a nakonec byla otevřena pro veřejnost ve Valdštejnské jízdárně od 20. dubna 2012 do 13. ledna 2013. Výstavu zhlédlo 73.000 návštěvníků.

Prodloužení proti původně plánovanému termínu se dočkala také retrospektivní monografická výstava *Theodor Pištěk – Ecce homo* ve Veletržním paláci, zahájená 26. září 2012 a ukončená 20. ledna 2013. Představila dílo tvůrce, který se koncem roku 2012 dožil osmdesáti let a jehož celoživotní dílo ovlivnilo nejen české výtvarné umění, ale také českou a světovou kinematografii.

Badatelsky nejvýznamnějším projektem Národní galerie v Praze v oblasti moderního umění se v roce 2012 stala výstava *František Kupka. Cesta k Amorfě*, která byla otevřena pro veřejnost 30. listopadu 2012 v Salmovském paláci na Hradčanském náměstí v Praze. Touto výstavou, připravenou ve spolupráci s *Centre national d'art et de culture Georges Pompidou*, zahájila Národní galerie v Praze provoz svého nového výstavního prostoru.

Vědecká rada NG

Ing. Dana Drábová, Ph.D.
 prof. Ing. Robert Holman, CSc.
 prof. Marek Kopelent
 prof. MUDr. Josef Koutecký, DrSc.
 Mons. Michael J. Pojezdny, O. Praem
 JUDr. Jiří Pospíšil
 doc. Ing. Iva Ritschelová, CSc.

Útvary úseku generálního ředitele

Kancelář generálního ředitele
 Referát vnitřní kontroly a auditu
 Oddělení bezpečnosti a ochrany
 Referát vztahů k veřejnosti
 Referát tajemníka pro vědu a výzkum

Náměstek pro sbírkotvornou činnost
 Náměstek generálního ředitele:
 Odbor produkce a prezentace stálých expozic a výstav:
 – oddělení výstavní
 – oddělení prezentace a propagace
 – odbor nakladatelství

Organizační složky NG

Generální ředitel	<i>Sbírka starého umění</i>	Oddělení evropského umění
		Oddělení českého umění
		Oddělení lektorské
	<i>Sbírka umění 19. století</i>	Oddělení evropského umění
		Oddělení českého umění
		Oddělení lektorské
	<i>Sbírka orientálního umění</i>	Oddělení asijského umění
		Oddělení lektorské
	<i>Sbírka moderního a současného umění</i>	Oddělení sbírek malířských a sochařských
		Sbírka Jiřího Valocha
		Oddělení intermédií a nových médií
		Referát architektury 20. a 21. století
		Referát stálých expozic
		Oddělení lektorské
		Referát projektového manažera
	<i>Sbírka kresby a grafiky</i>	Oddělení grafiky
		Oddělení kresby
	<i>Sekce odborných činností</i>	Odbor registru
		Oddělení restaurátorské
		Oddělení fotografické dokumentace
Knihovna		
Archiv		
<i>Sekce ekonomicko-provozní</i>	Odbor hospodářské správy	
	Odbor ekonomický	
	Oddělení zaměstnanecké	
	Referát pokladen	
	Referát investičního rozvoje	

Sídlo Národní galerie v Praze a sídla jejích organizačních složek

Národní galerie v Praze

Sídlo:	Palác Kinských Staroměstské náměstí 12 110 15 Praha 1
Generální ředitel:	Ing. Vladimír Rösel
Telefon:	+420 222 329 331
Fax:	+420 222 324 641
E-mail:	sekretariat@ngprague.cz

U dále uvedených sídel organizačních složek NG není uvedeno poštovní směrovací číslo, protože veškerá korespondence se zasílá výhradně na výše uvedenou adresu NG.

Sbírka moderního a současného umění

Sídlo:	Veletržní palác Dukelských hrdinů 47 Praha 7
Ředitel:	PhDr. Šárka Leubnerová pověřená zastupováním
Telefon:	+420 224 301 803
Fax:	+420 233 376 243
E-mail:	info.smsu@ngprague.cz

Sbírka starého umění

Sídlo:	Šternberský palác Hradčanské náměstí 15 Praha 1-Hradčany
Ředitel:	prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.
Telefon:	+420 220 514 595
Fax:	+420 220 513 180
E-mail:	vlnas@ngprague.cz

Sbírka umění 19. století

Sídlo:	Klášter sv. Jiří Jiřské náměstí 33 Praha 1-Hradčany
Ředitel:	PhDr. Šárka Leubnerová
Telefon:	+420 257 531 644
Fax:	+420 257 535 833
E-mail:	suds@ngprague.cz

Sbírka grafiky a kresby

Sídlo:	Palác Kinských Staroměstské náměstí 12 Praha 1
Ředitel:	PhDr. Alena Volrábová
Telefon:	+420 222 315 030
Fax:	+420 222 310 433
E-mail:	grafika@ngprague.cz

Sekce odborných činností

Sídlo:	Veletržní palác Dukelských hrdinů 47 Praha 7
Ředitel:	RNDr. Jana Řepová
Telefon:	+420 224 301 812
Fax:	+420 224 301 194
E-mail:	dostalova@ngprague.cz repova@ngprague.cz

Sbírka orientálního umění

Sídlo:	Palác Kinských Staroměstské náměstí 12 Praha 1
Ředitel:	PhDr. Helena Honcoopová (do 30. 6. 2012) Mgr. Markéta Hánová, Ph.D. (od 1. 7. 2012)
Telefon:	+420 257 920 482
Fax:	+420 257 921 929
E-mail:	honcoopova@ngprague.cz hanova@ngprague.cz

Sekce ekonomicko-provozní

Sídlo:	Veletržní palác Dukelských hrdinů 47 170 00 Praha 7
Náměstek GŘ:	Ing. Tereza Pouchová
Telefon:	+420 224 301 314 +420 224 301 155
Fax:	+420 296 326 144
E-mail:	pouchova@ngprague.cz

4

STÁLÉ EXPOZICE A VÝSTAVY

Stálé expozice Národní galerie v Praze, nově otevřené nebo obměněné v roce 2012

Evropské umění od antiky do závěru baroka

Místo expozice: Šternberský palác – 2. patro
Kurátoři: Helena Dáňová, Martina Jandlová, Olga Kotková, Petr Příbyl, Andrea Rousová, Anja K. Ševčík, Lenka Stolárová, Vít Vlnas

Ve třech podlažích paláce jsou vystavena umělecká díla německého, rakouského, italského, francouzského, španělského, vlámského a holandského umění od středověku po konec 18. století ze sbírky NG.

Po úspěšné výstavě Rembrandt & Co., která skončila v květnu 2012, byly výstavní sály ve druhém poschodí paláce uzavřeny, aby v nich byla připravena nová podoba stálé expozice děl holandského, italského, vlámského, španělského a francouzského umění 16.–18. století. Při zachování výstavních stálíc – obrazů Rembrandta, Halse, Tintoretta, Tiepola, Brueghela, Rubense, El Greca, Goyi, Mignarda a dalších – byl obměněn a rozšířen výběr vystavených děl.

V sálech byly nově rozmístěny sbírkové soubory a v nich instalovaná díla získala svým uspořádáním nový kontext, byl vyčleněn prostor pro aktivity lektorského oddělení a upraven velký sál pro obměňované výstavní projekty.

Expozici doplňují artefakty uměleckého řemesla ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea, jež tvoří kontext a rovnocenný výtvarný protějšek vystaveným obrazům a sochám. Zvláštní pozornost si zaslouží komorní soubor ikon a umění antického starověku.

Stálá expozice ve Šternberském paláci je obohacena o tyto významné dlouhodobé zápůjčky:

- z Městského muzea Mariánské Lázně: Joseph Heintz ml, *Pluto jedoucí z tartaru*
- od Správy Pražského hradu: Geertgen tot Sint Jans, *Třídílný skládací oltář*.

Umění Starého světa

Místo expozice: palác Kinských – 1. patro
Kurátorky: Lenka Gyaltsso, Markéta Hánová, Zdenka Klimtová, Petra Polláková

V roce 2012 prodělala stálá expozice východního umění čtyři exponátové obměny v následujícím rozsahu:

- Tibetské umění 4 exponáty
- Umění jižní a jihovýchodní Asie 4 × 6 exponátů
- Japonské buddhistické umění 4 × 2 exponáty
- Čínská malba a kaligrafie 4 × 12 exponátů
- Japonská malba, grafika a kaligrafie 4 × 21 exponátů
- Umění islámské kulturní oblasti 1 × 2 koberce, 4 × 2–3 exponáty

Výstavy, které se konaly, případně byly ukončeny v roce 2012

Mistrovská díla z kolowratské obrazárny v Rychnově nad Kněžnou

Místo konání výstavy: Šternberský palác
Datum konání výstavy: 25. 11. 2009 – 31. 12. 2014
Kurátorka: Olga Kotková
Sbírka: Sbírka starého umění

Osudy Národní galerie v Praze (respektive její předchůdkyně, Obrazárny vlasteneckých přátel umění) a kolowratské obrazárny z Rychnova nad Kněžnou spolu úzce souvisí – Kolowratové již krátce po založení Obrazárny v roce 1796 svá nejlepší díla zapůjčili na dlouhá desetiletí do Prahy. V roce 2009 se výběr z kolowratské kolekce do NG znovu vrátil – výstava *Mistrovská díla z kolowratské obrazárny v Rychnově nad Kněžnou* ukazuje obrazy, které vypovídají o charakteru a žánrové skladbě významné barokní obrazárny. Pozdní gotiku zastupuje deska *Narození P. Marie* tyrolského malíře a sochaře Michaela Pachera; manýrismus připomíná zejména *Podobizna Jana Keplera* od dvorního malíře císaře Rudolfa II., Hanse von Aachen. Obrazy ze 17.–18. století reprezentují zátiší Cornelise Norberta Gysbrechta, Johanna Georga Hinze či půvabné kompozice rychnovského panského malíře Jana Antonína Vocáška-Hrošického; dále zde najdeme několik mytologických scén a portrétní malby. Upoutá především *Podobizna Ignáce Jetřicha Vítanovského z Vlčovic* (1669) od Karla Škréty či dvojice portrétů od Daniela Schulze, vytvořená přímo pro Kolowraty. Soubor, vystavený v Národní galerii, čítá 20 děl, ostatní malby kolowratské obrazárny zůstávají vystaveny na zámku v Rychnově nad Kněžnou, jenž je přístupný veřejnosti.

V jiných službách I–III

Místo konání výstavy: Grafický kabinet Šternberský palác
Datum konání výstavy: 18. 1. 2011 – 5. 11. 2012
Kurátorka: Michaela Brixová
Sbírka: Sbírka grafiky a kresby

Cyklus tří grafických kabinetů byl zaměřen na fenomén grafické reprodukce. Úvodní grafický kabinet V jiných službách I – Umění záalpské renesance v grafice 16.–20. století se věnoval těm grafickým technikám, které se nejvíce zasloužily o přenos mistrovských děl záalpské renesanční malby do grafické podoby. Mezi nimi se pak jednoznačně jako „nejmasivnější“ technika profilovala litografie, díky svým vlastnostem schopná nejsnáze převést malířský projev do grafické podoby. Jejím objevu Aloisem Senefelderem a dalšímu rozšiřování v rámci celé Evropy se pak věnovaly kabinet V jiných službách II – Sláva litografie a V jiných službách III – Mistrovská díla italské renesance v litografických reprodukcích 19. století.

Knih mĚst pana Francise

MĚsto konání vĚstavy: GrafickĚy kabinet

SchwarzenberskĚy palác

Datum konání vĚstavy: 2. 8. 2011 – 31. 1. 2012

Kurátorka: Alena Volrábová

SbĚrka: SbĚrka grafiky a kresby

Cestování, odjakĚziva nedln soust Ěivota společnosti, s sebou pĚn potĚbu informací o mĚstech, kter jsou nam cílem. To platilo i v raném novověku, ačkoliv tehde podoba cestopisů se od té dnešní velmi lišila.

Jedním z nich jsou topografick svazky obsahující obrazy mĚst, nazvan dodnes podle prvn dílu vydaného v roce 1572: *Civitates Orbis Terrarum*.šlo o prvn systematick pokus zobrazit mĚsta a zajmav lokality nikoliv v podobě map nebo neurtch ilustrací, ale jako jejich skuten „portréty“.

U zrodu cyklu stli tyri vznamn akt: humanista, cestovatel a editor Georg Braun z Kolína nad Rýnem (1541–1622), antverpsk humanista a kartograf Abraham Ortelius (1527–1598) a rytec Franz Hogenberg (1535–1590) z Kolína nad Rýnem, podle kterého byly svazky někdy tz nazývány „Knih mĚst pana Francise“.tvrtm byl autor nejvho mnoĚstv obrazových pĚdloh Joris Hoefnagel (1542–1601), tz původem z Antverp.

est dl oblben série – posledního z roku 1617 – vycházelo v mnoha vydáních ještě hluboko do 17. století a mezi sběrateli jejich popularita neopad dodnes.

Polemiky Miloše Jiránka

MĚsto konání vĚstavy: Konírna paláce Kinských

Datum konání vĚstavy: 4. 11. 2011 – 29. 1. 2012

Kurátoři: Katerina Kuthanová, Vt Pelc

SbĚrka: SbĚrka grafiky a kresby

VĚstavu uspoadala Národní galerie v Praze ze svých sbĚrek k stému výročí malrova umrt. PĚpomnla si tm vdci osobnost zakladatelsk generaceeskho moderního umění a bezesporu jednu z významných postav praĚskho kulturního Ěivota pĚlomu 19. a 20. století. Instalace sledovala spíše Jirnkovu nmetovost neĚ chronolognost, poukázala na malrova uměleckou polemiku v tématech, vn hledání a nesmlouvav umleck boj. Jirnkovo dílo vychází z akademického naturalismu, ale rychle se pĚbblzuje k impresionismu, nicméně stále pĚtvrenho vlastním Jirnkovm pohledem a pevnou obrazovou strukturou.

Sv. AneĚkaesk. Princezna a řeholnice

Arcibiskupství praĚsk ve spoluprací s Národní galerií v Praze

MĚsto konání vĚstavy: klášter sv. AneĚkyesk

Datum konání vĚstavy: 25. 11. 2011 – 25. 3. 2012

Kurátoři:Štěpánka Chlumsk (Národní galerie v Praze), Vladimír Kelnar (Arcibiskupství praĚsk)

SbĚrka: SbĚrka starého umění

VĚstava, vnovan pĚmyslovsk princezně sv. AneĚceesk, byla pĚpravena ve spoluprací s Arcibiskupstvm praĚskm v rámci církevních oslav konaných u pĚlstnosti osmi set let od narozen této patronky a ochrnkynesk zem. V prostorách celého pĚzem AneĚskho kláštera pĚstavila velmiirok spektrum del uměleckých i literárních, stejn jako památek kultovního charakteru, dokládajících staletou hlubokouctu ke sv. AneĚceesk.

Reference:

<http://www.stavitele-katedral.cz/praha-vystava-sv-anezka-ceska-princezna-a-reholnice-v-anezskem-klastere-je-predevsim-o-ikonografii-ceske-svetice/>

<http://www.radio.cz/cz/static/rok-anezky/vystava>

<http://tisk.cirkev.cz/z-domova/vystava-sv-anezka-ceska-princezna-a-reholnice/>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/154367-anezka-ceska-vseobecne-uznavana-autorita/>

Dva neznm pozdn gotick reliéfy ze sbĚrek Národní galerie v Praze (DÍLO SEZÓNY)

MĚsto konání vĚstavy: klášter sv. AneĚkyesk

Datum konání vĚstavy: 6. 12. 2011 – 15. 4. 2012

Kurtorka: Helena Dnov

SbĚrka: SbĚrka starého umění

VĚstava pĚstavila dva nov restaurovan reliéfy ze sbĚrky Národní galerie v Praze, jeĚ patří k vrcholům pozdn gotického sochařství stĚdn Evropy. Socha *Sedící Panny Marie* (1475–1480) byla na zklad stylistov analýzy pĚpsna Mstru Kefermarktskho oltáře. Monumentální reliéf se scénou *Narození Krista* (1510–1515) obohatil konvolut del spojených s Mstrem olomouckých madoncnnm v Olomouci. VĚstava mj. umoĚnilairok veřejnosti nahlédnout do mezioborov spoluprací mezi kurtorem-umleckm historikem, restaurtorem a chemikem.

Šest obrazů francouzských umělců 19. století ze sbírek Národní galerie v Praze

Místo konání výstavy: **Veletržní palác**

Datum konání výstavy: **13. 12. 2011 – 27. 5. 2012**

Kurátorka: **Olga Uhrová**

Sbírka: **Sbírka moderního a současného umění**

Komorní výběr několika děl francouzských tvůrců, vytvořených kolem poloviny 19. století, představila vícevrstevný proces tohoto období reprezentovaný ukázkou orientální žánrové tvorby Alexandra G. Decampsa, malbou Gastona La Touche inspirovanou pařížským mondénním prostředím. Další díla umělců Léona Bonnata, Julesa Goupila, Davida de Noter, Léona Delachauxe se zaměřovala na portrétní a intimní malbu.

Finalisté – 5. ročník Ceny 333 Národní galerie v Praze a Skupiny ČEZ

Místo konání výstavy: **Veletržní palác**

Datum konání výstavy: **16. 12. 2011 – 9. 4. 2012**

Kurátorka: **Karolína Dolanská**

Sbírka: **Sbírka moderního a současného umění**

Cena 333 byla určena pro mladé umělce z České a Slovenské republiky, kteří do konce kalendářního roku nepřesáhli věk 33 let a nebyli mladší 15 let, za dílo libovolného žánru či média vytvořené v posledních třech letech. Po dobu pěti let byla od roku 2007 vyhlašována každoročně a výstava finalistů probíhala ve spolupráci se Skupinou ČEZ a firmou Securitas.

Ze 140 přihlášených umělců vybrala odborná porota následujících jedenáct finalistů:

Adéla Babanová, *Už šedesát let je mi třicet*

Jan Boháč, *Stáze*

Epos 257, *Urban Interventions*

Jakub Geltner, *Černý, lesklý, tvrdý*

Vojtěch Horálek, *China Town*

Jakub Janovský, *Alle gegen alle*

Denisa Krausová, *Kabinet kuriozit*

Jakub Matuška aka Masker, *Porn bloopers*

Samuel Paučo, *Za oponou*

Alessandra Svatek, Artur Magrot, *Re:*

Ján Vasilko, *Síla jednoty aneb vyhnání zlého ducha,*

Industriální světec, Setkání

Pátý ročník Ceny 333 byl poslední, neboť Národní galerie v Praze se rozhodla její udělování ukončit a cenu zrušit. Počínaje rokem 2013 se do Veletržního paláce vrátí přehlídka finalistů Ceny Jindřicha Chalupického.

Zdenek Rykr: Motivy z koupelny I, II

Místo konání výstavy: **Grafický kabinet Veletržní palác**

Datum konání výstavy: **20. 12. 2011 – 25. 3. 2012**

Kurátorka: **Anna Pravdová**

Sbírka: **Sbírka grafiky a kresby**

Zdenek Rykr (1900–1940) je znám především jako propagační grafik, dále jako scénograf, autor asambláží, koláží a obrazů. Grafický kabinet ze sbírky Národní galerie v Praze se zaměřuje na intimnější složku jeho tvorby a představuje výběr kreseb zachycujících tematiku koupelny, především motiv ženské figury v ní. Tématu Rykr věnoval řadu kreseb v roce 1939, tedy v posledním roce života dobrovolně ukončeného pod koly rychlíku. Bylo to období tragické nejen v jeho osobním životě, ale vzhledem k historickým okolnostem i pro celý národ a svět ocitající se na prahu druhé světové války. Koupelna může být chápána jako symbol vyspělé civilizace, která ale právě v roce 1939 spěla do záhuby. Rykrovy téměř abstraktní kresby motivů z koupelny, zachycené avantgardním tvaroslovím, můžeme v kontextu jejich vzniku vnímat jako existenciální úvahu nad smyslem lidského konání.

Rembrandt & Co. Příběhy umění ve století blahobytu

Místo konání výstavy: **Šternberský palác**

Datum konání výstavy: **10. 2. 2012 – 27. 5. 2012**

Kurátorky: **Blanka Kubíková, Anja Ševčík**

Sbírka: **Sbírka starého umění**

Výstava soustředila kolem 150 vybraných obrazů z kolekce NG a poprvé v této šíři představila návštěvníkům v České republice přehled holandského umění zlatého věku. Součástí souboru byly i četné úplně neznámé obrazy, které současným badáním a zrestaurováním znovu získaly význam skutečného mistrovského díla.

Díky bohatosti fondu Národní galerie a významným zahraničním zápůjčkám soustředila výstava díla nejslavnějších malířů holandského umění a nabídla publiku rozsáhlý přehled nejoblíbenějších námětů.

Výstavu tematicky i obsahově doplnil grafický kabinet, kde byla prezentována díla holandských mistrů ze Sbírky grafiky a kresby Národní galerie v Praze.

Reference:

<http://www.pribehyumeni.cz/napsali-o-vystave/>

<http://www.codart.nl/news/769/>

<http://www.visitmuseums.com/exhibition/rembrandt-co-stories-told-by-a-prosperous-age-at-n-1193>

Pieter Stevens na dvoře Rudolfa II.

Místo konání výstavy: **Grafický kabinet**

Schwarzenberský palác

Datum konání výstavy: **10. 2. 2012 – 13. 5. 2012**

Kurátorka: **Anna Rollová**

Sbírka: **Sbírka grafiky a kresby**

Z malířů činných na dvoře Rudolfa II. v Praze tvořili důležitou skupinu krajináři a z nich vynikali zvláště dva Nizozemci – Pieter Stevens (Mechelen? kolem 1567 – Praha? po 1624) a Roelandt Savery (Kortrijk 1576 nebo 1578 – Utrecht 1639).

Významné místo v tvorbě rudolfinských mistrů zaujímala kresba, v níž se mnozí z nich vypracovali až k bravurnímu projevu. Kresbě se totiž v 16. století dostalo stejného uznání jako obrazu nebo soše. Byla ceněna jako první, bezprostřední záznam inspirace a ideje. Kresba ve spolupráci editora, kreslíře a rytce posloužila i pro vznik grafických listů.

Pieter Stevens přišel do Prahy před rokem 1594, kdy byl jmenován dvorním malířem a působil tu celých třicet let (možná i o něco déle) až do smrti. Předtím navštívil Řím, kde jej zaujala tvorba zde činných nizozemských krajinářů, především Paula Brila. Roku 1603 přijíždí na pozvání Rudolfa II. do Prahy ze Salcburku zlatník Paulus van Vianen (Utrecht 1570 – Praha 1613). Vianen však nebyl jen zlatník mimořádné úrovně, ale i virtuózní kreslíř krajin. Po Stevensovi a Vianenovi se roku 1604 nebo kolem něj objevil na Rudolfově dvoře Roelandt Savery. Je doloženo, že tito malíři vycházeli do přírody společně, aby studovali a kreslili krajinu. A nejenže od těchto slavnějších kolegů přejímali podněty méně významní krajináři, také mezi samotným Stevensem, Saverym a Vianenem docházelo k vzájemnému ovlivňování.

František Kaván: symbolistní, dekadentní

Místo konání výstavy: **Konírna paláce Kinských**

Datum konání výstavy: **16. 2. 2012 – 13. 5. 2012**

Kurátorka: **Zuzana Novotná**

Sbírka: **Sbírka grafiky a kresby**

V Konírně paláce Kinských jsme představili méně známé rané dílo malíře a básníka Františka Kavána (1866–1941) z krátkého, ale intenzivního období druhé poloviny devadesátých let 19. století. Jeho symbolistní a dekadentní krajiny jsou spojeny s psaním poezie, kdy Kaván opouští studia krajinářské Mařákovy školy na Akademii a je mu blízká atmosféra dekadentů z okruhu *Moderní revue* s Karlem Hlaváčkem, Arnoštem Procházkou a dalšími.

Reference:

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/164666-frantisek-kavan-symbolistni-dekadentni/>

http://www.rozhlas.cz/mozaika/vytvarne/_zprava/frantisek-kavan-symbolistni-dekadentni--1020320

http://kultura.idnes.cz/narodni-galerie-vystavuje-dekadentni-dila-frantiska-kavana-p43-/vytvarne-umeni.aspx?c=A120220_113434_vytvarneum_ob

Ostrovny odporu. Mezi první a druhou moderností 1985–2012

Národní galerie v Praze ve spolupráci s Vědeckovýzkumným pracovištěm Akademie výtvarných umění v Praze

Místo konání výstavy: **Veletržní palác**

Datum konání výstavy: **9. 3. 2012 – 8. 7. 2012**

Autoři: **Jana a Jiří Ševčíkovi, Edith Jeřábková**

Kurátorka: **Rea Michalová**

Sbírka: **Sbírka moderního a současného umění**

Náročný projekt byl jedním z výsledků pěti let práce Vědecko-výzkumného pracoviště Akademie výtvarných umění v Praze. Autoři výstavy se v jeho rámci pokusili prozkoumat to nejzajímavější z české výtvarné scény uplynulých dvou desetiletí a reprezentativním způsobem přiblížit tvorbu více než sedmdesáti umělců, kteří se sice začali prosazovat v podmínkách postupně se rozkládajícího normalizačního režimu, ale k vrcholu své tvorby dospěli až v devadesátých letech minulého století. Zastoupena byla i generace, která vtiskla svůj způsob vidění světa výtvarnému umění až po roce 2000. V rámci Ostrovů odporu bylo možno setkat se i s neaktivnějšími účastníky současné umělecké scény. Kurátoři přitom za všech okolností usilovali o to, aby ve výběru exponátů převažovala stylově a formotvorná díla, jejichž vliv je dále sledovatelný. Vedle předmětů ze sbírek Národní galerie v Praze byly ve Veletržním paláci zastoupeny také obrazy a plastiky z majetku Galerie hlavního města Prahy, Galerie Benedikta Rejta v Lounech, Moravské galerie v Brně, Muzea umění Olomouc či Galerie Klatovy/Klenová a velkého počtu soukromých sběratelů.

Každý pokus o bilanci či kolaudaci výtvarného umění posledních pětadvaceti let vždy nevyhnutelně zůstane subjektivním autorským dílem. O Ostrovech odporu, výstavě, v jejímž názvu se skrývala narážka na jeden z aktuálních esejí filozofa Václava Bělohradského, to samozřejmě platí také. Projekt *Mezi první a druhou moderností 1985–2012* se však současně opíral o rozsáhlou dokumentaci, obsaženou nejen ve výstavním katalogu, ale i v objemné antologii dobových textů historiků umění, kritiků, filozofů a sociologů, vycházející současně se zahájením výstavy.

Sbírka moderního a současného umění Národní galerie v Praze spoluorganizovala k výstavě *Ostrovny odporu* konferenci *Vytváření dějin současného umění*, konala se 30. května 2012.

Reference:

<http://art.ihned.cz/c1-55043870-postmoderna>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/167416-ostrovny-odporu-ukazou-revoltni-umeni/>

<http://vvp.avu.cz/aktivity/vystavy/ostrovny/katalog>

<http://aktualne.centrum.cz/kultura/umeni/clanek.phtml?id=736436>

Ve spárech draka

Místo konání výstavy: **palác Kinských, sál speciálních výstav**

Datum konání výstavy: **15. 3. 2012 – 13. 9. 2012**

Kurátorka: **Petra Polláková**

Sbírka: **Sbírka orientálního umění**

Komorní výstava byla uspořádána u příležitosti čínského lunárního roku draka. Představila díla čínského, japonského, vietnamského a středoasijského umění, která různými výtvarnými a ikonografickými způsoby zpracovávají tematiku draka, jednoho z nejvýznamnějších symbolů mnoha asijských kultur.

Reference:

<http://art.ihned.cz/umeni-a-design/c1-55320010-narodni-galerie-vystavuje-malby-d>

http://kultura.idnes.cz/vytvarne-umeni.aspx?c=A120406_180111_vytvarneum_ob

Oskar Kokoschka: Žhavá grafika pozdního věku

Místo konání výstavy: **Grafický kabinet Veletržní palác**

Datum konání výstavy: **6. 4. 2012 – 7. 10. 2012**

Kurátorka: **Eva Bendová**

Sbírka: **Sbírka grafiky a kresby**

Výstava ve dvou obměnách byla věnována pozdnímu grafickému dílu významného umělce s celosvětovým vlivem. Kokoschkova pozdní tvorba, malba s litografií, spojovala schopnost zachytit bezprostřední viděný zážitek s důrazem na tradici. Vzrušení všedního pohledu propojil Kokoschka s dramatem kulturní historie Evropy a s maximálním úsilím jej předával. Národní galerie v Praze vlastní 18 Kokoschkových maleb, 4 kresby a 137 grafických děl.

Grand Prix architektů 2012 – Národní ceny za architekturu

Národní galerie v Praze ve spolupráci s Obcí architektů

Místo konání výstavy: **Veletržní palác**

Datum konání výstavy: **4. 5. 2012 – 10. 6. 2012**

Kurátorka: **Radomíra Sedláková**

Sbírka: **Sbírka moderního a současného umění**

Výstava představila účastníky 19. ročníku prestižní soutěžní přehlídky architektonických prací, které byly dokončeny na území ČR v roce 2011. Výstava představuje všech 71 soutěžících staveb, rozdělených podle jednotlivých kategorií, jichž bylo v roce 2011 šest: novostavba (13 realizací), rekonstrukce (12 realizací), rodinný dům (18 realizací), krajinářská architektura a zahradní tvorba (3 realizace), architektonický design, drobná architektura a výtvarné dílo v architektuře (11 realizací) a interiér (14 realizací). Každá práce byla zastoupena jedním panelem normovaného formátu 70 × 100 cm podle rozhodnutí autora (autorů). Součástí výstavy byla také prezentace krátkého filmu o práci mezinárodní poroty. Při příležitosti udělování ceny Grand Prix architektů je také tradičně udělována Cena za celoživotní dílo. V roce 2012 se její laureátkou stala dvojice Jan Kozel a Karel Koutský. Medailon tvůrců představoval součást výstavy.

Stefano della Bella

Místo konání výstavy: **Grafický kabinet Schwarzenberský palác**

Datum konání výstavy: **15. 5. 2012 – 13. 8. 2012**

Kurátor: **Dalibor Lešovský**

Sbírka: **Sbírka grafiky a kresby**

Rodilý Florentin Stefano della Bella (1610–1664) byl sice vyučeným zlatníkem, ale velmi rychle se proslavil jako rytec a grafik. V Itálii jeho slávu založil lept Vstup polského velvyslance do Říma, monumentální zobrazení slavnostní kavalkády z roku 1633. Dvě části této rozsáhlé kompozice tvoří součást výstavy. Roku 1639 se Stefano della Bella usadil v Paříži. Rychle dosáhl takové proslulosti, že jej kardinál Richelieu roku 1641 poslal do Arrasu, aby pořídil plán a především zobrazil slavné vítězství francouzských královských vojsk, která v srpnu předchozího roku po dvouměsíčním obléhání Arras dobyla. Proslulý Plán obležení Arrasu utvořil jednu z dominant grafického kabinetu ve Schwarzenberském paláci. Z pařížského období života Stefana della Bella pochází také známá série vyobrazení jezdců v leptech kruhového formátu (tzv. tondech), z níž část je rovněž vystavena. Byly to pravděpodobně protiitalské nálady ve Francii v době frondy, povstání proti vládě kardinála Mazarina, které v roce 1650 přiměly Stefana della Bella k návratu do Florencie. Komorní expozici uzavřely grafické listy s motivem smrti, jimiž ve své době Stefano della Bella rovněž proslul, a některé lepty z cyklu pohledů na Pratalino. Prostřednictvím rytin a leptů Stefana della Bella mohl divák nakrátko nahlédnout do jednoho z nejbouřlivějších období evropských dějin očima svědka tehdejších dramatických událostí.

Mexická grafika 2010. Dar mexického Národního muzea tisků

Místo konání výstavy: **Konírna paláce Kinských**

Datum konání výstavy: **25. 5. 2012 – 28. 10. 2012**

Kurátorka: **Eva Bendová**

Sbírka: **Sbírka grafiky a kresby**

Výstava uspořádaná ve spolupráci s Velvyslanectvím Spojených států mexických prezentovala moderní mexické grafické umění, které má v Mexiku společenský význam a hlubokou tradici, a zároveň dar Národního muzea tisků, konvolut 53 současných grafik, získaný prostřednictvím mexické ambasády. V obecné povědomí uvedl revoluční grafiku zejména José Guadalupe Posada (1852–1913) svými novinovými tisky a plakáty určenými pro masovou distribuci. V roce 1937 vznikl v Mexiku Taller de Gráfica Popular (Dílny lidové grafiky). Sbírka grafiky a kresby Národní galerie v Praze obě tradiční výtvarné polohy mexického grafického umění mohla dobře dokumentovat na souboru děl, která získala po druhé světové válce do svých fondů. Výstava uspořádaná v prostorech paláce Kinských však propojila tradiční prostředky a umělecké přístupy se současnými tématy.

Polemiky Miloše Jiráňka

Mexická grafika 2010. Dar mexického Národního muzea tisků

Mexická grafika 2010. Dar mexického Národního muzea tisků

Diplomanti AVU 2012

Národní galerie v Praze ve spolupráci s Akademií výtvarných umění

Místo konání výstavy: Veletržní palác

Datum konání výstavy: 21. 6. 2012 – 1. 8. 2012

Koordinace: Michaela Brixová

Sbírka: Sbírka moderního a současného umění

Výstava čerstvých absolventů sedmnácti ateliérů Akademie výtvarných umění v Praze je pravidelným, tradičním slavnostním zakončením akademického roku a studia. Tentokrát šlo o 56 studentů. Absolventi ateliérů malby, kresby, grafiky, sochařství, restaurátorských škol, architektury, konceptuální, monumentální a intermediální tvorby představují svými díly velmi pestrou instalaci, kterou v roce 2012 kurátorsky uspořádal prof. Jan Hendrych, vedoucí pedagog Ateliéru figurálního sochařství a medaile AVU.

Václav Hollar: Čtyři roční období

Místo konání výstavy: Grafický kabinet Schwarzenberský palác

Datum konání výstavy: 28. 8. 2012 – 9. 12. 2012

Kurátorka: Alena Volrábová

Sbírka: Sbírka grafiky a kresby

V široké škále námětů, jež za svého života Václav Hollar (1607–1677) ztvárnil, mají Čtyři roční období zvláštní postavení. Hollarovy první realizace vznikly již v letech 1628–1629 v počátcích jeho pobytu v Německu, podle předloh nizozemských současníků. Záhy ale vydal Čtyři roční období podle vlastních předloh, ve kterých již zraje jeho pro příště charakteristický krajinářský styl.

K námětu se Hollar o řadu let později vrátil, když se usadil v Londýně u svého mecenáše, významného sběratele Thomase Howarda, hraběte z Arundelu, se kterým se poprvé setkal roku 1636 v Kolíně nad Rýnem. V Anglii vydal mezi léty 1641–1644 tři série Čtyř ročních dob jako ženských postav v elegantních šatech, ve kterých využil svých schopností graficky vyjádřit charakter jemných ušlechtilých materiálů. Od nich se pravděpodobně odvíjely cykly proslulých zátiší s rukávníky, které ale většinou umělec realizoval až později v Antverpách, kam v roce 1642 unikl před anglickou občanskou válkou. Když v roce 1652 znovu zavítal do Londýna, ke Grafickým cyklům Čtyř ročních období jako ženským postavám, jež představují spolu se zátišími s rukávníky jeden z vrcholů celé jeho tvorby, se již nevrátil.

V grafickém kabinetu Schwarzenberského paláce byly vystaveny všechny grafické cykly Hollarových Čtyř ročních dob včetně jeho dalších souvisejících leptů, jako jsou proslulé *Rukávníky* aj.

3D-DYS

Národní galerie v Praze ve spolupráci s občanským sdružením Dyslexie

Místo konání výstavy: Veletržní palác

Datum konání výstavy: 5. 9. 2012 – 11. 11. 2012

Autorky projektu: Alena Kupčíková, Martina Veverková

Koordinace: Klára Pašková

Sbírka: Sbírka moderního a současného umění

Jedinečný koncept výstavy spojil odděleně fungující roviny společnosti – vzdělávací, sociální a uměnitvornou. Běžně se výtvarní umělci veřejně nehlásí ke svému handicapu dyslexie a ten nikdy nebyl takto prezentován. Souvislost mezi dyslexií a výtvarným nadáním se dá zjednodušeně vysvětlit jako aktivace spíše pravé hemisféry (současně s dysfunkcí té levé nebo problémy s propojením s levou) namísto zapojení obou hemisfér, jako je tomu v případě, kdy umíme dobře číst a psát. Dyslektici pak mohou být tvořiví zejména ve vizuální oblasti, v níž často využívají své prostorové představitelství.

Vystavující autoři: Štěpán Beránek, Ivan Komárek, Markéta Korečková, Alena Kupčíková, Luděk Míšek, Christl Mudráková, Kateřina Novotná, Jan Pospíšil, Kryštof Rybák.

Dominik Lang: Šetření příčiny

Místo konání výstavy: Veletržní palác

Datum konání výstavy: 7. 9. 2012 – 3. 11. 2012

Kurátorka: Helena Musilová

Sbírka: Sbírka moderního a současného umění

Národní galerie připravila *site specific* instalaci jednoho z nejvýraznějších umělců své generace Dominika Langa (1980), reprezentanta ČR v pavilonu České republiky a Slovenské republiky v rámci 54. ročníku mezinárodní výstavy výtvarného umění – La Biennale di Venezia v Itálii v roce 2011, kde realizoval výstavní projekt *Spící město*. Benátská instalace vytvořila prostor pro setkání dvou umělců spjatých osobní vazbou (otec – syn) a poskytla bázi pro rozvinutí fiktivního mezigeneračního dialogu.

Původní ideou bylo přenést tento projekt i do prostor Veletržního paláce. Nicméně při přípravě výstavy pro NG se ukázalo, že benátskou instalaci nelze mechanicky přenášet do jiných výstavních prostor. Veletržní palác jako určitá ikona nakonec vedl Dominika Langa k naprosto jinému projektu, reflektujícímu vlastní místo. Východiskem Langovy instalace se tak stal požár budovy v roce 1974 a následné hledání správného využití torza původní budovy.

Amalia Giacomini: Zdánlivá neviditelnost

Místo konání výstavy: Veletržní palác
Datum konání výstavy: 8. 9. 2012 – 28. 10. 2012
Kurátorka: Michaela Brixová
Sbírka: Sbírka moderního a současného umění

Tvorba Amalie Giacomini má přímé souvislosti s uměleckými experimenty brazilských umělkyní jako Lygia Clark či Lygia Pape. Na jejich lineární instalace navazuje a rozšiřuje je ve snaze definovat, tvarovat a zviditelňovat prázdnotu, vymezovat a „aktivovat“ prostor. Předmětem jejího zkoumání je vzduch, který za pomoci elastických materiálů a úsporných gest člení a tvaruje a dynamicky tak dotváří dané místo a prostředí. Překrývajícími se elastickými vlákny vytváří sítě, jejichž rovinami propojuje reálné hranice daného místa s nově vznikajícím objektem v instalaci, v níž linie není pouze hranicí vymezující prostor, ale prostorem samotným. Mezní povaha jejího díla pohybujícího se mezi maximální přítomností a nepřítomností je pro její instalace charakteristická, autorka v nich přetváří vnímání daného prostoru, jež opticky zvětšuje, zakřivuje a natahuje, vedena snahou tvarovat a nově formulovat svět.

Theodor Pištěk – Ecce homo

Místo konání výstavy: Veletržní palác
Datum konání výstavy: 26. 9. 2012 – 2. 12. 2012
Kurátoři: Helena Musilová, Martin Dostál
(externí kurátor)
Sbírka: Sbírka moderního a současného umění

Dosud největší retrospektivní přehlídka výtvarného díla malíře, kreslíře, kostýmního výtvarníka a designéra Theodora Pištěka představila vedle obrazů a kreseb i čtyři velké prostorové instalace, vytvořené přímo pro prostory Veletržního paláce.

Výstava ukázala všechny důležité etapy Pištěkova díla. Vedle dnes již legendárních fotorealistických obrazů (pripomeňme, že Pištěk je jediný autor v Československu, který principy foto- či hyperrealismu ve své tvorbě důsledně analyzoval) například abstrahující objekty ze šedesátých let (různě řezané a deformované části motorů a chladičů), kresby z cyklu *Kde budu žít příště* až po instalace posledních let. Zastřešujícím tématem byl člověk a civilizace a představení Theodora Pištěka jako autora zkoumajícího možnosti různého zpracování prostoru ve výtvarném umění – vedle fotorealistických prací až po trojrozměrné instalace.

Reference:

[http://kulturissimo.cz/index.php?theodor-pistek-vystava-ecce-homo-nardoni-galerie-recenze & detail=805](http://kulturissimo.cz/index.php?theodor-pistek-vystava-ecce-homo-nardoni-galerie-recenze-&detail=805)
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/197234-ecce-theodor-pistek/>
http://www.rozhlas.cz/mozaika/vytvarne/_zprava/reprezentativni-vystava-praci-theodora-pisteka-1115303
<http://www.novinky.cz/kultura/280168-ng-predstavuje-theodora-pisteka.html>

Thomas Ott: La grande famiglia

Národní galerie v Praze ve spolupráci s festivalem KomiksFEST!
Místo konání výstavy: Veletržní palác
Datum konání výstavy: 3. 11. 2012 – 2. 12. 2012
Sbírka: Sbírka moderního a současného umění
Kurátorky výstavy: Světlana Michajlová (Národní galerie v Praze), Jana Fantová (Sequence, o. s.)

Národní galerie a KomiksFEST! představily švýcarského umělce a komiksového autora Thomase Otta a jeho soubor obrazů mafiánské rodiny *La grande famiglia*, desítky stran komiksů (*R. I. P.*, *Dark Country*) a obrazy zdeformovaných, rozpitvaných těl. Ottovy příběhy i samostatná díla spojuje téma klasického hororu, čemuž odpovídá i výtvarná technika scratchboardu, kterou proslul. Spočívá v odškrabávání svrchní černé plochy dvouvrstvého papíru na bílý podklad. Pracná, realistická a přece nepříjemně „jiná“ vizualita se navíc obejde téměř beze slov. Ott tak nalézá mistrovství ve zdánlivé jednoduchosti. Výstavu doplnila limitovaná edice obrazů *L'affiche Strapazin* ze zásadního německojazyčného komiksového magazínu.

5

VZDĚLÁVACÍ A ZÁŽITKOVÉ PROGRAMY – ČINNOST LEKTORSKÝCH ODDĚLENÍ

Muzejní pedagogika – vzdělávací a zážitkové programy – činnost lektorských oddělení Národní galerie v Praze

Statistika počtu programů a jejich účastníků 2012

Programy	Počet programů LO				Počet účastníků			
	SSU	SUDS	SMSU	SOU	SSU	SUDS	SMSU	SOU
Lektorské oddělení								
pro MŠ	47	1	68	3	968	6	1 207	75
pro ZŠ	176	37	338	9	3 757	737	6 614	225
pro SŠ a VŠ	177	24	252	20	3 862	482	4 692	500
pro skupiny účastníků se speciálními potřebami*	2	3	5	1	29	40	81	25
pro pedagogy	3	4	6		57	95	79	
pro školy celkem	405	69	669	33	8 637	1 360	12 673	825
pro individuální dospělé návštěvníky** (výtvarné dílny, kurzy, komentované prohlídky, přednášky)	243	182	180	47	5 918	6 061	6 615	
pro individuální dětské návštěvníky (výtvarné dílny a ateliéry)	122	12	163	28	3 325	830	3 506	
pro individuální návštěvníky celkem	365	194	343	75	9 243	6 891	10 121	3 109
jednotlivá LO celkem	770	263	1 012	108	17 880	8 251	22 794	3 934
všechna LO celkem				2 153				52 859

Poznámky:

* Žáci, studenti a individuální dospělí se speciálními potřebami byli rovněž integrováni v ostatních cílových skupinách.

** Speciální programy určené pro individuálně přicházející seniory LO NG nepořádají často, senioři nad 65 let tvoří 50% účastníků programů pro individuální dospělé nebo navštěvují tzv. mezigenerační pořady, kde platí zvýhodněné vstupné apod.

V roce 2012 lektorská oddělení připravila **2153 edukačních pořadů**, které navštívilo **52859 osob**. Denně se v NG konalo **7 pořadů** pro veřejnost.

Společná strategie lektorských oddělení v rozvoji návštěvnosti

Ve spolupráci všech lektorských oddělení NG pokračovala opatření pro rodiny s malými dětmi, pro mezigenerační strategii a rovněž byla inovována nabídka aktivit pro podporu návštěv těchto cílových skupin.

V rámci rozšíření programové nabídky ke krátkodobým výstavám se LO zaměřila na vytváření interaktivních prostor v rámci instalace výstavy pro návštěvníky všech věkových kategorií. Interaktivní prostor zacíljuje pozornost publika prostřednictvím výtvarného úkolu k tématům, která jsou na výstavě akcentována, a přibližuje návštěvníkům souvislosti umělecky tvorby v rámci společensko-kulturního dění dané doby.

V roce 2012 se podařilo LO připravit publikace pro děti, mládež i dospělé, které nabízejí různé pohledy na umění a formou hry vedou diváka ke zkoumání uměleckých děl a objevování zajímavých souvislostí.

Podrobnosti o interaktivních prostorech a publikacích jsou popsány v sekcích jednotlivých lektorských oddělení.

Místa působení lektorských oddělení

V Národní galerii působí čtyři lektorská oddělení, podřízená ředitelům jednotlivých sbírek (výjimkou je Sbírnka grafiky a kresby, která LO nezřídila a pro kterou operativně pracují LO z ostatních sbírek). LO NG, připravovala doprovodné programy nejen v sedmi pražských objektech NG, ale též v příležitostných výstavních prostorách (Jízdárna Pražského hradu, Valdštejnská jízdárna) a rovněž v mimopražských instalacích, např. v Městském muzeu a galerii v Hlinsku.

LO SSU působilo v těchto expozicích: klášter sv. Anežky České, Schwarzenberský a Šternberský palác a na těchto výstavách: *Rembrandt & Co. Příběhy umění ve století blahobytu, Sv. Anežka Česká, princezna, řeholnice, Václav Hollar a čtyři roční období, Rudolf II. a mistři grafického umění, Pieter Stevens na dvoře Rudolfa II.*

LO SUDS působilo trvale v klášteře sv. Jiří (expozice českého umění 19. století, výstava Adolf Chwala, Jan Preisler: Pohádka), Veletržním paláci (expozice umění přelomu 19. a 20. století, výstava *Theodor Pištěk. Ecce homo*) a na výstavách ve Valdštejnské jízdárně (*Joža Uprka. Evropan slováckého venkova, Jakub Schikaneder*), Konirně paláce Kinských (*Polemiky Miloše Jiráka, František Kaván: dekadentní, symbolistní*) a v Městském muzeu a galerii v Hlinsku (*Antonín Slavíček*). V únoru 2012 byla uzavřena expozice v klášteře sv. Jiří. LO SUDS zahájilo činnost v červnu 2012 v Salmovském paláci.

LO SMSU působilo trvale v expozicích a výstavách ve Veletržním paláci (*Finalisté – Cena NG 333 a Skupiny ČEZ, Ostrovy odporu: Mezi první a druhou moderností, Obrazy francouzských umělců poloviny 19. století ze sbírek Národní galerie v Praze, Amalie Giacominí, instalace Dominka Langa, Jiří Kolář & Beatrice Bizot: Korespondáž*), v domě U Černé Matky Boží do 2. 9. 2012, na výstavě *Mexická grafika – Dar mexického Národního muzea tisků* v Konírně paláce Kinských a v Salmovském paláci: *František Kupka. Cesta k Amorfě*.

LO SOU mělo své stálé působiště v paláci Kinských v expozici Umění Starého světa. Realizovalo vzdělávací programy v expozici Umění Asie v prvním patře a na krátkodobých výstavách ve 2. patře paláce Kinských, v sále speciálních výstav v rámci stálé expozice: *Cesty buddhismu* 1. 7. 2011 – 14. 3. 2012, *Ve spárech draka* 15. 3. 2012 – 13. 9. 2012 a *Život v asijském paláci – láska, luxus, zahálka* 13. 9. 2012 – 28. 2. 2013.

LO SOU pracovalo s veřejností rovněž ve svém ateliéru, který je zároveň výstavním prostorem se dvěma hmatovými expozicemi *Japonská skulptura a Korejská keramika* a výstavou *Dogů*.

Zprostředkování výtvarného umění lektorskými odděleními

Je naplňováno interdisciplinárním oborem galerijní pedagogika, který se v Národní galerii v Praze dynamicky rozvíjí. NG navštěvuje široký okruh návštěvníků: děti a mládež, rodiče s dětmi, senioři, návštěvníci se specifickými potřebami, laická i odborná veřejnost, tuzemští i zahraniční turisté. Každá cílová skupina návštěvníků má jiné požadavky na prostor, atmosféru, typ programu a jeho pojetí. Jak lektorská oddělení tyto aspekty zohlednila a jaké edukační přístupy zvolila (obsahové, aktivizující, interaktivní) v programové nabídce, je popsáno níže.

Edukační programy připravené ke zvláštním příležitostem

Každoročně připravují všechna lektorská oddělení speciální programovou nabídku k významným výročím a oslavám. Jejich záměrem bylo zprostředkovat výtvarné umění přitažlivými formami, které respektují současné potřeby a očekávání publika a které v prostoru galerie propojují vzdělávání a zábavu. Zároveň tyto programy cílily na potenciál nového publika, které zatím návštěvu galerie nezařadilo do svých volnočasových aktivit. Šlo o Oslavy 216. výročí založení NG, Mezinárodní den muzeí a galerií, Pražskou muzejní noc, Oslavy Prahy, Dny evropského dědictví aj.

Oslavy 216. výročí založení Národní galerie v Praze

LO SSU

První únorový víkend byl dnem volného vstupu v rámci připomínky významného dne v dějinách Národní galerie. 5. února 1796 byla totiž založena Společnost vlasteneckých přátel umění – předchůdkyně Národní galerie. V klášteře sv. Anežky České představila kurátorka SSU Mgr. Helena Dáňová dva dosud veřejnosti neznámé pozdně gotické reliéfy ze sbírky Národní galerie – *Sedící Panna Marie a Narození*

Krista z Třebaňova u Krasíkova. Po oba dny byly návštěvníkům přístupné dětské výtvarné ateliéry ve Schwarzenberském paláci a v klášteře sv. Anežky České s nabídkou samoobslužných výtvarných aktivit pro rodiče s dětmi a hravě dospělé. Ve Šternberském paláci mohli rodiče s dětmi při prohlídce expozice řešit různé úkoly a hádanky.

LO SUDS a LO SMSU

V Malé dvoraně Veletržního paláce byla LO SMSU připravena otevřená dílna s vítězem Ceny NG 333 Jakubem Matuškou Aka Maskerem, kde se návštěvníci mohli zapojit do společně vytvářené kresby – malby – objektu v prostoru Malé dvorany. Dále byla uspořádána otevřená výtvarná dílna pro všechny návštěvníky *Světlo prochází tmou*, která se zaměřila na avantgardní díla Zdeňka Pešánka a umožnila účastníkům vytvořit si průsvitné plastiky přímo v expozici. Komentované prohlídky byly zaměřeny na outsidersy v umění (od F. Kavána k V. Boudníkovi) a byly doplněny čtením z novopackých autorů (J. Opolský, J. K. Šlejhar, J. Kocourek, L. Zívř) s Jaromírem Týpitem. V rámci projektu Kino VELETRHY byly promítány filmy finalistky NG 333 Adély Babanové a poté diskuse s umělkyní. V domě u Černé Matky Boží se konaly komentované prohlídky věnované fenoménu českého kubismu a 100. výročí vzniku budovy.

V klášteře sv. Jiří byl pořádán otevřený ateliér pro děti a rodiče *Adam a Eva*, který seznámil účastníky s historií kláštera sv. Jiří a zprostředkoval možnost stát se na chvíli architektem a postavit si vlastní věže kláštera. U pokladen byly k dispozici pracovní listy ke stálé expozici českého umění 19. století *„Úkoly a hádanky pro rodiny s dětmi“* pro děti ve věku 3–6 a 7–11 let. V chodbě v přízemí byla připravena samoobslužná aktivita pro děti s rodiči *„Nakresli si vlastní pohádku“* k Preislerovu obrazu *Pohádka*. V suterénu kláštera se prezentovaly výsledky letních krajinářských dílen pro studenty a dospělé z roku 2011.

V expozicích probíhaly komentované prohlídky ke slavným obrazům z 19. století. Cílem doprovodného programu bylo návštěvníky ateliéru a komentovaných prohlídek aktivizovat a umožnit jim tvůrčím způsobem vést dialog s uměleckými díly. Akce byla zároveň důstojným rozloučením s expozicí českého umění 19. století v klášteře sv. Jiří, která byla uzavřena na konci února 2012.

LO SOU

Každoroční oslava významného dne v dějinách NG byla i v roce 2012 animována speciálním programem: 4. 2. se konaly zdarma dvě přednášky s kurátorkou PhDr. Petrou Pollákovou na téma *Život v čínském paláci* se samoobslužnými studii v ateliéru.

Mezinárodní den muzeí a galerií

LO SSU

Vstup i pořady byly ve všech expozicích zdarma. Pro mezinárodní Den muzeí 18. 5. 2012 bylo vyhlášeno téma *Muzea v měnícím se světě. Nové výzvy, nové inspirace*.

Ve Schwarzenberském paláci se uskutečnil program pro mládež a hravě dospělé *Za Karlem Škrétou v digitálním věku*. Zájemci se mohli s díly průkopníka české barokní malby seznámit netradičním způsobem. Pomocí digitálního průvodce hledali díla Karla Škréty, odpovídali, reagovali, ale také se bavili. Pro rodiny s dětmi byly připraveny pracovní listy *Návštěva v ptačí říši, Cesta barokem s věrným přítelem a Výtvarné hrátky v ateliéru* – samoobslužné aktivity pro malé i velké. *Albrecht Dürer a jeho grafické dílo* bylo téma

komentované prohlídky v klášteře sv. Anežky České. Ve Šternberském paláci se konaly dvě komentované prohlídky *Rembrandtovi žáci a jejich obrazy na výstavě. Pro rodiče a prarodiče s dětmi byl otevřen ateliér* s nabídkou různých samoobslužných výtvarných aktivit: hry a zábavné úkoly, stavebnice, magnetické skládačky, soutěže.

LO SUDS a LO SMSU

Na výstavě Jakub Schikaneder (1855–1924) ve Valdštejnské jízdárně byl připraven cyklus krátkých přednášek a čtení tzv. *Vražedné odpoledne*, jehož cílem bylo představit klíčový obraz Jakuba Schikanedera *Vražda v domě* v kontextu různých pohledů a přístupů odborníků a umělců. Na téma vražda v domě vystoupil kunsthistorik prof. Roman Prahl, patoložka MUDr. Markéta Kulvajtová, policejní psycholog kpt. PhDr. Jan Hubert a herec Viktor Filip, který přečetl ukázkou z románu *Lord Mord* od Miloše Urbana.

Ve Veletržním paláci se uskutečnily komentované prohlídky ke stálé expozici: Krajina pohledem Théodora Rousseaua, Camilla Pissarra a Paula Cézanna; Maxmilián Pirner a jeho fantazie přenesená na plátno, i k právě probíhající výstavám: Oskar Kokoschka, žhavá grafika pozdního věku s kurátorkou PhDr. Evou Bendovou; *Ostrov odporu – Mezi první a druhou moderností 1985–2012*. V rámci projektu *Kino Veletrhy* byla realizována projekce filmů a diskuse s jejich autory: Rafani 31 začátků / 31 konců.

LO SOU

18. 5. nabídla lektorka se zaměřením na indologii veřejnosti zdarma přednášku na téma *Postavy hinduistického panteonu* s možností následně řízené výtvarné aktivity ateliéru.

Pražská muzejní noc 2012

LO SSU

Muzejní noc 9. 6. 2012 byla příležitostí pro zážitkové programy pro všechny věkové skupiny návštěvníků. Pod titulem *Hudba a výtvarné dílo* se ve Šternberském paláci konaly komentáře k vybraným dílům (*Sochy v zahradě, Strom života, Obrazy zátiší z kolowratské sbírky, Antická mytologie na obrazech starých mistrů*). Program doprovodily hudební ukázkou dané doby vystoupením dívčí vokální skupiny E. I. T. (Voices). *Jagellonská noc v Anežském klášteře* přinesla celý večer komentářů k nejvýznamnějším osobnostem a dílům doby Jagellonců ve sbírce Národní galerie a *Strašidelná noc* byl program pro děti (6–11 let) spojený s vycházkou do okolí kláštera a poté výtvarnou činností v ateliéru. Výročí 400 let od úmrtí císaře Rudolfa II, vášnivého sběratele, poskytlo vhodný námět pro komentáře k vybraným dílům v expozici Schwarzenberského paláce včetně expozice uměleckého řemesla v suterénu i Císařské zbrojnici. Na nádvoří paláce se konaly šermířské souboje. Dětem i dospělým byly k dispozici otevřené ateliéry k volným výtvarným aktivitám. Pro rodiny s dětmi byly ve všech objektech připraveny pracovní listy k individuální prohlídce expozic.

LO SUDS a LO SMSU

Muzejní noc nabídla pořady zejména pro mládež, dospělé a děti. Akce byla specifická vysokým zájmem návštěvníků a jejich cestováním mezi jednotlivými objekty. Programy byly koncipovány ve vyváženém propojení tvořivosti, zábavy a vzdělávání, tak aby byly otevřené všem bez nároků na předchozí znalosti a zkušenosti.

Na výstavě Jakub Schikaneder (1855–1924) ve Valdštejnské jízdárně byla připravena otevřená výtvarná dílna pro širokou

veřejnost ve spolupráci se střední soukromou uměleckou školou z Plzně. Dílnu vedli manželé Brůčkovi a účastníci dílny si mohli vyrobit lampičky napodobující lampy z obrazů Jakuba Schikanedera. Pro příjemnější čekání ve frontě před výstavou hrála skupina *Švajneraj* staropražské písničky. Na výstavě zněly krátké komentáře k hlavním dílům malíře.

Ve Veletržním paláci byl připraven doprovodný program, který reagoval na probíhající výstavu *Ostrov odporu*. Pomocí krátkých komentářů byly návštěvníkům naznačeny přelomové okamžiky ve vývoji českého umění od počátku 20. století po současnost. Součástí programu byly diskuse s umělci, jejichž díla byla na výstavě *Ostrov odporu* představena. Též ve Veletržním paláci byla připravena otevřená akce s umělci *Pavel Humhal a hosté*, pro niž byl východiskem fascinující prostor Malé dvorany. Návštěvníci se mohli stát součástí akcí Jiřího Kovandy, Jany Doležalové, Karla Kunce, Pavla Humhala nebo dvojice Jiřího Franty a Davida Böhma a vnímat a prožít s nimi prostor Veletržního paláce neobvyklým způsobem. Součástí programu byl též výtvarný ateliér, kde si návštěvníci mohli vytvořit vlastní návrh objektu nebo akce, která by Malou dvoranu zásadním způsobem proměnila. Byly uspořádány i dvě komentované prohlídky pro neslyšící na téma: Francouzské umění 19. a 20. století a František Kupka.

V domě U Černé Matky Boží se konala v ateliéru v 5. patře výtvarná dílna pro širokou veřejnost *Kubistické zrcadlení*, jejíž účastníci si pomocí zrcadlové folie vytvořili vlastní krašohled nebo kapesní kubistické zrcátko. Čekání v dlouhé frontě na vstup zpříjemňovala papírová skládačka modelů různých typů krystalů. Historii unikátní architektury Muzea kubismu i inspirační zdroje tohoto stylu přiblížil studijní list *Myšlenková mapa kubismu*, rozdávaný návštěvníkům zdarma.

LO SOU

9. 6. se v paláci Kinských konal pestrý komponovaný celovečerní program (6 hodin) věnovaný jihovýchodní Asii. Kromě volné prohlídky expozic byl veřejnosti, nepřetržitě do 01 hodin dne následujícího, přístupný ateliér s různými samoobslužnými výtvarnými etudami jako např. *Garudova křídla* – linorytový tisk na pohlednici s motivem javánského bájněho ptáka Garudy. Inspiraci k výtvarné práci poskytla z depozitáře zapůjčená javánská batikovaná suknice. Čekání návštěvníků ve frontě na regulovaný vstup animovala data-projekce se smyčkou fotografií z Jávy a prodej upomínkových předmětů z jihovýchodní Asie v průjezdu. Byly k dispozici rovněž tištěné itineráře k samostatným výpravám za vybranými uměleckými poklady. Na nádvoří se konaly taneční performance *Tajemství indonéského úplňku – rahasia bulan purnama indonesia* s Karolinou Šlesingrovou, tanečnicí ze skupiny Cakrawala a taneční workshopy pro návštěvníky bez věkového omezení vedené tanečním mistrem Michalem Machem.

Dny evropského dědictví

LO SSU

Vstupné do expozic NG v rámci oslav DED 2012 bylo běžné, pouze návštěvníci doprovodných programů měli ve dnech konání DED (8.–16. září) zvýhodněný vstup na speciální lektorské akce pořádané k těmto oslavám. LO SSU respektovalo národní téma DED *Mladí památkám*. Ve Schwarzenberském paláci zahrál divadelní amatérský soubor Baribal poutavý příběh *Pro pána Jána* o nejznámějším českém světci Janu Nepomuckém. Představení s originálními loutkami v doprovodu autorské hudby přiblížilo dobu panování krále

Václava IV. Následovala komentovaná prohlídka nepomocenských soch počínaje modelletem pro Karlův most, přes plastiky Matyáše Bernarda Brauna až po sochy z dílny Platzerů. Jak si představovali barokní umělci naše patrony svatou Ludmilu a jejího vnuka svatého Václava a jejich životní příběhy, bylo hlavní téma výtvarných dílen *Vyprávění o svatě Ludmile a Václavovi* pro děti a rodiče (skupiny 6–9 let a 10–14 let). V ateliéru se děti seznámily s malbou na hedvábí a vytvořily barevné fantazie pro šál sv. Ludmily či praporec sv. Václava. V rámci projektu Europa Jagellonica se v klášteře sv. Anežky České uskutečnila komentovaná prohlídka *Umění pozdní gotiky a rané renesance* (Lucas Cranach st. a Albrecht Dürer), Šternberský palác nabídl symbolické vstupné mladým účastníkům (do 26 let) komentářů k vybraným dílům: *Sochy v zahradě, Jan Štursa a jeho žáci, „Žáci mistra Leonarda“* – zastavení u obrazů malířů italské renesance, *„Zpátky doma“* – Geertgen to Sint Jans: Klanění tří králů.

LO SUDS a LO SMSU

Vstup byl pro účastníky doprovodných programů za zvýhodněné ceny. Ve Valdštejnské jízdárně byla připravena komentovaná prohlídka *Zmařené mládí v díle Jakuba Schikanedera*, na kterou navazovalo improvizální představení *Příběhy z obrazů*. Herecká a hudební skupina *Improvizace* (ve složení Jana Machalíková, Hana Malaníková, Martin Falář, Jakub Troják, Lucie Pospíšilová a Jakub Valenta) na přání diváků zhmotňovala a rozžívala dílo a život Jakuba Schikanedera.

Ve Veletržním paláci byl připraven workshop pro mládež a dospělé *Animovaný obraz* s umělcem Matějem Smetanou, jehož účastníci si mohli vytvořit animovaný film technikou *rotoskopování*.

Derniéra expozice českého kubismu v domě U Černé Matky Boží

V neděli 2. září 2012 jsme se rozloučili se stálou expozicí českého kubismu v **domě U Černé Matky Boží**, mimo jiné se konaly i komentované prohlídky expozice s kurátorkami doc. ing. arch. Radomírou Sedlákovou a PhDr. Olgou Uhrovou, dále otevřená výtvarná dílna pro děti i dospělé *Svezte se Gočárem* v ateliéru v 5. patře, kde se její účastníci dozvěděli, co si o tomto podivuhodném domě mysleli Gočárovi současníci. Vyzkoušeli si podívat se na svět trochu avantgardně, jako kubisté před sto lety, protože všude kolem se skrývají překvapivé tvary a struktury, stačí jen změnit úhel pohledu.

Oslavy Prahy 7. a 8. 12. 2012

LO SUDS a LO SMSU

Obě LO se zapojila do akce již počtvrté. V rámci výstavy Jakub Schikaneder (1855–1924) ve Valdštejnské jízdárně proběhla komentovaná prohlídka *Téma Prahy v díle Jakuba Schikanedera* a komponovaný program *Vražedné odpoledne*, při kterém mohli návštěvníci v komentářích a diskusi s odborníky z různých oborů (kunsthistorik, patolog, kriminalista a herec) objevit různé pohledy na obraz *Vražda v domě*.

Na výstavě Mistrovská díla německého a rakouského umění 19. století ve Šternberském paláci se uskutečnila komentovaná prohlídka *Střední Evropa v zajetí romantismu*. Další komentované prohlídky se konaly k výstavě *František Kupka. Cesta k Amorfě* v Salmovském paláci a k výstavám ve Veletržním paláci: *Korespondáž* (výstava Jiřího Koláře a Béatrice Bizotové) a *Theodor Pištěk – Ecce homo*. Akce byla díky dobré propagaci úspěšná i hojně navštěvená.

Máme otevřeno – Večer v galeriích Prahy 7

Veletržní palác, který se nachází v uvedené lokalitě, se připojil do akce a veřejnosti v jejím rámci byly zdarma zpřístupněny aktuální výstavy: 26. 4. *Ostrov odporu* a 4. 10. *Theodor Pištěk – Ecce homo*.

LO SOU

8. 12. pozvalo lektorské oddělení do paláce Kinských veřejnost zdarma na komentář *Sultánovy zahradní slavnosti*, který v ateliéru vyústil v dialog se specialistkou na perské umění.

5.1 Lektorské oddělení Sbírký starého umění

Lektorské oddělení Sbírký starého umění (LO SSU) splnilo úkoly stanovené plánem pro rok 2012. Systematicky se věnovalo přípravě, tvorbě, organizaci a realizaci vzdělávacích programů, které mají za cíl co nejrozmanitějšími přístupy zprostředkovat široké veřejnosti díla výtvarného umění ve stálých expozicích a krátkodobých výstavách. LO SSU v roce 2012 připravilo programy ve stálých expozicích v klášteře sv. Anežky České, ve Schwarzenberském a Šternberském paláci a na výstavách: Rembrandt & Co. Příběhy umění ve století blahobytu ve Šternberském paláci; Sv. Anežka Česká, princezna, řeholnice v klášteře sv. Anežky České; Václav Hollar a čtyři roční období; Pieter Stevens na dvoře Rudolfa II. ve Schwarzenberském paláci; Rudolf II. a mistři grafického umění v paláci Kinských. V roce 2012 se uskutečnilo 770 programů pro 17880 návštěvníků. Z výše uvedeného počtu programů se na výstavách konalo 231 akcí pro 5550 osob. V rámci výstavního projektu Rembrandt & Co. Příběhy umění ve století blahobytu se podařilo vytvořit podmínky pro organizaci odborných přednášek s dataprojekcí (přednáškový sál) a vybudovat **Dětský koutek – odpočinkový prostor** a ateliér pro samoobslužné výtvarné aktivity návštěvníků, ale i pro řízenou výtvarnou činnost skupin dětí.

Programy LO SSU v roce 2012 připravoval tým šesti stálých kurátorů pro edukační činnost na 5,0 úvazků: Mgr. Ondřej Faktor, Mgr. Jitka Handlová, MgA. Anna Chmelová, Mgr. Jana Klímová, Mgr. Terezie Šiková, Mgr. Eva Zíková a skupina externích spolupracovníků – absolventů či studentů vysokých škol – dějin umění, historie a pedagogických fakult. Pracovníci LO SSU řešili operativně i změny v programové nabídce z důvodu krátkodobého omezení provozu některých částí expozice v klášteře sv. Anežky České nebo uzavření 2. patra Šternberského paláce (červen – 10. říjen 2012) z důvodu reinstalace expozice. S novým uspořádáním expozice ve 2. patře paláce získalo LO SSU polyfunkční prostor (ateliér a zároveň přednáškový sál) pro přednášky, výukové programy, výtvarné dílny pro děti i dospělé. Ateliér je koncipován pro výtvarné akce určené maximálně pro 30 účastníků, jako přednáškový sál pojme až 50 posluchačů a je a bude využíván i jako výstavní sál pro prezentaci výtvarných děl absolventů výtvarných kurzů, týdenních letních workshopů apod. Digitální průvodce o životě a tvorbě Karla Škréty byl návštěvníkům k zapůjčení v expozici ve Schwarzenberském paláci.

Programy a projekty pro školní a zájmové skupiny

Programy pro školy (MŠ, 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ)

Projekty pro školní skupiny respektovaly Rámcový vzdělávací program pro předškolní, základní a gymnaziální vzdělávání. Byly připraveny s cílem vyzvat školy a pedagogy k začlenění návštěvy expozic SSU do vyučování jako prvku alternativního vzdělávání. Účastníci programů byli prostřednictvím zážitku a kontaktu s výtvarným dílem směřováni k vlastní samostatné výtvarné činnosti v ateliéru. Programy doplňovaly pracovní listy, knižní, hudební ukázky, dramatické etudy, výtvarné dílny a další aktivity (testy, kvízy, hry, skládačky, doplňovačky apod.). LO SSU respektovalo i konkrétní požadavky pedagogů a programy přizpůsobilo jejich záměrům.

Programy pro školy k expozicím

(klášter sv. Anežky České, Schwarzenberský a Šternberský palác)

Rozšířená nabídka programů pro všechny stupně a typy škol byla aktualizována na webových stránkách www.ngprague.cz, pedagogům byla k dispozici brožura s přehlednou nabídkou více než 70 vzdělávacích programů. Pro školy se uskutečnilo ve všech stálých expozicích SSU celkem 317 programů při účasti 6747 žáků a studentů.

Programy pro školy ke krátkodobým výstavám

LO SSU v roce 2012 připravilo programovou nabídku pro dva velké výstavní projekty:

ve Šternberském paláci Rembrandt & Co. Příběhy umění ve století blahobytu a v Anežském klášteře Sv. Anežka Česká, princezna, řeholnice. Zde to byly především programy s pracovními listy určené pro 2. st. ZŠ a SŠ a na přání objednatelů rozšířené i o programy s výtvarnými dílnami. V nabídce k výstavě ve Šternberském paláci byly určeny dva programy pro MŠ a 1. st. ZŠ (*Kdo to asi byl?*); děti sestavovaly příběhy ze života zobrazených lidí; *Učedníkem v Rembrandtově ateliéru*; děti v roli učedníků malířství podnikly „studijní cestu obrazárnou“, nahlédly do dalekých krajín, obdivovaly zátiší a v ateliéru realizovaly „objednávku“ bohatého měšťana a malovaly obraz inspirovaný výstavou.

V nabídce pro 2. st. ZŠ a SŠ byly dva programy: *Osobnosti holandské malby 17. století* – postavení umělce ve zmíněné době, zamýšlení nad tím, pro koho a co malíř tvořil a jak byl oceňován současníky a *Radosti a strasti života* – svět očima holandských malířů, „cesta“ za obrazy s žánrovými výjevy, život a zábava lidí ve městě i na vesnici. Ukázkový pořad s výtvarnou dílnou pro skupinu žáků absolvovala i redaktorka časopisu Junior Ilona Laužanská a v článku „*Staň se na chvíli Rembrandtem*“ podrobně informovala o jeho průběhu (In: *Junior* 7, 2012, s. 61–63). Na obou výstavách se realizovalo celkem 85 programů pro 1833 účastníků.

Projekty pro pedagogy

LO SSU poskytovalo po celý rok konzultace pedagogům, vybízelo k účasti na komentovaných prohlídkách, umožnilo zvýhodněné cenové podmínky pro účast na přednáškových cyklech (Od gotiky po baroko, Mistři evropského umění), ve Schwarzenberském paláci představilo nabídku programů organizované skupině pedagogů z Plzně. Ihned po zahájení výstavy Rembrandt & Co. se pro učitele konaly dvě komentované prohlídky s prezentací programů včetně představení prostoru ateliéru a výtvarných aktivit i úkolů inspirovaných výstavou a určených různým věkovým kategoriím návštěvníků.

Programy pro skupiny, jejichž účastníci vyžadují speciální péči

Návštěvníci se zrakovým nedostatkem mohli navštívit hmatové expozice SSU ve Schwarzenberském paláci a v klášteře sv. Anežky České. V obou expozicích byly v nabídce doprovodné programy s výtvarnou dílnou v ateliéru. Ve Schwarzenberském paláci to byly programy: *Sochy veselé a smutné* – jaký výraz mají zobrazené tváře; *Povídání o sochách* – co je volná socha, sousoší, reliéf; *Matyáš Bernard Braun a jeho alegorie z Kuksu* – o naší významné barokní památce nebo i „narozeninový program“ *Z paláce do pa-*

láce – netradiční oslava narozenin v dobových kostýmech, s procházkou palácem, tancem a výrobou šperku v ateliéru. V klášteře sv. Anežky České to byly programy: *Odkud přišly?* – vyprávění o osudech vystavených děl; *Jak vypadali?* – seznámení s podobiznami Karla IV, Anny Svídnické a Petra Parléře. Texty informující o zprostředkování výtvarného umění nevidomým v obou zmíněných expozicích byly předány pro elektrosborník Muzeum bez bariér.

Mgr. Jana Klímová spolupracovala s redaktory časopisu *Konta Bariéry*; představila expozici *Doteky baroka* a poskytla další informace a podklady pro článek v tomto periodiku a pro publikaci *Průvodce stálou expozicí ve Schwarzenberské paláci* odevzdala text kapitoly o hmatové expozici. Na výstavě *Sv. Anežka Česká, princezna, řeholnice* se ve spolupráci s Federací rodičů a přátel sluchově postižených uskutečnily dva programy pro skupinu dětí a pro skupinu dospělých.

Programy a projekty pro individuálně přicházející návštěvníky

Děti / Děti a rodiče

V expozicích i na jmenovaných výstavách se uskutečnilo 122 pořadů při účasti 3325 dětí a rodičů. Se zahájením výstavy Rembrandt & Co. byl i ve Šternberském paláci vybudován dosud chybějící ateliér pro výtvarnou činnost.

Pracovní listy pro děti s rodiči

Pracovní listy *Úkoly a hádanky pro rodiny s dětmi* (3–6 let a 7–11 let) motivující rodiče a děti k společnému poznávání děl výtvarného umění a k řešení různých úkolů během prohlídky galerie byly zdarma k rodinné vstupence ve všech expozicích SSU. Zábavné úkoly, hry, **stavebnice**, **magnetické skládačky**, **kvízy** a **další výtvarné úkoly** byly k dispozici návštěvníkům v trvale volně přístupném ateliéru v Šternberském paláci.

Víkendové dílny pro děti a rodiče

Víkendové dílny náleží k velmi oblíbeným volnočasovým aktivitám dětí s rodiči. Všechny byly pokaždé maximálně obsazeny. Na teoretickou část programu v expozici či výstavě navazovala tvůrčí činnost dětí v ateliéru. V klášteře sv. Anežky České novoroční dílna *Cesta tří králů* seznámila s dílem sezóny, reliéfem z Třebařova u Krasíkova a sochou Panny Marie, pocházející zřejmě ze skupiny Klanění tří králů, a v ateliéru si děti vyrobily vlastní kalendář pro rok 2013. Tematicky se další dílny v 1. čtvrtletí věnovaly aktuálně probíhající výstavě: *Po stopách sv. Anežky České* – o životě a zakladatelské činnosti přemyslovské princezny Anežky, o historii a architektuře kláštera a o středověkých řemeslnících, kteří se na stavbě podíleli; *Chutě a vůně Anežčiných časů* – dílna o klášterní kuchyni inspirovala k práci v ateliéru; práce s hlinou a engobami – vytváření hliněných „struhadel“ – třecích destiček na česnek a dalších předmětů, které byly poté opatřeny barevnou glazurou; *Iluminátoři sv. Anežky* – po seznámení s technikou středověkých iluminátorů a výkladu k vystaveným dílům si děti v ateliéru zkusily spojení techniky voskové krakeláže s koláží jednotlivých písmen a textů psaných tzv. „gotickým písmem“; *Legenda o sv. Anežce aneb druhý život slavné Přemyslovny* – hledání skutečného i legendického života přemyslovské princezny a zakladatelky špitálu a kláštera klarisek, proč Anežka patří mezi nejvýraznější ženy své doby, jak asi vypadala – tyto otázky byly inspirací při výtvarné hře v dětském ateliéru – dokreslování tváře sv. Anežky České za pomoci fotokopii

známých podobizen převážně z 19. století; *Anežčin poklad* – na povídání o uměleckém řemesle, zlatnictví a významu relikvií (nejen) ve středověku navázalo vytváření relikviářů aj. zlatnických předmětů pomocí techniky kašírování na drátěnou konstrukci, výrobky „pozlacené“ temperou a ozdobeny „zlatými dracouny“ a „drahokamy“. *Tajemství mistra Hanuše* byla dílna spojená s návštěvou staroměstského orloje a s tvorbou v ateliéru, kdy si děti z hlíny vytvořily ciferník hodin s otvorem pro vložení hodinového strojku, povrch zdobily plastickým reliéfem, rytým ornamentem či barevnými engobami a k otiskům do hlíny využily součástek a ozubených koleček ze skutečných hodinových strojků. *Když i Pán Ježíš chodil bosky* byla dílna pro ty nejmenší – děti ve věku 2–6 let; dílna *Rukama nohama aneb síla gest* (6–12 let) se zaměřila na důležitý význam gest a řeč těla ve středověkém umění. LO SSU připravilo i program na Den dětí „*Zmizelé obrazy*“, kde se děti seznámily s prací restaurátorů a vyzkoušely si různé výtvarné techniky. Příběh svátku letnic byl tématem pro červnovou dílnu *Dary holubice*, děti se v expozici pokusily vyluštit nápisy na obrazech a v dílně si vytvořily symbol Ducha svatého – holubici. První podzimní víkendové dílně v klášteře sv. Anežky České *Kameníkem Matěje Rejska* předcházela návštěva Prašné brány a seznámení se stavebním a sochařským dílem Matěje Rejska; *Podzim středověku* byla dílna, která se tematicky zaměřila na díla pozdní gotiky a vánočním námětům se věnovala dílna *Půjdem spolu do Betléma* spojená s výrobou netradičních vánočních ozdob. Nový rok ve Schwarzenberském paláci zahájila dílna *Co je to bozzetto?* – seznámení se sochařským řemeslem v období baroka a s výtvarnou aktivitou v ateliéru, kde si děti vytvořily sochařskou skicu na vlastní téma. Víkendové dílny (únor – duben) se přesunuly do ateliéru ve Šternberském paláci a aktuálně reagovaly na výstavu Rembrandt & CO: *S mistrem Rembrandtem na cestách*, *Mistr Rembrandt vypravuje*, *Mistr Rembrandt maluje* – účastníci v všech třech dílnách si vytvořili celou složku – portfolio s dokumenty svých výtvarných prací: fotodokumentaci vlastního portrétu v turbanu, který se naučili uvázat ve stylu Rembrandtova obrazu *Orientálec*, vlastní grafiku opatřili originální signaturou, zaznamenali i příběhy z cest do vzdálených krajin, podrobně se seznámili s provozem malířské dílny v době baroka a s tím, co vše musel učedník ovládat, než si mohl otevřít vlastní ateliér. S technikou smaltování se děti seznámily při červnové dílně *Kouzlo smaltování*, navštívily expozici UPM v suterénu Schwarzenberského paláce a v ateliéru si vytvořily vlastní šperk, dílna *Mezi sochou a obrazem* se zabývala jednou ze základních forem sochařství – reliéfem a děti podle kresebné skici vytvořily z keramické hlíny reliéf a malovaly engobami; inspirací pro dílnu *Václav Hollar: Čtyři roční období* byla návštěva stejnojmenné výstavy v grafickém kabinetu, v ateliéru si děti vyzkoušely strukturální koláž a využily jí jako matrice při tisku na grafickém lisu. Poslední dílna v roce se tradičně zabývala vánočními motivy na obrazech, tentokrát to byla dílna nizozemských mistrů ve Šternberském paláci, děti vyráběly papírové pohyblivé betlémy. Celoročně si rodiče pro své dítě a jeho kamarády mohli objednat dramaticko-výtvarný „narozeninový program“ – netradiční formu oslavy narozenin v prostorách renesančního Schwarzenberského paláce. Účastníci programů *Slavnost bohů* nebo *Zvířátka u Orfea* či *V urozené společnosti* se proměnili v postavy z uměleckých děl, hráli hry a oslavenci věnovali v ateliéru vlastnoručně vyrobený dárek.

Výtvarná odpoledne

Se začátkem školního 2012/2013 byl zahájen nový dvousemestrální kurz ve Schwarzenberském paláci. Kurz (16 lekcí, vždy úterý odpoledne) byl určen dětem ve věku 6–10 let, které rády tvoří a poznávají nové věci. Děti se seznámily s různými výtvarnými technikami se zaměřením na kresbu jako základ výtvarné činnosti, kompozici a detail. Prohloubily si schopnosti i zkušenosti s prací na prostorových objektech i v ploše. Inspirací jim byla díla manýristických a barokních mistrů; malířů, sochařů, architektů i uměleckých řemeslníků. Tento nový program si získal skupinu stálých zájemců a bude pokračovat i v roce 2013.

Týdenní letní výtvarné dílny

LO SSU připravilo pro děti ve věku 6–16 let, které mají chuť tvořit, inspirovat se výtvarným uměním a vyzkoušet si různé výtvarné techniky 5 týdenních letních dílen, které se uskutečnily v ateliérech a expozicích SSU a v jejich přílehlém okolí. Dílny vedl historik umění, výtvarník a pedagog. Pro dílnu *Zmizelé obrazy K. Škréty – nalezeny!* (děti ve věku 6–9 let) ve Schwarzenberském paláci byl inspirací fragmentárně dochovaný Svatováclavský cyklus. Děti v roli „talentovaných malířů dotvořily chybějící části cyklu a restaurovaly stávající“. Děti ve věku 8–11 let se mohly přihlásit do dílny *Na křídlech Daidalových* a dílna *Oko znalce* pro věk 12–15 let byla zaměřena na oblast znalectví, představila přístup malíře, restaurátora a historika umění při zkoumání výtvarného díla. V klášteře sv. Anežky České se konaly dvě dílny pro děti ve věku 7–9 let *Středověk v masce* – středověké divadlo, postavy potulných herců, kejklířů inspirovaly k výtvarným hrám a starším dětem (10–13 let) byla určena dílna *Most mezi staletími*. Vernisáž výsledných výtvarných prací byla vždy vyvrcholením týdne plného zábavy, seznámení s různými výtvarnými technikami a jejich vyzkoušení. Programy dílen doplňovaly i další aktivity. Dramatické etudy, nastudovaná dobová hudební a taneční vystoupení, divadelní představení (skupina Kejklíř), vycházky do okolí, šermířská vystoupení, produkce sokolníka k obrazům s ptačí tematikou nebo aukce obrazů účastníků dílen. V roce 2012 se týdenních dílen zúčastnily **103 děti**.

Mládež a dospělí

Pro mládež a dospělé návštěvníky připravilo LO SSU 243 programů, kterých se zúčastnilo 5918 zájemců, z toho 111 pořadů se konalo na výstavách pro 2779 návštěvníků.

Na některých programech participovali kurátoři sbírek nebo odborníci z jiných institucí.

Komentované prohlídky ke stálým expozicím (klášter sv. Anežky České, Schwarzenberský a Šternberský palác)

V roce 2012 se komentované prohlídky pro veřejnost konaly především v rámci dvou stěžejních krátkodobých výstav. Kromě toho byly v klášteře sv. Anežky České zaměřené i na připomínku svátků: *Velikonoce ve středověku* a k Svátku matek *Panna Maria-Matka Boží – mariánská ikonografie*. Na podzim byl uspořádán cyklus 4 nedělních kurátorských komentovaných prohlídek k nově otevřené expozici ve 2. patře Šternberského paláce (PhDr. Olga Kotková, PhDr. Šárka Leubnerová, PhDr. Petr Příbyl, Ph.D., PhDr. Andrea Rousová, Ph.D.)

Komentované prohlídky ke krátkodobým výstavám (klášter sv. Anežky České, Schwarzenberský palác, Šternberský palác)

Na výstavě Sv. Anežka Česká, princezna, řeholnice se konaly odpolední nedělní komentované prohlídky: *Zlatnictví a reliéviáře v době sv. Anežky, Anna Slezska a její fundace, Klášter Na Františku a jeho zakladatelka, Svatá Hedvika Slezska, Svatá Anežka Česká – princezna ze vznešeného rodu, Rád křížovníků s červenou hvězdou ve Vratislavi a v Praze, Svatá Alžběta Durynská, Archa velmistra Mikuláše Puchnera*. Na výstavě Rembrandt & Co. Příběhy umění ve století blahobytu se uskutečnily 4 komentované prohlídky s kurátorem, které byly zdarma k platné vstupence (PhDr. Blanka Kubíková, Ph.D., Anja K. Ševčík, M. A.), 7 nedělních komentovaných prohlídek s lektorem a 6 sobotních tematicky zaměřených komentářů: *Příběhy z všedního života – zastavení u vybraných obrazů se žánrovými výjevy, Komentář k zapůjčeným obrazům ze zahraničí a soukromých sbírek, Rembrandtovi žáci a jejich obrazy na výstavě, Skryté příběhy v holandských obrazech 17. století, Portrétní malba a její rozkvět v Holandsku v 17. století*. Výstavu *Knihy měst II* v grafickém kabinetu ve Schwarzenberském paláci představila zájemcům její kurátorka (PhDr. Alena Volrábová) rozšiřujícím výkladem s dataprojekcí a přednáška *Pieter Stevens kreslí v Čechách a v Praze* (PhDr. Eliška Fučíková, CSc.) poskytla návštěvníkům další zajímavé informace k výstavě *Pieter Stevens na dvoře Rudolfa II*.

K Dílu sezóny *Sedící P. Marii od Mistra Kefermarktského oltáře a olomoucký reliéf z Třebařova u Krasíkova* v klášteře sv. Anežky České podaly vyčerpávající výklad kurátorka (Mgr. Helena Dáňová) a restaurátorka (ak. mal. Anna Třeštíková).

Komentované prohlídky na objednávku

LO SSU zajistilo výklady k expozicím a výstavám zájmovým skupinám, klubům a skupinám zahraničních návštěvníků (v anglickém, německém a francouzském jazyce), hostům NG včetně programů na objednávku v rámci firemních akcí a pro mediální partnery NG.

Přednáškové cykly a kurzy

LO SSU i v roce 2012 organizovalo několik cyklů přednášek. Byl dokončen dvousemestrální kurz o sbírkách starého umění pro studenty a zájemce z řad veřejnosti a na podzim zahájen nový pod názvem *Od gotiky po baroko*. Ve Šternberském paláci pokračoval velmi oblíbený sobotní cyklus přednášek s dataprojekcí *Mistři evropské malby (VIII. díl)* seznamující s tvorbou osobností evropského malířství. V souvislosti s konáním výstavy Rembrandt & Co. se soustředil na osobnosti holandské malby 17. století: *Rembrandt (1606–1669) – Nostrae aetatis miraculum, Aert de Gelder (1645–1727) – nejmladší žák Rembrandtův, Willem Drost (1633–1659) – mistr ve stínu mistra, Gerard ter Borch (1617–1681) – portrétista a malíř žánrových výjevů, Frans Hals (1582/3–1666) – haarlemský bohém* a na podzim byl zahájen devátý ročník přednáškami (*Simon Vouet (1590–1649) – malíř Ludvíka XIII, Gabriel Metsu (1629–1667) – příběhy všedního dne, Ikony a jejich místo v duchovní tradici křesťanského Východu*). V nabídce doprovodných programů k výstavě Rembrandt & Co. byl i cyklus přednášek s dataprojekcí specialistů na holandské malířství 17. století: „*Nic není bez významu*“. *Holandské žánrové obrazy 17. století* – prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc; *Rembrandtův lept Tři stromy* – prof. PhDr. Lubomír Konečný; *Mistři humoru – žánrová malba v čase Rembrandta* – PhDr. Andrea Rousová, Ph.D.; *Rembrandt – Rubens – dva jiné světy nizo-*

zemského malířství 17. století – PhDr. Olga Kotková; *Druhý život Rembrandta a jeho současníků v historické malbě 19. století* – prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D., *Rembrandtova grafická tvorba – originalita, experiment* – PhDr. Blanka Kubíková, Ph.D.; *Tváře 17. století* – Anja K. Ševčík, M.A.; *Nová zjištění technologických průzkumů Rembrandtova obrazu „Učenec ve studovně“ a „Portrétu Jaspára Schadeho“ od Franse Halse na pozadí techniky holandské malby 17. století* – Adam Pokorný, Dr.A.; *Láska k věcem. Holandská zátiší 17. století* – PhDr. Hana Seifertová. Byl uspořádán cyklus přednášek (s dataprojekcí) přímo navazující na hlavní okruhy témat výstavy *Sv. Anežka Česká – princezna a řeholnice*. Přednášeli autoři výstavy, kurátoři a přizvaní specialisté: *Sv. Anežka česká a čeští křesťanští* – PhDr. Marek Pučálík; *Ženské kláštery v českých zemích doby posledních Přemyslovců* – Mgr. Dušan Foltýn, *Ikonografie sv. Anežky České ve výtvarném umění* – prof. PhDr. ing. Jan Royt, Ph.D.; *Archa Puchnerova – možnosti rekonstrukce a ikonografické interpretace* – Mgr. Štěpánka Chlumská; *Ke cti svatých žen – zlatnické práce na výstavě Sv. Anežka Česká – princezna a řeholnice* – PhDr. Dana Stehlíková, CSc.; *Sv. Anežka Česká v umění 19. a 20. století* – prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D. Cyklus uzavřela přednáška *Haštalsko-anežská čtvrt* PhDr. Kateřiny Bečkové a byla spojená s vycházkou do okolí kláštera.

Speciální programy pro seniory

Ve spolupráci s Městským úřadem Prahy 7 se pro Klub seniorů pečovatelského domu uskutečnil cyklus 4 přednášek s dataprojekcí o mistrovských dílech z NG a ve spolupráci s Městským úřadem Prahy 4 se v ateliérech Schwarzenberského a Šternberského paláce konalo 10 výtvarných dílen pro skupinu nadšených seniorů. Po prohlídce vybraných děl v expozici nebo výstavě následovala výtvarná práce, seznámení s různými výtvarnými technikami a jejich vyzkoušení: smalt, podmalba temperovou barvou na sklo, monotyp, mramorování, malba na hedvábí.

Víkendové dílny pro dospělé

LO SSU v roce 2012 rozšířilo nabídku výtvarných dílen pro dospělé. Ve spolupráci s AVU se konaly dva dvoudenní workshopy *Ve stopách holandských mistrů* – malba v plenéru a grafické techniky ve stylu holandských mistrů.

Letní týdenní krajinářské dílny pro studenty a dospělé

Pro velký zájem se uskutečnily dvě týdenní letní dílny *Krajinářský plenér v Teplicích nad Bečvou* (18. 8. – 25. 8. a 26. 8. – 2. 9.). Výuku vedl akademický malíř doc. ing. Milan Perič, pedagog Akademie výtvarných umění v Praze se svými asistenty. Během týdenního kurzu frekventanti (75) získali základní informace o technologii malby, o malířských technikách, naučili se krajinu zaměřit, kompozičně postavit, barevně rozvrhnout, byli vedeni a korigováni při malbě v terénu. Program obou kurzů doplňovaly večerní přednášky (s dataprojekcí) odborných pracovníků NG (Mgr. Jitka Handlová, Mgr. Markéta Ježková, PhDr. Andrea Rousová, Ph.D.): *Zuzana a starci – vývoj tématu, postava a krajina; Marečku, podejte mi štetec!* – žánrové momentky z plenérového prostředí 2011 s ponaučením; *Chvála skici, triumf akvarelu; Jacob Ruisdael – mistr holandské barokní krajinomalby; Francouzská krajinomalba 17. století; Mraky mraků* – zobrazení mraků v umění 19. a 20. století; „Co tvořit, když v plenéru dojde plátno.“; mistři drobného land-artu A. Goldsworthy, R. Long. Součástí týdenního programu byly performativní akce, výlet – návštěva zbrašovských aragonitových jeskyní. Závěrečné vernisáže vytvořených artefaktů se mohla zúčastnit i veřejnost. Večerní program završilo vyhlášení plenérových

cen a oblíbená tombola, jejíž hlavní cenou byly plenérový obraz ak. mal. doc. ing. Milana Periče a výtvarné dary jeho asistentů, katalogy NG a volné vstupenky na přednášky v NG.

Speciální akce a projekty

Pracovníci LO SSU se podíleli i na dalších aktivitách a spolupracovali na různých projektech. Pro cyklus ČT 24 *Národní galerie nikdy nezavírá* to byly komentáře k vybraným dílům v expozicích SSU. Lektori poskytli konzultace a editovali texty k reprodukcím obrazů z NG pro jazykovou publikaci pro děti „Keška“. Mgr. Jitka Handlová proslovila přednášky s dataprojekcí: *Interpretace Rembrandtova obrazu Belšasarova hostina* na konferenci Obč. sdružení Dcery politických vězňů v Olomouci a *Přivlastněný Rembrandt* pro Spolek přátel muzea Rokycany. Výstava Rembrandt & Co. umožnila vydání knížky Rembrandt & Co.

Holandské malířství 17. století, otázky a hádanky pro starší žáky (Jitka Handlová, Eva Zíková). Celý náklad (600 výtisků) byl rozebrán. Za finanční podpory tiskárny OCÉ byla v závěru roku 2012 táž knížka vydána podruhé, pod titulem Holandské malířství 17. století v Národní galerii v Praze, otázky a hádanky pro starší žáky. Pro publikaci Petra Šobáňová, Edukační potenciál muzea (UJ, Olomouc 2012) byly pro oddíl Edukační působení současných českých muzeí – příklady z praxe zpracovány podklady a předána fotodokumentace ke kapitole Národní galerie v Praze – Sbírkový starého umění (Eva Zíková).

Spolupráce s institucemi

LO SSU v roce 2012 spolupracovalo s těmito institucemi:

Muzeum hl. m. Prahy
Občanské sdružení Okamžik
Občanské sdružení Hapestetika
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých (SONS) Praha
Společnost pro šíření vlámské a nizozemské kultury Ne-Be
Metodické centrum pro muzea výtvarného umění při Národní galerii v Praze
Společnost přátel Národní galerie v Praze
Středisko pro zrakově postižené – Diakonie
Sdružení Duha – Tangram
Městský úřad Praha 4
Pečovatelské Centrum – Klub seniorů; U studánky, Praha 7 a Tusarova, Praha 7
PIS
Muzeum Šumavy v Kašperských Horách
Divadelní soubor Baribal
Společnost přátel muzea – Rokycany
Občanské sdružení Dcery politických vězňů
Vzdělávací agentura AHA
Federace rodičů a přátel sluchově postižených
Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Sponzoři a donátoři

Některé programy LO SSU finančně podpořila Společnost přátel Národní galerie v Praze a dětské ateliéry sponzoroval KOH-I-NOOR Hardtmuth, a. s., České Budějovice, 2. vydání knížky pro starší žáky Holandské malířství 17. století sponzorovalo OCÉ – Česká republika, s. r. o., Praha

5.2 Lektorská oddělení Sbírký umění 19. století a Sbírký moderního a současného umění

Lektorská oddělení SMSU a SUDS i v roce 2012 úzce spolupracovala jak na koncepci jednotlivých akcí, tak na jejich organizačním a personálním zajištění. Pro objekty kláštera sv. Jiří, Salmovského paláce, Valdštejnské jízdárny, Veletržního paláce a domu U Černé Matky Boží pracovalo v roce 2012 6 stálých kurátorů pro edukační činnost na 5,5 úvazku: Mgr. Michaela Matysová (Kabátníková), Michaela Vrchotová, Mgr. et MgA. Oldřich Bystrický, Mgr. Hana Rosenkrancová, Monika Sybolová a Mgr. et MgA. Martina Lachmanová (od září 2012 Mgr. Veronika Výprachtická). Ti garantovali koncepci, metodiku a zároveň produkci a agendu činnosti LO SMSU a SUDS.

Ve spolupráci s externisty zajistili realizaci 1275 vzdělávacích a zážitkových programů pro 31045 účastníků. V dlouhodobě budovaném týmu externích spolupracovníků působí absolventi či studenti vysokoškolských oborů dějin umění, estetiky či výtvarného umění i specialisté na dramatickou výchovu, mladí pedagogové a vizuální umělci.

LO SUDS a SMSU nadále inovují a zdokonalují již etablované nabídky vzdělávacích a zážitkových programů. Pracují se zpětnou vazbou a s oslovováním cílových skupin v závislosti na jejich potřebách a požadavcích. V návaznosti na vlastní i vnější zkušenosti experimentují a vyvíjejí nové typy a formáty svého programu.

Lektorská oddělení SMSU a SUDS chtěla být příkladem dobré praxe profesionálního přístupu k tvorbě vzdělávacích a zážitkových programů. Podporovala otevírání galerie širokým vrstvám lidí. Iniciovala dialog a vlastní tvůrčí činnost návštěvníků, duchovní a intelektuální obohacení.

Nové zkušenosti sdílela s dalšími profesionálními zájmy o galerijní pedagogiku prostřednictvím metodických konzultací či přímou spoluprací se studenty VŠ. Systematicky se starala o další mezioborové vzdělávání lektorů.

Programy a projekty pro školní a zájmové skupiny

Programy pro školy (MŠ, 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ)

Standardem vzdělávacích programů se v minulých letech stala přímá návaznost na aktuální státní kurikulární dokumenty, jako je zvláště Rámcový vzdělávací program (RVP PV, RVP ZV, RVP GV).

Jejich metodika je zaměřena především na současné interpretační přístupy.

LO SMSU a SUDS vyhledávají pro tyto programy v expozicích a na výstavách kontexty vystavených děl, tak aby odhalovaly jejich různé souvislosti a nalézaly i jejich mezioborové relace.

Při realizaci programů lektorská oddělení zapojila jak aktuální interpretaci a sdílení a verbalizaci uměleckých děl jejich účastníky, tak porovnání dalších zdrojů mimo vlastní díla – výroky samotných umělců, dobovou a současnou uměleckou kritiku.

Umění bylo zprostředkováváno žákům především cestou autonomně kritického pojetí a konstruktivismu.

Vzdělávací cíle programů jsou zaměřeny na prohlubování porozumění vizuálním sdělením a rozvíjení vizuální gramotnosti. Žáci a studenti si prostřednictvím programů osvojují a rozvíjejí různé kognitivní operace od popisu, porovnání,

vysvětlování, rozlišování, utváření hypotéz až po hodnocení a vyslovení vlastního názoru. V programech je rozvíjena kreativita žáků a vizuální myšlení pomocí různých dramatických a výtvarných etud, práce s ICT a novými médii.

Programy pro školy ke stálým expozicím

Ve stálé nabídce k expozicím umění 19. století, moderního a současného umění, včetně umění českého kubismu, je cca 85 etablovaných vzdělávacích programů, tematicky zaměřených na konkrétní problémy či fenomény z historie i současnosti vizuálního umění. Ve spolupráci garantů jednotlivých programů a zkušených lektorů se průběžně aktualizovala a zpřesňovala jejich obsahová i metodická stránka. Aktuální nabídka byla publikována na webových stránkách a v tištěné brožuře. V roce 2012 uskutečnilo LO SMSU a SUDS v klášteře sv. Jiří, v domě U Černé Matky Boží a ve Veletržním paláci 648 vzdělávacích programů ke stálým expozicím pro 12374 účastníků.

Programy pro školy ke krátkodobým výstavám

V roce 2012 vznikly vzdělávací programy k výstavám ve Valdštejnské jízdárně *Joža Uprka (1861–1940)*, *Evropan slováckého venkova* a *Jakub Schikaneder (1855–1924)*, v Konírně paláce Kinských k výstavám *Polemiky Miloše Jiráčka* a *František Kaván: symbolistní, dekadentní* a v Salmovském paláci k výstavě *František Kupka. Cesta k Amorfě*.

Ve Veletržním paláci k výstavám *Ostrovny odporu*, *Theodor Pištěk – Ecce homo*, *Jiří Kolář & Béatrice Bizot: Korespondáž*. Celkem se uskutečnilo ke krátkodobým výstavám 72 programů pro 1364 žáků.

Výběr z nejzajímavějších vzdělávacích programů vzniklých v roce 2012:

Program pro 2. stupeň ZŠ k výstavě *Jakub Schikaneder (1855–1924) Na stopě*

V rámci programu *Na stopě* se žáci seznámili se sociální situací a běžným životem lidí v 19. století. Skrz analýzu obrazu pátrali po řešení vraždy, která se stala, a prostřednictvím dramatické aktivity vytvářeli fiktivní příběh a rekonstruovali případ. Program vytvořený pro výstavu *Jakub Schikaneder (1855–1924)* byl zařazen do stálé nabídky programů.

Program pro MŠ a 1. stupeň ZŠ k výstavě František Kupka. Cesta k Amorfě

Tanec barev / Cesta k abstrakci

Děti měly příležitost vyzkoušet si stejnou cestu k abstraktnímu umění, jakou šel i malíř František Kupka. Skrz pohyb vytvořené plošné loutky postupně přecházely od realistického znázornění a v návaznosti na obrazy v expozici hledaly různé cesty znázornění pohybu na obrazech. Dalším z cílů programu bylo seznámit děti s existencí kruhové barevné škály (Chevreulův kruh) a na obrazech Františka Kupky ukázat vzájemné ovlivňování barev (doplňkové barvy). Oba poznatky děti mohly použít při závěrečném tvoření abstraktního obrazu.

Program pro 2. stupeň ZŠ k výstavě František Kupka. Cesta k Amorfě

K výstavě vznikl program zaměřený na přesahy Kupkova díla k přírodním vědám a zkoumání fenoménu záznamu pohybu s názvem *Mezi uměním a vědou / Vše v pohybu*. Žáci se po zkoumání Kupkových obrazů věnovali vlastním pokusům zachytit vícero fází pohybu rotující káči pomocí fotografie dlouhou expozicí v manuálním režimu a kresebného záznamu trajektorie. V programu byly využity souvislosti, jako je chronofotografie nebo

fyzikální pojem *precese* – pohybu, který je vlastní jak drobným rotujícím tělesům (např. káča), tak planetám, soustavám a celým galaxiím. Program finančně podpořila IBM. Dále vznikly vzdělávací programy k výstavě Theodor Pištěk – *Ecce homo* s názvem *Podvést oko*, k výstavě Mistrovská díla německého a rakouského malířství 19. století *Romantismy v evropské malbě a literatuře 19. století*.

Žakovská a studentská soutěž MÁŠ UMĚLECKÉ STŘEVO?

Třetí ročník soutěže (poprvé v GASK v roce 2009) pro žáky a studenty SŠ byl vyhlášen na podzim 2011 tentokrát ve spolupráci LO SMSU a LO SUDS s Centrem současného umění DOX a s tématem *Má umění smysl?* s odkazem k myšlenkám významného teoretika umění Jindřicha Chalupického a uměleckým skupinám od čtyřicátých let 20. století do současnosti. Studijní materiály a galerijní programy přiblížily studentům současné i minulé umělecké skupiny a projekty, které usilovaly o propojení umění a běžného života s využitím postupů současného umění (performance, socioart, angažované umění aj.). Jako příprava na vlastní práci a vymyšlení projektu byl ve Veletržním paláci připraven vzdělávací program pro SŠ *Smysl moderního umění* pracující s interpretací děl českých umělců 2. poloviny 20. století, porovnáním uměleckých a neuměleckých projevů, hledáním kritérií pro umělecké dílo.

18. 5. 2012 byl finálový den soutěže v Centru současného umění DOX za účasti všech organizátorů. Do finále postoupily týmy z Gymnázia Ostrov, Gymnázia Duchcov, Gymnázia Teplice, Gymnázia F. X. Šaldy, SOŠ multimediálních studií Poděbrady, SUPŠ hudebních nástrojů a nábytku Hradec Králové, Gymnázia prof. Jana Patočky, SUPŠ z Jihlavy – Helenína a Gymnázia Brno, Elgartova. Před porotou, složenou ze současných umělců – zástupců výtvarných skupin (Milena Dopitová, Marek Meduna) a pracovníků galerií – pedagogů a kurátorů (Karina Kottová, Ondřej Horák, Oldřich Bystrický, Michaela Kabátníková), představili soutěžící své nově vzniklé umělecké skupiny, jejich zaměření, aktivity a realizované projekty s cílem oslovit své bezprostřední okolí nebo širší veřejnost. Skupiny využily velmi různorodých přístupů: videoklip k hip-hopové skladbě, vlastní webové stránky, umělecky pojedená renovace WC ve své škole, výzkum mezi občany své čtvrti a organizace veřejného úklidu aj. Porota se nakonec rozhodla ocenit projekt čtyř studentek pražského gymnázia, které vytvořily webové stránky, na nichž prezentují své umělecké projekty, texty, odkazy a přes které se snaží navazovat komunikaci s dalšími zájemci o podobná témata.

Putovní trofej, kterou vytvořila pro soutěž Pavla Sceranková, vítězům předal umělec Marek Meduna.

Na podzim 2012 byl vyhlášen čtvrtý ročník soutěže, tentokrát s rozšířeným týmem organizátorů zastupujících Moravskou galerii v Brně, Centrum současného umění DOX, Meetfactory a NG – LO SMSU a LO SUDS. Inspirací pro téma 4. ročníku soutěže je obraz Christiana Rubena *Kolumbus objevuje břehy Ameriky* (1846), který je součástí Sbírkyně umění 19. století NG a pro účely soutěže je od října 2012 mimořádně vystaven ve 4. patře Veletržního paláce. Úkolem studentů je zpracovat prostředky současného umění (fotografie, video, text, instalace, performance, objekt) nový pohled na téma objevení Ameriky. Interpretace obrazu spojená s tématy, jako je objevování něčeho nového, hrdinství, popřípadě politika nebo gender má studenty přivést ke zkoumání těchto témat skrze aktuální umělecké projevy a nakonec k vlastnímu uměleckému projektu.

Projekty pro pedagogy

LO SUDS a LO SMSU dlouhodobě podporují pedagogy, kteří galerii navštěvují se školními skupinami ať již se vzdělávacím programem LO či bez něj.

Byly připraveny zvláštní komentované prohlídky s metodickou částí k aktuálním výstavám zdarma, kterých bylo v roce 2012 realizováno 10 a navštívilo je 174 pedagogů.

Na webu NG jsou umístěny Studijní materiály pro učitele k aktuálním výstavám volně ke stažení <http://www.ngprague.cz/cz/1085/sekce/studijni-materialy/>. LO SUDS v roce 2012 připravilo tyto materiály k výstavám: František Kaván: symbolistní, dekadentní; *Jakub Schikaneder (1855–1924)*, *Antonín Slavíček (1870–1910)*, *Theodor Pištěk – Ecce homo, Mistrovská díla německého a rakouského umění 19. století, Jiří Kolář & Béatrice Bizot: Korespondáž*. LO SMSU připravilo uvedené materiály k výstavám: *Ostrov odporu* a *František Kupka. Cesta k Amorfě*. Studijní materiály obsahují základní informace o výstavě a autorovi, rozbor klíčových děl, citáty autora a návrhy výtvarných a jiných aktivit, případně i pracovní list.

Seminář a umělecká akce pro 15 pedagogů a 15 žáků s Kateřinou Šedou

LO SMSU uspořádalo jednodenní seminář pro pedagogy a studenty, který vedla umělkyně Kateřina Šedá, laureátka Ceny Jindřicha Chalupického, která navrhuje a realizuje sociálně laděné akce obvykle v neuměleckém prostředí. Cílem setkání bylo představit dílo autorky jako příklad spolupráce umělce s komunitou a školou, prožít ukázkou umělecké akce a pochopit tak přístup umělkyně a jeho možný přínos pro komunikaci mezi žáky a učiteli, mezi školou a veřejností. Program se konal v autentickém prostředí Gymnázia prof. Jana Patočky s 15 žáky kvarty a 15 přihlášenými učiteli z různých škol a setkal se s velmi dobrým ohlasem. Seminář proběhl u příležitosti výstavy *Ostrov odporu: Mezi první a druhou moderností 1985–2012*, kde byla Kateřina Šedá jedním z vystavujících umělců.

Pro své další vzdělávání mohou pedagogové využít rovněž *Kurzu dějin umění 19. a 20. století* a *Kurzu dějin umění pro pokročilé*, které jsou akreditovány MŠMT v rámci DVPP.

Na webové adrese www.artcrossing.cz je udržován on-line archiv vzdělávacích programů, metodických materiálů a dalších výstupů, které vznikly v rámci stejnojmenného multimediálního vzdělávacího projektu v letech 2006–2008.

Spolupráce s Katedrou výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy

LO SMSU navázalo hlubší spolupráci s vedoucími seminářů pro budoucí učitele výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v oblasti galerijní pedagogiky a zprostředkování umění. V akademickém roce 2011/2012 byl ve Veletržním paláci realizován semestrální program několika předmětů KVV PedF UK: Výtvarný projekt a výchova II (vedoucí Lucie Hajdušková, konzultantka za LO SMSU Mgr. Michaela Kabátníková) propojující programy ze stálé nabídky LO SMSU a speciální pedagogiku. Studenti se seznámili s nabídkou programů LO a též s vybranou cílovou skupinou (navštěva organizace, konzultace v místě) a poté připravili třířákový program, jehož jádrem byla návštěva Veletržního paláce. Programy ze stálé nabídky LO SMSU byly realizovány pro oslovené skupiny z těchto organizací: Studio Oáza, nabízející kulturní, vzdělávací a umělecké aktivity pro lidi s mentálním postižením, o. s. (program *Dotkni se*),

Letní dům, pomáhající dětem a mladým lidem z dětských domovů (program *Umění v pohybu*), a ZŠ Havlíčkovo náměstí, která se dlouhodobě věnuje vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí (program *Pohyblivé obrazy*). Prezentace a reflexe celého projektu proběhla na Pedagogické fakultě v dubnu 2012.

V seminářích pod vedením Jany Machalíkové (Prostorová tvorba / výtvarná dramatika) a Miroslavy Kafkové (Galerijní animace) se studenti seznámili s nabídkou a metodikou programů LO SMSU a poté vytvořili návrhy nových galerijních programů, z nich některé byly ve Veletržním paláci úspěšně pilotovány se školními skupinami.

V akademické roce 2012/2013 se studenti ze semináře Leonory Kitzbergerové účastnili prvního pololetí pravidelného programu otevřené výtvarné herny pro děti a rodiče (říjen 2012 – leden 2013) v roli asistentů.

Projekty pro menšiny a skupiny se speciálními potřebami

V oblasti programů pro skupiny se speciálními potřebami nabízíme možnost výběru ze stávající nabídky programů pro 1. a 2. stupeň ZŠ i z programů určených pro SŠ. Program upravujeme pro danou skupinu a její požadavky a zvláštnosti.

V rámci současného trendu jsou návštěvníci školních programů se speciálními potřebami zpravidla již integrováni do klasických školních skupin. Počet jednotlivých integrovaných návštěvníků proto nevidujeme.

Ve spolupráci s Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka, o. s. se konala k výstavě *Jakub Schikaneder (1855–1924)* 14. června 2012 komentovaná prohlídka zdarma tlumočená do českého znakového jazyka pro návštěvníky se sluchovým nedostatkem. Komora vytvořila vlastní tlumočnou pozvánku formou videa a zajistila tlumočnici paní Nadu Dingovou. Mimoto zajistila ve Veletržním paláci v rámci Pražské muzejní noci tlumočení komentovaných prohlídek francouzského umění 19. a 20. století a výstavy *Theodor Pištěk – Ecce homo*.

Programy a projekty pro individuálně přicházející návštěvníky

Počítačová aplikace pro děti *Případ kocoura Kuby*

K výstavě *Jakub Schikaneder (1855–1924)* byla vytvořena počítačová hra s příběhem kocoura Kuby. Angorský kocour Kuba je na svatební cestě se svým pánem a jeho novomanželkou Emílií. Ztratí se a hledá cestu domů do Prahy. Prochází strašidelnou noční Prahou, vstupuje do osmi obrazů Jakuba Schikanedera a plní výtvarné či jiné úkoly, aby se mohl dostat dál a shledat se se svým pánem Jakubem Schikanederem. Pro starší hráče je připraven test k poznávání citátů z krásné literatury, které byly ve hře použity.

Zahrát hru bylo možné přímo na výstavě nebo na webu: <http://www.schikaneder.cz/hra.html>.

Po absolvování hry se každý hráč mohl zaregistrovat a ti nejlepší byli pozváni na předání cen do Valdštejnské jízdárny, které se konalo 1. 12. 2012 za přítomnosti kurátorky výstavy Mgr. Veroniky Hulíkové, autorky koncepce Moniky Sybolové a autorky výtvarného řešení MgA. Aleny Kupčikové. Bylo pozváno 15 nejlepších hráčů z každé kategorie: do 15 let a 15–100 let, celkový počet zaregistrovaných byl 150. Všichni

pozvaní se mohli zdarma zúčastnit komentované prohlídky s kurátorkou výstavy nebo otevřeného ateliéru pro rodiče a děti *Kouzlo staré Prahy*. Nejlepších pět z každé kategorie získalo knihu *Deník Jakuba S.* nebo katalog výstavy.

Realizační tým počítačové aplikace: supervize a scénář: Mgr. Martina Lachmanová, Monika Sybolová, Mgr. Pavla Vaňová Černochová, tvůrci aplikace: Michal Klega, MgA. Alena Kupčiková, hudba: Lucie Pospíšilová, Jakub Valenta, mluvené slovo: Václav Legner, kurátorka výstavy: Mgr. Veronika Hulíková.

Deník Jakuba S.

LO SUDS ve spolupráci se Sbírkou umění 19. století, oddělením nakladatelství NG a grafikem Tomášem Coufalem připravilo interaktivní knihu k dílu a době Jakuba Schikanedera (1855–1924) s řadou nápadů a her pro děti od 5 do 100 let. Kniha je určena všem, kdo se rádi dívají na obrazy, rádi o nich přemýšlejí a rádi si hrají. Knihu je možno dotvářet, vpisovat do ní, kreslit i lepit. Cílem knihy bylo představit Jakuba Schikanedera v kontextu přelomu 19. a 20. století, ale i současnosti. Každou kapitolou provádělo jedno z domácích zvířátek Jakuba S. Nejmenší pozorovatelé od 5 do 9 let putovali obrazy s kočkou Pavlou a hledali cestu z venkova do města. Starší dobrodruhoví od 10 do 14 let se s kanárem Martinem zabývali aspekty uměleckého života a tvorby, jako je podpis, karikatura, snění. A nejstarší umělci a badatelé od 15 let výše si se želvou Móňou lámali hlavu a vyzkoušeli si nejrůznější umělecké profese.

František Frank Frantík François Kupka; publikace pro děti i dospělé

LO SMSU ve spolupráci s oddělením nakladatelství NG a grafickým studiem Anymade připravilo obrazovou publikaci FFFF Kupka, nabízející netradiční setkání s dílem průkopníka abstraktního umění Františka Kupky. Vizuálně atraktivní publikace prezentuje inspirativní pohledy na pět stěžejních malířových děl ze sbírek Národní galerie v Praze a je určena dospělým i dětem, kteří chtějí obrazy prozkoumat a objevit zajímavé souvislosti. Kniha je založena na vizuálním účinku vybraných uměleckých děl a jejich detailů, na atraktivitě drobných aktivizujících prvků (animační fólie, průřezy atd.) a pečlivě vybraných citacích Františka Kupky. Kniha vyšla v únoru 2013 u příležitosti výstavy *František Kupka. Cesta k Amorfě*, její vznik podpořil Státní fond kultury ČR.

Hry a iluze

Obrázková knížečka k výstavě *Theodor Pištěk – Ecce homo* byla zaměřena na zkoumání prolínajících a překrývajících se vrstev iluzivních obrazů a byla k dispozici pro děti a mládež zdarma.

Studijní a interpretační prostor k výstavám pro širokou veřejnost

V rámci rozšíření nabídky aktivit ke krátkodobým výstavám se LO zaměřila na vytváření interaktivních prostor pro návštěvníky všech věkových kategorií. Interaktivní prostor má za cíl výtvarnými úkoly zprostředkovat témata, která jsou na výstavě akcentována, a přiblížit návštěvníkům souvislosti umělcovy tvorby v rámci společenského a kulturního dění.

K výstavě *Adolf Chwala* v klášteře svatého Jirí byl k dispozici interaktivní prostor, kde se představil svět malíře romantických krajin. Návštěvníci si mohli prohlédnout jeho ateliér se základním vybavením (výtvar. pomůcky, materiály, malířský stojan, plátno) i s ukázkami rozpracované krajinomalby v různých fázích tvorby (skici, kresby detailů, podmalba akvarelem, malba olejovými barvami). Dále směli

vstoupit do přírodního kabinetu s exponáty brouků, živočichů, zkamenělin, nerostů a dřevin, se kterými se malíř setkával při tvorbě v plenéru. Připraven byl i prostor z koberců, sedáků, polštářů a závěsů v barvách krajiny, kde bylo možno pohodlně se usadit a prostudovat si knihy z oblasti botaniky a zoologie. Dále byly k dispozici knihy s informacemi k české i světové krajinomalbě a přehledové publikace k výtvarnému umění 19. století. Prostor pro tvorbu byl výtvarným kabinetem, kde si děti i dospělí mohli s využitím šablon a pastelů zkomponovat vlastní krajinu a vtisknou jí romantickou atmosféru. Jeho dominantou byla časová osa, namalovaná současným umělcem Ondřejem Malečkem, která originálními ilustracemi přehledně ukazovala základní momenty ve vývoji krajinomalby.

V rámci výstavy *Joža Uprka. Evropan slováckého venkova* koncipovalo LO SUDS na balkonech Valdštejnské jízdárny interaktivní prostory pro širokou veřejnost. V interpretačním / studijním prostoru mohl návštěvník nahlédnout do knih, katalogů a článků týkajících se Joži Uprky, relaxovat, poslouchat lidovou hudbu nebo se vyfotit jako současný šuhaj či šuhajka. Ve výtvarném samoobslužném ateliéru byly připraveny aktivity, kde se mohlo volně pracovat s některými výtvarnými fenomény, např. krojem (dokreslování pohlednice), barevnou skvrnou (prosvětlovací stůl a průsvitné fólie), ornamentem (kreslení na stěnu dle šablon) a slavností (porovnání dnešních a minulých slavností a rituálů).

Byly vytvořeny také zvláštní facebookové stránky, kam mohli návštěvníci Uprkovy výstavy přispět vlastními fotografiemi současných krojů a slavnostního oblečení, ve kterých chodí svádět, přesvědčovat, potvrzovat svou životní roli nebo příslušnost ke skupině. Nejzajímavější fotografie byly vystaveny také v interpretačním prostoru.

V předsálí výstavy *Polemiky Miloše Jiránka* v Konírně paláce Kinských měli návštěvníci možnost nahlédnout do knih a katalogů týkajících se tohoto umělce anebo si vyzkoušet zábavný test z dějin umění 19. století, který prověřil jejich schopnost přečíst text starý víc než 100 let a jejich znalosti o českých umělcích z 19. století. Pro děti byla připravena výtvarná etuda inspirovaná Jiránkovou malbou *Bílá studie II*. Přeskupováním magnetických fólií z různých bílých odstínů mohly sestavit obraz svého pokoje.

Pro výstavu *František Kaván: symbolistní, dekadentní* v Konírně paláce Kinských se pokračovalo v tradici interaktivního předsálí. Tentokrát byl panel věnován testu na poznávání děl uměleckých přátel a soupeřů Františka Kavána (z expozice ve Veletržním paláci) a skládání symbolistních krajin malíře do nových variant včetně strašidelných postav. Vedlejší stůl byl pokryt papírovým ubrusem s maketou budoucí sbírky poezie Františka Kavána, kterou mohli návštěvníci doplnit vlastní ilustrací inspirovanou Kavánovým dílem nebo dopsat vlastní báseň inspirovanou jeho kresbami.

V rámci výstavy *Jakub Schikaneder (1855–1924)* vytvořilo LO SUDS na balkonech Valdštejnské jízdárny interaktivní prostory pro širokou veřejnost. V interpretačním, studijním prostoru, který měl připomínat oblíbené umělcovo místo – kavárnu, mohl návštěvník nahlédnout do knih, katalogů a článků týkajících se Jakuba Schikanedera a období 19. století, relaxovat při poslechu oblíbené malířovy hudby (S. Rachmaninov), zahrát si společenskou hru 19. století, prohlédnout si časovou osu života Jakuba Schikanedera od současného malíře Ondřeje Malečka nebo si zahrát počítačovou hru *Putování kocoura Kuby*.

Ve výtvarném samoobslužném ateliéru byly připraveny aktivity, kde si mohl návštěvník vyzkoušet a zažít některé výtvarné nebo dobové fenomény přelomu 19. a 20. století,

jimž se Jakub Schikaneder věnoval (světlo, nálada, vnitřní svět člověka, město a příběhy lidí). Na prosvětlovacím stole si mohl pohrát s průsvitnými barevnými látkami a vytvořit tak různou atmosféru oblíbených Schikanederových míst (pokoj, moře, město, krajina). Svou účastí mohl přispět do sociální mapy 19. století, připsat vlastní historku týkající se tajemných míst v Praze, vyřešit hádanku a spojit dvojice reprodukcí staré a současné Prahy a na závěr si domalovat pohled na téma, jaké mi připomíná obraz Jakuba Schikanedera, a vystavit jej. Při odchodu z balkonu se ještě mohl vtěsnat do výřezů ženských postav z hlavních obrazů Jakuba Schikanedera, zažít, jaké to je být ženou 19. století, a vyfotit se.

V rámci výstavy *Mistrovská díla německého a rakouského malířství 19. století* ve Šternberském paláci vytvořilo LO SUDS výtvarnou aktivitu, při níž mohou návštěvníci prozkoumat nebezpečí, které se skrývá v krajině na obrazech, a pomocí výtvarné techniky frotáže si vytvořit vlastní nebezpečnou krajinu.

Na začátku výstavy *Ostrov odporu: Mezi první a druhou moderností* připravilo LO SMSU ateliér otevřený všem hravým návštěvníkům bez omezení věku. Výtvarné aktivity vycházely z témat výstavy. Jeden panel byl vyhrazen pro instalaci z předmětů inspirovaných uměleckými díly z výstavy za použití principu asambláže a práce s ready-mades. Druhou aktivitou byla stavba – objekt z cukru vytvářený na sestavu ze soklů, dále kresba vlastních vlajek či doplňování „Katalogu bezprostředních reakcí“ – zápisů vlastních interpretací vystavených děl. Na samolepicí lístky bylo možno doplňovat hodnoty a pojmy typické pro jednotlivé dekády od roku 1985 do roku 2012.

K výstavě *Mexická grafika - Dar mexického Národního muzea tisků* v Konírně paláce Kinských připravilo LO SMSU interaktivní panel s magnety pro kompozici z tančících figur-koster s použitím výřezů ze starých grafik. Návštěvníci mohli také prověřit své asociace – co se pojí s Mexikem, vytvořit si vlastní kresbu-pohlednici se dvěma motivy na téma orla či ozdobit grafiku kostry pro Svátek mrtvých – Dia de los muertos, který je tímto zvykem typický.

K výstavě *Theodora Pištěka - Ecce homo* byl připraven ve výstavě *Fotoateliér Ecce homo*. Uvnitř černé skříňky se návštěvníci stali hlavním námětem i tvůrcem fotografie. Na černém pozadí se ocitli v abstraktním prostoru, výrazovými prostředky byl postoj, gesto, mimika. Na slideshow v předsálí pak mohli sledovat fotografie vytvořené ostatními návštěvníky, výběr byl publikován také on-line na stránkách výstavy. Celkem vzniklo cca 4500 portrétů. Ateliér připravil fotograf Jan Záveský (komplot.cz). V kavárně Nová syntéza byl k výstavě vytvořen panel – *Centrální mozek lidstva* s tematickým výběrem katalogů a knih k prohlížení. Na magnetické ploše bylo možno hledat inspirace malíře Theodora Pištěka starými mistry či se vedle zapojit do vrstvené koláže na téma obraz v obraze.

K výstavě *Jiří Kolář a Béatrice Bizot: Korespondáž* byl koncipován v závěru expozice výtvarný stůl pro *mail-artový projekt*, ve kterém jsme se pokusili oživit Kolářův starý koncept umělecké korespondence. Návštěvníci měli k dispozici staré pohlednice různých druhů, které výtvarně zpracovávali technikou koláže a adresovali jednomu ze tří spolupracujících současných umělců, jejichž krátké profily si mohli přečíst. Umělci Ondřej Maleček, Lenka Vítková a Andrew Gilbert si z pohlednic odevzdaných do připravené symbolické schránky vybrali ty nejzajímavější a na ně postupně zasílali umělecky ztvárněnou odpověď. Projekt pokračoval do března 2013.

Na výstavě *František Kupka. Cesta k Amorfě* byla koncipována rozsáhlejší interaktivní část – *Studio: Vědecko-umělecká laboratoř*, která zahrnovala tři tematické místnosti zážitkovou formou vybízející ke sledování přírodních, fyzikálních i výtvarných fenoménů v kontextu Kupkových obrazů. Prostorem procházely sokly s tematicky uspořádanými knihami. (Zakladatelé abstrakce, Duchovní cesta a meditace, syntézy a předobrazy, O barvě, Pokračování abstrakce, Mikrokosmos a makrokosmos.). V úvodní části byl též stůl s omalovánkami s detaily barokních říms a fasády gotické katedrály či kosmické mlhoviny odkazující k předobrazům abstrakce a jinému vidění, které bylo možno zkoumat též přiloženými kaleidoskopy.

První místnost se věnovala tématu *Pohyb – kosmos*, upozorňujícímu na paralely přírodních jevů na mikroskopické úrovni i v kosmu. Barevné káči na podiu sloužily k experimentu s barevným pohybem a vířením tvarů, káči s dřevěným setrvačnickem a padací tužkou pak samy zakreslovaly svůj spirálovitý a vířivý pohyb. K jeho detailnímu zkoumání byla přiložena zvětšovací skla.

V druhém prostoru na téma *Vertikály – gravitace – abstrakce* byla souprava barevných světél nasvěčujících vertikálně zavěšené splývající látky různých barev. Změnou jejich kompozice a jejich barevným nasvěčováním ovládaným z mixpultu bylo lze zažít širokou škálu proměn modelu – jednoho z možných předobrazů abstrakce.

V prostorech byly tematické panely s výběrem citátů Františka Kupky či teoretiků umění nebo vědců a fotografiemi ukazujícími některé inspirační zdroje abstrakce. Prostor byl určen široké veřejnosti i účastníkům výtvarných dílen či vzdělávacích programů. Jeho realizaci podpořila společnost IBM.

Děti / Rodiče a děti

Tyto cílové skupiny se v rámci samostatně příchozích návštěvníků etablovaly jako základní. Je na ně zaměřena zvláštní nabídka výtvarných heren, dílen a ateliérů a cílená propagace.

Dětský výtvarný koutek

V roce 2011 byl uzavřen a přesunut stávající Dětský výtvarný koutek z důvodu instalace výstavy Slované epopeje a změny uspořádání vstupní haly Veletržního paláce. V lednu 2012 byl otevřen pro veřejnost nově vybavený Dětský výtvarný koutek – samoobslužná výtvarná pracovna přístupná kdykoliv během otevírací doby – v prostoru Malé dvorany Veletržního paláce. V koutku jsou pro děti připraveny aktivity inspirované díly z expozice českého umění 20. století.

Pracovní listy a hry pro děti a rodiče; zdarma k platné vstupence

Ve stále nabídku služeb pro návštěvníky Veletržního paláce, domu U Černé Matky Boží a kláštera sv. Jiří (do uzavření posledních dvou objektů) byly připraveny pracovní listy Úkoly a hádanky pro rodiny s dětmi (také v anglické verzi), které motivovaly děti a rodiče ke společnému prozkoumávání děl volného nebo užitého umění a designu. Byly určeny dětem ve věku 3–6 a 7–11 let. Pro ty, kdo přicházeli do galerie poprvé, byl připraven obrázkový list-komiks, ve kterém bylo možno zábavnou formou se seznámit s tím, co a jak se v galerii dělá (kde a jak je možno kreslit, jíst apod.). Komiks, který takto zprostředkoval vybrané části návštěvního řádu, byl k dispozici u pokladen ve Veletržním paláci a též v domě U Černé Matky Boží a v klášteře sv. Jiří do uzavření těchto objektů v roce 2012.

Pro děti od 2,5 roku do 5 let v doprovodu rodičů byly k zapůjčení u pokladny Veletržního paláce dvě galerijní hry *V kufru* a *Posad' se*. Děti obdržely speciální cestovní vak plný zvláštních i obvyklých předmětů, kterých poté využily k vytváření komorní instalace přímo v expozici. Výtvarné etudy byly inspirované díly Bena Vautiera a Geoffryho Hendrickse.

Pro děti ve věku 7–12 let byla k zapůjčení též Hra KPZ, která obsahuje obrázkový deník s úkoly, podněty k pozorování a otázkami k expozici českého umění 20. století a kufřík s výtvarnými pomůckami.

Otevřená výtvarná herna pro děti I pro děti 1,5–3 roky a II pro děti 3–5 let

Pro nejmladší návštěvníky galerie a jejich doprovod pokračovaly otevřené výtvarné herny pro dvě věkové skupiny dětí (1,5–3 a 3–5 let). Herny poskytují prostor, kde mohou děti a rodiče společně tvořit, hrát si a inspirovat se výtvarnými díly moderního a současného umění. Aktivity jsou zaměřené na rozvíjení kreativity dětí (materiálové a fyzikální experimenty, rozvoj představivosti). Herna pro děti 1,5–3 roky byla otevřená pravidelně ve čtvrtek od 10.00 do 11.15 (na podzim v novém čase 10.15–11.30) a herna pro děti 3–5 let vždy ve středu od 16.00 do 17.15 (v období leden – květen a říjen – prosinec 2012). Fotodokumentace a pozvánky byly publikovány na www.predobrazem.cz a zvláštním facebookovém profilu.

V roce 2012 se do 33 heren pro děti 1,5–3 roky dostavilo 761 účastníků a do 32 heren pro děti 3–5 let 705 účastníků. Herny byly připravovány a vedeny zkušenými lektorkami Mgr. Barborou Škaloudovou, Mgr. Klárou Huškovou Smyczkovou a Mgr. Michaelou Trpišovskou. V období říjen až prosinec 2012 se heren účastnili též studenti Katedry výtvarné výchovy z PedF UK v roli asistentů.

Letní výtvarná herna pro děti od 2 do 5 let a rodiče

V červenci 2012 se konal pilotní ročník letní herny pro děti a rodiče *Nadivoko* v třídním bloku ve Veletržním paláci a v parku Stromovka. Náplň herny byly výtvarné experimenty inspirované díly z výstavy Diplomanti AVU 2012.

Otevřené ateliéry pro děti a rodiče

Témata výtvarných dílen propojují umění s různými zájmovými oblastmi a navazují tak na zkušenosti každého návštěvníka. Aktivity a netradiční techniky podněcují k hlubší interpretaci uměleckých děl, jsou zaměřené na rozvoj fantazie, smyslového vnímání, podporují chuť ke hře a experimentu. Používají techniky a postupy malby, kresby, objektové a akční tvorby, fotografie, instalace či videoartu. Cílem ateliérů pro rodiny je představit prostor galerie jako místo, kde lze objevit nové pohledy na známé věci, inspirovat se a radovat se z tvorby své i jiných. V rámci otevřených ateliérů byly pro děti připraveny kartičky obsahující kalendář s jejich programem. Za každou návštěvu ateliéru získají účastníci do kartičky obrázek odkazující k obsahu ateliéru.

Otevřené ateliéry se konaly ve Veletržním paláci, Valdštejské jízdárně a klášteře sv. Jiří (pouze jeden ateliér).

V rámci LO SMSU ve Veletržním paláci otevřené ateliéry tematicky navazovaly na aktuální výstavy současného umění: *Ceny NG 333*, instalaci Dominika Langa (*Site specific*), Amálie Giacominii Zdánlivá neviditelnost (*Polapit síti*) nebo navazovaly na díla ze stálých expozic (k dílu Vladimíra Boudníka *Živé obrazy města*). Ateliéry s návazností na umění 19. století bylo možno navštívit po uzavření kláštera sv. Jiří při výstavě Joži Uprky (*V zajetí barvy a tance*) a Jakuba Schikanedera (*Temné světlo, Kouzlo staré Prahy*) ve Valdštejské jízdárně

nebo ve stálé expozici Veletržního paláce (k dílu J. Mařáka a A. Slavíčka *Oživlé krajiny*).

Ateliéry připravovaly a vedly zkušené lektorky MgA. Daniela Halová, Mgr. Anna Kotrbová Rejchrtová, MgA. Kateřina Řezáčová a Mgr. Hana Dočkalová.

Fotodokumentace všech uskutečněných otevřených ateliérů byla vkládána na facebookový profil Výtvarné dílny pro rodiny s dětmi v Národní galerii v Praze.

V roce 2012 se konalo 12 akcí pro 507 dětí a rodičů ve Veletržním paláci, Valdštejnské jízdárně a klášteře sv. Jiří.

Střeďeční ateliéry I, II

Ve Veletržním paláci se v období leden – červen 2012 pravidelně každou středu otevíraly výtvarné ateliéry pro děti dvou věkových skupin, I (5–7 let) a II (7–10 let). Pro nový školní rok říjen 2012 – červen 2013 vznikl pod vedením dvou lektorek jednotný ateliér pro věkovou skupinu 7–10 let na téma *Všechna místa k vidění*. Střeďeční ateliéry byly koncipovány jako strukturovaný celek. Tematické bloky jednotlivých měsíců propojují svět umění (plošná a prostorová díla, multimédia, výtvarné prostředky a techniky) a svět běžné zkušenosti dětí (smyslové zážitky z přírody i města, vnímání barev, světla, pohybu a zvuku, zkušenost vlastního těla, snění apod.). Děti pod vedením lektora experimentovaly, zkoumaly výtvarné techniky a přístupy, které rozvíjejí citlivost, tvůrčí myšlení a umožňují všem svobodně vyjádření i sebereflexi. Každé pololetí uzavírala společná reflexe uplynulých lekcí a prezentace pro děti a rodiče, fotodokumentace všech lekcí ateliéru byla též pravidelně prezentována na Facebookové stránce: Střeďeční ateliér.

Ateliéry vedly lektorky a zároveň aktivní umělkyně Mgr. et MgA. Martina Pešková, MgA. Daniela Halová a Mgr. Šárka Matoušková.

Týdenní výtvarné dílny pro děti a mládež do 13 let

Na letní prázdniny uspořádala LO SMSU tři dílny pro děti a mládež ve věku 6–13 let. Letní dílny *Já!* (opakovaná ve dvou termínech) a *Podivuhodný týden pana Sochalíře!* se zaměřily na interpretaci uměleckých děl různými metodami (dramatické etudy, digitální technologie, animace, zvuk, texty a příběhy, řada výtvarných technik), ale též na rozvoj vnímání a pozorování běžných věcí a situací, ze kterých umění čerpá. Účastníci dílen aktivně zkoumali street art, site specific, akční umění a instalace v galerii i jejím okolí (Holešovice, Stromovka). Dílny se zaměřily zejména na osobnost umělce; zkoumání procesu od nápadu, inspirace k hledání vhodné techniky zpracování námětu a jeho realizaci. Součástí dílen byla rovněž návštěva sochařských, grafických aj. ateliérů v Akademii výtvarných umění. Dílny byly zakončeny výstavou vzniklých prací v respiriu Veletržního paláce. Letních dílen pro děti do 13 let se ve Veletržním paláci v roce 2012 zúčastnilo 60 dětí a jejich kapacita byla zcela zaplněna, na řadu zájemců již místo nevyšlo.

Akce mimo výstavní objekty NG

K výstavě Antonína Slavíčka, uspořádané v rámci 53. ročníku Výtvarného Hlinecka v Městském muzeu a galerii v Hlinsku připravilo LO SUDS pro širokou veřejnost samoobslužné pracovní listy a otevřenou výtvarnou dílnu s literárními (přirazování úryvků z korespondence Slavíčka k jeho dílu) a výtvarnými aktivitami (práce s vrstveným pastelem na téma krajiny Českomoravské vysočiny). Dílna se konala v rekonstruovaném skanzenu Betlému během Adámkových folklorních slavností.

Mládež

V rámci letních dílen Národní galerie v Praze se ve Valdštejnské jízdárně a Veletržním paláci konala týdenní improvizáční dílna pro mládež od 14 let *Za tajemstvím mistra Jakuba Schikanedera* k výstavě *Jakub Schikaneder (1855–1924)*. Účastníci se za týden seznámili s řadou improvizáčních technik a na základě inspirace Schikanederovými obrazy vytvářeli situace a vstupovali do rolí. Na konci týdne se přímo v expozici konalo veřejné představení. Letní dílnu připravily a vedly improvizátorky a lektorky NG MgA. Jana Machalíková a Lucie Pospíšilová.

Open art space – setkání a workshopy s vystavujícími umělci

Pro mladé publikum výstavy *Ostrovny odporu: Mezi první a druhou moderností 1985–2012* připravilo LO SMSU sobotní setkání s vystavujícími umělci s názvem *Open art space*. Na společnou prohlídku a diskusi s umělcem ve výstavě navázal workshop, v němž si účastníci mohli vyzkoušet podobný způsob práce a techniku, se kterou autor aktuálně pracuje. Petr Lysáček připravil dílnu s názvem *Budapešť* zkoumající asociace účastníků s Maďarskem. Díla vzniklá pomocí kresby tavicími pistolemi na sololitové destičky byla poté, na podzim 2012, prezentována na výstavě skupiny František Lozinski, v. o. s. v Budapešti. Matěj Smetana připravil dílnu *Animovaný obraz* zaměřenou na experimenty s animovaným filmem vycházející z jeho tvorby a využívající techniku rotoskopování.

Dospělí

LO SUDS a LO SMSU chtěla nabídnout co nejrozmanitější přístupy, jak uchopit výtvarné umění a porozumět mu. Ukázat možnosti, jak lze nápadů a postupů umění využít pro osobní růst každého návštěvníka. LO se snažila zohlednit rozdílnou úroveň vzdělání a potřeb různých věkových kategorií a sociálních skupin. Proto kromě komentovaných prohlídek a přednášek nabízela výtvarné dílny a výtvarné kurzy, jež dovolují přiblížit se k umění z různých stran a také sám tvořit.

Komentované prohlídky ke stálým expozicím (Veletržní palác, dům U Černé Matky Boží)

Stále expozice nabízejí možnost vracet se k uměleckým dílům a vnímat je znovu, z různých pohledů. LO SUDS a SMSU organizují komentované prohlídky tak, aby přizvaní specialisté a kurátoři ukázali různé roviny interpretace uměleckých děl. Vedle samotných kurátorů a badatelů zvou odborníky z dalších oborů (geologové, environmentalisté aj.). Lektoři komentovaných prohlídek nepodávají pouze umělecko-historický či estetický výklad, ale podněcují návštěvníky k vlastní interpretaci a sdílení dojmů a prožitků z uměleckých děl či diskusi.

O aktuálnosti zájmu o témata unikátního českého architektonického kubismu a designu v propojení s volným uměním svědčily hojně navštívené komentované prohlídky v domě U Černé Matky Boží, zaměřené na nově prezentované ukázky kubistického nábytku, historii bývalého obchodního domu a fenomén kubismu obecně.

Ve spolupráci s PhDr. Olgou Uhrovou a Petrem Zvoničkem byla uspořádán cyklus *Nedělní odpoledne v Národní galerii*, který zájemcům nabídl komentovanou prohlídku s kurátorkou, po níž následovala projekce dokumentárního filmu vázajícího se k danému tématu: *Eugène Delacroix, Georges Braque*. Dále se konalo setkání s umělci a uměním šedesátých a sedmdesátých let 20. století očima pamětníků, teoretiků a umělců s Theodorem Pištěkem, Stanislavem Kolíbalem, Petrem Štemberou a Janem Křížem.

Komentované prohlídky ke krátkodobým výstavám (palác Kinských – Konírna, Veletržní palác, Valdštejnská jízdárna, Salmovský palác)

Komentované prohlídky ke krátkodobým výstavám si kladou za cíl seznámit veřejnost s koncepcí výstav, s díly a jejich autory a podpořit sdílení a interpretaci výtvarných děl.

V rámci výstavy Joža Uprka (1866–1941). Evropan slováckého venkova proběhl cyklus přednášek a komentovaných prohlídek s kurátorkou výstavy a se specialisty na lidovou kulturu, folklor, slovesnost, dějiny umění a architekturu.

Na výstavě Polemiky Miloše Jiráňka vystoupili jak zástupci starších badatelů, jako je prof. Jiří T. Kotalík, tak i mladší badatelé, kurátoři a studenti jako PhDr. Tomáš Winter, Ph.D., Mgr. Vít Pelc a Bc. Anja Svobodová. LO SUDS se snažilo zasadit dílo vystaveného autora do kontextu a doplnit komentované prohlídky na výstavách také akcemi ve stálých expozicích – viz sekce komponované programy.

K výstavě František Kaván: symbolistní, dekadentní byla připravena jedna komentovaná prohlídka s kurátorkou výstavy Mgr. Zuzanou Novotnou a čtyři prohlídky s dalšími odborníky, např. s PhDr. Michaelem Zachařem (*Kavánovy mazby jako sběratelský opiát*) nebo Mgr. Otto M. Urbanem (*František Kaván dekadentní*).

Na dlouho očekávané výstavě Jakub Schikaneder (1855–1924) se konalo mnoho komentovaných prohlídek s lektory a kurátorkou výstavy Mgr. Veronikou Hulíkovou. Cyklus přednášek a komentovaných prohlídek nabídl různé pohledy a možnosti čtení díla a života Jakuba Schikanedera. V rámci cyklu vystoupili např. historička Pavla Vošahlíková (*Jak se žilo za doby Jakuba Schikanedera*), kunsthistorik Tomáš Winter (*Vražda v domě – vlivy a kontexty*), pracovník aukční síně Michal Šimek (*Dílo Jakuba Schikanedera očima obchodníka s obrazy*), japanoložka Helena Gaudeková (*Schikanederova chvála stínu*) a expert na dekadenci Otto M. Urban (*Dekadentní Jakub Schikaneder*). Dvakrát se opakoval speciální cyklus komentářů, diskusí a čtení *Vražedné odpoledne*, jehož cílem bylo představit klíčový obraz Jakuba Schikanedera *Vražda v domě* v kontextu různých pohledů a přístupů odborníků a umělců. Starší generace návštěvníků si oblíbila *Procházky Prahou Jakuba Schikanedera*, při nichž se prošla se specialisty na historii a architekturu pražskými hřbitovy, místy, která malíř zvěčnil, nebo si prohlédla stavby a fasády, které navrhovali výtvarníci Národního divadla, kam patřil i Jakub Schikaneder. Procházky realizovali Mgr. Jana Drtinová, Bc. Kristýna Brožová a Petr Šámal, PhD.

Na výstavě Mistrovská díla rakouského a německého umění 19. století ve Šternberském paláci se uskutečnila jedna komentovaná prohlídka s kurátorkou výstavy PhDr. Šárkou Leubnerovou, ředitelkou Sbírkou umění 19. století.

Ve Veletržním paláci se konala řada komentovaných prohlídek s autory výstav i s předními historiky a teoretiky umění: *Obrazy francouzských umělců poloviny 19. století* s kurátorkou Olgou Uhrovou; *Ostrov odporu* s autory výstavy Edith Jeřábkovou a Jiřím Ševčíkem, s Pavlínou Morganovou z Výzkumného ústavu AVU, s Karlem Císařem z UMPRUM; *Theodor Pištěk – Ecce homo* s vystavujícím umělcem Theodorem Pištěkem, s kurátorkou Helenou Musilovou, s kurátorem Martinem Dostálem, s nezávislým teoretikem Pavlem Vančátem; *Jiří Kolář & Béatrice Bizot: Korespondáž* s kurátory Annou Pravdovou a Petrem Příbylem. V paláci Kinských Pavel Štěpánek z FF UP provedl výstavou *Mexická grafika*. V Salmovském paláci u příležitosti výstavy *František Kupka. Cesta k Amorfě* provedl komentovanou prohlídku Petr Wittlich z ÚDU FF UK.

Šetření příčiny s Dominikem Langem

Série tří odpoledních diskusí – workshopů (23. 9, 20. 10. a 3. 11. 2012) s autorem site-specific instalace Dominikem Langem a přizvanými hosty postupně refletovala různá témata, od historie a procesu přestavby Veletržního paláce na muzeum umění po pokus o kritickou reflexi – diskusi o povaze výstavního prostoru jako takového. (Galerie na spáleništi, vznik a role galerie a muzea umění apod.) Akce se odehrávaly přímo v prostředí autorské instalace z ohořelých dřev a nábytku, která vytvářela postkatastrofickou platformu – bod nula. K dispozici byly účastníkům různé indicie, od plánů, novinových výstřižků, referujících o požáru v roce 1974 a následném procesu přestavby až po autentické fotografie. Mezi hosty byla historička architektury doc. Radomíra Sedláková nebo teoretik umění Karel Císař.

Komentované prohlídky na objednávku

LO SUDS a SMSU jsou schopna reagovat na individuální objednávky kterékoliv skupiny či jednotlivců z veřejnosti a vytvořit dílnu či zajistit výklady v českém, anglickém, německém a francouzském jazyce pro individuální turisty, cestovní kanceláře, zahraniční skupiny studentů či bilingvní školy z ČR. Těchto služeb využily zvláště skupiny německých a anglických studentů.

Projekt Kino Veletrhy

V rámci projektu se v kinosále Veletržního paláce promítaly autorské filmy, po nichž následovaly diskuse s umělci (Adéla Babanová, Rafani, filmy z produkce DIVUS). Byl zahájen cyklus přednášek o architektuře (Tomáš Bitnar).

Komponované programy (obraz, hudba, literatura, divadlo)

Programy zprostředkovávají silná setkání s nežijícím umělcem skrze divadelní a improvizaci interpretaci jeho života a díla. Propojují hudbu, obrazy, mluvené slovo a divadelní akci. Díky krátkému, ale intenzivnímu audiovizuálnímu zážitku si návštěvníci mohou udělat jiný názor na vystavená díla a umělce, než jak to nabízí komentovaná prohlídka.

V rámci výstavy Polemiky Miloše Jiráňka byl v expozicích Veletržního paláce připraven *Den s umělcem a kritikem na přelomu 19. a 20. století*. Kromě komentované prohlídky zasazující dílo Miloše Jiráňka do dobového kontextu se odehrála dílna na téma výtvarné interpretace české moderny a scénické čtení z teoretických textů a dopisů Miloše Jiráňka ve francouzské sbírce, ve kterých Jiránek komentuje francouzské umění 19. a počátku 20. století. V dobových kostýmech četli Petr Šplíchal a Monika Sybolová.

Pro rozšíření čtení díla Františka Kavána (výstava František Kaván: symbolistní, dekadentní) byl uspořádán *Den se zapadlými umělci ve Veletržním paláci*, kdy kromě komentované prohlídky *Outsideři v umění* (od F. Kavána k V. Boudníkovi), kterou vedl MgA. O. Horák a M. Sybolová, vystoupil současný básník J. Typlt s dramatickým čtením z textů novopackých autorů (J. Opolský, J. K. Šlejhar, J. Kocourek, L. Zívr).

K velkoryse pojaté výstavě Jakub Schikaneder (1855–1924) byly připraveny dva komponované programy. Pětkrát opakovaný, úspěšný a velmi silný program Zdenky Sokolíčkové *V hodině člověka*, který byl mozaikou složenou z textů K. Hlaváčka, J. Karáska ze Lvovic, J. Opolského a J. K. Šlejhara, jež se četly u vybraných děl na výstavě.

Pro umocnění zážitku byla akce doprovázena improvizovanou hrou na příčnou flétnu a doplňujícím odborným výkladem k obrazům. Program byl určen všem, kdo měli chuť ponořit se hlouběji do schikanederovské atmosféry a vyslechnout slova z jeho doby. Na programu spolupracovali recitá-

torka Zdenka Sokolíčková, hudebnice Karolína Koňářiková a lektorka Monika Sybolová.

Druhým divadelním projektem k výstavě Jakuba Schikanedera bylo vystoupení *Příběhy z obrazů aneb Mistře Kubo*, kdy skupina Improvize vzdala hold Jakubu Schikanederovi, jeho dílu i životu. Na přání diváků improvizovali a hráli: Jana Machalíková, Hana Malaníková, Martin Falář, Jakub Troják, Lucie Pospíšilová a Jakub Valenta.

Kurzy dějin umění 19. a 20. století pro začátečníky a pro pokročilé

LO SUDS a SMSU připravují už několik let tradiční základní dvousemestrální kurz, který si klade za cíl důkladně seznámit s vývojem umění 19. a 20. století. Pro absolventy, pokročilé či ostatní zájemce je připravován další kurz, zaměřený na prohloubení znalostí o umění 19 a 20. století a mezioborových kontextů. Je koncipován jako sled vybraných kapitol a aktuálních témat z oblasti historie umění, současnosti, estetiky, architektury apod. Kurzy se konají zvláště v přímém kontaktu s originály uměleckých děl, ale i prostřednictvím kvalitních obrazových prezentací. Obsahem jsou nejen informace či diskuse, ale také rozvíjení schopností popisu a interpretace staršího či současného umění. Účastníci se navíc mohou setkat s lidmi podobných zájmů, což je velmi důležité obzvláště pro seniory. Ke každé přednášce je k dispozici písemný výťah. Po úspěšném zvládnutí závěrečného testu lze získat certifikát. V roce 2012 je pravidelně navštěvovalo cca 160 osob – převážně předplatitelů – týdně. O tradiční kvalitě kurzů svědčí jak pozitivní zpětné vazby, tak vysoký zájem veřejnosti. Od září 2012 byl kurz dějin umění pro pokročilé pro velký zájem otevřen nejen v tradičním úterním termínu, ale nově i v termínu středečním. Uvedené kurzy mají platnou akreditaci MŠMT v rámci DVPP: č. j 3309/2011-25-73 je platná do 22. 2. 2014 a č. j 39397/2011-25-880 od MŠMT do 14. 12. 2014.

V rámci Kurzu dějin umění pro pokročilé se uskutečnil nový formát programu pro studenty a dospělé – víkendový umělecký výlet *ArtTour Litomyšl 2012*. 15 účastníků s lektory v rámci *8. ročník Smetanovy výtvarné Litomyšle 2012* navštívilo během dvou dnů všechny důležité výstavy. Klienti měli možnost setkat se s předními litomyšlskými galeristy a kurátory, jako jsou Z. Sklenář, M. Janda, P. Chalupa, M. Kroupa, a klást jim otázky. Mohli také navštívit vernisáž v Portmoneu a kostel českobratrské církve od Z. Fránka se zasvěceným výkladem kazatele D. Smetany. Výklady a diskuse v galeriích vedli M. Sybolová a Mgr. M. Dospěl a architektonické procházky Mgr. O. Bystřický.

Základy dějin umění – Přípravný kurz pro zájemce o studium dějin umění

LO SUDS pokračovalo od podzimu 2012 s tímto typem kurzu dějin umění, jehož absolvováním frekventant získá kromě orientace v českých a evropských dějinách umění také dovednosti, jako je analýza výtvarných děl, čtení a interpretace textů o umění či kresebný záznam architektury. Každá lekce obsahuje: kreslení architektonického tvarosloví, metodologii dějin umění, určování uměleckých děl a kapitoly z dějin umění. Kapacita kurzu je 23 osob a v roce 2012 byla naplněna.

Výtvarné dílny pro studenty a dospělé

Dílny jsou připravovány zpravidla k aktuálním tématům z výstav nebo jiným současným podnětům, tak aby byly otevřeny všem zájemcům. Obsahují jak tradiční média a techniky (malba, kresba, grafika.), tak média nová (fotografie, video, instalace, asambláž, objektová a akční tvorba), případně kombinace. Použité postupy byly vybírány s ohledem na vzdělávací a inspirační potenciál, didaktičnost a vnitřní soudržnost.

Dílny jsou vedeny buď odbornými lektory, nebo přizvanými současnými umělci a ve spolupráci s nimi. Každá měla svůj propracovaný scénář.

LO SMSU v roce 2012 uskutečnilo tyto jednodenní dílny:

Avantgarda a neoavantgarda – experiment ve filmu a umění dvacátých let 20. století a dnes – v kině Bio OKO a ve Veletržním paláci k výstavě Ostrovy odporu: Mezi první a druhou moderností. Dílna sledovala avantgardní postupy v kompozici a obsahu filmů z dvacátých a třicátých let 20. století. Účastníci si postupy posléze sami vyzkoušeli v ulicích Holešovic. V odpolední části jsme sledovali modernistické odkazy v dílech umění současného na výstavě Ostrovy odporu a vytvořili vlastní obraz sprayovaný přes šablony. Dílnu vedli Mgr. František Topinka a Mgr. Oldřich Bystřický.

Malba – figura – znak a proces ve Veletržním paláci se současným umělcem Antonínem Střížkem, ak. mal., který vystavoval na výstavě Ostrovy odporu. Pracovalo se s čínskou tuší a parafrází figurálních obrazů z historie umění, reflektující postmoderní přístupy.

Fotografie: Od osobního k obecnému s Jiřím Thýnem ve Veletržním paláci – fotografická dílna zaměřená na problematiku abstraktní, nenarativní fotografie a předobrazů abstrakce, vedená současným umělcem-fotografem, zastoupeným na výstavě Ostrovy odporu: Mezi první a druhou moderností. Účastníci vytvořili vlastní kompozice z kartonu, nasvěcovaného barevnými reflektory, které fotografovali v sérii snímků.

Malba: hyperrealita, iluze a skutečnost ve Veletržním paláci k výstavě Theodora Pištěka – *Ecce homo*. Účastníci pracovali s malým zátiším ze skutečných předmětů, které se pokusili zpracovat v technice olejomalby hyperrealistickým postupem a zúročit tak inspiraci výstavou i odkazy na problematiku tzv. *trompe l'œil*. Dílnu vedl současný malíř Mgr. Tomáš Kubík.

LO SUDS v roce 2012 uspořádalo ve spolupráci s LO SMSU tyto jednodenní dílny:

K výstavě Joža Uprka (1861–1940). Evropan slováckého venkova byla uspořádána výtvarná dílna *Malba. Světlo a barevná skvrna*, kterou vedli Mgr. Ondřej Maleček a Monika Sybolová. Tématem byla figura v prostoru, rituál práce a slavnosti, lidový kroj a jeho současná interpretace a propojení lidové písně s obrazem. Účastníci nejdříve v expozici skicovali zadané úkoly a pak v improvizovaném ateliéru na balkoně výstav na základě vlastní zkušenosti a fantazie akrylovými barvami převáděli skici do finálních obrazů.

Pro dílnu k výstavě Polemiky Miloše Jiráňka se LO SUDS podařilo oslovit příbuzného Miloše Jiráňka, akvarelistu Paula Rileyho. Dílna byla vedena v anglickém jazyce a překládána lektorkou Irenou Ellis. Celodenní akvarelová dílna se věnovala problematice kopírování předloh a skicování architektury přímo v terénu. Paul Riley zasvětil účastníky v ateliéru domu U Černé Matky Boží a jeho okolí do tajů akvarelu. Workshop byl velmi kladně hodnocen účastníky, neboť nabídl nejen setkání se současným umělcem, ale i nahlédnutí do jeho způsobu práce a odhalení některých staroměstských postupů.

Doprovodný program k výstavě František Kaván: symbolistní, dekadentní nabídl výtvarnou dílnu *Krajina jako obraz duše*. Dílna pracovala s krajinami a poezií Františka Kavána, kterými se klienti volně inspirovali pro své vlastní krajiny duše. Umělkyně Markéta Kotková představila nenáročnou, leč velmi efektní techniku vrstveného pastelu, jež účastníky nadchla a vedla k velkému pracovnímu nasazení. Ateliér poskytl LO SOU.

Výstava Jakub Schikaneder (1855–1924) nabídla dvě výtvarné dílny. *Symbolistní figura a Jakub Schikaneder byla zaměřena na lidskou podstavu* jako prostředek symbolického vyjádření a na kreativní skicování a kopírování děl Jakuba Schikanedera. Dílnu vedl současný umělec Ondřej Maleček. Druhá dílna *Světlo a stín* pracovala s vrstveným pastelem a s fenoménem nálady a jejími faktory, jako je barva, světlo, linie, prostor, předmět, figura. V druhé polovině workshopu pak došlo na propojování obrazu a hudby a obrazu a textu v intencích myšlení přelomu 19. a 20. století. Dílnu vedly umělkyně Markéta Kotková a lektorka Monika Sybolová.

Výtvarné kurzy *Cesta k mistrům* a *Portrét a figura podle mistrů* pro studenty a dospělé

V roce 2012 se opakoval již zavedený kurz *Cesta k mistrům*, koncipovaný ve 20 tematických blocích základních výtvarných problémů (perspektiva, kompozice, barva, zátiší, portrét, figura, kopie obrazů z expozic).

Dále bylo připraveno 15 nově koncipovaných celodenních dílen kurzu *Portrét a figura podle mistrů*. Studie aktu a portrétu v různých technologických a formálních proměnách byla střídána kopírováním obrazů z expozice a hledáním vlastního výrazu v tematické malbě. Kurz byl veden současnými mladými umělci – malířkou a restaurátorkou MgA. Annou Plešmíovou a malířem MgA. Ondřejem Malečkem. Vzhledem k individuálnímu přístupu a výjimečné možnosti malovat a kopírovat i v expozicích je kapacita kurzů pouze 10–12 osob na lekci. Pro velký zájem v roce 2012 se konal kurz *Portrét a figura podle mistrů* ve dvou běžích.

Jednodenní plenérové dílny

V roce 2012 se uskutečnily dva jednodenní dramaticko-výtvarné plenéry pro studenty a dospělé *Park jako zrcadlo naší mysli* v parku zámku Veltrusy. Účastnice dílny se spolu s lektory propadli do konce 19. století a snažili se přijít na to, jak veltruský park vypadal na konci 19. století a čím fascinoval umělce, jako byli J. Vrchlický, M. Jiránek nebo A. Slavíček. Klientky prožily jeden den jako básnířky a malířky předminulého století a zaznamenaly obrazem a slovem podzimní melancholickou náladu parku, svou představu zahrady či pocit dějů v něm. Pracovalo se s pastelem a temperou na výtvarných úkolech, jako je figura v krajině, světlo a barva, figura v architektuře a tajemství v parku. Součástí workshopu byl i dobový piknik.

Jednodenní plenér *Mařákovci žáci v akci!* byl úspěšným zakončením Kurzu dějin umění pro pokročilé. Šlo o dramaticko-výtvarnou dílnu, která umožnila klientům prožít jeden den na exkurzi Mařákovy školy v Zákolanech roku 1894. Během jednoho dne účastníci plenéru prošli místa, na kterých mařákovci malovali, zkusili si výuku v krajinářské škole na konci 19. století a měli možnost vstoupit do rolí jako konkrétní žáci J. Mařáka, hrát improvizované divadlo a možná trochu změnit tok dějin umění.

Víkendové dílny

LO SUDS koncipovalo k výstavě Joža Uprka (1861–1940) Evropan slováckého venkova unikátní dramatický projekt *Maryša 10x jinak* – tři víkendové setkání, při nichž účastníci vytvořili pod vedením dramaturga, scénografa a herců dramatické představení. Vyzkoušeli si nejen práci s hlasem, dechem, řečí, pohybem a dramaturgickým rozbořením textu, ale i proces přípravy představení. Pod vedením odborníků, kteří na projektu spolupracovali (Roman Černík, Hana Franková, Jan Císař, Jana Machalíková, Martina Lachmanová), vzniklo unikátní představení, které dokázalo propojit nejen výtvarné

umění s divadelním, ale dokonce i s hudebním. V představení *Maryša 10x jinak*, které se odehrálo přímo v expozici Valdštejnské jízdárny, účinkovalo osm herců a dva hudebníci (basa, housle), svými hereckými výkony dokázali padesáti divákům zprostředkovat atmosféru nešťastného osudu Maryši z divadelní hry bratří Mrštíků.

Letní týdenní krajinářské dílny pro studenty a dospělé

LO SUDS a SMSU již jedenáctým rokem pořádala letní krajinářské dílny pro studenty a dospělé, které se skládají vždy z ranních tematických úvodů a výtvarných etud, praktických představení výtvarných technik, vlastní práce účastníků pod vedením odborných lektorů, večerních konzultací a přednášek o umění 19. a 20. století. Workshopy jsou ukončeny prezentací výsledků dílen jak bezprostředně v místě vzniku, tak i v lektorských prostorech kláštera sv. Jiří (do února 2012). Cílem dílen je zkvalitnit účastníkům aktivně strávený volný čas a nabídnout jim další vzdělávání, seberealizaci, osobnostně sociální rozvoj, získávání malířských dovedností a samozřejmě setkání se zajímavými lidmi. V roce 2012 se uskutečnily 3 plenérové dílny pro 48 zájemců – výtvarná dílna pro požitkáře *Jožkova Hazucha* v Hrubé Vrbce na Slovácku, krajinářská dílna pro začátečníky *Klasická krajinomalba pod širým nebem* v Horní Chřibské na Děčínsku a krajinářská dílna pro zkušené *Figura v krajině – tajemství, živel, příběh?* v Zákolanech v okrese Kladno.

Krajinářská dílna pro začátečníky byla zaměřena na malbu krajiny v plenéru. Od základů představila jak technologie malby, tak pracovní postup od napínání plátna až po samotný výtvarný výstup (kresba, tuš, akvarel, olejomalba a akrylová malba na plátno). Účastníci mohli vyzkoušet výstavbu obrazu s podmalbou i a la prima. Dílna se věnovala úhlům pozorování přírody, zjednodušování detailů i celků, plánům krajinomalby a výběrem motivu. Dílnu vedly MgA. Anna Plešmíová, MgA. Adéla Karger a MgA. Martina Pešková.

Krajinářská dílna pro zkušené byla zaměřena na různé možnosti uchopení a pochopení figury v krajině a fenomén jejího zachycení skrze naše zážitky a zkušenosti. Plenér v krajině, která výrazně inspirovala Mařákovu školu, vedli prof. ak. mal. Zdenek Hůla, MgA. Ondřej Maleček a Monika Sybolová. Dílna se inspirovala nejen dílem F. Kavána a A. Slavíčka, ale také tématy, jako je alegorie krajiny, tělo krajiny, krajina jako introspekce umělce, svítání a stmívání, noční krajina. Dílna se konala v zajímavém prostoru bývalé továrny na piana a výrazně spolupracovala s místní komunitou na přípravě výletů, večerních přednášek a vernisáže (Obecní úřad Zákolany, ZŠ Zákolany, Sládečkovu vlastivědné muzeum na Kladně, Otto M. Urban, Pavel Sarnovský).

Jožkova Hazucha – týdenní plenérová dílna zaměřena na experimentální zpracování tématu Joža Uprka, folklor a dnešní venkov na Slovácku prostředky současného umění s využitím fotografie, kresby, malby, instalace, pečení chleba, tvorby objektů, performance či bodyartu. Dílnu vedly současné umělkyně MgA. Karolína Kohoutková a MgA. Jana Pospíšilová, asistentem byl MgA. Oldřich Bystrický. Dílna se konala v obci Hrubá Vrbka, kde lze stále zažít jak současný venkov, tak specifický a tradiční folklor spojený s písněmi, kroji a zvyky. Nové i staré přístupy jsme propojili k vytvoření současných výtvarných děl reagujících na genia loci. Obyvatelé obce se stali diváky i účastníky našich akcí.

Další vzdělávání kmenových a externích galerijních pedagogů NG

Language learning in Museums – projekt v programu GRUNDTVIG

Na podzim 2012 nabídla LO SMSU paní Jutta Rymaczyk z Pädagogische Hochschule Heidelberg účast v projektu **Language learning in Museums / Jazykové vzdělávání v muzeích**, jehož cílem je propojit jazykové vzdělávání dospělých s muzejní/galerijní pedagogikou v sérii workshopů a výjezdních setkání v jednotlivých partnerských institucích (povinné mobility). **Projekt propojuje 5 partnerských institucí:** Pädagogische Hochschule Heidelberg; Museumsdienst Köln; Castello del Buonconsiglio monumenti e collezioni provinciali (Muzeum a galerie Trento); The Chancellor, Masters and Scholars of the University of Cambridge (The Fitzwilliam Museum); Galerie Středočeského kraje, Kutná Hora; Národní galerie v Praze. Projekt byl podán v únoru 2013 v rámci evropského vzdělávacího programu GRUNDTVIG.

Konference, prezentace

Monika Sybolová se zúčastnila konference *Krása, krajina, příroda IV*, s příspěvkem *Krajina – maska člověka?*

Mgr. Hana Rosenkrancová se 12. 11. 2012 v Plzni zúčastnila semináře *Podpora programů pro zprostředkování umění a kulturního dědictví v Plzni a Plzeňském regionu*

Spolupráce s institucemi

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Katedra výtvarné výchovy

Centrum současného umění DOX

Katedra výchovné dramatiky, DAMU

Městské muzeum a galerie v Hlinsku

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, o. s.

Radio Classic

Česká televize, Petr Zvoníček

ČT 24, Jiří Ovečka

Nadace Moravské Slovácko

Studio hrdinů

Výzkumné pracoviště AVU

Centrum choreografického rozvoje SE. S. TA

MeetFactory

Moravská galerie v Brně

Katedra zahradní a krajinné architektury České zemědělské univerzity v Praze

Občanské sdružení Za záchranu Malostranského hřbitova

Národní památkový ústav

Sládečkovo vlastivědné muzeum na Kladně

Městský úřad Zákolany

5.3 Lektorské oddělení Sbírký orientálního umění

LO SOU s třináctiletou tradicí je v ČR jediné, které se systematicky věnuje vzdělávání v oblasti mimoevropského umění. Pro tyto cíle a poslání vybudovalo specializovaný tým interních a externích lektorů. LO SOU se od svého vzniku v roce 1998 vyprofilovalo jako edukační pracoviště s vysokou odbornou úrovní, které se zúčastňuje společných projektů domácích, evropských i amerických. Veřejnosti nabídlo v expozici a na krátkodobých výstavách **108** programů: *Cesty buddhismu* (2 programy), *Ve spárech draka* (20 pořadů), *Život v asijském paláci – láska, luxus, zahálka* (28 programů), které navštívilo **3934** návštěvníků.

LO SOU se ve své vzdělávací činnosti snažilo o smysluplnější zapojení veřejnosti, což je jednou z priorit budoucího programu Evropské unie zaměřeného na kulturní instituce se vzdělávacím potenciálem, přestože muselo pracovat se značně sníženým rozpočtem nejen na lidské zdroje, ale i se sníženými prostředky na materiálové zajištění programu. LO SOU vnímalo proměny potřeb veřejnosti, která volá po možnosti sdílených zážitků, po pocitu sounáležitosti i v kulturním prostoru, jakým je galerie.

Pořady LO SOU v roce 2012 zajišťovala 1 kmenová lektorka s týmem externích odborníků se zaměřením na japonologii, sinologii, arabistiku, indologii, íránistiku, speciální a výtvarnou pedagogiku, konzervaci a restaurování textilu, šperkařství, arteterapii, kulturologii, muzeologii, dějiny umění a taneční umění.

Autoři pořadů, lektori a hosté LO SOU v roce 2012: Mgr. Lenka Gyaltsó, Mgr. Simona Levá Jandová, Mgr. Markéta Hánová, Ph.D., MgA. Lucie Houdková, MgA. Lada Krupková Křesadlová, Mgr. Hana Nováková, Ph.D., Mgr. Michal Mach, PaedDr. Evžen Perout, PhDr. Petra Polláková, Mgr. Olga Starostová, Mgr. Adriana Stríbrná, Mgr. Zdenek Suský, PhDr. Gabriela Šimková, Mgr. Karolina Šlesingrová, ing. Inka Truxová, Mgr. Jan Vihan, Ph.D.

Koncepce a koordinace doprovodných pořadů:
PhDr. Gabriela Šimková

Programy a projekty pro školní a zájmové skupiny

Programy pro školy (MŠ, 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ a VŠ)
Lektorské oddělení SOU připravilo **33** vzdělávacích pořadů, v nichž zacílilo především – na základě poptávky – na tvorbu komponovaných pořadů „na míru“ pro školy a zájmové skupiny. Jde o programy, které vedou účastníka k hlubšímu poznávání umění asijského světa na základě aktivní předchozí přípravy ve škole. Lektorské oddělení poskytuje tištěné podklady většinou formou ORIENTačních listů ke stažení anebo pomocí synopsí přednášek se zadáními. Programy jsou zaměřeny na rozvoj výtvarné senzibility a orientaci na hodnoty umělecké tvorby asijských kultur a též směřují k tomu, aby žáci a studenti byli schopni vytvořit si vlastní estetická kritéria založená na pochopení základních principů tvorby asijského umění, jeho specifik ve vztahu k umění Západu. Komentáře k vybraným dílům se zabývají také vlivy tradičního umění, aspekty současné asijské výtvarné tvorby a způsoby vnímání západního umění a asijské ikonografie. Během stovacetiminutového pořadu se střídají výtvarná činnost v ateliéru s komentáři a dialogem v expozici.

Trvalou péči věnuje LO SOU pořadům pro sociálně znevýhodněné návštěvníky, zejména s pohybovým a smyslovým nebo mentálním handicapem a akcím pro menšinové skupiny. LO SOU se především zabývá potřebami návštěvníků se zrakovým nedostatkem.

Programy pro školní a zájmové skupiny jsou koncipovány pro žáky od předškolního věku přes organizaci seminářů pro vysokoškolské studenty až po studia třetího věku. Programy pro školy odpovídaly požadavkům nejen koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní a střední školy ČR, ale i dalším vzdělávacím přístupům, jakými jsou např. waldorfská škola, škola Montessori nebo světový vzdělávací projekt Art Beyond Sight.

V Rámcovém vzdělávacím programu je oblast asijského výtvarného umění zařazena sporadicky, a proto nabízí LO rozšiřující témata z této kulturní oblasti. Celkový přehled programů i s anotacemi byl pro potřeby učitelů a pedagogů volného času celoročně uveden na webových stránkách NG http://www.ngprague.cz/gallery/6/1812-sou_skoly.pdf, z nichž některé uvádíme:

Komponované pořady: *Čínské umění poprvé - hledačskou stezkou*, interaktivní program s pracovním listem; *Soucit jako jed - mění se tváře buddhismu*; *Motiv chryzantémy v japonském umění*; *Ornament draka v čínském, japonském a islámském umění*; *Granátové jablko*; *Život v asijském paláci*; *Sokolník na koni*.

Komentované prohlídky: *Tušové čínské malířství*; *Tibetské buddhistické sochařství*; *Nenasatní předkové - čínské bronzy a nefrity*; *Zarputilec s Grácií*; *Perské mýty a báje*; *Cesty tulipánů*; *Výtvarné motivy v islámském umění*; *Buddhistické umění jihovýchodní Asie*; *Indie - kolébka tří náboženství*.

Programy a projekty pro individuálně přicházející návštěvníky

Těžištěm programové nabídky LO SOU jsou programy pro individuálně přicházející návštěvníky (75 pořadů). Při tvorbě pořadů pro dospělé, ale též pro děti s rodiči a prarodiči se LO SOU soustředilo na předvedení děl nejen v expozici, ale také na zpřístupnění méně známých děl z depozitářů. Projekty vznikají v úzké součinnosti s kurátorkami a pracovníci depozitářů SOU. Na přípravu značně náročné pořady podporují především aktivní roli návštěvníka v poznávacím procesu, protože vyúsťují zpravidla v ateliérovou řízenou výtvarnou činnost anebo v dialog s přednášejícím odborníkem. Podrobný přehled našli zájemci na webu NG v sekci doprovodné programy. <http://www.ngprague.cz/cz/11/0/0/sekce/doprovodne-programy/?od=13.12.2011&do=&objekt=5&typ=25>

Lektorské oddělení SOU připravuje programovou nabídku pro všechny věkové skupiny **individuálně přicházejících návštěvníků, zejména se stredoškolským a vysokoškolským vzděláním**. Cíleně usiluje o **nově přicházející návštěvníky** s dosud nevyhraněným zájmem o umění Asie a zabývá se přípravou **mezigeneračních programů**. Programům pro aktivní starší dospělé a děti jsou vyhrazeny čtvrtky a soboty. Pravidelné ateliéry pro děti a (pra)rodiče nevyžadují žádné předchozí zkušenosti s asijským uměním. Programy tohoto typu rozvíjejí komunikaci napříč generacemi a umožňují prostřednictvím výtvarné práce a rozhovorů před výtvarným dílem vzájemné poznávání a obohacování různými úhly pohledu na umění vzdálených kultur. (Pra)rodiče mohli díky bezprostřednosti potůmků také překonat předsudky, že potřeba vyhledávat a poznávat umění a také vlastní tvorba je jen pro výtvarně orientovaný a nadaný okruh návštěvníků.

Programy se odehrávaly v expozici a v ateliéru. Zásluhou citlivého vedení zkušenými lektory se přirozeně propojily obě generace a umocnil zážitek z návštěvy galerie.

Pro studenty a dospělé

Komentované sobotní prohlídky ORIENTace (20 komentářů)
Byl i nadále zařazen cyklus komentářů, který v padesátiminutovém komentáři předvádí vybrané části expozice a v němž se zájemci postupně seznamují s bohatstvím této významné sbírky asijského umění. Protože téměř třetina exponátů v instalaci je citlivá na přímé působení UV záření a klimatické podmínky, jsou umělecké předměty čtyřikrát do roka obměňovány. Návštěvníci tak mají příležitost při opakovaných návštěvách expozice vidět vždy něco nového. LO SOU proto v kalendáriu akcí opakuje témata některých sobotních komentářů, avšak interpretace díla je věnována vždy nové obměně v instalaci.

LO SOU uvedlo například: *Indie - kolébka tří náboženství*; *Růže, karafiát, tulipán - triumvirát osmanských zahrad*; *Ve spárech draka*; *Rudolf II. a perský dvůr*; *Zarputilec s Grácií*; *Sultánovy zahradní slavnosti*

Den v paláci / celodenní pořad k výstavě Život v asijském paláci - láska, luxus, záhalka (7 zastavení)

Konaly se tyto akce kurátorů a lektorů: *Erotická tajemství zlatých lilí*; *Tibetské poklady a šperky*; *Věštba v paláci*; *Život v indickém paláci z pohledu Evropana*; *Indické příběhy mezi snem a polobdřením*; *Čtení z příběhů Tisíc a jedné noci*; *Zahálení s krásnou Šahrazád*.

Málo času?

Střeďeční komentáře s hosty, kurátory, autory expozic a výstav / odpolední třicetiminutové komentáře pro uspěchané návštěvníky

Nový formát komentářů, který na přání veřejnosti začínal od 17 hodin, si našel svou klientelu již v roce 2011, a proto LO SOU na něj navázalo a připravilo na každou třetí středu v měsíci 12 atraktivních témat.

Zazněly tyto komentáře: *Derniéra výstavy Ve spárech draka*; *Milenci s mandlovýma očima*; *Půvaby indického malířství III*; *Arhat a bódhisattva - lehkost proti sveřeposti*; *Co má kdo pod turbanem? Život v indickém paláci*; *Život v přepychu nebo askezi? Buddha Šákjamuni v sochařství jihovýchodní Asie*; *Obřad v paláci*; *Žezlo žu-i*.

Současné asijské umění - neznámé?

Úterní cyklus přednášek

Recentní poznatky o současném egyptském, čínském, indickém a japonském umění přinesl cyklus přednášek (4), probíhal jednou do měsíce s dataprojekcí v ateliéru. Kurátorky SOU a hostující lektorka se zaměřily nejen na vlivy tradičního umění, na nejrůznější aspekty současné asijské výtvarné tvorby, ale také na způsoby recepce západního umění a asijské ikonografie. Cyklus přednášek, které začínaly v 17 hodin, vznikl ze zájmu vysokoškolské veřejnosti o soudobé výtvarné dění v Asii.

Zazněly tyto přednášky: *Vlivy klasického islámského umění v egyptském výtvarném umění 20. a 21. století*, Mgr. Hana Nováková, Ph.D.; *Tvář a tělo ženy v současném čínském umění*, PhDr. Petra Polláková; *Obraz moderní Indie - malíř M. F. Husain*, Bc. Barbora Vítů; *Manga - historie japonského komiksu*, Mgr. Markéta Hánová, Ph.D.

Děti / Děti a rodiče - mezigenerační programy

Sobotní výpravy za uměním Asie

Série sobotních dílen pro rodiny s dětmi od 8 let, **dospělé i seniory (8 pořadů)** umožňovala výjimečná setkání s díly

z bezprostřední blízkosti depozitářů. Návštěvníci se ve společnosti odborníků učili dívat na díla asijských mistrů. Odkryli význam zobrazení a poté v ateliéru, inspirováni prohlídkou, se věnovali vlastní tvůrčí činnosti.

Témata výprav: *Čínský nový rok – ve znamení Draka; Talíř z Ágry – vzpomínka na Tádž Mahal; Sněžný lev – věnováno Tibetu; Sokolník na koni; Kiku no sekku, japonský Svátek chryzantém – dílna školy ikenobo; Duch žlutého tygra; Výzdoba paláců a altánů; Necuke.*

Čtvrteční ateliér Fénix

Cyklus výtvarných dílen (13 pořadů) byl zamýšlen na tři roky s cílem kontinuálně seznamovat veřejnost s bohatým sbírkovým fondem asijského umění a získat a udržet zájem návštěvníků o asijské malířství, sochařství a umělecké řemeslo. Dlouhodobé rozvržení cyklu sleduje střídání ročních období, obdobně jako je tematizováno v tradičním asijském umění. V pravidelných přednáškách a výtvarných zaměstnáních sledují účastníci proměny motivů flóry a fauny a jejich putování po výtvarných materiálech a zemích. Lektori osvětili skryté významy, vyložili symboly zobrazení a odhalili jejich magické či blahopřejné účinky. Společně byla probádána méně známá díla a osvojeny méně užívané výtvarné techniky pod vedením výtvarných pedagogů, šperkárky, konzervátorky historického textilu a kurátorky asijského umění. Projekt přinesl rovněž různé interpretační pohledy na asijské umění v mezigeneračním prostoru.

Přehled dílen: *Bambus, přítel vzdělanců; Zimní krajina; Čínský bájný pták fénix; Orchidej, květina plná tajemství; Slivoň, dlouho očekávaný příslib jara; Magnolie, královna zahrady; Hanami, japonský Svátek rozkvetlých sakur; Čínské ozdoby vlasů; Drak vetkaný do osnovy; Rajky; Granátové jablko – symbol početného potomstva; Proměny lotosu; Tajemství čínské kuchyně; Borovice – symbol dlouhověkosti a odolnosti.*

XII. ročník letních výtvarných dílen – Tisíce květů

Vzory kašmírských šál, Proměny bůte

Letní dvoudenní textilní dílny (2 pořady) byly určeny zájemcům o poznávání asijských uměleckých řemesel bez věkového omezení. Ve společnosti kurátorky a restaurátorky historického textilu měli návštěvníci výjimečnou příležitost zblízka poznat neznámé a zapomenuté umělecké techniky.

Projekty pro individuálně přicházející návštěvníky se speciálními potřebami

Speciální akce

Od 1. do 31. října 2012 v rámci projektu Awareness Month October 2012, který provádí celosvětové sdružení muzeí a galerií Art Beyond Sight již deset let, připravilo LO SSU komentované asistované prohlídky s potvrzenou rezervací. V roce 2012 se rozhodlo uvést originální dílo uměleckého řemesla íránské kádžárovské dynastie, které není součástí hmatové expozice kopií a replik, ale je umístěno v expozici. Pro tuto speciální dílnu pořídil výtvarník repliku kachle k hmatovému prohlížení. Program navštívili nevidomí a slabozrací, kteří se sdružují v Okamžiku, o. s. s doprovodem většinou z řad rodinných příslušníků.

Anotace pořadu:

Sokolnictví patřilo k zábavám dvora. Se zobrazením sokolníka se často setkáváme i na kachlích. Součástí íránské architektury byly již od 12. století glazované kachle, které chránily stavbu před povětrnostními vlivy. V 19. století se tradice uplatnila ve výrobě jednotlivých polychromních kachlů s figurálními motivy modelovanými v nízkém reliéfu. Replika této kachle byla inspirací k vlastní tvorbě. Dílna se uskutečnila 21. 10. 2012 v rámci celosvětového programu Art Beyond

Sight, který vždy v říjnu připomíná vidící veřejnosti, že jsou galerie otevřené i pro nevidomé návštěvníky. LO SOU se k této iniciativě připojilo posedmém.

Co je Art Beyond Sight? Posláním americké vzdělávací organizace Art Beyond Sight se sídlem v New Yorku je tvorba a šíření informací o vizuální kultuře pro osoby nevidomé nebo se zrakovým nedostatkem. Organizace navrhuje, vytváří, koordinuje a rozšiřuje multimediální vzdělávací průvodce, výukové manuály, edukační materiály a pomůcky. Vzdělává specialisty v muzeích, knihovnách, komunitních střediscích aj., školí a vychovává dobrovolníky pro potřeby muzeí. www.artbeyondsight.org

Programy bez překážek

Setkáním zrakově postiženého návštěvníka NG s japonskou sochařskou nebo korejskou keramikou vzniká pro lektory náročná zakázka. Na jedné straně jsou zde specifika taktilního vnímání a zkušenosti a na straně druhé sochařství s mimoevropským kulturním kontextem. Úkolem zprostředkovatele je nalézt a aplikovat nové techniky, které umožňují dosud nezažitou zkušenost a případně pomohou otevřít neznámý prostor pro výtvarnou činnost. Samoobslužné prohlížení taktilní expozice japonského sochařství lze doplnit komentovanou prohlídkou vybraného originálního díla s následnou výtvarnou činností v ateliéru. Pořady připravili zkušené lektorky a speciální pedagog a arteterapeut.

Na objednávku byly k dispozici programy: *Japonský palácový lev karadžiši, Korejská keramika, Neolitická japonská plastika, Sokolník na koni.*

Informace a archiv realizovaných projektů zpřístupňování asijského umění v NG pro nevidomé a slabozraké lze nalézt v níže uvedených odkazech:

<http://www.ngprague.cz/cz/1130/sekce/hmatova-expozice/>
<http://www.lorm.cz/cs/fotoalbum/2007-klubove-akce.php#praha-korejska-keramika>

<http://www.okamzik.cz/aktuality/adresarodoc>
<http://www.mc-galerie.cz/Bodhisattva-Kuan-jin>
<http://www.ngprague.cz/cz/128/3471/clanek/doprovodte-sve-nevidome-pratele/>
<http://www.artbeyondsight.org/change/aw-calendar.shtml>

Výstavní a edukační projekt – hmatová expozice Japonská sochařství a Korejská keramika

Více informací o vystavených uměleckých předmětech např. na: <http://www.ngprague.cz/cz/1130/sekce/hmatova-expozice/>

Obě taktilní expozice umožňují vidícímu publiku znovu objevit a přehodnotit význam „zapomenutého smyslu“, jakým je hmat. Exponáty doprovázejí popisky se zvětšeným českým a anglickým textem a v českém Braillově písmu s reliéfní navigací na podlaze. Nevidomí návštěvníci v doprovodu přátel anebo rodinných příslušníků se s autorkou expozice podělili o poznatky ze setkání s výjimečnou příležitostí prohlížet si díla asijské proveniencí, která nejsou v žádném muzeu v Evropě dostupná. Ukazuje se však, že informovanost o možnosti návštěvy hmatových expozic NG je velmi nízká, podnítit informovanost a zájem je výzva nejen pro občanská sdružení a národní organizace sdružující občany se zrakovým nedostatkem, ale také pro marketingové oddělení NG.

Tištěné a e-learningové edukační materiály

LO SOU v tradiční spolupráci s kurátory doplňovalo sadu textů – pracovních listů, které byly osazeny v nosičích ve všech výstavních sálech jako zdroj odkazů a informací a též byly ke stažení na webových stránkách NG:

<http://www.ngprague.cz/cz/1085/sekce/studijni-materialy>

Zájemci s nimi mohli pracovat ještě před návštěvou expozic. Materiály jsou zde především pro ty, již dávají přednost samostatné prohlídce před mluveným slovem lektora. Ve spolupráci s grafičkou MgA. Zuzanou Prindišovou vznikly itineráře k samostatným procházkám expozicí *Ve společnosti přátel zimy* a *Garudova křídla* a za spolupráce grafičky MgA. Lady Krupkové Křesadlové k *Životu v asijském paláci* a texty k sezónním svátkům jako např. *Tanabata, japonský Svátek zamilovaných* nebo *Cesty tulipánů*.

Spolupráce s institucemi

Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích – Ateliér arteterapie
Pedagogická fakulta MU v Brně – Katedra výtvarné výchovy
Taneční skupina Cakrawala, o. s.
Občanské sdružení Okamžik
Občanské sdružení LORM
Konzervatoř a ladičská škola Jana Deyla
Art Beyond Sight, Art Education, N. Y. USA
Museo Tattile Statale Omero, Ancona

Sponzoři

Část materiálu pro výtvarné ateliéry je darována firmou KOH-I-NOOR, Hardtmuth, a. s., České Budějovice. Dar byl rozdělen mezi jednotlivá LO.

Výroční zpráva lektorských oddělení NG za rok 2012 vznikla na základě podkladů Evy Zíkové, Gabriely Šimkové, Hany Rosenkrancové, Michaely Matysové, Michaely Vrchotové, Veroniky Výprachtické, Moniky Sybolové a Oldřicha Bystřického, komentovala a editovala Gabriela Šimková.

6

STANDARDY EKONOMICKÉ A FYZICKÉ DOSTUPNOSTI

6.1 Standardy ekonomické dostupnosti

Na gremiálních poradách generálního ředitele NG se vedení organizace pravidelně zabývá ekonomickou dostupností pro návštěvníky a výsledkem jsou pravidelné úpravy výše vstupného do stálých expozic a výstav, které jsou vydávány příkazem generálního ředitele.

Priority v této oblasti jsou zacíleny na děti a mládež. Je snaha umožnit stále většímu okruhu mladých lidí opakované návštěvy našich expozic. Děti do šesti let mají vstup zdarma. Rovněž studenti uměleckých oborů

středních a vysokých škol s pedagogickým doprovodem mají zajištěn bezplatný vstup, pokud návštěvu nahlásí předem. Snížené vstupné má mládež do 15 let věku a studenti středních a vysokých škol a odborných učilišť. Školní skupiny s pedagogickým doprovodem platí vstupné 20 Kč za žáka a pedagog má vstup zdarma. Rodiny s dětmi do 15 let (bez ohledu na počet dětí) mají nárok na rodinné vstupné, které se pohybuje v úrovni cca 150% ceny základního vstupného. Rovněž občané v důchodovém věku mají nárok na snížené vstupné (po dovršení 65 let věku)

6.2 Standardy fyzické dostupnosti

NG činí různá dílčí opatření k odstranění bariér s cílem nabídnout prohlídky našich expozic co největšímu počtu spoluobčanů s různým zdravotním znevýhodněním. Dosáhnout však toho, aby všechny objekty, ve kterých NG realizuje výstavní projekty, byly přístupné pro pohybově handicapované návštěvníky, znamená velké finanční náklady, které naše instituce v této době nemá k dispozici.

Národní galerie v Praze však neustále hledá různé způsoby, jak těmto návštěvníkům přiblížit vystavené umění, a to i pomocí speciálních doprovodných programů, které lektorská oddělení pořádají v bezbariérových prostorech výstavních objektů. Pro zrakově postižené návštěvníky pořádají lektorská odd. speciální komentované prohlídky a provozují hmatové expozice.

Veletržní palác

Všechna patra, kde jsou dislokovány jak stálé expozice, tak i proměnné výstavy, jsou bezbariérová, dostupná výtahem. V objektu je i sociální zařízení pro osoby se sníženou pohyblivostí. K zapůjčení je audioprůvodce ve čtyřech jazykových mutacích. Lektorské oddělení SMSU pořádá speciální komentované prohlídky jak pro zrakově, tak i sluchově postižené.

Palác Kinských

Všechny výstavní prostory jsou bezbariérově dostupné, do jednotlivých pater se osoby s pohybovým handicapem dostanou pomocí výtahu. V přízemí objektu je sociální zařízení pro osoby se sníženou pohyblivostí.

Kláster sv. Anežky České

Pro pohybově znevýhodněné návštěvníky je expozice v 1. patře částečně bezbariérová, přístupná pro návštěvníky na vozíku s doprovodem (výtah a výtahová plošina), přízemí je také přístupné částečně, k dispozici je sociální zařízení pro osoby se sníženou pohyblivostí. Smyslově znevýhodněným návštěvníkům je k dispozici v přízemí Anežského kláštera hmatová expozice odlitků sochařských děl českého středověkého umění 13.–15. století. Expozice 12 odlitků sochařských děl umožňuje návštěvníkovi sledovat stylovou proměnu sochařského díla během několika staletí. Vedle pozdně románského reliéfu z baziliky sv. Jiří jsou zde díla z období vlády Karla IV. a Václava IV. Tvorbu slavného architekta a sochaře Petra Parléře představují portrétní busty z triforia katedrály sv. Víta v Praze. Každý exponát doprovází text ve zvětšeném písmu a základní popis v Braillově písmu. K zapůjčení je audioprůvodce nebo si návštěvník může vypůjčit kazetu s nahraným výkladem do vlastního přehrávače. K expozici byl vydán katalog v Braillově písmu, který je k dispozici návštěvníkům v expozici a je i v prodeji.

Šternberský palác

Objekt je pro návštěvníky na vozíku zcela nedostupný, bezbariérový vstup bude zajištěn až po celkové rekonstrukci, která se připravuje v horizontu několika let. Zatím je možno v letních měsících s doprovodem navštívit malou expozici českého sochařství 19. a 20. století v zahradě paláce. Pro návštěvníky se sníženou pohyblivostí je v přízemí k dispozici sociální zařízení.

Dům U Černé Matky Boží

Pro pohybově znevýhodněné návštěvníky je expozice ve 2. a 3. patře bezbariérová, přístupná pro návštěvníky na vozíku s doprovodem (výtah). V domě U Černé Matky Boží je k dispozici sociální zařízení pro osoby se sníženou pohyblivostí.

Kláster sv. Jiří

Stálá expozice umění 19. století je pro pohybově znevýhodněné návštěvníky částečně bezbariérová. Osoby na vozíku s doprovodem se do expozice dostanou pomocí výtahu. V objektu není k dispozici sociální zařízení pro osoby se sníženou pohyblivostí.

Schwarzenberský palác

Objekt je po celkové rekonstrukci stavební a technologické a nově otevřené výstavní plochy jsou bezbariérově přístupné. K dispozici je i sociální zařízení v přízemí objektu, které je dostupné pro osoby se sníženou pohyblivostí.

V roce 2009 byla otevřena nová haptická stezka s názvem Dotečky baroka, a to v suterénu objektu. I tato expozice je zpřístupněna bezbariérově.

6.3 Badatelské návštěvy

Archivní fondy a sbírky je možno studovat ve dvou badatel-
nách po splnění podmínek, které vyžaduje zákon o archivnictví a spisové službě a na ně navazující vyhlášky a badatelský řád Národní galerie v Praze. První badatelna je umístěna na centrálním pracovišti archivu ve Schwarzenberském paláci a studium je možné v úterý, středu a čtvrtek od 9 do 16 hodin (tedy 21 hodin týdně), druhá badatelna je přístupná v úterý a čtvrtek od 9 do 11:30 a od 12:30 do 15:30 hodin (tedy 16,5 hodin týdně). Obě studovny mají bezbariérový přístup a jsou vybaveny kopírkami, na nichž lze zhotovit kopie archivních dokumentů za úplaty podle ceníku fotografických prací.

Za rok 2012 vykázala badatelna ve Schwarzenberském paláci 237 návštěv, badatelna ve Veletržním paláci 225 návštěv, celkem tedy 462 badatelských návštěv.

Mezi badateli převažují studenti uměleckohistorických a historických oborů na Univerzitě Karlově v Praze, Masarykově univerzitě v Brně a Univerzitě Palackého v Olomouci, následují umělci historikové z vědeckých a muzejních institucí (zejména ze samotné Národní galerie v Praze, Ústavu dějin umění AV ČR, v. o. s. a Národního památkového ústavu) a laičtí zájemci o dějiny výtvarného umění. Pozornosti badatelů se těší zejména témata z dějin sběratelství výtvarného umění a také širší okolnosti vzniku uměleckých děl. K nejvyužívanějším dokumentům patří sbírka výstřižků z denního tisku o aktivitách NG i o činnosti jednotlivých umělců a uměleckých sdružení, dále sbírka výstavních katalogů a konečně písemné pozůstalosti jednotlivých umělců a sběratelů umění.

Knihovna NG je od roku 2002, kdy byla zaregistrována na MK ČR podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných a informačních služeb, knihovnou veřejnou, a proto poskytuje své služby nejen odborným pracovníkům NG, ale také veřejnosti. Zájemcům

z řad veřejnosti jsou publikace půjčovány pouze k prezenčnímu studiu. Mimo prostory knihovny je půjčování publikací umožněno pouze pracovníkům NG, maximálně na dobu 3 měsíců. Knihovna NG také poskytuje tzv. meziknihovní vypůjčovací služby, kdy půjčuje publikace ze svého fondu jiným českým knihovnám a prostřednictvím Národní knihovny ČR i zahraničním knihovnám a naopak, pro pracovníky NG vypůjčuje knihy z jiných českých i zahraničních knihoven. Registrace a základní knihovnicko-informační služby jsou poskytovány zdarma. Čtenáři si mohou za úplaty pořizovat kopie z publikací z fondu knihovny NG a požádat o rešerši. Ceník je součástí knihovního řádu knihovny NG, kterým jsou badatelé povinni se řídit. V knihovně bylo v roce 1992 realizováno 171 badatelských návštěv. Knihovna je pro veřejnost otevřena v pracovních dnech mimo pondělí (v úterý až ve čtvrtek od 9:30 do 17:00, v pátek do 16,00 hod.).

V roce 2012 navštívilo knihovnu NG 1 278 čtenářů a vypůjčilo si 3 453 odborných publikací, počet požadavků na rešerši byl 171. K uživatelům knihovny patří zejména historikové umění, odborní pracovníci muzeí a galerií a akademických institucí, kterým slouží knihovna k odborné práci. Pro studijní potřeby využívají služeb knihovny také studenti vysokých škol s uměleckohistorickým a uměleckým zaměřením. Malé procento návštěvníků knihovny tvoří uživatelé z řad veřejnosti, kteří využívají služeb knihovny pro své soukromé účely (ověřování údajů, dědictví atd.). Každý rok navštíví knihovnu NG i několik zahraničních badatelů – především z řad studentů na výměnných pobytech a odborníků, kteří řeší badatelské otázky týkající se českého nebo střeoevropského umění.

Zájemcům o studium výtvarného umění jsou umožněny i návštěvy v restaurátorském oddělení. Tyto návštěvy se předem sjednávají s vedoucím restaurátorského oddělení pro studium restaurátorských zpráv. V roce 2012 se uskutečnilo v restaurátorském oddělení 14 badatelských návštěv.

7

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY A JEJICH DOKUMENTACE

7.1 Ochrana sbírek

Rozsah a způsob ochrany sbírek NG vychází ze zákona 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a z povinností daných dalšími právními předpisy, například vyhláškou ministerstva vnitra č. 246/2001 o stanovení požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru. Dodržování odpovídajících parametrů a způsob provozování bezpečnostních technických systémů je průběžně kontrolováno orgány HZS a BOZP. Při kontrolách jsou procvičovány a přísně prověřovány bezpečnostní procedury sloužící nejen k ochraně života a zdraví návštěvníků a zaměstnanců, ale také uchovávaných a vystavovaných uměleckých předmětů a majetku.

Základní čtyři pilíře naší bezpečnosti tvoří režimová opatření, fyzická ostraha, mechanické zábrany a komplex elektronických zabezpečovacích systémů. V případě podezření ze spáchání trestného činu/přestupku je vždy a neprodleně kontaktována Policie ČR která výstupy z našich systémů dále analyzuje na svých specializovaných pracovištích.

Provoz bezpečnostních zařízení je 24 hodin denně, 7 dní v týdnu monitorován pracovníky centrálního operačního střediska, které bylo vybudováno za přispění grantu z Norských finančních mechanismů eea grants. Naše bezpečnostní a sledovací systémy jsou registrovány Úřadem pro ochranu osobních údajů, a všechny postupy tak splňují náročné požadavky k ochraně soukromí našich návštěvníků i vlastních pracovníků NG. NG spolupracuje s Asociací bezpečnostních služeb Gremium Alarm České republiky.

V roce 2012 byl nově veřejnosti zpřístupněn objekt Salvátorského paláce na Hradčanském náměstí v Praze 1. Provoz a dílčí modernizace bezpečnostních systémů jsou každoročně podporovány finančními granty ministerstva kultury z oddílu integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví.

7.2 Konzervování a restaurování sbírkových předmětů

Restaurovatelské oddělení spolupracovalo v roce 2012 se všemi sbírkami na přípravě výstavních projektů. Pro restaurovatelské oddělení to byl časově a odborně velmi náročný program, protože je nutno posuzovat možnosti prezentace sbírkových předmětů NG a jejich restaurovatelské ošetření a často provést i náročné celkové restaurování.

Restaurovatelské oddělení konzervuje všechna umělecká díla připravovaná na výstavní projekty a stálé expozice NG, stejně jako sbírkové předměty zapůjčované jiným subjektům na výstavy v České republice i v zahraničí a vypracovává příslušné Condition Reports. Průběžně kontroluje a ošetřuje díla vystavená ve stálých expozicích, a to nejen v objektech Národní galerie, ale všude tam, kde jsou díla z jejího majetku zapůjčena.

Ve spolupráci se Sbírkou umění 19. století se restaurovatelské oddělení podílelo na přípravě výstavy Jakuba Schikanedera.

V druhé polovině roku 2012 spolupracovalo restaurovatelské oddělení na přípravě velkého projektu „Vzpomínka na krajinu, kterou jsem nikdy neviděl“ do Soulu (Korejská republika).

Se Sbírkou starého českého umění se restaurovatelské oddělení podílelo na přípravě výstavy nově objevených děl sezóny. Byly zrestaurovány dva nově objevené deskové obrazy, které se prezentují ve Stálé expozici středověkého umění v Anežském klášteře pod názvem „Krása fragmentu“.

Pro Sbírku starého umění provádělo restaurovatelské oddělení průzkumy technologie malby ze souboru středověkých desek.

V roce 2012 restaurovatelské oddělení konzervovalo 1296 a restaurovalo 81 sbírkových předmětů.

V listopadu 2012 se restaurovatelské oddělení podílelo ve spolupráci s metodickým centrem na přípravě a organizaci odborného semináře za účasti zahraničních restaurátorů, který se podařilo realizovat v návaznosti na předcházející úspěšné semináře s přednášejícími z prestižního restaurovatelského pracoviště „Opificio delle Pietre Dure“ z Florencie. Tyto semináře jsou významné nejen pro širokou restaurovatelskou veřejnost, ale též pro udržování vysoké profesionální úrovně Restaurovatelského oddělení NG. To je nezbytné nejen v zájmu ochrany sbírky NG, ale též pro udržení prestiže NG jako jediného pracoviště v oblasti výtvarného umění pro vypracovávání znaleckých posudků a restaurovatelských expertíz pro soudy a orgány činné v trestním řízení.

Velkým a dlouhodobým problémem je však finanční zabezpečení činnosti restaurovatelského oddělení jak po stránce personální, tak po stránce materiálního vybavení. Počet restaurátorů se neustále snižuje, věkový průměr se zvyšuje, obdobně jako finanční ohodnocení této vysoce kvalifikované práce. Obdobně závažným problémem je narůstající zastaralost materiálního vybavení. Podpora restaurovatelské činnosti v oblasti výtvarného umění je trvale utlumována na rozdíl od podpory takové činnosti v jiných oblastech. NG se sice snaží získat finanční podporu i prostřednictvím grantů, což se jí po opakovaném úsilí v minulých letech v roce 2012 podařilo získáním podpory z NAKI navrženém z iniciativy SSU a SOČ. V tomto případě jde alespoň o dílčí pomoc ve prospěch materiálního zabezpečení činnosti restaurátorů NG. V zájmu zachování vysoce profesionální úrovně restaurovatelského oddělení by však bylo nanejvýš žádoucí řešit problém vybavení restaurovatelského oddělení po stránce personální i po stránce zabezpečení moderním vybavením stálou finanční podporou, což se dosud neděje. Přinejlepším se tyto věci

řeší pouze v případě, jako byla roku 2012 havárie rentgenu, kdy hrozilo, že NG nebude schopna vypracovávat znalecké posudky a restaurátorské expertízy pro soudy a orgány činné v trestním řízení. I když je NG vděčná za příslib z roku 2012 na zakoupení nového rentgenu v roce 2013, nejde o koncepční řešení výše uvedených problémů. Bylo by přinejmenším nerozumné připustit, aby došlo k dalšímu postupnému snižování nejen akceschopnosti restaurátorského oddělení, ale též úrovně jeho práce, a tudíž degradaci pověsti NG jako vysoce profesionálního pracoviště srovnatelného s významnými zahraničními pracovišti nejen v ochraně sbírek, ale i jako soudy a orgány činnými v trestním řízení obecně uznávaného pracoviště.

7.3 Dokumentace sbírek

Správu veškerých sbírkových předmětů NG po stránce majetkoprávní vede odbor registru a metodického centra. Podle zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vede chronologickou evidenci sbírkových předmětů v přírůstkových knihách (I. stupeň evidence) v písemné formě a v Centrálním katalogu sbírek NG v digitální podobě. Dále odbor registru a metodického centra vede část systematické evidence sbírkových předmětů podsbírek obrazů, plastik, nových médií a faksimile v inventárních knihách (II. stupeň evidence) v písemné formě. (Systematická evidence ostatních podsbírek v II. stupni evidence v písemné formě a systematická evidence v digitální podobě v Centrálním katalogu sbírek NG pro všechny podsbírky je vedena v příslušných sbírkách NG). Při dokumentaci sbírkových předmětů odbor registru a metodického centra postupuje podle směrnic generálního ředitele NG „Evidence a inventarizace sbírkových předmětů v NG, nabývání a vyřazování sbírkových předmětů“, „Koncepce digitální dokumentace NG od roku 2009“ a „Vedení digitální dokumentace sbírkových předmětů NG“, které byly vydány v souladu se všemi metodickými pokyny ministerstva kultury.

V agendě evidence sbírek byly v roce 2012 průběžně zpracovávány všechny přírůstky, tj. 34 přírůstkových čísel v I. stupni evidence tvořených 1743 inventárními čísly přiřazenými k dílům. Současně se zapisováním nových akvizic probíhá doplňování a kontrola digitální přírůstkové knihy NG. V rámci toho bylo zapsáno, opraveno nebo aktualizováno 18 530 záznamů.

„Sbírka Národní galerie v Praze“ byla zapsána do centrální evidence na ministerstvu kultury podle § 3 odst. 2 věty druhé a § 17 odst. 2 zákona č. 122/2000 Sb. ke dni 30. 7. 2002 s 16 podsbírkami: obrazy; plastiky; nová média; grafiky; kresby; asijské, africké a americké užité umění; asijské, africké a americké předměty studijního charakteru; asijské, africké a americké malířství a grafika; asijská, africká a americká plastika; architektura – modely; architektura – plány; architektura – grafiky; architektura – kresby; architektura – fotografie; architektura – negativy; v roce 2012 byla do CES zapsána nová podsbírka faksimile. Tato podsbírka zahrnuje tři fondy: fond trojrozměrných kopií, fond dvojrozměrných kopií – prací studijního a dokumentačního charakteru a neautorských rozmnoženin a za třetí obrazový materiál studijní povahy vzniklý tiskem na papíře, který není originální grafika. Z badatelského pohledu je cenný především fond trojrozměrných kopií, který v mnoha případech zachycuje dřívější, době vzniku bližší stav autorských originálů v současnosti poničených v důsledku působení znečištěného ovzduší, válečných událostí, vandalů nebo i zničených při mimořádných událostech, jako byly např. povodně v roce 2002.

Součástí odboru registru a metodického centra je rovněž pracoviště CES, které zpracovává veškeré změny ve sbírkové evidenci NG (přírůstky, převody mezi podsbírkami, dodatečné přihlašování předmětů dohledaných v rámci revizí a vyřazování z evidence) a poté v zákonem daných termínech za každé uplynulé čtvrtletí kalendářního roku hlásí do CES na ministerstvu kultury.

Ke konci roku 2012 bylo v CES na ministerstvu kultury přihlášeno jako „Sbírka Národní galerie v Praze“ celkem **368 149** sbírkových předmětů, a to podle podsbírek (vynecháno slovo „další“ užívané v CES před každou podsbírkou) takto:

<i>Podsbírký</i>	<i>Počet sbírkových předmětů</i>
obrazy	16 990
plastiky	9 083
nová média	574
grafiky	248 083
kresby	65 166
asijské, africké a americké užité umění	3 225
asijské, africké a americké předměty studijního charakteru	726
asijské, africké a americké malířství a grafika	6 571
asijská, africká a americká plastika	3 062
architektura – modely	101
architektura – plány	8 294
architektura – grafiky	1 437
architektura – kresby	727
architektura – fotografie	2 884
architektura – negativy	554
Celkem	368 149

Vyřazeno bylo v roce 2012 celkem těchto **sedm** sbírkových předmětů (2 obrazy a 5 kreseb):

- Petr Brandl (škola), Apoštol, inv. č. O 1668,
- Anonym (Itálie, 17. století), Útěk Lota ze Sodomy, inv. č. O 1669,
- Giov. Batt. Franco/Perino del Vaga, Kristus a setník, inv. č. DK 4590,
- Sabbatini gen. Andrea da Salerno, Hlava ženy v profilu, inv. č. DK 4602,
- Massimo Stanzioni, Bitevní scéna (náčrt), inv. č. DK 4606,
- Carlo Cignano, Studie postavy ženy, inv. č. DK 4618,
- Paolo Farinati, Madona s dítětem, inv. č. DK 4629.

Naplnění jedné z hlavních standardizovaných služeb veřejnosti – zpřístupňování vybraných sbírkových předmětů registrované sbírky – uskutečňuje NG vedle pořádání vlastních výstav také půjčováním sbírkových předmětů na výstavní projekty ostatních muzeí, galerií a dalších kulturních institucí nejen v ČR, ale i v zahraničí. Odbor registru a metodického centra na základě žádostí různých institucí vede agendu žádostí o výpůjčky sbírkových předmětů a vypracovává výpůjční smlouvy, kterými NG zapůjčuje sbírkové předměty na výstavy, případně do dlouhodobých expozic, pokud s takovými zápůjčkami vysloví souhlas jednotlivé sbírky a restaurátorské oddělení NG.

V roce 2012 NG zapůjčila celkem 1522 sbírkových předmětů. Z tohoto počtu byly 3 sbírkové předměty zapůjčeny na celkem 2 výstavní projekty v zahraničí, což představuje markantní propad oproti v průměru 120 sbírkovým předmětům zapůjčovaným do zahraničí v předchozích letech. Mezinárodní mobilita sbírek byla zásadním a velice negativním způsobem narušena v důsledku kauzy Diag Human,

respektive z ní plynoucích přísných pravidel MK ČR podmiňujících udělení vývozních povolení pro sbírkové předměty státních příspěvkových organizací. Z plánovaných zápůjček a dalších žádostí o zápůjčky, u kterých NG uvažovala o účasti, nebyla realizována ani jedna. Šlo především o zápůjčky do Itálie, Polska a dalších zemí, kde kvůli neexistující legislativě tzv. immunity from seizure nelze získat právně závaznou záruku bezpečného návratu zapůjčeného předmětu. Na druhé straně je třeba zdůraznit, že přes tyto nepříznivé okolnosti pokračovala NG v mezinárodní spolupráci a podařilo se zapůjčit z prestižních zahraničních institucí (např. Rijksmuseum, Amsterdam; Centre Pompidou, Paříž; Museum of Modern Art, New York; Guggenheim Museum, New York; Philadelphia Museum of Art a další) umělecká díla na výstavy *Rembrandt and Co.*, *Ostrov odporu* a *Cesta k Amorfě*. Pro rok 2013 je připravena (smluvně na základě vývozního povolení) řada zápůjček, do Koreje, Německa, Francie a Nizozemí.

V rámci ČR bylo zapůjčeno celkem 1111 sbírkových předmětů NG na celkem 65 krátkodobých výstavních projektů, z nichž mezi nejvýznamnější patřily výstavy *Europa Jagellonica. Umění a kultura střední Evropy za vlády Jagellonců 1386–1572* v GASK v Kutné Hoře, *František Muzika* v AJG Hluboká nad Vltavou, *Černá slunce* v GVU v Ostravě, a samozřejmě výstavy se smluvně ošetřenou spoluúčastí NG, tedy *Jan Zrzavý* v GVU v Ostravě, *Stín kvetoucí sakury – Výběr japonského umění z českých sbírek* v MU Olomouc a *Antonín Slavíček* v MMG v Hlinsku.

Odbor registru a metodického centra průběžně a flexibilně zajišťoval agendu veškerých dlouhodobých i krátkodobých výpůjček sbírkových předmětů Národní galerie v Praze třetím subjektům a výpůjček od třetích subjektů pro krátkodobé a dlouhodobé projekty (výstavy, restaurování, expertízy etc.), tuzemské i zahraniční. Tato agenda zahrnovala koordinaci, korespondenci a zajištění právních dokumentů v rámci NG (kurátoři, restaurátoři, EPS) a mezi třetími subjekty (půjčitelé, vypůjčitelé, pojišťovny, dopravci atd.) a evidenci smluv o dlouhodobých výpůjčkách do NG, dodatků těchto smluv a předávacích protokolů včetně přidělování nových evidenčních čísel vypůjčených předmětů.

Odbor registru a metodického centra zajišťoval smluvní agendu pro výstavy *Cesta k Amorfě*, *Korespondáž*, *Mezi první a druhou moderností 1985–2012*, *Jakub Schikaneder*, *Život v asijském paláci*, *Zdánlivá neviditelnost*, *Theodor Pištěk*, *Šetření příčiny*, vyhotovoval darovací, kupní a licenční smlouvy pro ČR i zahraničí, zajišťoval smluvní agendu (smlouvy o zhotovení díla a smlouvy licenční) pro poskytování fotografického materiálu a souhlasu se způsobem jeho užití.

Pro příchod i odchod zápůjčky tuzemské i zahraniční zpracovává odbor registru a metodického centra rovněž pojištění, vývozní povolení a vyřizuje další související agendu.

Další důležitou agendou odboru registru a metodického centra je zpracovávání nabývacích dokumentů, jako jsou darovací, kupní a licenční smlouvy. Celkem bylo v NG roku 2012 zhotoveno 7 darovacích smluv, z toho 2 s licencí uzavřenou v tuzemsku, 2 s licencí uzavřenou v zahraničí, 1 darovací smlouva tuzemská bez licence, 2 zahraniční bez licence včetně daru Nadace Jany a Milana Jelínkových. Kupních smluv bylo uzavřeno 5, z toho všechny bez licence a s domácími dárci. Zdrojem byl většinou příspěvek MK ČR – ISO.

V roce 2012 pokračovala řádná inventarizace sbírek v desetiletém periodickém cyklu (2003–2012) podle § 12 zákona 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. V tomto závěrečném roce inventurního cyklu bylo zinventováno celkem **37 380** sbírkových předmětů.

Přehled o plnění plánu inventarizace v Národní galerii v Praze v roce 2011

Výkaz dílčí inventarizace v NG za rok 2012 podle příkazu GŘ č. 1/2012, č.j. 60/2012 z 19. 1. 2012

<i>Podsbírky v CES</i>	<i>Sbírky NG</i>	<i>Počet skutečně inventovaných předmětů</i>
Grafika (DR, R)	Sbírka grafiky a kresby	25 650
Kresba (DK, K)	Sbírka grafiky a kresby	7 333
Architektura (AF, AG, AK, AM, AN, AP)	Sbírka moderního a současného umění	1 140
Asijské, africké a americké umění (Vm, Vp, Vu, Vx)	Sbírka orientálního umění	122
Obrazy (DO, O)	Sbírka moderního a současného umění; Sbírka starého umění; Sbírka umění 19. století	1 448
Plastiky (DP, P)	Sbírka moderního a současného umění; Sbírka starého umění; Sbírka umění 19. století	854
Faksimile (FO, FP, FR) – v roce 2012 nově zapsaná podsbírka NG	Sbírka moderního a současného umění; Sbírka starého umění; Sbírka umění 19. století Sbírka grafiky a kresby	672
Nová média (Nm)	Sbírka moderního a současného umění	161
Celkem		37 380

Ve většině podsbírek (kromě grafiky, kresby a architektury) byly fyzické inventarizace dokončeny již roku 2011. V roce 2012 se na základě průběžné kontroly především dohledávaly sbírkové předměty, u nichž byl zjištěn nesoulad evidence s výkazy dílčích inventarizačních protokolů o fyzické inventarizaci spravovaných sbírkových předmětů a ty se v příslušných inventářích ukazovaly jako předměty, které neprošly fyzickou inventarizací. Dále byly v roce 2012 inventovány nově získané sbírkové předměty a soubor předmětů nově zaregistrované podsbírky faksimile. Tato nově definovaná podsbírka je výsledkem odborného posuzování předmětů v rámci inventarizace a zahrnuje odlišky a kopie české nebo středoevropské proveniencí z několika fondů vzniklých z odborné činnosti NG či dobové studie a kopie uměleckých děl, které mají dokumentační význam ke sbírce NG. Poslední skupinou této podsbírky jsou novodobé materiálové odlišky sbírkových předmětů ohrožených materiálovou degradací.

Ve Sbírce grafiky a kresby byla dokončena fyzická inventarizace podsbírek grafiky a kresby teprve ve třetím čtvrtletí roku 2012, poté byly započaty kontroly předmětů, které neprošly fyzickou inventarizací, a jejich dohledávání, které by mělo být uzavřeno do odevzdání inventurního závěru o inventarizaci sbírky Národní galerie v Praze za celou periodu v březnu 2013. Nově bylo v podsbírce grafiky také odborně zhodnoceno a připraveno k zápisu do CES 11 980 grafik ze souboru neinventovaného materiálu, který je také výsledkem této revize.

V 6 podsbírkách architektury (AP, AK, AG, AF, AN, AM) byla fyzická inventarizace ukončena až k 30. 9. 2012, ale z důvodu vážného onemocnění jediné kurátorky nebyly zatím dokončeny dohledávky. Situace bude dořešena po převzetí depozitáře architektury novým správcem depozitáře a novým kurátorem sbírky.

V roce 2012 bylo na základě tzv. „křížové kontroly“, prováděné ředitelkou Sekce odborných činností (předsedkyní Hlavní inventarizační a kontrolní komise) a pracovníky odboru registru a metodického centra, opraveno a aktualizováno cca 18 451 záznamů inventárních čísel. Na základě úprav Centrálního katalogu sbírek vedeného v digitální podobě v předcházejících letech z podpory poskytnuté programem ISO B se tento program (tzv. Bach) stal uživatelsky přívětivějším a v tom smyslu užitečnějším pro účely inventarizace sbírky NG (stále však jde o program, který bude nutno po zápisu všech sbírkových předmětů nahradit, protože není kompatibilní s ostatními digitálními programy pro vedení evidence v rámci ČR i EU).

Odbor registru a metodického centra dále vede agendu poskytování fotomateriálu (černobílé fotografie, digitální fotografie vysokého rozlišení, digitální fotografie nízkého rozlišení a skeny archiválií z archivu NG) pro účely reprodukování v katalozích a dalších publikacích a též pro studijní a vědecké účely. V roce 2012 bylo v odboru registru a metodického centra vyřízeno celkem 279 žádostí o poskytnutí fotomateriálu a souhlasů o reprodukování díla. V rámci ČR šlo o 183 žádostí, do zahraničí o 96 žádostí. Za vyřízenou žádost považujeme uzavření smlouvy, následné uhrazení faktury a odeslání fotomateriálu žadateli a odeslání smluvních výtisků do knihovny NG.

Vedoucí odboru registru a metodického centra se z pověření ministerstva kultury účastní jako zástupce České republiky práce OMC expertní skupiny *Examining of Ways and Means to Simplify the Process of Lending and Borrowing* při Evropské komisi (Directorate-General for Education and Culture, Culture and Media). V rámci práce v této skupině se roku 2012 zúčastnila i dvou plenárních zasedání v Bruselu (v březnu a červnu). Informace zapracovala do aktivit Metodického centra pro muzea výtvarného umění NG.

7.3 Vyhotovování fotodokumentace

Fotografické oddělení průběžně pořizuje digitální fotodokumentaci sbírkových předmětů NG pro centrální katalog sbírek BACH. Vedle tohoto dlouhodobého úkolu spolupracuje se sbírkami na přípravě výstavních projektů či publikací, zhotovuje propagační snímky k výstavám a připravuje podklady nejen k prezentaci sbírkových předmětů, ale i objektů a akcí NG. Spolupracuje také s lektorským oddělením, archivem NG, knihovnou NG a také s odborem registru a metodického centra, s jehož pomocí vyřizuje požadavky na fotomateriál od českých i zahraničních žadatelů.

Fotografické oddělení udržuje krok s technologickým vývojem v oboru, průběžně vytváří nové metodiky digitalizace pro různé typy sbírkových předmětů. Tím se fotografické oddělení snaží rozšiřovat spektrum poskytovaných služeb a aktivně tak reagovat na nově se objevující požadavky.

V roce 2012 se fotografické oddělení podílelo zejména na digitalizaci děl Františka Kupky pro připravovanou výstavu, kdy se většina obrazů nově fotografovala v extrémně vysokém rozlišení. Mimo to fotografické oddělení vyřídilo celkem **534 objednávek** na fotografický materiál, což představovalo celkový počet **10 155 digitálních fotografií**.

Digitální fotografie byly použity např. pro katalogy a další publikace k výstavám:

Theodor Pištěk: Ecce Homo,

Rudolf II. a mistři grafického umění,

Jiří Kolář & Béatrice Bizot: Korespondáž,

František Kupka: Cesta k Amorfě,

František Kaván: Symbolistní, dekadentní,

Rembrandt & Co.: Příběh umění ve století blahobytu,

Ve spárech draka, symbolika v asijském umění,

Jakub Schikaneder

a ke grafickým kabinetům:

Václav Hollar: Čtyři roční období,

Oskar Kokoschka: Žhavá grafika pozdního věku.

7.4 Dobrovolnická práce v NG

Od roku 2012 se do odborných činností Národní galerie mohou zapojit také dobrovolníci z řad veřejnosti. Na základě pozitivních zkušeností Moravské galerie v Brně byl navržen pilotní projekt zapojení dobrovolníků v NG, a to ve spolupráci s dobrovolnickým centrem HESTA o.s., s nímž byla v květnu 2012 podepsána Dohoda o spolupráci na Programu rozvoje dobrovolnictví. Tento program pomohl pro NG vyřešit zejména problematickou otázku pojišťování dobrovolníků a poskytl jí řadu vzorových dokumentů ověřených praxí v ostatních organizacích.

Díky němu byli v červnu 2012 přijati první dobrovolníci do sekce odborných činností, do Sbírkové moderního a současného umění a do Sbírkové grafiky a kresby, na podzim pak i do Sbírkové orientálního umění.

O dobrovolnickou práci v Národní galerii v roce 2012 projevil zájem celkem 13 dobrovolníků, z nichž do NG skutečně nastoupilo deset osob. Od června do prosince 2012 tyto dobrovolníci odpracovali celkem 1 768 hodin převážně na pomoci při dokončování desetileté periody inventarizace sbírkové evidence, administrativní pomoci při zajišťování výpůjček na výstavy Bohumila Kubišty a Williama Hogartha, zatřídění a lokaci knih v příruční knihovně sbírkové, lektorské práci, balení sbírkových předmětů pro dlouhodobé uložení a odborném zpracování sbírkových předmětů z islámské kulturní oblasti. V Národní galerii pracovala i jedna zahraniční dobrovolnice z Lipska, která se podílela na výzkumné práci kurátorky Sbírkové moderního a současného umění týkající se rešerší o působení českých umělců a kurátorů v Německu. Z této desítky dobrovolníků byl pro NG nejpřínosnější pan Martin Baran, slovenský student Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy – Ústavu dějin křesťanského umění, který odpracoval více než 400 pracovních hodin na digitalizaci sbírkové evidence a kontrole inventarizace sbírkové NG.

Vzhledem k připravované restrukturalizaci Národní galerie nebyla zpracována závazná pravidla pro působení dobrovolníků v rámci NG, pouze byl převzat kodex dobrovolníka, který zaručuje práva a povinnosti dobrovolníků v NG. Zatím také chybí balíček informačních materiálů o Národní galerii, který by dobrovolníkům podával jednotné informace o odborných činnostech NG. Nebyl ani jmenován pracovník odpovědný za supervizi dobrovolníků v NG, jednotliví dobrovolníci jsou koordinováni příslušnými kurátory sbírek, na nichž působí. Metodické centrum pro muzea výtvarného umění na základě podepsané dohody vykonává funkci koordinátora styku mezi Národní galerií a dobrovolnickým centrem HESTIA.

Práce dobrovolníků v Národní galerii se v roce 2012 velmi osvědčila, její úspěšnost do budoucna však bude záviset na nastavení pravidel v rámci NG a připravenosti zaměstnanců NG, kteří s dobrovolníky spolupracují.

Jan Brokof: Sv. Jan Nepomucký, 1682

Ferdinand Maxmilián Brokof: Sv. Jan Nepomucký jako almužník, kol. 1725

8.1 Akvizice nabyté koupí

a) Akvizice zakoupené z prostředků programu ISO C

Z prostředků programu ISO C byly v roce 2012 zakoupeny tyto významné akvizice, které velmi obohatily soubor sbírkových předmětů NG:

Sbírka starého umění

Př. č.: 18/2012

Jan Brokof: Sv. Jan Nepomucký, 1682

dřevo lipové (s fragmenty [původní?] polychromie a zlacení), 38,5 × 9,7 × 8,5 cm

Inv. č.: P 9796

Př. č.: 18/2012

Ferdinand Maxmilián Brokof: Sv. Jan Nepomucký jako almužník, kol. 1725

dřevo lipové (s mladší polychromií), 19,7 × 7,5 × 6,6 cm

Inv. č.: P 9797

Př. č.: 18/2012

Jiří František Pacák: Kalvárie, kol. 1730

dřevo hruškové (?) (s mladší polychromií), 89 × 29,5 × 17 cm

Inv. č.: P 9798

Sbírka grafiky a kresby

Př. č.: 29/2012

Karel Škréta: Jezuitský světec – Sv. František Borgiáš (?), kol. 1655

pero a štětec hnědě, papír, 281 × 193 mm

Inv. č.: K 59785

Jiří František Pacák: Kalvárie, kol. 1730

Karel Škréta: Jezuitský světec – Sv. František Borgiaš (?), kol. 1655

Z dotace programu ISO C byl zakoupen rovněž **Archivní fond Jindřich Wales**; o akvizici jsou uvedeny bližší podrobnosti v kapitole č. 9 „Archiv, knihovna a metodické centrum“.

Je škoda, že ministerstvu kultury jsou přidělovány finanční prostředky do programu ISO C v nedostatečné výši, což přináší velké problémy nejen NG, ale i ostatním muzeím výtvarného umění. Prodlevami při výkupu uměleckých děl přichází NG o unikátní umělecká díla, která jsou důležitá nejen pro zachování významnosti sbírky NG, ale též z hlediska zvýšení její přitažlivosti nejen pro návštěvníky z České republiky. Proto bohužel nemohla být získána významná umělecká díla, např. ta, u nichž NG v roce 2015 opakovaně žádala o dotaci na zakoupení. Mezi nimi je na předním místě kulturní památka **Pietra da Cortona, Figurální studie, Alegorie l'Età del bronzo**, kresba rudkou a perem na papíře, 338 × 265 mm. Neméně naléhavé jsou požadavky na zakoupení dalších děl, jako je dílo **Karla Vítězslava Maška (1865–1927), Kupalo (1914)**, olej, plátno, 200 × 200 cm, ale též práce Běly Kolářové: **Obklíčený svět**, žiletky, papír, 209 × 286 mm, 1969; **Iluse**, koláž, 322 × 227 mm, 1981; **Před odchodem**, koláž, 300 × 210 mm, 1981; **Den za dnem jde, a každý je jiný I**, líčidla, papír, 720 × 500 mm, 1979 a **Oživující paleta III**, líčidla, papír, 650 × 500 mm, 1986.

b) Akvizice zakoupené z prostředků Národní galerie

Sbírka grafiky a kresby

Př. č.: 28/2012

Vladimír Boudník: Operace oka, 1946

pero – inkoust, papír, 300 × 420 mm

Inv. č.: K 59786

8.2 Akvizice nabyté darem

Sbírka moderního a současného umění

Př. č.: 1/2012

David Kraus: Chata na oběžné dráze
digitální tisk, kapa, 87 × 113 cm
Inv. č.: AP 1621

Př. č.: 1/2012

David Kraus: Igelitová věž
digitální tisk, kapa, 129,5 × 87 cm
Inv. č.: AP 1622

Př. č.: 1/2012

David Kraus: Stroj – dům
digitální tisk, kapa, 125 × 87 cm
Inv. č.: AP 1623

Př. č.: 1/2012

David Kraus: Budování nadnárodní společnosti
digitální tisk, kapa, 87 × 116,5 cm
Inv. č.: AP 1624

Př. č.: 1/2012

David Kraus: Industriální mrakodrap
digitální tisk, kapa, 124 × 87 cm
Inv. č.: AP 1625

Př. č.: 1/2012

David Kraus: Štír v poušti
digitální tisk, kapa, 100,5 × 86 cm
Inv. č.: AP 1626

Př. č.: 17/2012

Leonora Carrington: Sculture/Vulturel, 2010
bronz, 15,2 × 26 × 11 cm
Inv. č.: P 9795

Př. č.: 23/2012

Jakub Geltner: Plebejský dvůr I, 2009
fotografie digitální barevná, dibond, 250 × 100 cm
Inv. č.: Nm 296

Př. č.: 23/2012

Jakub Geltner: Plebejský dvůr II, 2009
fotografie digitální barevná, dibond, 250 × 100 cm
Inv. č.: Nm 297

Př. č.: 23/2012

Tomáš Šoltys: Man on the River, 2011
video, videokazeta (DVD PAL)
Inv. č.: Nm 298

Př. č.: 23/2012

Jiří Petrbok: Z cyklu Červená, 2008
akryl, plátno, 230 × 122 cm
Inv. č.: O 19089

Př. č.: 23/2012

Blanka Valchářová: UV FILE koncept I, 2011
olej, plátno, 115 × 150 cm
Inv. č.: O 19090-001

Př. č.: 23/2012

Blanka Valchářová: UV FILE koncept, 2011
olej, plátno
Inv. č.: O 19090-002

Př. č.: 23/2012

Jaroslav Valečka: Velká kometa, 2009
olej, plátno, 75 × 164 cm
Inv. č.: O 19091

Př. č.: 23/2012

Pavel Vašíček: Krajina po dešti, 2011
olej, plátno, 80 × 90 cm
Inv. č.: O 19092

Př. č.: 23/2012

Juraj Kollár: Podchod Žižkov, 2011
olej, plátno, 230 × 170 cm
Inv. č.: O 19093

Př. č.: 23/2012

Dušan Mravec: Žižkoff 1, 2011
akryl, plátno, 90 × 150 cm
Inv. č.: O 19094

Př. č.: 23/2012

Dušan Mravec: Žižkoff 2, 2011
akryl, plátno, 90 × 150 cm
Inv. č.: O 19095

Př. č.: 23/2012

Zdeněk Trs: Krajina III, 2011
olej – akryl, plátno, 85 × 110 cm
Inv. č.: O 19096

Př. č.: 23/2012

Zdeněk Trs: Horizont, 2011
olej – akryl, plátno, 110 × 85 cm
Inv. č.: O 19097

Př. č.: 23/2012

Karel Bartáček: Na pochodu I, 2010
akryl, 220 cm
Inv. č.: P 9911-001

Př. č.: 23/2012

Karel Bartáček: Na pochodu II, 2010
akryl, 220 cm
Inv. č.: P 9911-002

Př. č.: 23/2012

Karel Bartáček: Na pochodu III, 2010
akryl, 220 cm
Inv. č.: P 9911-003

Př. č.: 23/2012

Jan Pospíšil: Nahý oběd, 2005
laminát – dřevo – textil, 80 × 84 × 66 cm
Inv. č.: P 9912

Př. č.: 23/2012

Ondřej Oliva: Gourmet I, 2010
kombinovaná technika, 170 × 110 × 20 cm
Inv. č.: P 9913

Př. č.: 23/2012

Ondřej Oliva: Gourmet II, 2010
kombinovaná technika, 170 × 110 × 20 cm
Inv. č.: P 9914

Př. č.: 23/2012

Markéta Melkusová: Anitka, 2006
akrylát – umělý mramor, 37 × 33 cm
Inv. č.: P 9915

Př. č.: 23/2012

Markéta Melkusová: Spící, 2005
akrylát – umělý mramor, 55 × 24 cm
Inv. č.: P 9916

Sbírka orientálního umění

Př. č.: 7/2012

Kijoši Awazu: Pár
barevný dřevořez, papír, 37 × 27 cm
Inv. č.: Vm 6565

Př. č.: 7/2012

Činami Nakadžima: Kobylka a hrozny, 21. století
barevný dřevořez, papír, 27 × 37 cm
Inv. č.: Vm 6566

Př. č.: 7/2012

Norimiči Akagi: Jediný květ
barevný dřevořez, papír, 42 × 28 cm
Inv. č.: Vm 6567

Př. č.: 7/2012

Ting Šao-kuang: Návrat k přírodě, 2009
barevný dřevořez, papír, 32 × 29 cm
Inv. č.: Vm 6568

Př. č.: 7/2012

Kókjó Hatanaka: Bohyně milosrdenství Kannon
barevný dřevořez, papír, 40 × 28 cm
Inv. č.: Vm 6569

Př. č.: 7/2012

Mai Mijake: První sen na Nový rok
barevný dřevořez, papír, 21 × 38 cm
Inv. č.: Vm 6570

Sbírka grafiky a kresby

Př. č.: 17/2012

Roberto Turnbull: Propuesta para bandera, 2010
lept – akvatinta, papír, 500 × 600–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252546
Př. č.: 17/2012

Anna Santos: Los que miran el caos, 2010
lept, papír, 490 × 687–695 × 890 mm
Inv. č.: R 252547

Př. č.: 17/2012

Saúl Villa: Servando, 2010
lept – akvatinta, papír, 780 × 500–1000 × 700 mm
Inv. č.: R 252548

Př. č.: 17/2012

Per Anderson: En cada piedra hay una posibilidad, 2010
litografie, papír, 50 × 60–50 × 60 mm
Inv. č.: R 252549

Př. č.: 17/2012

Betsabé Romero: Amarillo al cubo, 2010
sítotisk, papír hedvábný (prostrháváný), 1005 × 1015 mm
Inv. č.: R 252550

Př. č.: 17/2012

Nicola López: Hasta la precaución deja huellas, 2010
hlubotisk (na dřevě), papír, 1200 × 1000 mm
Inv. č.: R 252551

Př. č.: 17/2012

M. Benedetti: Incombenza, 2010
hlubotisk (na kovu), papír, 580 × 1030–1000 × 700 mm
Inv. č.: R 252552

Př. č.: 17/2012

Patricia Córdova: Sueño 168, 2010
litografie, papír, 646 × 930–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252553

Př. č.: 17/2012

Pilar Bordes: Mensajeros, 2010
lept – akvatinta, papír, 700 × 1000–1000 × 1200 mm
Inv. č.: R 252554

Př. č.: 17/2012

Eloy Tarcisio: Sin título, 2010
akvatinta – lept, papír, 780 × 600–1100 × 900 mm
Inv. č.: R 252555

Př. č.: 17/2012

José Antonio Castillo: Fragmentos, 2010
lept, papír, 630 × 820–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252556

Př. č.: 17/2012

Enrique Pérez: Herencias, 2010
lept – akvatinta, papír, 450 × 790–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252557

Př. č.: 17/2012

Emiliano Gironella: El tren de Troya, 2010
lak – lept, papír, 490 × 780–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252558

Př. č.: 17/2012

Javier Fernández: Entre flores y golpes, 2010
lept – akvatinta, 700 × 1000–1000 × 1200 mm
Inv. č.: R 252559

Př. č.: 17/2012

Guillermo Olguín: República Mexicana, 2010
lept – akvatinta, papír, 490 × 700–695 × 905 mm
Inv. č.: R 252560

Př. č.: 17/2012

Arturo García Bustos: Campesinos manifestando, 2010
dřevoryt, papír, 650 × 570–900 × 700 mm
Inv. č.: R 252561

Př. č.: 17/2012

Mimo Palladito: Patria o muerte, 2010
litografie, papír, 727 × 536–993 × 702 mm
Inv. č.: R 252562

Př. č.: 17/2012

Roger van Gunten: Bruja chachalaca, 2010
fototypie, papír, 500 × 400–825 × 675 mm
Inv. č.: R 252563

Př. č.: 17/2012

José Lazcarro Toquero: Revolución, 2010
hlubotisk – lept – dřevoryt, papír,
600 × 1000–700 × 1100 mm
Inv. č.: R 252564

Př. č.: 17/2012

Franco Aceves Humana: Sin título, 2010
litografie, papír, 1000 × 700–1000 × 700 mm
Inv. č.: R 252565

Př. č.: 17/2012

Raúl Herrera: Lucha entre el águila y la serpiente, 2010
hlubotisk (na zinku), papír, 490 × 640–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252566

Př. č.: 17/2012

Joy Lavilla: Florero, 2010
fototypie, papír, 500 × 400–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252567

Př. č.: 17/2012

Irma Palacios: Sin título, 2010
lak – lept, papír, 586 × 485–1000 × 700 mm
Inv. č.: R 252568

Př. č.: 17/2012

Gabriel Macotella: Un muerto no quiere celebrar, 2010
lept – akvatinta, papír, 400 × 600–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252569

Př. č.: 17/2012

Moriyama Terumi: Tránsito y Suspenso
akvatinta – lept – rytina, papír, 445 × 300–600 × 408 mm
Inv. č.: R 252570

Př. č.: 17/2012

Alejandro Santiago: El sueño de la libertad, 2010
lept – akvatinta, papír, 500 × 600–500 × 600 mm
Inv. č.: R 252571

Př. č.: 17/2012

Andrés Vázquez Gloria: Sin título, 2010
akvatinta – lept, papír, 368 × 405–500 × 600 mm
Inv. č.: R 252572

Př. č.: 17/2012

Cisco Jiménez: 6 próstatas, 2010
litografie (na hliníku), papír, 45 × 36–60 × 50 mm
Inv. č.: R 252573

Př. č.: 17/2012

Luis López Loza: La forma deforme, 2010
litografie, papír, 390 × 267–600 × 500 mm
Inv. č.: R 252574

Př. č.: 17/2012

Rubén Maya: Dualidad cósmica R. Ha, 2010
lept – akvatinta, papír, 46 × 39–60 × 50 mm
Inv. č.: R 252575

Př. č.: 17/2012

Francisco Castro Leñero: Juegos, 2010
litografie, papír, 50 × 42–60 × 50 mm
Inv. č.: R 252576

Př. č.: 17/2012

Rafael Ruiz Moreno: El atleta, 2010
litografie, papír, 60 × 50–60 × 50 mm
Inv. č.: R 252577

Př. č.: 17/2012

Pier Buraglio: Sin título (Mapa México), 2010
litografie, papír, 44,5 × 55–50 × 60 mm
Inv. č.: R 252578

Př. č.: 17/2012

Alejandro Pérez Cruz: Presagios de lo que va a suceder, 2010
litografie – sítotisk, papír, 870 × 700–1000 × 700 mm
Inv. č.: R 252579

Př. č.: 17/2012

Joel Rendón: Bicéfala, bípeda y bucentenaria, 2010
linoryt, papír, 958 × 670–1000 × 7030 mm
Inv. č.: R 252580

Př. č.: 17/2012

Javier Marín: Sin título, 2010
hlubotisk (na zinku) – lept, papír, 500 × 630–700 × 1000 mm
Inv. č.: R 252581

Př. č.: 17/2012

René Derouin: La vida, 2010
linoryt (reliéfní), papír, 1090 × 890–1200 × 995 mm
Inv. č.: R 252582

Př. č.: 17/2012

René Derouin: La muerte, 2010
linoryt (reliéfní), 1050 × 800–1200 × 995 mm
Inv. č.: R 252583

Př. č.: 17/2012

Flor Minor: Cuauhtli Tótem del Cuauhpilli, 2010
tuš – lak, papír, 1001 × 790–1160 × 950 mm
Inv. č.: R 252584

Př. č.: 17/2012

Raymundo Sesma: Sin título, 2010
sítotisk, 780 × 407–692 × 1000 mm
Inv. č.: R 252585

Př. č.: 17/2012

Adolfo Mexiac: Patria, 2010
dřevoryt, papír, 980 × 740–1000 × 1200 mm
Inv. č.: R 252586

Př. č.: 17/2012

Mónica Mayer: Yo no celebro ni conmemoro guerras, 2010

sítotisk, papír, 1000 × 700–1000 × 700 mm

Inv. č.: R 252587

Př. č.: 17/2012

José Castro Leñero: Solaris, 2010

litografie, papír, 950 × 1250–950 × 1250 mm

Inv. č.: R 252588

Př. č.: 17/2012

Franco Aceves Humana: Sin título, 2010

litografie, papír, 865 × 1135–945 × 125 mm

Inv. č.: R 252589

Př. č.: 17/2012

Marisa Boullosa: Guanajuato y Guanajuato I, 2010

litografie (na hliníku), papír, 60 × 50–0 × 50 mm

Inv. č.: R 252590

Př. č.: 17/2012

Marisa Boullosa: Guanajuato y Guanajuato II, 2010

litografie (na hliníku), papír, 60 × 50–60 × 50 mm

Inv. č.: R 252591

Př. č.: 17/2012

José Martín Sulaiman: Recapitulando, 2010

dřevoryt, papír, 630 × 450–1000 × 700 mm

Inv. č.: R 252592

Př. č.: 17/2012

Luis Ricaurte: Alma libre, 2010

sítotisk, papír, 540 × 485–590 × 485 mm

Inv. č.: R 252593

Př. č.: 17/2012

Boris Viskin: El cincuetenario de MI independencia, 2010

hlubotisk – fotografie digitální barevná, papír,

46 × 39–60 × 50 mm

Inv. č.: R 252594

Př. č.: 17/2012

Manuel Felguérez: Sin título, 2010

hlubotisk, papír, 500 × 400–700 × 1000 mm

Inv. č.: R 252595

Př. č.: 17/2012

Mónica Saucedo: Cien dos cien, 2010

lept – akvatinta, papír, 400 × 600–700 × 1000 mm

Inv. č.: R 252596

Př. č.: 17/2012

Helen Escobedo: No la tires, 2010

offset, papír, 600 × 730–000 × 700 mm

Inv. č.: R 252673

Př. č.: 17/2012

Demián Flores: La patria, 2010

litografie, papír, 600 × 500–600 × 500 mm

Inv. č.: R 252674

Př. č.: 34/2012

Josef Bolf: Jaro; inspirováno dílem Jana Preislera Jaro (1900), 2012

serigrafie (dvojbarevná), papír, 218 × 292–218 × 292 mm

Inv. č.: R 256537

Př. č.: 34/2012

David Cajthaml: Horská krajina s duhou; inspirováno dílem C. D. Friedricha Horská krajina s duhou (1810), 2012

lept a akvatinta, papír, 293 × 420–193 × 297 mm

Inv. č.: R 256538

Př. č.: 34/2012

Martin Gerboc: Čtenář Dostojevského III (1907); inspirováno dílem Emila Filly Čtenář Dostojevského, 2012

lept a akvatinta, papír, 287 × 414–209 × 150 mm

Inv. č.: R 256539

Př. č.: 34/2012

Jan Hísek: Černé jezero; inspirováno dílem Jana Preislera Černé jezero (1904), 2012

lept a akvatinta, papír, 420 × 293–137 × 134 mm

Inv. č.: R 256540

Př. č.: 34/2012

Václav Jirásek: Plamen; inspirováno dílem Jaroslava Panušky Návštěva mrtvého (po 1900), 2012

serigrafie, papír, 418 × 220–238 × 199 mm

Inv. č.: R 256541

Př. č.: 34/2012

Igor Korpaczewski: Splynutí duší; inspirováno dílem Maxe Švabinského Splynutí duší (1896), 2012

serigrafie, papír, 415 × 290–156 × 140 mm

Inv. č.: R 256542

Př. č.: 34/2012

Marie Knajplová: Oběť; inspirováno dílem Féliciena Ropse Oběť (1882), 2012

serigrafie, papír, 291 × 420–164 × 305 mm

Inv. č.: R 256543

Př. č.: 34/2012

Martin Mulač: Vražda v domě; inspirováno dílem Jakuba Schikanedera Vražda v domě (1890), 2012

serigrafie, papír, 417 × 292–220 × 294 mm

Inv. č.: R 256544

Př. č.: 34/2012

Robert V. Novák: Entrée; inspirováno dílem Augusta Rodina Brána pekelná (1880–1917), 2012

knihtisk (dvoubarevný), papír, 423 × 295–267 × 128 mm

Inv. č.: R 256545

Př. č.: 34/2012

Ivan Pinkava: Bez názvu; inspirováno dílem Jamese McNeilla Whistlera Kompozice v šedé a černé: Portrét umělcovy matky (1871), 2012

inkoust (tisk), papír, 420 × 296–310 × 181 mm

Inv. č.: R 256546

Př. č.: 34/2012

Jakub Špaňhel: Okno; inspirováno dílem Odilona Redona Okno (1902), 2012

serigrafie, papír, 415 × 290–265 × 90 mm

Inv. č.: R 256547

Př. č.: 34/2012

Richard Štipl: Cuntry; inspirováno dílem Alfreda Kubina Tůň (1905), 2012

serigrafie, papír, 415 × 294–195 × 145 mm

Inv. č.: R 256548

Př. č.: 34/2012

Mark Ther: Příklad jara; inspirováno dílem Františka Kavána Příklad jara (1897), 2012

serigrafie, papír, 289 × 416–188 × 265 mm

Inv. č.: R 256549

Př. č.: 34/2012

Tomáš Vaněk: Particip č. 148, žiletka; inspirováno dílem Luise Buñuela Andaluský pes (1929), 2012

serigrafie, papír, 414 × 289 mm

Inv. č.: R 256550

Př. č.: 34/2012

Luboš Vetengl: Médea; inspirováno dílem Alfonse Muchy Médea (1898), 2012

serigrafie, papír, 422 × 297–288 × 115 mm

Inv. č.: R 256551

Př. č.: 34/2012

Tomáš Vrana: Documents Décoratifs; inspirováno dílem Alfonse Muchy Documents Décoratifs (1902), 2012

serigrafie, papír, 418 × 297–418 × 297 mm

Inv. č.: R 256552

Sbírka umění 19. století

Př. č.: 20/2012

Josef Matěj Navrátil: Matka s dítětem, studie

olej, papír, 18 × 14 cm

Inv. č.: O 19085

8.3 Akvizice nabyté dědictvím

Sbírka grafiky a kresby

Př. č.: 21/2012

Eduardo Navone: Rozhňevaná

akvarel, papír, 870 × 440 mm

Inv. č.: K 59784

Sbírka umění 19. století

Př. č.: 31/2012

J. Jelínek: Postava starce v zimní krajině

olej, papír

Inv. č.: O 19098

Př. č.: 31/2012

Anonym: Potok

olej, plátno, 50 × 61 cm

Inv. č.: O 19099

Př. č.: 31/2012

Häusler: Stařena s chrastím, 1906

akvarel, papír, 17,5 × 24,5 cm

Inv. č.: O 19100

Př. č.: 31/2012

Karel Liebscher: Ze slovenské vesnice

olej, lepenka, 22 × 28 cm

Inv. č.: O 19101

Př. č.: 31/2012

Anonym: Dvě ženy v krojích

olej, plátno, 45 × 40 cm

Inv. č.: O 19102

Př. č.: 31/2012

Jar. Kunc: Krajina se snopy, 1932

olej, karton, 41 × 51 cm

Inv. č.: O 19103

Př. č.: 31/2012

Josef Jakší: U zavřených dveří

tuš – běloba, papír, 42 × 24,5 cm

Inv. č.: O 19104

Př. č.: 31/2012

Anonym: Gregorova chalupa na Cikáncce

tempera, papír, 21 × 28,5 cm

Inv. č.: O 19105

Př. č.: 31/2012

Anonym: Portrét dámy v klobouku

kresba tužkou – běloba, papír, 24 × 18 cm

Inv. č.: O 19106

Př. č.: 31/2012

Cyril Mandel: Podzimní krajina

olej, papír, 14,5 × 16,5 cm

Inv. č.: O 19107

Př. č.: 31/2012
Anonym: Krajina s břízami
olej, lepenka, 38,5 × 51 cm
Inv. č.: O 19108

Př. č.: 31/2012
Anonym: Kostel sv. Ducha (?)
olej, karton, 52 × 40 cm
Inv. č.: O 19109

8.4 Akvizice nabyté převodem

Sbírka moderního a současného umění

Př. č.: 22/2012
Jan Slaviček: Zátíší s hruškou a stříbrným pohárem
olej, plátno na kartonu, 25 × 35 cm
Inv. č.: O 19086

Př. č.: 22/2012
Vincenc Beneš: Jarní kytice
olej, plátno, 57 × 37 cm
Inv. č.: O 19087

Př. č.: 22/2012
Boh. Stanislav Urban: Kytice s modrým pozadím
olej, sololit, 68 × 55 cm
Inv. č.: O 19088

9

ARCHIV, KNIHOVNA
A METODICKÉ CENTRUM

Archiv Národní galerie v Praze, knihovna a Metodické centrum pro muzea výtvarných umění jsou součástí Sekce odborných činností.

9.1 Archiv

Archiv Národní galerie v Praze (dále jen „archiv“) je podle zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě ve znění novely č. 190/2009 Sb. zařazen mezi specializované archivy sítě veřejných archivů České republiky. Vedle této základní normy vymezují jeho funkce a úkoly další normy, zejména vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů a vyhláška č. 646/2004 Sb. o podrobnostech výkonu spisové služby.

Archiv uchovává archiválie dvojí povahy – jednak dokumenty, jejichž původcem je sama NG a její historické předchůdkyně (Společnost vlasteneckých přátel umění, Krasoumná jednota, Státní sbírka starého umění, Českomoravská zemská galerie, Moderní galerie), jednak dokumenty jednotlivých umělců, historiků a teoretiků umění i sběratelů. Tyto osobní fondy získává archiv především dary a odkazy, částečně rovněž nákupy. Na konci roku 2012 spravoval archiv celkem 150 těchto osobních písemných pozůstalostí.

V roce 2012 se v rámci vědeckovýzkumných aktivit podařilo publikovat deník sochaře Ladislava Zívra z let 1943–1944, před dokončením pak je edice korespondence malíře Rudolfa Kremličky s bratrem Ludvíkem z doby kolem 1. světové války (200 dopisů).

Práce na pořádání a inventarizaci archivních fondů a sbírek se soustředila především na následující fondy: Národní galerie v Praze (spisové období 1958–1964), Jiří Kotalík, Pavel Preiss, Jan Jakub Quirin Jahn, Oldřich Blažiček. V oddělení dokumentačních materiálů byl zpracován soubor výstřižků k dějinám Národní galerie v Praze za léta 1985–1990.

Po přípravné fázi byla zahájena digitalizace archivních dokumentů, přičemž práce se soustředily jednak na nejstarší a nejohroženější dokumenty z fondu Pražská malířská bratrstva, jednak na nejvíce využívané dokumenty – doklady ke knize přírůstků NG (do konce roku 2012 se podařilo dokončit digitalizaci dokumentů z let 1961–1966).

Od poloviny roku se těžiště pracovníků ANG přesunulo na přípravu a realizaci Generální inventury archivních fondů a sbírek, která probíhá ve všech veřejných archivech České republiky podle příkazu Odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR.

V roce 2012 byla do přírůstkové knihy archivu zapsána jediná, avšak mimořádně významná akvizice – archivní fond Jindřich Waldes, který byl zakoupen od dědice původního majitele. Počet čísel v přírůstkové knize archivu činil na konci roku 2012 čísla 4076.

Archiv NG zapůjčil dokumenty ze svých sbírek na výstavy

František Kaván symbolistní, dekadentní – Národní galerie v Praze, 16. 2.–13. 5. 2012
Zapůjčeny akvarely Františka Kavána.

František Kupka, Cesta k Amorfě – Národní galerie v Praze, 30. 11. 2012 – 3. 3. 2013
Zapůjčeny dopisy Františka Kupky továrníku a sběrateli Jindřichu Waldesovi.

L' Étude d'après nature. Fotografie a umění v 19. století – Moravská galerie v Brně, 24. 2.–20. 5. 2012
Zapůjčena fotografie obrazu Václava Brožíka.

Miloš Jiránek – zápas o moderní malbu – Galerie výtvarného umění v Chebu, 5. 4.–17. 6. 2012
Zapůjčena fotografie Miloše Jiráňka, Edvarda Muncha a Jana Preislera.

Miloš Jiránek – zápas o moderní malbu – Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, 28. 6.–16. 9. 2012
Zapůjčen dopis a fotografie Miloše Jiráňka.

František Muzika. Volná tvorba, scénografie – Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, 19. 5.–30. 9. 2012
Zapůjčena korespondence a fotografie Františka Muziky, celkem 91 dokumentů.

Antonín Chittussi. Region a svět – Východočeská galerie v Pardubicích, 12. 9.–2. 12. 2012
Zapůjčeny palety Antonína Chittussiho.

Bibliografie odborných pracovníků archivu

Tomáš Hylmar
Tomáš Hylmar (ed.), *Ladislav Zívra. Deník 1943–1944*, Praha 2012.

Tomáš Sekyrka
Tomáš Sekyrka, Jakub Schikaneder a Moderní galerie Království českého, in: Veronika Hulíková (ed.), *Jakub Schikaneder (1855–1924)*, Praha 2012, s. 225–233.

Radka Tibitanzlová
Radka Tibitanzlová – Štěpán Vácha, *Pražský malíř Matěj Zimprecht (1624–1680). Životopis umělce v limitech historické paměti*, *Umění* 60, 2012, č. 3–4, s. 255–280.
Radka Tibitanzlová – Marek Pučalík, *Anežské beatifikační oslavy v Praze*, in: Vladimír Kelnar (ed.), *Svatá Anežka Česká: princezna a řeholnice* (kat. výst.), Praha 2012, s. 69–70.

9.2 Knihovna

Knihovna Národní galerie je specializovaná knihovna zaměřená na výtvarné umění (malířství, sochařství, grafiku a kresbu), architekturu a dějiny a teorii umění. Poskytuje knihovnicko-informační služby jednak pracovníkům NG pro jejich odbornou práci, jednak veřejnosti, které zpřístupňuje své fondy k prezenčnímu studiu. Knihovna dále poskytuje rešeršní služby a meziknihovní výpůjční služby z českých i zahraničních knižních fondů.

K poskytování rešeršních služeb využívá knihovna v první řadě místních informačních zdrojů – listkových katalogů a elektronického katalogu knihovny. V knihovnickém programu KpWin jsou i díky probíhající retrokatalogizaci v současné době zpracovány více než 4/5 fondu knihovny (přibližně 80 000 ze 100 000 titulů). Velkým přínosem je kromě zpracování publikací a časopisů také zpracování článků z jednotlivých periodik. Elektronický katalog je veřejnosti přístupný přes internetové stránky Národní galerie. Knihovna NG také přispívá svými záznamy do Souborného katalogu ČR.

Dalším zdrojem informací jsou veřejně přístupné informační zdroje a licencované odborné článkové databáze. V roce 2012 měla díky projektu MŠMT knihovna Národní galerie přístup k databázi Academic Search Complete firmy EBSCO.

Fond knihovny tvoří odborné publikace zaměřené na výtvarné umění, jeho teorii a dějiny, výstavní katalogy českých a zahraničních umělců a sbírek. Specifickou část fondu tvoří aukční katalogy. Obsáhlý je také fond odborných periodik, který zahrnuje periodika jak české, tak zahraniční provenience od roku 1860. Součástí fondu jsou i příruční knihovny jednotlivých sbírek a odborných oddělení NG, které knihovna spravuje. Bohatý fond mají především příruční knihovny Sbírek orientálního umění a Sbírek grafiky a kresby.

Ve spolupráci se Sbírkou orientálního umění byla v roce 2012 zahájena retrokatalogizace příruční knihovny této sbírky. V období říjen – prosinec 2012 byly nově zkatologizovány nebo opraveny záznamy u 452 dokumentů z fondu této příručky.

K významnému zdroji akvizice patří mezinárodní mezi-knihovní výměna publikací, jež je umožněná díky ediční činnosti NG a díky níž je ve fondu knihovny NG zastoupeno množství jedinečných zahraničních výstavních a sbírkových katalogů a odborných periodik.

V roce 2011 byla v knihovně zahájena revize fondu, která se u knihoven s fondem do 100 000 svazků koná jednou za 5 let. V rámci revize probíhá i reorganizace uložení fondu. V roce 2012 byl v rámci revize přestěhován a znovu uložen fond aukčních katalogů a fond výstavních katalogů. Nové uložení umožňuje snazší vyhledávání a poskytuje prostor na další přírůstek. V rámci revize probíhá také čištění dokumentů, ukládacích krabic a regálů.

V souvislosti s pokračujícím zpracováváním starých tisků z fondu knihovny byl ve spolupráci se Sbírkou starého umění zahájen projekt restaurování těchto starých tisků. První restaurovanou publikací se v roce 2012 stala kniha *Splendor magnificentissimae urbis Venetiarum clarissimus...* z roku 1720. Tento starý tisk, poskytující soupis benátských památek a zdobený řadou rytin, byl ohrožen degradací kyselého papíru a nevhodným vsazením do vazby. V rámci restaurování byl rozešit, jednotlivé listy vykoupány a odkyseleny a znovu sešit a vsazen do původní, nově vyčištěné vazby. Jednotlivé rytiny byly vyfotografovány fotooddělením NG jako podklad pro pozdější vystavení a badatelské zhodnocení tisku.

Dalším projektem realizovaným v roce 2012, ke kterému došlo díky grantové podpoře Ministerstva kultury ČR (program VISK 7), bylo dokončení digitalizace časopisu *Dílo*. Ve dvou etapách v letech 2011–2012 bylo digitalizováno všech 36 ročníků časopisu z let 1903–1949. Vzhledem k tomu, že jde o jedno ze základních periodik týkajících se českého výtvarného a užitého umění první poloviny 20. století, je časopis čtenáři často vyhledáván. Díky digitalizaci a následnému zpřístupnění digitalizovaných dokumentů uživatelům v systému Kramerius 4 je časopis chráněn před degradací kyselého papíru a poškozením.

Knihovna NG je zapojena do projektu *Art – oborová brána Umění a architektura*, realizovaného díky grantovému programu Ministerstva kultury ČR VISK 8/B Jednotná informační brána. Cílem projektu je jednoduše a z jednoho zastřešujícího prostředí vyhledávat uměnovědnou literaturu současně v katalozích všech zúčastněných knihoven (Akademie výtvarných umění v Praze, Galerie výtvarného umění v Ostravě, Moravská galerie v Brně, Muzeum umění v Olomouci, Národní galerie v Praze, Národní technické muzeum, Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, Západočeské muzeum v Plzni).

Knihovna – statistika za rok 2012:

Počet knihovních jednotek	99 088
Počet záznamů v automatizovaném knihovním systému KpWin	79 429
Počet záznamů zpracovaných v retrokatalogizaci	2 615
Roční přírůstek	1 590
Počet registrovaných uživatelů	358
Zaměstnanci galerie	76
Čtenáři celkem	1 278
Počet výpůjček	3 453
Požadavků na rešerše	171
Meziknihovní výpůjční služba:	
1) z fondu KNG	118
2) pro pracovníky NG	28 zahr., 17 ČR
Výdaje na knižní fond:	244 838 Kč
monografie	36 114 Kč (Grant SGK 17 861 Kč)
periodika	208 724 Kč
Týdenní počet hodin pro veřejnost	29

9.3 Metodické centrum pro muzea výtvarného umění

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění (MC MVU) pracovalo v roce 2012 podle aktualizované střednědobé koncepce schválené MK ČR (<http://www.mc-galerie.cz/o-nas/aktualizace-projektu-mc-mvu/>) a plánu činnosti na rok 2012 (<http://www.mc-galerie.cz/o-nas/plan-cinnosti-mc-mvu-na-rok-2012/>), který byl upraven podle rozsahu skutečné výše dotace na činnost MC MVU.

Informační činnost MC MVU prostřednictvím webových stránek

Z plánovaných aktivit pro rok 2012 byly průběžně naplňovány tyto činnosti:

a) pravidelné zasílání newsletteru

InfoServis MC MVU je rozesílán e-mailovou poštou registrovaným zájemcům – v roce 2012 bylo zasláno 98 zpráv zaměřených na činnosti muzeí umění;

b) informování prostřednictvím webových stránek MC MVU

Vedle aktuálních pozvánek, mnoha odborných informací a článků byly zveřejněny tyto materiály:

- bezpečnostní metodika – „Manuál bezpečnosti sbírek a Vzdělávací modul“;
- videozáznamy přednášek (originální znění a jejich český dabing) z restaurátorských seminářů;
- originální příspěvek dr. Nouta van Woudeberg „State Immunity and Cultural Objects on Loan“ a jeho česká transkripce „Státní imunita a zápůjčky kulturních statků“ od dr. Magdy Němcové;
- zveřejnění autorizovaného anglického překladu zákona č. 203/2006 Sb. o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, který upravuje českou státní záruku, a „Modelové dohody“ z tohoto zákona vycházející, které jsou nezbytné pro jednání českých státních muzeí se zahraničními partnery;
- zveřejňování výsledků práce Evropské komise pro mobilitu sbírek – práce na překladech dokumentů Evropské agendy pro kulturu – aktuální zprávy OMC odborné pracovní skupiny pro zkoumání způsobů a prostředků ke zjednodušení procesu půjčování kulturních statků. Jde o tyto dokumenty Practical ways to reduce cost of lending and borrowing of cultural objects between member states of the european union (Final report + Toolkit), Valuation of works of art for lending and borrowing purposes a o vybrané kapitoly publikace Encouraging collections mobility – a way forward for museum in europe (na překlad celé publikace nejsou finanční prostředky); v souladu se závazným doporučením EK na konci roku 2012 zveřejnění též českého překladu těchto důležitých dokumentů na webových stránkách MC MVU;

c) zodpovídání dotazů veřejnosti na základě webové aplikace MC MVU

Dotazy ve většině směřují k činnostem NG obecně, nikoliv pouze k problematice péče o umělecké sbírky. Existence této služby vykazuje vysoké procento uspokojených dotazů laické i odborné veřejnosti.

MC MVU tak prostřednictvím svých webových stránek poskytovalo v roce 2012 muzeím výtvarného umění učin-

nou odbornou a metodickou pomoc zejména při zacházení s uměleckými díly, jejich ochraně a jejich prezentaci, kterou dále rozvíjelo dalšími důležitými aktivitami uvedenými v následujícím textu. Díky finančnímu příspěvku na činnost MC MVU z prostředků ministerstva kultury na program „Kulturní aktivity“ bylo možno v průběhu roku 2012 aktuálně naplňování webových stránek MC MVU řešit externí formou, protože MC MVU nemá k dispozici pracovníka, který by úkoly zpracovávané externí firmou plnil.

Spolupráce s muzejními profesními sdruženími v ČR

Na základě listopadové dohody v roce 2011 mezi představiteli RG ČR a ředitelkou SOČ, které předcházela schůzka RG ČR s vedením NG, proběhlo v roce 2012 v prostorách MC MVU ve Veletržním paláci šestnáct různých jednání představenstva a jednotlivých odborných komor RG a jejich pracovních skupin, některých se účastnila i referentka MC MVU. Na základě těchto jednání v koordinaci s RG připravuje MC MVU na příští rok řízené diskuse ke standardizaci odborných činností v muzeu umění, z nichž by měla vzejít metodická doporučení v oblasti definování indikátorů výkonů (kvantity a kvality). Při řešení této problematiky předpokládáme i užší spolupráci s AMG, která se v tomto pololetí podílela na organizační přípravě diskusního fóra k mobilitě sbírek.

Referentka MC MVU se speciálně účastní jednání pracovní skupiny RG ČR pro standardizaci odborných činností v muzeu umění. Zúčastnila se též jednání sněmu RG ČR v Kutné Hoře. Cílem této spolupráce je sladit strategii a obsahovou přípravu složitějšího procesu nastavení základních standardů práce ve veřejném muzeu umění, který bude zahájen v roce 2013. Předpokládá nejen úzkou spolupráci mezi MC MVU a RG ČR, ale i mezi dalšími profesními sdruženími, např. AMG a dalšími muzejními metodickými centry. V rámci diskusí v této pracovní skupině RG ČR se diskutovaly tyto záměry, které by bylo užitečné ke splnění návrhu standardizace odborných činností v muzeu umění realizovat:

- připravit dotazník ke zjištění aktuálního (výchozího) stavu členských galerií RG ČR pro nastavení limitů minimálního standardu,
- připravit přehled zákonných norem a již nastavených muzejních standardů jinými předpisy,
- zahájit řízenou diskusi o způsobech nastavení standardů v muzeích umění, definování sledovaných okruhů pro minimální standard a standardy dobré a pokročilé praxe, návrh nástrojů pro výkonnostní porovnávání (benchmarking) ve zvolených oblastech standardizačního a následného akreditačního procesu.

Pracovní skupina RG pro standardizaci odborných činností v muzeu umění stojí o aktivní spolupráci s MC MVU. Např. předpokládá spolupráci na vyhodnocení výše uvedeného dotazníku, na přípravě přehledu zákonných norem a již nastavených muzejních standardů jinými předpisy, ale též na spolupráci při organizační přípravě diskusních panelů a na zajištění zapojení dalších odborníků mimo RG ČR do diskuse (spolupráce MC MVU s AMG a ostatními metodickými centry).

MC MVU má o spolupráci s RG ČR a konkrétně i o spolupráci s její pracovní skupinou pro standardizaci odborných činností v muzeu umění zájem. Problém je však personální obsazení MC MVU jedinou pracovníkyní MC MVU (PhDr. Dagmar Jelínková) a finanční zajištění jeho činnosti.

Značnou část úkolů MC MVU zajišťuje nad rámec svých pracovních povinností ředitelka SOČ, která k podpoře činnosti MC MVU motivovala i některé další pracovníky Sekce odborných činností. S MC MVU tak spolupracuje restaurátorské oddělení, ve kterém pomáhá mj. s organizací restaurátorských seminářů zejména MgA. Adam Pokorný, stejně jako fotooddělení (zejména metodik pro digitální fotodokumentaci MgA. David Stecker, který je schopen zajistit i ty práce pro MC MVU, které nejsou v jeho popisu pracovní činnosti, jako je zhotovování videozáznamů z důležitých akcí MC MVU i jiných součástí NG); s MC MVU dle svých možností spolupracují pracovníci Archivu NG např. při doplňování informací na webových stránkách MC MVU. Bohužel činnost MC MVU nenachází v NG mimo Sekci odborných činností odbornou ani finanční podporu. Personální posílení činnosti MC MVU přitom ze strany NG nelze očekávat s ohledem na plánované personální posílení zcela jiných činností NG. Nelze tedy předpokládat, že by se činnost MC MVU mohla dále rozšiřovat, aniž by byla omezována současně provozovaná činnost. K rozšíření činnosti MC MVU by bylo potřebné MC MVU personálně posílit o 1 až 2 pracovníky.

MC MVU spolupracovalo s RG ČR a s CITEM v Brně na přípravě workshopu k problematice muzejních autorit. Předpokládané pokračování spolupráce s CITEM a hledání možností zapojení sbírkové databáze NG do následných aktivit projektu muzejních autorit bylo odloženo zejména s ohledem na nejasnosti záměrů NG s další koncepcí vedení digitální sbírkové evidence a její prezentace veřejnosti, ale též s ohledem na chybějící finanční prostředky na vypracování studie k modernizaci digitální evidence sbírky NG po stránce modernizace jejího softwarového zabezpečení.

Na rozdíl od spolupráce s RG ČR se spolupráce MC MVU s Asociací muzeí a galerií ČR (dále jen „AMG“) zatím stále odvíjí na základě činnosti v těchto komisích AMG: v komisi konzervátorů-restaurátorů, v komisi pro muzejní management, v komisi pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku, v muzeologické komisi a v knihovnické komisi. Do komise pro bezpečnost v muzeích a do komise dějin umění nebyli zaměstnanci NG zatím zařazeni.

Semináře MC MVU

Workshop Muzejní autority a Registr sbírek výtvarného umění

Workshop Muzejní autority a Registr sbírek výtvarného umění se konal ve spolupráci s metodickým centrem MZM v Brně – CITEM a dle odborných potřeb RG ČR v auditoriu Veletržního paláce ve dnech 31. 1. 2012 – 1. 2. 2012 s tímto programem:

ÚTERÝ 31. 1. 2012

10.00–10.30 prezence

10.30–13.00

– Zahájení

uvítání ředitelkou Sekce odborných činností NG v Praze dr. Řepovou

úvodní slovo předsedy RG ČR dr. Jiřího Jůzy – Národní autority v prostředí muzeí a galerií – interoperabilita s NK ČR

– stručné seznámení s projektem

představení řešitelů, užší a širší pracovní skupiny
analýza situace (hesláře v českém muzejním prostředí, mezinárodní zdroje, výhrady proti národním autoritám, požadavky na muzejní autority)

vysvětlení základních pojmů (autority, znalostní databáze,

konceptuální model, událost)

základní principy řešení

technická realizace

představení výsledků projektu (statistiky, předvedení editoru a prohlížeče, možnosti jejich využití v kurátorské praxi, metodika zápisu)

zhodnocení projektu z pohledu NK ČR

13.00–14.00 polední přestávka

14.00–17.00

– Registr sbírek výtvarného umění a Muzejní autority (MA)

stručné seznámení s projektem RG

představení výsledků pracovní skupiny pro Registr sbírek (rejstřík autorů, statistiky, předvedení sjednocování jmen v DEMUS)

podrobný rozbor záznamu v editoru MA

vyhledávání v prohlížeči MA

STŘEDA 1. 2. 2012

Praktická cvičení pro kurátory dodávající data do registru a pro užší okruh vážných zájemců o spolupráci na tvorbě MA (pro účastníky s vlastními notebooky s nainstalovaným systémem Demus01 Výtvarné umění)

9.00–12.00

– DEMUS, Registr sbírek výtvarného umění a MA

ukázka práce s editorem MA

praktické vyzkoušení zápisu nové muzejní autority

komunikace prostřednictvím GoogleDocs

ukázka sjednocování jmen autorů v DEMUSu

praktické vyzkoušení sjednocování jmen autorů v DEMUSu (každý kurátor na vlastních datech)

12.00–13.00 polední přestávka

13.00–16.00

– Muzejní autority

formální a ekonomický rámec spolupráce

práce s Katalogem zdrojů

řešení specifických problémů

Workshopu bylo přítomno první den jednání 47 účastníků, praktických cvičení druhý den jednání 26 účastníků.

Kolokvium s panem Noutem van Woudeberg

„State Immunity and Cultural Objects on Loan“

V dubnu 2012 se uskutečnilo ve Šternberském paláci Národní galerie v Praze kolokvium na téma imunity proti zabavení kulturních statků, na kterém přednesl dr. Nout van Woudeberg příspěvek „State Immunity and Cultural Objects on Loan“, jenž byl neprodleně zveřejněn na webových stránkách MC MVU nejprve v anglické verzi a poté v českém překladu. Kolokvium bylo věnováno aktuální problematice státní imunity a zápůjčkám kulturních statků v rámci spolupráce na organizaci diskuse uspořádané NG při doprovodných aktivitách k výstavě Rembrandt & Co. Kolokvia se zúčastnilo 30 odborníků.

Seminář k bezpečnosti muzejních sbírek II

Seminář k projektu NG „Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie“ se konal v auditoriu Veletržního paláce 6. června 2012 s tímto programem:

9.00–9.30 registrace účastníků

9.30–9.45

Uvítání, shrnutí prvního roku fungování modernizovaných bezpečnostních systémů v Národní galerii v Praze – RNDr. Jana Řepová, ředitelka SOČ, Jan Matějka

Bezpečnostní metodika Národní galerie v Praze – PhDr. Dagmar Jelínková, metodické centrum NG

- 10.15–10.45 **Bezpečnostní systémy v NG a využití aktuálních technologií ve stálých expozicích a krátkodobých výstavách** – Robert Exner, TRADE FIDES a. s.
- 10.45–11.30 **Zásady fyzické ostrahy kulturních institucí, spolupráce se zasahujícími jednotkami** – Jan Chodora, Securitas ČR s. r. o.
- 11.30–12.15 přestávka
- 12.15–12.00 **Dohoda o spolupráci českého komitétu Modrého štítu a hasičského záchranného sboru ČR** – PhDr. Jana Součková, DrSc., Český komitét Modrého štítu
- 12.00–13.15 **Praktické postupy při návrhu řešení bezpečnostního systému** – Ing. Pavel Jirásek, Culture Tech s. r. o.
- 13.15–13.45 **Ukázka funkčnosti bezpečnostního systému ve Veletržním paláci** – exkurze
- 13.45–14.30 diskuse, závěr
- 14.30–15.30 prohlídka **Slovanské epopeje s odborným výkladem**

V letech 2008–2010 realizovala Národní galerie v Praze bezpečnostní projekt „Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie“, který byl podpořen z norských finančních mechanismů. Přidanou hodnotou projektu bylo zpracování bezpečnostní metodiky, na němž se intenzivně podílelo i Metodické centrum pro muzea výtvarného umění.

Metodika byla vydána v prvním čtvrtletí roku 2011 na CD/DVD, které jsou v současné době již rozebrány. Obsahuje dvě části, zveřejněné na webových stránkách MCMVU. Manuál bezpečnosti sbírek popisuje základní principy a postupy při návrhu integrovaného bezpečnostního systému a jeho technické a technologické části včetně dopadů této změny do ekonomiky organizace, jejího systému řízení, provozu, publicity a dalších činností. Sleduje možnosti moderních technologií na zajištění vyšší úrovně bezpečnosti muzea a větší efektivnosti vlastní muzejní práce, ale věnuje se i problematice bezpečnosti výpůjček, mobility sbírek a nástrojům a doporučením, která pro tento účel připravila expertní pracovní skupina Evropské komise a shrnula je pod zastřešující termín „sdílená odpovědnost“ (dokumenty EU jsou přeloženy v příloze). Druhou částí metodiky je vzdělávací modul, který má formou cvičení a praktických návodů pomáhat k překonávání stereotypů staticky chápané bezpečnosti. Muzejní pracovníci mohou s pomocí informací v modulu vyplnit jednoduchou tabulku analýzy rizik, dotazník pro zjištění rizika poškození muzea požárem, které jim umožní přemýšlet o aktuální situaci v muzeu, detailně pojmenovat problémy a optimální stav ochrany v rámci zpracování plánu ochrany muzea, vyhodnotit rizika pro jednotlivé prostory a preventivními opatřeními významně snížit jejich dopad. Mohou si vyzkoušet modelové příklady zabezpečení či pravidlo kritické cesty. Metodika také shrnuje aktuální bezpečnostní zákonné předpisy a normy a literaturu k problematice včetně jejich anotací.

Seminář „Bezpečnost muzejních sbírek II“ v roce 2012 navázal na seminář „Bezpečnost muzejních sbírek“, který byl uspořádán MC MVU v červnu 2011 (u příležitosti vydání metodiky), na němž byla metodika a základní principy dynamického vzorce bezpečnosti, z nichž metodika vychází, poprvé představeny muzejním pracovníkům a byly zdarma na CD předány účastníkům semináře.

Na semináři, který byl v roce 2012 zorganizován na základě podnětů pracovníků muzeí/galerií se stejným názvem jako v roce 2011, byla shrnuta bezpečnostní metodika a byly

vyhodnoceny zkušenosti po prvním roce provozu nového systému. Odpolední program byl pak vedle novelizované dohody Českého komitétu Modrého štítu s Hasičským záchranným sborem ČR věnován praktickému workshopu zaměřenému na konkrétní otázky plánování muzejních bezpečnostních systémů, který vedl Ing. P. Jirásek. Závěr workshopu byl věnován exkurzi do nového centrálního velení NG ve Veletržním paláci. V rámci exkurze do expozice Slovanské epopeje byly také akcentovány otázky přípravy výstavy a bezpečnostního hlediska a problémy, s nimiž se GHMP při přípravě výstavy potýkala (např. dostatečná úprava světelných podmínek).

Příspěvky ze semináře „Bezpečnost muzejních sbírek II“ byly zveřejněny na webových stránkách MC MVU.

Semináře se zúčastnilo celkem 30 odborníků osob (vzhledem k praktické části semináře byl počet účastníků limitován), převážně z muzeí a galerií (většina institucí vyslala více zaměstnanců). Zástupce vyslaly tyto instituce: Galerie hl. města Prahy, Galerie Klatovy – Klenová, Galerie moderního umění v Hradci Králové, Galerie umění v Karlových Varech, Městské muzeum v Bechyni, Muzeum Cheb, Muzeum Komenského v Přerově, Oblastní galerie v Liberci, Památník národního písemnictví Praha, Prácheňské muzeum v Písku, Sládečkovovo vlastivědné muzeum v Kladně, Slovenská národná galéria v Bratislavě; semináře se zúčastnili též zástupci ministerstva kultury a zaměstnanci NG.

Seminář ČESKÁ MUZEA PO KAUZE DIAG HUMAN (Důsledky pro mezinárodní mobilitu sbírek)

Seminář ČESKÁ MUZEA PO KAUZE DIAG HUMAN (Důsledky pro mezinárodní mobilitu sbírek) se konal v auditoriu Veletržního paláce 20. června 2012 s tímto programem:

- 9.30–10.00 registrace účastníků
- 10.00–10.15 RNDr. Jana Řepová (ředitelka SOČ, NG Praha): Zahájení
- 10.15–10.45 PhDr. Magda Němcová (NG Praha): **Výsledky pracovní skupiny OMC pro zkoumání způsobů a prostředků ke zjednodušení procesu půjčování a zapůjčování předmětů kulturní hodnoty** (Evropská komise: prioritá D – Kulturní dědictví včetně mobility sbírek)
- 10.45–11.00 PhDr. Kateřina Tlachová (MG Brno): **Dopad kauzy na Moravskou galerii v Brně**
- 11.00–11.15 PhDr. Helena Koenigsmarková (UPM Praha): **Nemocná mobilita**
- 11.15–11.40 PhDr. Magda Junková (MK ČR): **Problematika mobility sbírek z pohledu ministerstva kultury**
- 11.40–12.00 JUDr. Milada Kervitcerová (MK ČR-OMG): **Stanovisko odboru k praxi povolování vývozu**
- 12.00–12.15 Libor Veselý (Kunststrans Praha): **Dopad kauzy na specializované služby související s mobilitou sbírek**
- 12.15–13.00 přestávka
- 13.00–13.30 Mgr. Petr Horáček (Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových): **Aktuální vývoj situace v kauze Diag Human**
- 13.30–15.00 **Moderovaná diskuse na témata:**
- imunita proti zabavení
 - státní záruka a připravovaná novelizace českého zákona (moderátorka PhDr. Magda Němcová)

K semináři věnovanému problematice sbírek lze poznamenat, že před jeho konáním musela ředitelka SOČ řešit problém, který byl patrně vyvolán názvem semináře. Na seminář se totiž přihlásil dlouho po uzavěrcce přihlášek pan Jan Urban jako zástupce „Mezinárodního týmu Diag Human“. Jeho „potermínová“ přihláška byla odmítnuta. Bylo mu však nabídnuto, že v materiálech pro účastníky semináře bude účastníkům poskytnuto jeho vyjádření, což MC MVU splnilo. Současně mu byly sděleny tyto skutečnosti:

NG není účastníkem soudního sporu, který vede Diag Human, a nebude se do něj žádným způsobem zapojovat,

NG nevidí žádný důvod, proč s Diag Haman za NG uzavírat dohody o „povolování“ vývozu majetku státu do zahraničí touto právní osobou či jinými osobami soukromého práva.

NG bude vždy o zapůjčování děl z NG, které jsou majetkem státu, jednat v součinnosti s MK a dalšími orgány státní správy v ČR a v případě ostatních států s příslušnými galeriemi a s příslušnými kompetentními orgány zahraničních orgánů státní správy prostřednictvím MK.

Diskusní fórum muzejních odborníků bylo zaměřené na aktuální otázky a problémy spojené s mezinárodní mobilitou sbírkových předmětů, která byla po nečekaném exekučním zabavení tří uměleckých děl z veřejných státních sbírek ve vídeňském Belvederu nepříjemně narušena. Zástupci zvláště tři nejvýznamnějších státních muzeí seznámili přítomné se všemi důsledky, které tato situace do muzejní práce přinesla, včetně zvýšených finančních nákladů a ochuzení již dohodnutých výstavních projektů v zahraničí o umělecký materiál z českých sbírek. Dalším nepříjemným důsledkem je narušení dlouhodobě budované spolupráce zejména státních muzeí se zahraničními partnery. Pozitivním výsledkem fóra bylo ujištění MK ČR, že bude žádosti o vývozní povolení individuálně posuzovat a nebrání se dohodě o nastavení obecných pravidel, která by tento administrativní proces zjednodušila. Situace se však opět zkomplikovala po vynesení rozsudku rakouského vrchního soudu, který zpochybnil některé závěry předchozího soudního usnesení ke státní imunitě kulturního dědictví.

Semináře se zúčastnilo celkem 40 odborníků z těchto institucí: Asociace muzeí a galerií ČR, Český komitét Modrého štítu, Galerie Klatovy/Klenová, Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, Galerie umění Karlovy Vary, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, Kunsttrans Praha, Městské muzeum v Ústí nad Orlicí, Ministerstvo kultury ČR, Ministerstvo vnitra ČR – odbor archivní správy a spisové služby, Moravská galerie v Brně, Moravské zemské muzeum Brno, Muzeum Komenského v Přerově, Muzeum umění Olomouc, Národní galerie v Praze, Národní muzeum v Praze, Národní technické muzeum v Praze, Památník národního písemnictví v Praze, Památník Tereziín, Technické muzeum v Brně, Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Židovské muzeum v Praze.

Ohlasy na seminář byly velmi pozitivní. Konkrétní dopad na vysoce hodnocené diskusní fórum představovalo pozvání dr. Němcové jednak k referování o dané problematice na kolokviu Českého komitétu Modrého štítu konané 16. 10. 2012 v Národním archivu ČR, jednak k celodenní přednášce o mobilitě sbírek v Muzeu východních Čech v Hradci Králové 12. 11. 2012 zorganizované k programu celoživotního vzdělávání pracovníků muzeí a galerií.

Restaurátorský seminář „Restaurování nástěnných maleb“

MC MVU navázalo na velmi úspěšné restaurátorské semináře z let 2009 až 2011 a uspořádalo ve dnech 1. až 2. října 2011 v auditoriu Veletržního paláce další mezinárodní odborné setkání, tentokrát na téma „Restaurování nástěnných maleb“ s tímto programem:

PONDĚLÍ 1. 10. 2012

9.00 – 9.55	registrace účastníků
10.00	zahájení semináře, úvodní slovo RNDr. Jany Řepové
10.05	Cecilia Frosinini: Úloha restaurátorského průzkumu v problematice nástěnných maleb
11.15	Paola Ilaria Mariotti: Základní techniky nástěnných maleb v Itálii: malba „affresco“, „mezzo-fresco“, „secco“
12.30 – 13.30	prestávka
13.30	Alberto Felici: Problematika konsolidace nástěnných maleb, metody používané v Itálii
14.45	Maria Rosa Lanfranchi: Problematika čištění nástěnných maleb, metody používané v Itálii
16.00	Fabricio Bandini: Techniky transferu nástěnných maleb („strappo“ a „stacco a massello“) v historii restaurování v Itálii
17.00	predpokládaný konec přednášek

ÚTERÝ 2. 10. 2012

10.00	Cecilia Frosinini: Správa a organizace restaurování nástěnných maleb v Itálii
11.15	Paola Ilaria Mariotti: Giotto v kostele Santa Croce: kaple Bardi a kaple Peruzzi
12.30 – 13.30	prestávka
13.30	Maria Rosa Lanfranchi: Restaurování nástěnné malby v kostele Santa Croce: Legenda o Svatém kříži, Agnolo Gaddi
14.45	Fabricio Bandini: Restaurování nástěnné malby „Svatá trojice“ od Masaccia
16.00	Alberto Felici: Restaurování nástěnných maleb v „Sale dei Pianeti“ v Palazzo Pitti ve Florencii od Pietra da Cortona
17.00	predpokládaný konec přednášek

Všechny přednášky byly předneseny italskými restaurátory z prestižního restaurátorského pracoviště Opificio delle Pietre Dure z Florencie v Itálii, se kterými restaurátoři z NG spolupracují již od roku 2009 po studijním pobytu MgA. Adama Pokorného ve Florencii (2009) a po seminářích návazně na tento studijní pobyt konaných v letech 2009 až 2011.

Restaurátorský institut Opificio delle Pietre Dure ve Florencii je spolu s Istituto centrale v Římě státním restaurátorským pracovištěm. Historie OPD sahá až do poloviny 16. století, kdy zde byly při dvoru Ferdinanda I. de Medici zřízeny dílny, ve kterých se vyráběly umělecko-řemeslné kamenné inkrustace „pietre dure“. Koncem 19. století bylo upuštěno od původního zaměření a OPD se začíná specializovat na restaurování uměleckých děl, a to zpočátku zejména kamenných. Současná podoba institutu se vztahuje k roku 1966, kdy Florencii zasáhla ničivá povodeň. Institut měl pod patronací většinu poničených děl. Restaurátorské práce probíhaly i za spolupráce zahraničních restaurátorů.

Záchranných prací se zúčastnila taktéž restaurátorská škola B. Slánského. Česká restaurátorská škola tak byla konfrontována s italskými restaurátorskými postupy. Italští restaurátoři i z důvodu dřívější pomoci českých restaurátorů ve Florencii jsou více než ochotni přednášet v České republice.

Semináře se účastnilo celkem 110 odborníků z těchto institucí: Arcibiskupství olomoucké, AVU Praha, Biskupství Litoměřice; MK ČR; Muzeum hl. města Prahy; Národní archiv ČR, Praha; Národní galerie v Praze; Národní památkový ústav, ú. o. p. Brno; Národní památkový ústav, ú. o. p. Josefov; Národní památkový ústav, ú. o. p. Kroměříž; Národní památkový ústav, ú. o. p. Olomouc; Národní památkový ústav, ú. o. p. Praha; Národní památkový ústav, ú. o. p. Ústí n. Labem; Národní památkový ústav, ú. p. v Praze; Tel Aviv Museum of Art; Univerzita Karlova v Praze – katolická teologická fakulta; Univerzita Karlova v Praze – filozofická fakulta; Univerzita Pardubice – fakulta restaurování Litomyšl; Ústav dějin umění AV ČR a desítky samostatných restaurátorů.

Plánovaný 4. seminář k problematice písemných pramenů v dějinách umění, který byl připravován ve spolupráci s Archivem NG, musel být zrušen z důvodů rozšířených požadavků ministerstva vnitra na inventarizaci archivu NG, která byla nařízena na druhé pololetí 2012.

Organizování a vedení odborné praxe studentů

V prvním pololetí proběhla ve spolupráci s Vyšší odbornou školou informačních služeb v Praze semestrální výuka hlavních dovedností z galerijní praxe pro 2. ročník nebakalářského oboru Služby muzeí a galerií této školy a vedení odborné praxe dvou studentek 3. ročníku v NG. V letošním roce byla pracovnice MC MVU vedoucí závěrečných prací dvou studentek, které dovedla k úspěšné obhajobě.

Na základě poptávky veřejnosti MC MVU v červnu 2012 zahájilo pilotní spolupráci s dobrovolnickým centrem „HESTIA“ na zapojení dobrovolníků do odborných činností v rámci NG v Praze. Dobrovolníci v roce 2012 pracovali v Sekci odborných činností, Sběrce grafiky a kresby a ve Sběrce moderního a současného umění.

Další metodická činnost MC MVU

MC MVU se pravidelně podílí na organizaci inventarizačních úkolů souvisejících se správou sbírek (nejen na pokynech k inventarizaci sbírky NG, ale rovněž např. na tzv. „křížové kontrole“ majetkoprávní evidence sbírky NG na základě dokladů z digitálně i písemně vedené chronologické i systematické evidence podle zákona 122/2000 Sb. a dalších předpisů, neboť referentka MC MVU je i tajemnicí Hlavní inventarizační a kontrolní komise NG, kterou řídí ředitelka SOČ). V roce 2012 k těmto činnostem přibýly navíc metodické a další činnosti související s uzavíráním zákonem stanovené desetileté periody inventarizace. MC MVU k těmto úkolům připravilo směrnice generálního ředitele NG.

MC MVU rovněž zajistilo na podzim 2012 školení pracovníků k zavedení spisové agendy NG.

MC MVU pravidelně reaguje na dotazy vznesené odbornou i laickou veřejností. V roce 2012 MC MVU zpracovalo např. tyto dotazy:

- a) metodická pomoc pro OG Liberec – pravidla kurýrního doprovodu sbírkových předmětů;
- b) metodická pomoc pro Městskou galerii v Litomyšli – regulace klimatu a osvětlení ve výstavních prostorách;
- c) metodická pomoc obecnímu úřadu v Bakově nad Jizerou v otázce zápisu muzejní sbírky do CES;
- d) metodická pomoc pro OGV Jihlava – pravidla pro dlouhodobé výpůjčky sbírkových předmětů a grantové žádosti na správu sbírek a jejich administrace;
- e) metodická pomoc pro PNP Praha – pravidla preventivní konzervace sbírek;
- f) metodická pomoc pro GUV v Havlíčkově Brodě – regálové systémy a sítě pro uložení sbírkových předmětů;
- g) metodická pomoc pro GMU v Hradci Králové – protokoly o stavu sbírkového předmětu (jejich obsah), statut kurátora;
- h) konzultace pro konzervátora NTM k standardu a rozsahu zpracování protokolu o stavu sbírkového předmětu (condition report);
- i) konzultace pro komoru ředitelů RG ČR – sumarizace podkladů k novele autorského zákona – osiřelá díla;
- j) konzultace pro jednotlivé sekce NG – příprava žádostí o dotaci MK ČR – ISO-D a sumarizace žádostí za celou NG. MC MVU také připomínkuje novely zákonů týkajících se sbírkové činnosti – např. novelu vyhlášky MK ČR č. 275/2000 Sb., novelu autorského zákona – nebo interních dokumentů NG – např. nová směrnice pro digitalizaci sbírek v NG či podíl na přípravě nových verzí protokolů o stavu a bezpečnosti budov (tzv. facility report).

10

VĚDA A VÝZKUM

1) V roce 2012 byly v NG řešeny tyto projekty:

Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800–1300

(NAKI MK ČR)

hlavní řešitel: Vít Vlnas

spolupráce: KTF UK v Praze, CMS FLÚ AV ČR

dobu trvání: 2011–2015

identifikační kód projektu: DF11P01OVV007

Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí

(NAKI MK ČR)

odpovědný řešitel: Jan Klípa

spolupráce: FF UK v Praze, FF UJEP v Ústí nad Labem

dobu trvání: 2012–2015

identifikační kód projektu: DF12P01OVV046

Antonín Pelc, dílo jako zrcadlo dějin, politiky a ideologie

(GAČR)

hlavní řešitel: Anna Pravdová

spolupráce: ÚDU AV ČR

dobu trvání: 2012–2014

identifikační kód projektu: GAP 409/12/0133

Václav Hollar: Kreslířské dílo

(GAČR)

řešitel: Alena Volrábová

dobu trvání: 2012–2016

identifikační kód projektu: GAP409/12/1625

Západoevropské a středoevropské sochařství 13.–16. století z fondů Národní galerie v Praze a českých veřejných sbírek

(GAČR)

řešitel za NG: Olga Kotková

spolupráce: FF UK v Praze

dobu trvání: 2010–2012 (dokončeno)

identifikační kód projektu: GAP409/10/0123

2) V roce 2012 pořádala NG tato kolokvia a konference:

Restaurování nástěnných maleb

Mezinárodní seminář Metodického centra NG v Praze

1.–2. října 2012

Veletřní palác

3) Aktivní účast pracovníků NG na kolokviích a konferencích v roce 2012:

Ondřej Faktor

Pozdně gotický iluzionismus – k nástěnným malbám v Křištíně, Štěpánovicích, Lubech a Myslivi na Klatovsku

Studentská konference v rámci mezinárodního výstavního projektu EUROPA JAGELLONICA 1386–1572, Umění a kultura ve střední Evropě za vlády Jagellonců

Galerie Středočeského kraje (GASK) ve spolupráci se

Seminářem dějin umění FF MU v Brně, Katedrou dějin umění FF UP v Olomouci a Ústavem pro dějiny umění FF UK, GASK Kutná Hora

24.–26. srpna 2012

Lenka Gyaltsso

Tibetští patroni

Umění a politika (IV. sjezd českých historiků umění)

Umělecko-historická společnost v Českých zemích;

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Brno

13.–14. září 2012

Arhati a mahásiddhové v tibetském malířství

Sinologická konference

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Praha

9.–10. listopadu 2012

Markéta Hánová

The Collection of Japanese Buddhist Painting in the National Gallery Prague

International Symposium Japanese Buddhist Objects in European Collections and their impact on the European

Image of Japan

Institute of International Japanese Studies, The Hosei

University, Tokyo; Institute of East Asian Studies, University

of Zürich; Department of Oriental Studies, Adam

Mickiewicz University in Poznań

Poznaň

4.–6. června 2012

Japanese Art Collection in the heart of Europe:

Manuscripts and Woodcut Prints of the Early Masters from the National Gallery in Prague

Bridging the Gap – Past and Present Japanese Resources in the Digital Age

EAJRS (European Association of Japanese Resource

Specialists); Staatsbibliothek zu Berlin

Berlín

19.–22. září 2012

Štěpánka Chlumská

Materiálový průzkum vybraných děl Mistra litoměřického oltáře a jeho dílny. Technika deskové malby

(spolu s Radkou Šefců a Annou Třeštíkovou)

FÓRUM 2012 pro konzervátory-restaurátory, Konference konzervátorů-restaurátorů

Metodické centrum konzervace Technického muzea

v Brně; Komise konzervátorů-restaurátorů; Asociace muzeí a galerií ČR

Litoměřice

11.–13. září 2012

Investigation of the Panel Painting of St Anne with the Virgin Mary and the Child Jesus Using Several Analytical and Imaging Methods, Nuclear Instruments and Methods in Physics Research Section B: Beam Interactions with Materials and Atoms

(poster)

(spolu s Lenkou Dragounovou, Radkou Šefců, Tomášem Trojkem a Annou Třeštíkovou)

13th International Conference on Nuclear Microprobe Technology and Applications 2012, Instituto Tecnológico e Nuclear, Instituto Superior Técnico, Universidade Técnica de Lisboa

Lisabon

22.–27. červen ce 2012

Comparison of tin relief applied to the Rakovník and Rokycany altarpiece paintings, Bohemia (poster)

(spolu s Miroslavou Novotnou a Radkou Šefců)

The Decorative. Conservation and Applied Arts (Mezinárodní kongres IIC)

Vídeň

10.–14. září 2012

Jan Klípa

Úvodní slovo

(předseda sekce spolu s Alešem Mudrou)

Umění a politika (IV. sjezd českých historiků umění)

Uměleckohistorická společnost v Českých zemích;

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Brno

13.–14. září 2012

Olga Kotková

Pro koho muzea dělají své stálé expozice?

Umění a politika (IV. sjezd českých historiků umění)

Uměleckohistorická společnost v Českých zemích;

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Brno

13.–14. září 2012

Lept s umučením čtrnácti pražských bratří františkánů: mohl být autorem předlohy Roelandt Savery?

Čtrnáct pražských mučedníků a závěr vlády Rudolfa II.

Provincie bratří františkánů; Katolická teologická fakulta

UK Praha

Praha

24.–25. září 2012

(Congress chair)

Codart Vijftien

CODART (=International network for curators of art from the Low Countries); Royal Museum of Fine Arts

Brusel

18.–20. března 2012

Kateřina Kuthanová

Výtvarnice v souvislostech industriálního světa

Člověk a stroj v kultuře českých zemí 19. století

(32. ročník plzeňského sympozia)

Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v. v. i. ve spolupráci

se Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje

Plzeň

23.–25. února 2012

Soukromý nebo veřejný zájem? Výtvarnice v 19. století

Veřejná žena v proměnách doby (kolokvium pořádané

k výstavě Praha a její dcery)

Muzeum hlavního města Prahy

Praha

17. března 2012

Helena Musilová

Jiří Valoch. Pozice kurátora v období tzv. normalizace

Umění a politika (IV. sjezd českých historiků umění)

Uměleckohistorická společnost v Českých zemích;

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Brno

13.–14. září 2012

Photogram and czech art

W stronę obrazu. Fotografie w Europie Środkowej / Towards

the Image. Photography in Central Europe

Muzeum Historii Fotografii w Krakowie; Uniwersytet

Pedagogiczny w Krakowie

Krakov

22.–24. října 2012

Michaela Pejčochová

Meeting of two worlds – Vojtech Chytil as teacher of

Western painting techniques and collector of Chinese ink painting in Beijing of the 1920s and 1930s

International Symposium Forms in Modern Chinese

Painting and Japan

Kyoto National Museum

Kjóto

11. února 2012

The Absence of Landscape in Mi Fu's Oeuvre – Getting to Know Mi Fu (1051–1107) with the Help of the Contemporary Critical Texts

Les significations du paysage en Extrême-Orient: sur le

thème «peinture et poésie en Chine», L'université

de Haute-Bretagne, Rennes II

Rennes

26. dubna 2012

Collecting Chinese Modern Paintings in the Czech Republic: The Formation of the Collection of the National Gallery in Prague from the 1920s through the 1960s

Chinese Paintings and Europe

British Museum; SOAS; Christies Education

Londýn

25. června 2012

Chinese or Western: A Few Observations on Ambiguities of the Painting Styles of Some Twentieth Century Chinese Painters in an Era of the Sino-Western Encounters.

Deconstructing China. New experiences, new vistas.

(19th conference of the EACS)

European Association of Chinese Studies

Paříž

5.–8. září 2012

Mi Fu and his Huashi: The history of Chinese painting seen through Mi Fu's eyes

Art Theories and Connoisseurship
China Academy of Art; Advanced School of Art and Humanities
Hangzhou
2.–4. listopadu 2012

Petra Polláková

Tvár a telo ženy v súčasnom čínskom umení

Vizuální studia – věda, umění, instituce
Fakulta sociálních studií, MU Brno
Brno
20.–21. dubna 2012

Melancholické sny o nenaplnenej láske.

Literárna hrdinka a jej čitateľka

...a žili šťastne až... Lúboštný román. Jeho podoby a adaptácie
Ústav slovenskej literatúry SAV
Bratislava
24.–25. května 2012

Ako a prečo možno vstúpiť do obrazu?

Popisy „oživených“ obrazov v literatúre prelomu

19. a 20. storočia

Vizuálne štúdiá
Vysoká škola výtvarných umení
Bratislava
15. června 2012

Jeden deň v živote anjela. Problematika ženského tela v tvorbe Cui Xiuwen

Šestá výročná konferencia českých a slovenských sinológů
Ústav Dálného východu FF UK
Praha
9.–10. listopadu 2012

Radomíra Sedláková

Budova parlamentu v Praze

Heritage of European Parliament Building
Association of Hungarian Architects; Union internationale des Architectes
Budapešť
1. března 2012

Budova pro parlament = nová budova Národního muzea

8. diskusní setkání na téma Role muzeí v současné společnosti
Univerzita Pardubice – Fakulta restaurování v Litomyšli;
Národní muzeum v Praze
Praha
16. března 2012

Radka Šefců

Materiálový průzkum vybraných děl Mistra

litoměřického oltáře a jeho dílny.

Technika deskové malby

(spolu se Štěpánkou Chlumskou a Annou Třeštíkovou)
FÓRUM 2012 pro konzervátory-restaurátory, Konference konzervátorů-restaurátorů
Metodické centrum konzervace Technického muzea v Brně;
Komise konzervátorů-restaurátorů; Asociace muzeí a galerií ČR
Litoměřice
11.–13. září 2012

Anna Třeštíková

Materiálový průzkum vybraných děl Mistra

litoměřického oltáře a jeho dílny.

Technika deskové malby

(spolu se Štěpánkou Chlumskou a Radkou Šefců)
FÓRUM 2012 pro konzervátory-restaurátory, Konference konzervátorů-restaurátorů
Metodické centrum konzervace Technického muzea v Brně;
Komise konzervátorů-restaurátorů; Asociace muzeí a galerií ČR
Litoměřice
11.–13. září 2012

4) Publikační činnost pracovníků NG v roce 2012:

Sbírka starého umění

<p>Helena Dáňová</p>	<p>The Late Gothic Relief in the National Gallery in Prague from the Workshop of Jörg Lederer, <i>Umění LX</i>, 2012, č. 1, s. 62–67.</p> <p>Tyrolean Master Narciss of Bolzano and the Relief of the Assumption of the Virgin Mary in the National Gallery in Prague, <i>Umění LX</i>, 2012, č. 2, s. 150–156.</p> <p>Hans Leinberger nebo Matthäus Kreniš? Ke stylovému původu neznámé sochy sv. Anny Samotřetí z Národní galerie v Praze, in: Helena Dáňová – Klára Mezihoráková – Dalibor Prix (eds.), <i>Artem ad vitam. Kniha k poctě Ivo Hlobila</i>, Praha 2012, s. 86–94.</p> <p>Editorská činnost: (ve spolupráci s Klárou Mezihorákovou a Daliborem Prixem) <i>Artem ad vitam. Kniha k poctě Ivo Hlobila</i>, Praha 2012.</p>
<p>Ondřej Faktor</p>	<p>Tomáš Knoflíček, Nástěnná malba za vlády Lucemburků na Moravě (rec.), <i>Studia Mediaevalia Bohemica III</i>, 2011, č. 2, s. 354–357.</p> <p>Gotické nástěnné malby v kostele sv. Jakuba Většího v Malenicích, <i>Malenický zpravodaj</i> březen – duben 2012, Malenice 2012, s. 3.</p>
<p>Jitka Handlová</p>	<p>(spolu s Evou Zíkovou) <i>Rembrandt & Co., Holandské malířství 17. století – otázky a hádanky pro starší žáky</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p>(spolu s Evou Zíkovou) <i>Holandské malířství 17. století v Národní galerii v Praze – otázky a hádanky pro starší žáky</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p>
<p>Tomáš Hladík</p>	<p>Hesla o barokním sochařství, in: <i>Svatá Anežka Česká. Princezna a řeholnice, katalog výstavy</i>, klášter sv. Anežky České, 25. 11. 2011 – 25. 3. 2012, Arcibiskupství pražské, Praha 2011 (vydáno 2012), s. 226–228, č. k. 179–181; s. 230, č. k. 183; s. 300–301, č. k. 267.</p>
<p>Štěpánka Chlumská</p>	<p>(spolu s Radkou Šefců a Annou Třeštíkovou) Materiálový průzkum vybraných děl Mistra litoměřického oltáře a jeho dílny. Technika deskové malby, <i>FÓRUM 2012 pro konzervátory-restaurátory</i>, AMG, Brno 2012, s. 3–17.</p> <p>(spolu s Radkou Šefců a Annou Třeštíkovou) Výsledky průzkumu polychromie Madony rouchovanské a možnosti jeho interpretace, in: Helena Dáňová – Klára Mezihoráková – Dalibor Prix (eds.), <i>Artem ad vitam. Kniha k poctě Ivo Hlobila</i>, Praha 2012, s. 129–143.</p> <p>(spolu s Miroslavou Novotnou a Radkou Šefců) Comparison of tin relief applied to the Rakovník and Rokycany altarpiece paintings, Bohemia, in: Sharon Cather – Austin Nevin – Joyce H Townsend – Marika Spring – Jo Kirby Atkinson – Dinah Eastop (eds.), <i>2012 IIC Vienna Congress – The Decorative: Conservation and the Applied Arts. Studies in Conservation. Supplement 1. Volume 57</i>, London 2012, s. 347–348.</p>
<p>Jan Klípa</p>	<p><i>ymago de praga. Desková malba ve střední Evropě 1400–1430</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p>The Migration of Artists – Transfer of Ideas. The So-Called Ambras Model Book and the Question of „Influence“ in Central European Art around 1400, in: Marjeta Ciglencéki – Polona Vidmar (eds.), <i>Art and Architecture around 1400: Global and Regional Perspectives / Umetnost okrog 1400 : golbalni in regionalni pogledi</i>, Maribor, Faculty of Arts, 2012, s. 271–280.</p> <p>Památková péče a koncil. O památkách, liturgii a obojím právu, in: Helena Dáňová – Klára Mezihoráková – Dalibor Prix (eds.), <i>Artem ad vitam. Kniha k poctě Ivo Hlobila</i>, Praha 2012, s. 533–542.</p> <p>Tři knihy o umění doby Jana Lucemburského, <i>Studia Mediaevalia Bohemica III</i>, 2011, č. 1, s. 107–120.</p>

<p>Olga Kotková</p>	<p>Mistr Týneckého Zvěstování – dílna, Zmrtvýchvstalý Kristus; Smrt Panny Marie; Daniel Mauch – dílna, Panna Marie s Ježíškem – Assumpta, in: Michaela Ottová (ed.), <i>Sochařství za vlády Jagellonců. Z pokladů Národního muzea</i> (kat. výst.), Hrádek, Kutná Hora, České muzeum stříbra, České Budějovice 2012, s. 47–50, 73–77, 84–86.</p> <p>Oltářní křídla se sv. Jiřím a Linhartem: z Dolních Rakous přes Lidéřovice do Prahy, <i>Bulletin Moravské galerie v Brně</i> 68, 2012, s. 60–69.</p> <p>Where did Maerten van Heemskerck create his painting „Venus and Cupid in Vulcan’s Forge“, in: György E. Szőney – Csaba Maczelka (eds.), <i>Centers and Peripheries in European Renaissance Culture</i>, Szeged 2012, s. 231–238.</p>
<p>Petr Příbyl</p>	<p>(s Annou Pravdovou) Korespondáž, in: Anna Pravdová – Petr Příbyl (eds.), <i>Jiří Kolář & Béatrice Bizot – Korespondáž</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Společnost přátel Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 7–8.</p>
<p>Andrea Rousová</p>	<p>Brandlův svatý Marek – nově objevené dílo, <i>Bulletin Moravské galerie v Brně</i> 68, 2012, s. 114–119.</p>
<p>Lenka Stolárová</p>	<p>(spolu s Kateřina Holečkovou a Vítem Vlnasem) Il progetto interdisciplinare Karel Škréta (1610–1674): Doba a dílo [Karel Škréta (1610–1674): Il periodo e l’opera]. Reinterpretazione della vita e dell’opera di Karel Škréta, uno dei più significativi artisti del barocco boemo, in: <i>Bollettino dell’Istituto Storico Ceco di Roma</i>, Numero 8, 2012, Responsabile scientifico Jaroslav Pánek, Redazione a cura di Eva Chodějovská.</p>
<p>Anja K. Ševčík</p>	<p>(spolu se Stefanem Bartillou a Hanou Seifertovou) <i>National Gallery in Prague, Dutch Paintings of the 17th and 18th Centuries, Illustrated Summary Catalogue</i>, Praha 2012.</p> <p>CODART v Praze, <i>art + antiques</i> 7, 2012.</p> <p>CODART in Prague, <i>e-zine</i> 1, autumn 2012.</p> <p>Editorská činnost: <i>Rembrandt & Co. – Stories Told by a Prosperous Age</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p>
<p>Vít Vlnas</p>	<p>(spolu s Ivanou Čornejovou a Jiřím Rakem) <i>Habsburkové v českých dějinách. Ve stínu tvých křídel</i> (2. vyd.), Praha 2012.</p> <p>Osudy Anežčina kláštera od 15. století do současnosti, in: <i>Svatá Anežka Česká, princezna a řeholnice</i>, Praha 2011 (vyšlo 2012), s. 29–35.</p> <p>(10 hesel), in: <i>Svatá Anežka Česká, princezna a řeholnice</i>, Praha 2011 (vyšlo 2012).</p> <p>Johánek z Pomuka – sv. Jan Nepomucký jako kanovník vyšehradský, in: <i>Královský Vyšehrad IV. Sborník příspěvků ze semináře 940 let královské kolegiální kapituly sv. Petra a Pavla na Vyšehradě</i>, Praha 2012, s. 184–187.</p> <p>Napoleon nezbytný, <i>Dějiny a současnost</i> XXXIII, 2012, č. 1, s. 11.</p> <p>Sňatek na bitevním poli aneb Versailleský smír revoluce s monarchií, <i>Dějiny a současnost</i> XXXIV, 2012, č. 10, s. 28–31.</p> <p>(spolu s Lenkou Stolárovou a Kateřinou Holečkovou) Il progetto interdisciplinare Karel Škréta (1610–1674): Doba a dílo [Karel Škréta (1610–1674): Il periodo e l’opera]. Reinterpretazione della vita e dell’opera di Karel Škréta, uno dei più significativi artisti del barocco boemo, in: <i>Bollettino dell’Istituto Storico Ceco di Roma</i>, Numero 8, 2012, Responsabile scientifico Jaroslav Pánek, Redazione a cura di Eva Chodějovská.</p>
<p>Marcela Vondráčková</p>	<p>(5 hesel), in: <i>Svatá Anežka Česká, princezna a řeholnice</i>, Praha 2011 (vyšlo 2012).</p>
<p>Eva Zíková</p>	<p>(spolu s Jitkou Handlovou) <i>Rembrandt & Co., Holandské malířství 17. století – otázky a hádanky pro starší žáky</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p>(spolu s Jitkou Handlovou) <i>Holandské malířství 17. století v Národní galerii v Praze – otázky a hádanky pro starší žáky</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p>

Sbírka umění 19. století

Veronika Hulíková	<p><i>Jakub Schikaneder (1855–1924)</i> (průvodce výstavou), Národní galerie v Praze 2012.</p> <p>Editorská činnost: <i>Jakub Schikaneder (1855–1924)</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze 2012.</p>
Šárka Leubnerová	<p><i>Antonín Slavíček (1870–1910)</i> (kat. výst.), 53. výtvarné Hlinecko, Městské muzeum a galerie Hlinecko a Národní galerie v Praze, Hlinecko 2012.</p>

Sbírka moderního a současného umění

Rea Michalová	<p>(spolu s Petrem Kováčem) <i>Jan Bauch</i>, Galerie Art, Praha 2012.</p>
Helena Musilová	<p>(spolu s Bohunkou Koklesovou a Václavem Mackem) <i>Rudo Prekop: Reálovky 1989–2012</i>, Praha 2012.</p> <p>(spolu s Martinem Dostálem) <i>Theodor Pištěk: Ecce Homo</i>, Praha 2012.</p> <p>The role of Jiří Valoch in Central-European art during the 1970s and 1980s, in: Jerzy Malinowski (ed.), <i>History of Art History in Central, Eastern and South-Eastern Europe</i>, vol. 1; vol 2, Toruń 2012, s. 261–265.</p> <p>Editorská činnost: <i>František Kupka – Cesta k Amorfě. Kupkovy Salony 1899–1913</i>, Praha 2012.</p> <p><i>František Kupka – The Road to Amorphia. Kupka's Salons: 1899–1913</i>, Praha 2012.</p> <p><i>František Kupka – Le chemin vers Amorphia. Les Salons de Kupka 1899–1913</i>, Praha 2012.</p>
Lenka Pastýříková	<p>Obrazy v pohybu: abstraktní film a světelná kinetika, in: Alena Pomajzlová (ed.), <i>Rytmy + pohyb + světlo: Impulsy futurismu v českém umění</i>, Řevnice – Plzeň, Západočeská galerie v Plzni 2012, s. 198–234.</p>
Radomíra Sedláková	<p>Současná česká architektura jako odraz stavu společnosti, in: <i>Co je české, to je hezké, eseje na téma české identity v umění, kulturních a kreativních průmyslech</i>, Institut umění – Divadelní ústav, Praha 2012, s. 233–247.</p> <p>Budova původně navržená pro Národní shromáždění, in: <i>Architektura a urbanismus 2. poloviny 20. století</i>, Technická univerzita v Ostravě, Ostrava 2012.</p> <p>Vila Hermína, in: <i>Brick 2012, Callway</i>, Wien 2012, s. 98.</p> <p>House of prayers, in: <i>Brick 2012, Callway</i>, Wien 2012, s. 116–117.</p> <p>Inženýrské stavby V4 (rec.), <i>Stavebnictví</i> 2012, č. 11–12, s. 68.</p> <p>Dokonale proměněný dům pro kulturu, <i>Stavitel</i> 2012, č. 1, s. 36.</p> <p>Krytý bazén plný hravosti, <i>Stavitel</i> 2012, č. 2, s. 36.</p> <p>Zázraky se dějí, <i>Stavitel</i> 2012, č. 3, s. 37.</p> <p>Architektura klidu a naděje, <i>Stavitel</i> 2012, č. 4, s. 41.</p> <p>Moderní nájemní dům, <i>Stavitel</i> 2012, č. 5, s. 40.</p> <p>Prostor laskavého přivítání, <i>Stavitel</i> 2012, č. 6, s. 38.</p> <p>Pražská moderní architektura uspěla v konkurenci, <i>Právo</i>, 16. 3. 2012, s. 17.</p> <p>Editorská činnost: <i>Katalog soutěže Stavba roku 2012</i>, vydavatelství Kabinet, Praha 2012.</p>

Sbírka grafiky a kresby

<p>Eva Bendová</p>	<p><i>Oskar Kokoschka: žhavá grafika pozdního věku</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p>Příjezd, pobyt, odjezd, přestup. K architektuře hlavních nádraží, A2, č. 7, 2012.</p>
<p>Markéta Dlábková</p>	<p>Petr Maixner a ilustrace Zapovy Česko-Moravské kroniky, in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars linearis III</i>, Praha 2012, s. 132–141.</p>
<p>Blanka Kubíková</p>	<p>(spolu se Stefanem Bartillou) Prenten naar Savery, in: Philippe de Potter (ed.), <i>Savery. Een kunstenaarsfamilie uit Kortrijk</i>, Kortrijk 2012, s. 139, 142–143, 147–149, 156–157, 161, 164–165, 170–181, 168–169.</p> <p>Il principe dello Studiolo in Czech collections – two newly identified portraits of Francesco de' Medici, <i>Umění LX</i>, 2012, s. 244–254, 336.</p> <p>(25 katalogových hesel), in: Alena Volrábová – Blanka Kubíková et al., <i>Rudolf II. a mistři grafického umění</i> (kat. výst.), Praha 2012, s. 16–17, 20–47, 82–83, 90–91, 100–107, 116–123, 142, 144–157, 174, 177, 182–185, 189–192.</p> <p>Soubor unikátních grafických listů z cyklu Coenotaphiorum od bratří van Doetecum podle předloh Hanse Vredemana de Vries ve sbírkách Národní galerie v Praze, in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars Linearis III</i>, Praha 2012, s. 149–156, 226–229.</p> <p>Kašpar z Warnsdorfu – záhadný obyvatel sbírky kresby Národní galerie v Praze. Kopie podle grafiky Aegidia Sadelera? in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars Linearis III</i>, Praha 2012, s. 36–42, 183–186.</p> <p>Rembrandt a holandská grafika 17. století, in: Anja K. Ševčík (ed.), <i>Rembrandt and Co. Příběhy umění ve století blahobytu</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 108–116.</p>
<p>Dalibor Lešovský</p>	<p>Jan Onghers, <i>Acta Universitatis Carolinae – Historia artium</i>, Praha 2012, s. 75–106.</p> <p>Obrazy Jana Ongherse z kapitulního chrámu sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, in: <i>Královský Vyšehrad IV</i>, Praha 2012, s. 315–323.</p> <p>katalogová hesla Vladislavský sál, Svatá rodina se sv. Janem a třemi anděly, Tři Marie vracející se od Kristova hrobu, Rodina Páně, Odpočinek na útěku do Egypta, in: Alena Volrábová – Blanka Kubíková (eds.), <i>Rudolf II. a mistři grafického umění</i> (kat. výst.), Praha 2012, s. 54–55, 92–99.</p> <p>Panna Marie s Ježíškem se zjevuje sv. Martině: Neznámá kresba z okruhu Pietra da Cortona z majetku Národní galerie v Praze, in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars linearis III</i>, Praha 2012, s. 100–103.</p>
<p>Zuzana Novotná</p>	<p><i>František Kaván: Symbolistní, dekadentní</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p>Malířské zjevení / Ostravské intermezzo, in: Karel Srp (ed.), <i>Jan Zrzavý – Božská hra</i>, Arbor vitae, Řevnice 2012, s. 161–171.</p> <p>(spolu s Annou Pravdovou) Co je u nás nového, in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars linearis III</i>, Praha 2012, s. 157–167.</p>

<p>Anna Pravdová</p>	<p>„<i>Mně z toho nesmí zmizet člověk</i>“: Jan Křížek (1919–1985), Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p>(s Petrem Příbylem) Korespondáž, in: Anna Pravdová – Petr Příbyl (eds.), <i>Jiří Kolář & Béatrice Bizot – Korespondáž</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze – Společnost přátel Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 7–8.</p> <p>Czech artists who fled to France during Second World War and their Cultural Resistance in Paris, <i>Dailes istorijos studijos / Art History Studies, vol. 5: Art and Artistic Life during the Two World Wars</i>, Lithuanian Institute for Culture Research, Vilnius 2012, s. 214–227.</p> <p>Artistes tchèques, La France pour refuge, in: Laurence Bertrand Dorléac – Jacqueline Munck (eds.), <i>L'Art en guerre, France 1938–1947, de Picasso à Dubuffet</i>, Musée d'art moderne de la ville de Paris, Paris 2012, s. 286.</p> <p>„Orfický kubismus“ aneb „Čisté umění“? Díla Františka Kupky na přehlídkách výtvarného umění v Paříži v roce 1912, in: Otto M. Urban – Filip Wittlich (eds.), <i>1912</i>, Praha 2012, s. 153–163.</p> <p>Figurativní tašismus a premegalitický surrealismus Jana Křížka, in: Marie Rakušanová (ed.), <i>Wittlichovi. Sborník žáků k 80. narozeninám Petra Wittlicha</i>, Praha 2012, s. 250–262.</p> <p>(spolu s Tomášem Winterem) František Kupka – malíř mezi kanóny, <i>Dějiny a současnost XXXIV</i>, 2012, č. 10, s. 32–35.</p> <p>(spolu se Zuzanou Novotnou) Co je u nás nového, in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars linearis III</i>, Praha 2012, s. 157–167.</p> <p>Uchopit neuchopitelné, Václav Boštík (rec.), <i>art + antiques</i>, 2012, č. 2, s. 56–57.</p> <p>Korespondáž, <i>art + antiques</i> 2012, č. 12+1, s. 54–55.</p> <p>(spolu s Bertrandem Schmittem) Poesie je jen jedna, rozhovor s Janem Švankmajerem, <i>art + antiques</i>, 2012, č. 11, s. 34–40.</p> <p>Edita Hirschová – Tita, která zmátla Picassa, <i>Lidové noviny – 101 pohnuté osudy</i>, 2012, č. 2, 92–93.</p>
<p>Anna Rollová</p>	<p>Ještě stále Pieter Stevens? / Pieter Stevens Continued, in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars linearis III</i>, Praha 2012, s. 30–35, 181–183.</p>
<p>Petr Šámal</p>	<p>(spolu s Romanem Prahlem) <i>Umění jako dekorace a symbol: výzdoba reprezentačních staveb Prahy v éře historismu, secese a moderny</i>, Praha 2012.</p>
<p>Alena Volrábová</p>	<p><i>Václav Hollar: Čtyři roční období / Wenceslaus Hollar: Four Seasons</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p>Kolik tato kniha stojí? Hollarův náčrtník z John Rylands University Library v Manchesteru, in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars linearis III</i>, Praha 2012, s. 54–61, 191–193.</p> <p>(7 katalogových hesel), in: Alena Volrábová – Blanka Kubíková (eds.), <i>Rudolf II. a mistři grafického umění</i> (kat. výst.), Praha 2012, s. 9–10, 135–136, č. kat. II/14, IV/1-3, V/5-8.</p> <p>Editorská činnost: <i>Ars linearis III</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p>(spolu s Blankou Kubíkovou) <i>Rudolf II. a mistři grafického umění</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p>
<p>Petra Zelenková</p>	<p>Jan Bartoloměj Klose objevený. Kresby a grafické listy, in: Alena Volrábová (ed.), <i>Ars linearis III</i>, Praha 2012, s. 90–99, 204–207.</p> <p>Alegorický portrét Rudolfa II.; Alegorický dvojpřetrét Bartholomea Sprangera a jeho zesnulé choti Christiny, in: Alena Volrábová – Blanka Kubíková (eds.), <i>Rudolf II. a mistři grafického umění</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 18–19, č. kat. I. 2; s. 48–49, č. kat. II.12.</p>

<p>Lenka Gyaltsso</p>	<p>Drak v tibetské kultuře a tibetském buddhismu, in: Petra Polláková (ed.), <i>Ve spárech draka – symbolika draka v asijském umění</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 24–28.</p> <p>Život v paláci v tibetské kultuře a buddhismu, in: Petra Polláková (ed.), <i>Život v asijském paláci</i>, Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 19–25.</p> <p>Tibetské odívání IV, <i>Tibetské listy</i>, Potala, Praha 2012, č. 41, s. 25–26.</p> <p>Stručné dějiny Tibetu V, <i>Tibetské listy</i>, Potala, Praha 2012, č. 41, s. 24–25.</p> <p>Tibetské odívání V, <i>Tibetské listy</i>, Potala, Praha 2012, č. 42, s. 24–25.</p> <p>Stručné dějiny Tibetu VI, <i>Tibetské listy</i>, Potala, Praha 2012, č. 42, s. 23–24.</p>
<p>Markéta Hánová</p>	<p>Japonisme in the Czech Visual Arts – na Idiom of Modernity (at the turn of the 19th and 20th centuries, in: Evgeny Steiner (ed.), <i>Orientalism / Occidentalism: The Languages of Culture vs. the Languages of Description</i>, Russian Institute for Cultural Research, Moskva 2012, s. 58–66.</p> <p>Podoby draka v japonském výtvarném umění, in: Petra Polláková (ed.), <i>Ve spárech draka</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 12–19.</p> <p>Odras Japonska ve výtvarném umění v Čechách (80. léta 19. století až 20. léta 20. století), in: <i>Stín kvetoucí sakury – výběr japonského umění z českých sbírek</i> (kat.výst.), Muzeum umění Olomouc, Olomouc 2012, s. 11–15.</p> <p>Kultura japonského císařského dvora – svět básnických géníů a Příběh prince Gendžiho, in: Petra Polláková (ed.), <i>Život v asijském paláci</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 26–37.</p> <p>Japonské inspirace ve výtvarném umění v Čechách (80. léta 19. století až 20. léta 20. století), in: Markéta Veselá a Barbora Poslušná (eds.), <i>Dialog Orientu a Okcidentu</i>, Jihočeská Univerzita, České Budějovice 2012, s. 53–68.</p> <p>Japonisme and Japoniserie in the Czech Lands (1880s–1920s), in: Agnieszka Kluczevska-Wójcik – Jerzy Malinowski (eds.), <i>Art of Japan, Japonisms and Polish-Japanese Art Relations</i>, Toruń 2012, s. 261–266.</p>
<p>Zdenka Klimtová</p>	<p>Dračí motivy na orientálních kobercích a kilimech, in: Petra Polláková (ed.), <i>Ve spárech draka. Symbolika draka v asijském umění</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 33–35.</p> <p>Život v indickém paláci, in: Petra Polláková (ed.), <i>Život v asijském paláci</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 11–17.</p>
<p>Michaela Pejčochová</p>	<p>The Formation of the Collection of 20th-Century Chinese Painting in the National Gallery in Prague – Friendly Relations with Faraway China in the 1950s and Early 1960s, <i>Arts Asiatiques</i>, 2012, č. 67, s. 98–106.</p> <p>Bei Misha 貝米沙 [Michaela Pejčochová] 個捷克人在中國. 齊蒂爾與布拉格國立美術館的中國繪畫收藏 [A Czech in China. Vojtech Chytil and the Collection of Chinese Painting in the National Gallery in Prague], <i>藝術收藏 + 設計 [Art Collection + Design]</i> 4, č. 55, 2012, s. 136–141.</p> <p>Bei Misha 貝米沙 [Michaela Pejčochová] 两个世界的相遇 – 上世纪20年代至30年代在北京传授西洋画技法与收藏中国画的齐蒂尔 [Meeting of two worlds – Vojtech Chytil as teacher of Western painting techniques and collector of Chinese ink painting in Beijing of the 1920s and 1930s], <i>美术学报 [Art Journal]</i> 5, č. 74, 2012, s. 73–81.</p> <p>Bei Misha 貝米沙 [Michaela Pejčochová] 捷克的齐白石作品收藏 [Collecting Qi Baishi's Painting in Czech Republic], <i>荣宝斋 [Rongbaozhai]</i> 11, č. 96, 2012, s. 226–237.</p>
<p>Petra Polláková</p>	<p>Editorská činnost: <i>Ve spárech draka. Symbolika draka v asijském umění</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p> <p><i>Život v asijském paláci</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012.</p>

Archiv Národní galerie v Praze

Tomáš Hylmar	Editorická činnost: <i>Ladislav Zív: Deník 1943–1944</i> , Národní galerie v Praze, Praha 2012.
Tomáš Sekyrka	Jakub Schikaneder a Moderní galerie Království českého, in: Veronika Hulíková (ed.), <i>Jakub Schikaneder (1855–1924)</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 225–233.
Radka Tibitzová	(spolu se Štěpánem Váchou) Pražský malíř Matěj Zimprecht (1624–1680). Životopis umělce v limitech historické paměti, <i>Umění LX</i> , 2012, č. 3–4, s. 255–280. (spolu s Markem Pučálíkem) Anežské beatifikační oslavy v Praze, in: <i>Svatá Anežka Česká: princezna a řeholnice</i> (kat. výst.), Praha 2012, s. 69–70.

Restaurátorský ateliér Národní galerie v Praze

Adam Pokorný	Technika malby českých deskových obrazů 1400–1420, in: Jan Klípa, <i>ymago de praga. Desková malba ve střední Evropě 1400–1430</i> , Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 173–206.
Radka Šefců	Materiálový průzkum obrazů Jakuba Schikanedera, in: Veronika Hulíková (ed.), <i>Jakub Schikaneder (1855–1924)</i> (kat. výst.), Národní galerie v Praze, Praha 2012, s. 247–259. (spolu se Štěpánkou Chlumskou a Annou Třeštíkovou) Materiálový průzkum vybraných děl Mistra litoměřického oltáře a jeho dílny. Technika deskové malby, <i>FÓRUM 2012 pro konzervátory-restaurátory</i> , AMG, Brno 2012, s. 3–17. (spolu se Štěpánkou Chlumskou a Annou Třeštíkovou) Výsledky průzkumu polychromie Madony rouchovanské a možnosti jeho interpretace, in: Helena Dáňová – Klára Mezihoráková – Dalibor Prix (eds.), <i>Artem ad vitam. Kniha k poctě Ivo Hlobila</i> , Praha 2012, s. 129–143. (spolu se Štěpánkou Chlumskou a Miroslavou Novotnou) Comparison of tin relief applied to the Rakovník and Rokycany altarpiece paintings, Bohemia, in: Sharon Cather – Austin Nevin – Joyce H Townsend – Marika Spring – Jo Kirby Atkinson – Dinah Eastop (eds.), <i>2012 IIC Vienna Congress – The Decorative: Conservation and the Applied Arts. Studies in Conservation</i> . Supplement 1. Volume 57, London 2012, s. 347–348.

Odbor nakladatelství je účelové zařízení NG, které zabezpečuje ediční aktivity NG v úzké spolupráci s historiky umění, kurátory, lektory, sbírkami a knihovnou NG. Ryze odborná činnost je dána faktem jeho specializovaného zaměření. Kromě tradičního typu tiskovin – převážně katalogů k výstavám různého rozsahu, soupisových katalogů sbírek, průvodců, bulletinu, sborníků z konferencí, monografií umělců – vydává odbornou literaturu o výtvarném umění a ze souvisejících oborů. Knihy jsou vydávány v cizojazyčných mutacích (především anglicky a německy), aby uspěly na mezinárodním trhu, a stávají se tak vhodným artiklem pro meziknihovní výměnu publikací.

Úkolem odboru nakladatelství je publikovat sbírky NG, podporovat vědecké aktivity a účinně je prezentovat, zároveň popularizovat výtvarné umění a uvádět je do souvislosti s ostatními uměleckými a duchovními proudy.

Ediční řady

Katalogy

Malé katalogy

Edice Grafické kabinety

Národní galerie v Praze pokračuje v řadě doprovodných tiskovin ke grafickým kabinetům Sbírkou grafiky a kresby. Příznivci „umění na papíře“ mohou postupně získat řadu malých katalogů, které lze vkládat do pořadače, a tak si sestavit vlastní katalog tvořený z různých kapitol starého i moderního umění.

Eva Bendová

Oskar Kokoschka. Žhavá grafika pozdního věku

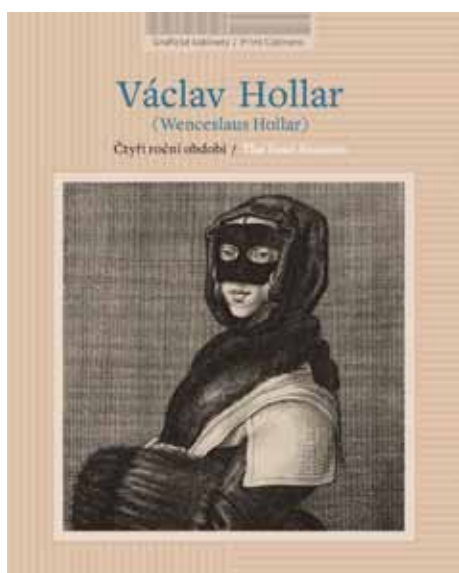
Katalog představuje průřez litografickou tvorbou rakouského umělce Oskara Kokoschky, která má v jeho díle výrazné postavení. Kokoschkovo programové myšlení a konzistentní grafickou práci charakterizuje bezpočet portrétů a autoportrétů s častými výtvarnými a výrazovými experimenty. Od padesátých let 20. století pak umělec převáděl do litografie ve větším měřítku kresby z cest – městské scenérie a kulturní krajinu Řecka. Bezprostředně viděné situace vydával v podobě litografických alb. česko-anglicky, 32 stran, 25 reprodukcí

Alena Volrábová

Václav Hollar. Čtyři roční období

Katalog prezentuje Hollarovy grafické práce na téma čtyři roční období, které patří k jeho prvním zralým realizacím, v nichž zachytil rytmus života a lidských činností s ním spjatých jak na venkově, tak ve městě a rovněž figurální náměty a kostýmy z Německa, Nizozemí a Anglie, především celou škálu ženských oděvů od letních po zimní. česko-anglicky, 32 stran, 35 reprodukcí

Edice Mosaika asijského umění

Petra Polláková (ed.)

Ve spárech draka. Symbolika draka v asijském umění

U příležitosti čínského lunárního roku draka byl vydán katalog, který na základě vybraných děl představuje ikonografii draka v asijském umění. Základem většiny asijských kulturních oblastí (Čína, Japonsko, Vietnam, Tibet a islámské země) se stalo zobrazení čínského draka (*lung*), který je chápán jako spolutvůrce čínské civilizace a udržovatel nejvyšší harmonie mezi zemí a nebesy. Katalog je prvním svazkem ediční řady Mosaika asijského umění, která má postupně představovat známé i méně známé tematické okruhy asijského umění ze Sbírký orientálního umění Národní galerie v Praze.

česky, 40 stran, 23 reprodukcí

Petra Polláková (ed.)

Život v asijském paláci. Láska, luxus, zahálka

Publikace reflektuje výtvarná zpracování nejrůznějších aspektů života v reálném nebo imaginárním paláci, která byla mimořádně oblíbená ve většině asijských kultur; v islámské, indické, japonské, čínské a tibetské. Mnohé informace o způsobech života v paláci dokládá také jeho architektura, jež měla v každé oblasti svá specifika, vycházející z kulturních, historických, geografických a společenských předpokladů a také z politické a náboženské situace v určité oblasti.

česky, 56 stran, 24 reprodukcí

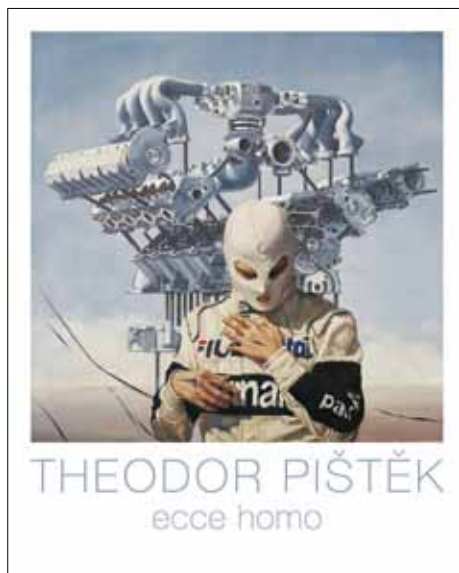
Střední katalogy

Zuzana Novotná

František Kaván: symbolistní, dekadentní

Katalog stejnojmenné výstavy představuje méně známé rané dílo malíře a básníka Františka Kavána (1866–1941) z krátkého, ale intenzivního období druhé poloviny devadesátých let 19. století, v němž umělec spojil výtvarné umění s poezií a symbolistní i dekadentní náladové krajiny se subjektivními duševními pocity. Kaván opustil studia krajinářské Mařákovy školy na Akademii, což potvrzovala série provokativních mystických krajin, neboť jeho vypjaté citlivosti vyhovovala atmosféra dekadentů z okruhu Moderní revue s Karlem Hlaváčkem, Arnoštem Procházkou a dalšími.

česky, 96 stran, 77 reprodukcí

Helena Musilová (ed.)

Theodor Pištěk. Ecce homo

Publikace stejnojmenné výstavy, nazvaná podle jedné z jeho klíčových prací, prezentuje Theodora Pištěka jako navýsost svrchovaného a přemýšlivého umělce, v jehož životě a díle se prolínají tři světy – výtvarné umění, film a automobily, jejichž spojení vytváří specifický výsledek. Rovněž poukazuje na všechny důležité etapy jeho tvorby, v nichž se Pištěk osobitým způsobem vyrovnává s řadou důležitých proudů (nebo je předjímá) umění druhé poloviny 20. století – strukturální a geometrickou abstrakcí, novou figurací, fotorealismem, uměním instalace aj.

česky, 168 stran, 115 reprodukcí

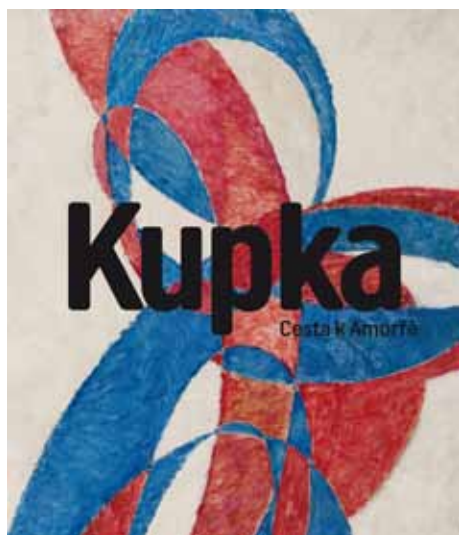

Anna Pravdová - Petr Příbyl (eds.)

Jiří Kolář & Béatrice Bizot – Korespondáž

Publikace představuje bohatý výběr ze souboru dosud nepublikovaných téměř 400 koláží Jiřího Koláře, které vznikly za jeho emigrace ve Francii z velké části mezi létem 1986 a podzimem 1987, kdy je Kolář den co den vytvářel a posílal dvacetileté Pařížance Béatrice Bizotové, toužící stát se novinářkou, za to, že mu se stejnou pravidelností psala dopisy, jež měly odrážet její život. V obecné rovině je kniha poctou Kolářově výjimečné schopnosti probouzet v mladých lidech tvůrčí potenciál. Vyšla u příležitosti 20. výročí založení Společnosti přátel Národní galerie v Praze, jejíž prvním mecenášem Jiří Kolář byl.

česky, 128 stran, 210 reprodukcí

Helena Musilová (ed.)

František Kupka. Cesta k Amorfě. Kupkovy salony 1899–1913

Odborný katalog stejnojmenné výstavy prezentuje specifickou a jedinečnou cestu Františka Kupky k nefigurativní malbě. Je založen na prezentaci děl, která umělec vystavoval na pařížských salonech do roku 1913, rovněž sleduje postupné řešení různých problémů a otázek, s nimiž se autor vyrovnával, až po klíčový rok 1912, kdy na Podzimním salonu představil *Amorfu*. *Dvoubarevnou fugu* a *Amorfu*. *Teplou chromatiku*. Katalog byl připraven jako připomínka sta let od otevření tohoto salonu, pozoruhodné a pro dějiny světového výtvarného umění zásadní události. Reflektuje kontextualizaci Kupkova díla jak v nově dohledaných kritických ohlasech, tak v heuristice salonů samotných. Čeští a francouzští badatelé ozřejmují ve svých příspěvcích často zcela nové souvislosti.

česká, anglická a francouzská verze, 216 stran, 177 reprodukcí

Alena Volrábová – Blanka Kubíková (eds.)

Rudolf II. a mistři grafického umění

Katalog stejnojmenné výstavy byl připraven k 400. výročí úmrtí císaře Rudolfa II. a zahrnuje reprezentativní výběr 58 grafických listů a knih z majetku Sbírký grafiky a kresby Národní galerie v Praze. Zastoupeni jsou nejvýznamnější mistři grafického umění spojení s pražským císařským dvorem, jejichž práce dosáhly neobyčejné výtvarné kvality. česko-anglicky, 208 stran, 60 reprodukcí

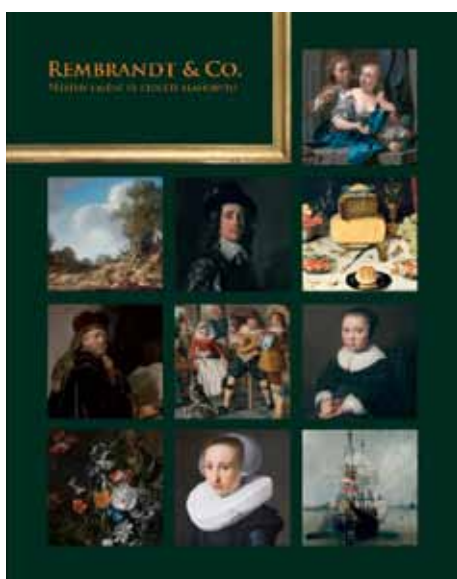

Průvodce

Veronika Hulíková

Jakub Schikaneder (1855–1924)

Od poslední přehlídky Schikanederova díla na přelomu let 1998–1999 uplynulo čtrnáct let. Za tu dobu se objevila početná řada obrazů i kreseb ze soukromých sbírek, které byly dříve považovány za nezvěstné. Výstavu, která přinesla dosud největší přehled umělcovy tvorby s velkým počtem děl veřejnosti neznámých i nové informace o jeho životě, doprovázel průvodce. česká a anglická verze, 128 stran, 94 reprodukcí

Anja K. Ševčík (ed.)

Rembrandt & Co. Příběhy umění ve století blahobytu

Průvodce výstavou nabízí jedinečný pohled na kolekci holandských obrazů a grafik 17. a raného 18. století ze sbírek Národní galerie v Praze, doplněnou o zápůjčky z Nizozemí, Německa, Maďarska a České republiky, úzce související s pražskými díly a utvářející unikátní spojitosti. Vyprávění příběhů, které jsou založeny na výsledcích svědomitého výzkumu, zprostředkovává životní zkušenosti a předává vědomosti o zlatém věku nizozemského umění. česká a anglická verze, 120 stran, 85 reprodukcí

Sborníky

Alena Volrábová (ed.)

Ars linearis III

Sborník předkládá devatenáct příspěvků z odborného kolokvia na témata vážící se k umění grafiky a kresby v kontextu české tvorby včetně zajímavých akvizic moderního a současného umění.

česko-anglicky, 232 stran, 147 reprodukcí

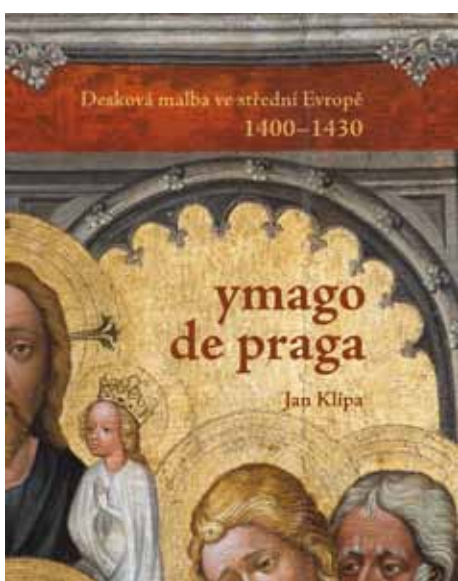
Soupisové katalogy

Stefan Bartilla - Hana Seifertová - Anja K. Ševčík (eds.)

Dutch Paintings of the 17th and 18th Centuries

Soupisový katalog představuje početně nejrozsáhlejší a strukturálně nejucelnější fond starého evropského umění ve sbírkách Národní galerie v Praze – soubor holandského malířství 17. a 18. století, který dosud nebyl odborně zhodnocen. Ani všechna jeho díla nebyla publikována podle současných vědeckých standardů. Vedle velmi známých děl (Rembrandt van Rijn, Frans Hals) jsou prezentovány mnohé obrazy dosud zcela neznámé jak odborné, tak i širší veřejnosti. Katalog obsahuje vedle technologických údajů (analýzy pigmentů, restaurování, dendrochronologie) důsledné využití pramenů a literatury.

anglicky, 640 stran, 581 reprodukcí

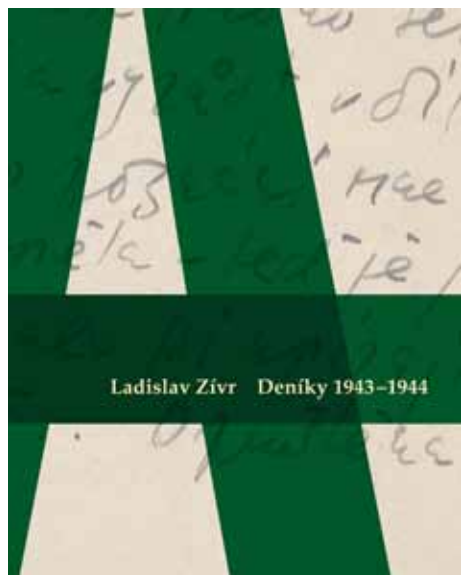
Odborné publikace o výtvarném umění

Jan Klípa

ymago de praga. Desková malba ve střední Evropě 1400–1430

Odpověď na otázku po pravé povaze a významu umělecké tvorby v Praze před rokem 1420 přináší důsledná komparace děl české deskové malby s památkovým fondem dochovaným v sousedních uměleckých centrech, který je v publikaci českému čtenáři v daném rozsahu a v takto ucelené podobě zpřístupněn poprvé. Název knihy *ymago de praga* je vypůjčen z dobového označení uměleckých importů, nalézajících svůj domov často daleko za hranicemi království. Jednotlivé kapitoly jsou zaměřeny vždy na konkrétní umělecké centrum, jeho malířskou produkci a její vztah k malířství bohemikálnímu. Hlavní díl úsilí byl věnován snaze vyrovnat se kriticky s dosavadní odbornou literaturou a zařadit dochované památky do vývojového kontextu co možná nejpřesněji podle doby jejich vzniku.

česky, 256 stran, 176 reprodukcí

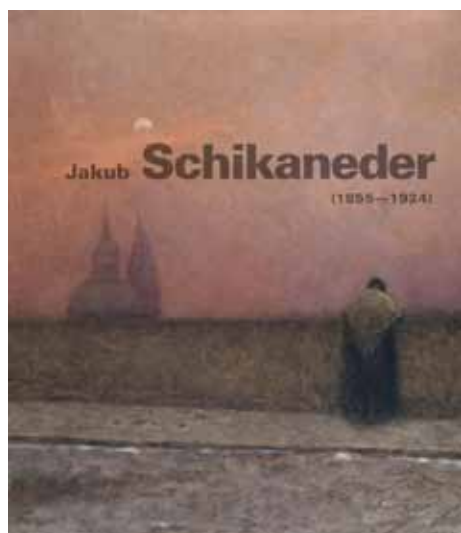
Edice Umění v archivu

Tomáš Hylmar (ed.)

Ladislav Zívř. Deníky 1943–1944

Třetí svazek této ediční řady představuje deník sochaře Ladislava Zívř z let 1943 a 1944, který poutavě přibližuje jeho životní příběhy a události související se vznikem Skupiny 42 i její první uskutečněné výstavy v roce 1943. Autor se také rozepisuje o motivech, které ho přivedly k tvorbě, stručnými komentáři provází průběh práce na jednotlivých dílech. Osobní záznamy jsou věnovány rovněž Jitce Kobrové, budoucí Zívřově manželce. Vzhledem k válečným událostem ve svých zápiscích reflektuje i hmotné nedostatky a vzpomíná na sestru odvečenou do koncentračního tábora za odbojovou činnost. Texty doplňují kresby, dokumentační fotografie událostí a přátel i kolekce snímků realizovaných plastik ze sledovaného období. V úvodní studii je vlastní Zívřův rukopis zařazen do širšího kontextu a doplněn o další informace.

česky, 220 stran, 55 reprodukcí

Monografie

Veronika Hulíková (ed.)

Jakub Schikaneder (1855–1924)

Monografie přináší dosud největší přehled umělcovy tvorby s velkým počtem děl veřejnosti neznámých i nové informace o jeho životě. Silné sociální cítění a znalosti soudobého evropského malířství Schikaneder osobitě projevil v obrazech s postavami žen v těžkých životních situacích, stáří a bídě. Nejznámější část Schikanederova díla tvoří pražská nocturna, v nichž malíř dosáhl harmonického spojení tématu životního osudu a struktury obrazu. Po roce 1910 se stáhl do ústraní a své obrazy již veřejně nevystavoval. V té době také vznikly záznamy opuštěných interiérů, které patří k dosud málo známým částem jeho tvorby. Cesta na severní pobřeží Německa a ostrov Helgoland v roce 1922 inspirovala Schikanedera k pohledům na rozhraní moře a země, mola s majáky a přístavní uličky, které spadají do poslední etapy jeho díla.

česky, 352 stran, 391 reprodukcí

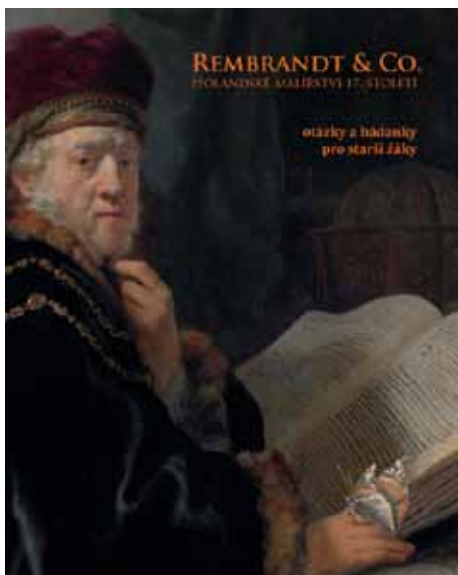

Anna Pravdová

„Mně z toho nesmí zmizet člověk“. Jan Křížek (1919–1985)

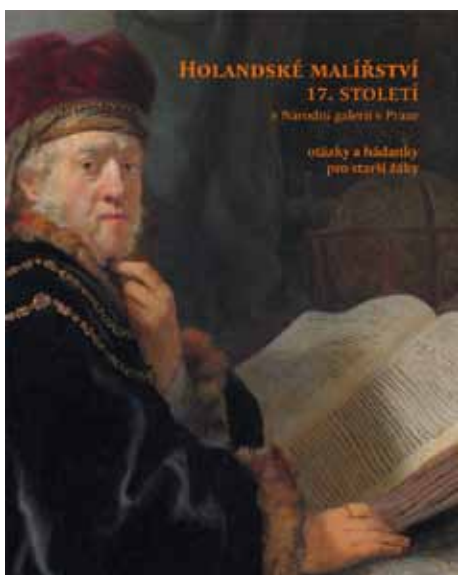
Monografie zpracovává život a tvorbu sochaře Jana Křížka, jednoho z nejvýznamnějších a neoriginálnějších českých umělců, kteří se prosadili ve Francii, jehož dílo u nás však dosud nebylo zhodnoceno. Podrobně sleduje umělcovy osudy a představuje jeho výtvarné práce v celé šíři – sochařské dílo, kresby, obrazy, grafiku, keramiku a zasazuje je do kontextu své doby: od předválečného a válečného období prožitého v Praze, v intenzivní spolupráci s Václavem Boštíkem, přes první roky v Paříži, kdy bylo jeho dílo zařazeno do úvodních výstav právě založeného Foyer de l'art brut Jeana Dubuffeta, až po jeho účast na nejaktuálnějších směrech poválečné pařížské scény. Reflektuje i zájem významných pařížských kritiků i umělců o jeho tvorbu (Jean Dubuffet, Michel Tapié, Pablo Picasso, Charles Estienne, René Duvillier, André Breton, s nímž vedl Křížek zajímavou korespondenci) i jeho rozhodnutí Paříž opustit, žít skromně na francouzském venkově a pěstovat včely.

česky, 352 stran, 552 reprodukcí

Publikace pro děti

Jitka Handlová - Eva Zíková
Rembrandt & Co. Holandské malířství 17. století
Otázky a hádanky pro starší žáky
česky, 24 stran, 11 reprodukcí

Jitka Handlová - Eva Zíková
Holandské malířství 17. století v Národní galerii v Praze
Otázky a hádanky pro starší žáky

Obě brožury o holandských mistrech 17. století, kteří byli vynikajícími portrétisty a krajináři, jsou určené pro zábavu i poučení, některé hádanky lze řešit přímo před obrazy v expozici Evropského umění od antiky do závěru baroka ve Šternberském paláci, jiné doma.
česky, 24 stran, 11 reprodukcí, tužka, pravítko

Monika Sybolová (ed.)

Deník Jakuba S. Nápady a hry pro děti od 5 do 100 let

Hravý a zároveň stylově uměřený charakter *Deníku Jakuba S.* přibližuje tvorbu Jakuba Schikanedera nejmladším generacím tak, aby jej dokázaly zasadit do širších uměleckohistorických souvislostí a porovnat s aktuální výtvarnou produkcí i vlastními výtvary. Kniha je rozdělena do čtyř částí. První představuje Schikanederův život i dílo s pomocí tří fiktivních průvodců, kteří se čtenářem vedou dialog (kočka, kanár a želva). Zbylé kapitoly se postupně obracejí na tři věkově odlišné skupiny čtenářů: 5–9 let, 10–14 let, 15–100 let. Způsob komunikace i typy úkolů odpovídají námětům i náročností vzdělávacím potřebám daných skupin. Texty doprovází i nenápadný, ale účelný slovníček odborných pojmů. Aktivity podporují kreativní způsob práce i kritické myšlení uživatelů publikace.
česky, 98 stran, reprodukce, fotografie, mapky, ilustrace, tužka, interaktivní rozkládací listy

Periodika

Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2011

Ocenění

2. místo v soutěži Nejkrásnější česká kniha roku 2012 v kategorii Učebnice a didaktické pomůcky v tištěné podobě:

Monika Sybolová (ed.), Deník Jakuba S. Nápady a hry pro děti od 5 do 100 let

grafická úprava: Tomáš Coufal, Klára Horová

ilustrace: Tomáš Coufal

Užší výběr v soutěži Nejkrásnější česká kniha roku 2012 v kategorii

Katalogy:

Helena Musilová (ed.), František Kupka. Cesta k Amorfě. Kupkovy Salony 1899–1913

grafická úprava: grafické studio Heyduk, Musil, Strnad

12

ODBORNÉ POSUDKY, EXPERTIZY, ZNALECKÉ POSUDKY A OSVĚDČENÍ K VÝVOZU PŘEDMĚTŮ KULTURNÍ HODNOTY

Národní galerie v Praze jako znalecký ústav zapsaný Ministerstvem spravedlnosti ČR ve druhém oddílu seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost

– v *oboru školství a kultura* s rozsahem znaleckého oprávnění pro výtvarné umění volné (malba, plastika, grafika), publikováno v Ústředním věstníku ČSR, ročník 1986, částka 5 a

– v *oboru ekonomika* s rozsahem znaleckého oprávnění pro oceňování děl malířských, sochařských, grafických a děl vytvořených jinými médii, pokud jsou v předmětu činnosti Národní galerie v Praze – rozhodnutí ze dne 7. 11. 2001 M – 1787/2001

vypracovala za rok 2012 sedm znaleckých posudků zapsaných ve znaleckém deníku pod pořadovými čísly 57 až 63, a to:

1. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné a ekonomika č. 57 č. j. NG 1855/2011 ze dne 4. 1. 2012 vyžádaný Ministerstvem kultury ČR, odbor ochrany movitého kulturního dědictví muzeí a galerií, jehož předmětem bylo zkoumání 1 plastiky z důvodu nabídky vlastníka akvizice do státních sbírek.

2. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné č. 58 č. j. NG 84/2012 ze dne 16. 3. 2012 vyžádaný Policií ČR, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, Služba kriminální policie, Opatřením č. j. ÚOOZ-94-208/TČ-2009-200406 ze dne 2. 1. 2012 podle § 105 odst. 1 trestního řádu, jehož předmětem bylo podrobit znaleckému zkoumání celkem 20 děl (14 obrazů a 6 kreseb).

3. Znalecký posudek z oboru restaurování malířských uměleckých děl – nástěnných maleb a figurálních sgrafit č. 59 č. j. NG 1079/2012 ze dne 29. 6. 2012, vyžádaný Ministerstvem kultury ČR, odbor památkové péče, odd. ochrany kulturních památek Usnesením č. j. MK 25153/2012 OPP ze 25. 4. 2012 v řízení o povolení k restaurování kulturních památek ve specializaci restaurování malířských uměleckých děl – nástěnných maleb a figurálních sgrafit, vedené pod sp. zn. MK-S 2602/2011 OPP.

4. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné č. 60 č. j. NG 1588/2012 ze dne 16. 10. 2012 vyžádaný Policií ČR, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje, odbor obecné kriminality, Opatřením č. j. KRPT-13322-316/TČ-2011-070072 ze dne 5. 6. 2012, jehož předmětem bylo posouzení tří obrazů.

5. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné č. 61 č. j. NG 976/2012 ze dne 13. 11. 2012 vyžádaný Policií ČR, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, Služba kriminální policie a vyšetřování, Opatřením č. j. ÚOOZ-94/TČ-2009-200406 ze dne 1. 6. 2012, jehož předmětem bylo posoudit celkem 28 obrazů.

6. Znalecký posudek z oboru restaurování malířských uměleckých děl – nástěnných maleb č. 62 č. j. NG 1712/2012 ze dne 29. 11. 2012 vyžádaný Ministerstvem kultury ČR, odbor památkové péče, odd. ochrany kulturních památek Usnesením č. j. MK 70576 /2012 OPP z 2. 11. 2012 v řízení o žádosti o povolení k restaurování kulturních památek ve

specializaci restaurování malířských uměleckých děl – nástěnných maleb, vedené pod sp. zn. MK-S 9771/2010 OPP.

7. Znalecký posudek z oboru restaurování malířských uměleckých děl – nástěnných maleb č. 63 č. j. NG 1713/2013 ze dne 29. 11. 2012 vyžádaný Ministerstvem kultury ČR, odbor památkové péče, odd. ochrany kulturních památek Usnesením č. j. MK 70741/2012 OPP z 5. 11. 2012 v řízení o žádosti o povolení k restaurování kulturních památek ve specializaci restaurování uměleckořemeslných nefigurálních malířských děl, vedené pod sp. zn. MK-S 11470/2011 OPP.

Restaurátorské oddělení provedlo v roce 2012 na základě smluv o dílo za účelem zjištění pravosti autorství uměleckých děl pro právnické a fyzické osoby 39 expertiz.

Chemicko-technologická laboratoř restaurátorského oddělení spolupracovala na všech průzkumech uměleckých děl jak v rámci restaurování, tak prováděných expertiz. Zpracovala 39 chemicko-technologických zpráv a analyzovala 300 vzorků.

Na všech znaleckých posudcích vypracovávaných pro Policii ČR se podílelo Restaurátorské oddělení ve spolupráci s kurátory všech sbírek.

Odbor registru a metodického centra ve spolupráci s jednotlivými sbírkami vykonává činnosti související s vývozy předmětů kulturní hodnoty z území České republiky. NG v Praze je pověřena vydávat osvědčení podle zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, pro trvalý vývoz i pro vývoz na dobu určitou výtvarných děl vymezených v bodě IV přílohy 1 tohoto zákona pro žadatele z hlavního města Prahy a z krajů Středočeského, Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského, Ústeckého, Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického. V roce 2012 byl:

Celkový počet přijatých žádostí	292
Celkový počet vydaných osvědčení na dobu určitou	126
Celkový počet vydaných osvědčení k trvalému vývozu	161
Celkový počet žádostí postoupených ministerstvu	0
Celkový počet vrácených žádostí	5

Vrácené žádosti nesplňovaly některou z předepsaných náležitostí a žadatel je ani po výzvě nedoplnil nebo NG nebyla podle přílohy 1 zákona č. 71/1994 Sb. příslušnou institucí k jejímu vyřízení anebo se rozhodl žadatel žádost o osvědčení zrušit.

Odbor registru a metodického centra zabezpečoval a koordinoval v rámci NG vyřizování žádostí o osvědčení pro vývoz předmětů kulturní hodnoty z území České republiky podle zákona č. 71/1994 Sb. a metodického pokynu Ministerstva kultury č. j. MK, prováděl jejich evidenci, v rámci kontroly prohledával databázi PSEUD a NPÚ.

V roce 2012 byly, stejně jako v předcházejících letech, zodpovídány dotazy žadatelů o vývoz podle zákona č. 71/1994 Sb. a byla vyhotovována písemná vyjádření k vývozu děl, která nenaplníjí kritéria zákona č. 71/1994 Sb. (nešlo o předměty kulturní hodnoty), pokud o ně bylo požádáno.

13

ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚŽNÉHO
INFORMOVÁNÍ
O ČINNOSTI

V roce 2012 Národní galerie v Praze podstatným způsobem změnila způsob informování veřejnosti o svých aktivitách. Zavedla jako standard přípravu speciálních webových stránek k významným výstavním projektů. Dosáhla výrazného zvýšení počtu tiskových ohlasů na své aktivity, což se projevilo také rekordní návštěvností, jíž dosáhly výstavní projekty ve Veletržním paláci. Národní galerie v Praze také inovovala, aktualizovala a rozšířila adresáře, na které zasílá aktuální informace elektronickou poštou. V roce 2012 rovněž připravila strukturu nových webových stránek organizace a výběrové řízení k jejich realizaci.

14

AUDITORSKÁ
A KONTROLNÍ ČINNOST

Tyto činnosti jsou průběžně zabezpečovány v referátu vnitřní kontroly a interního auditu NG, který byl zřízen podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě směrnicí GŘ č. 4/2002, č. j. 733/2002 ze dne 28. 06. 2002 „System vnitřní kontroly a auditu“ a příkazem GŘ č. 6/2002, č. j. 734/2002 ze dne 28. 06. 2002 „Zřízení referátu vnitřní kontroly a auditu“.

V souladu s vyhláškou MF ČR č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole bylo v rámci vnitřního kontrolního systému NG vypracováno a předloženo za rok 2012 celkem 16 auditů, zaměřených na rozsah a vedení závazků v účetnictví, analýzu dokumentace a inventarizaci skladových zásob výrobků a zboží odboru nakladatelství, vedení evidence autoprovozu, aktualizaci interního protikorupčního programu, statut a etický kodex interního auditu, rozsah a vymáhání neuhrazených pohledávek, prověření kalkulace provozních nákladů nájemce, vedení evidence a rozsah uzavřených dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti, zabezpečení sbírkových předmětů ve stálé expozici a depozitářích SMSU, financování kulturních projektů prostřednictvím sponzoringu. Z pohledu struktury bylo za rok 2012 předloženo 5 finančních auditů, 4 audity systémů, 3 audity výkonu a 4 audity jinak zaměřené.

15

MAJETEK NG A OBJEKTY
VYUŽÍVANÉ PRO VÝSTAVNÍ
ČINNOST

NG své výstavní projekty realizuje nejen v objektech, ve kterých je její sídlo a sídla jejích organizačních složek, ale i v dalších objektech, které dlouhodobě využívá na základě nájemního či jiného smluvního vztahu.

a) Přehled objektů v majetku České republiky, které spravuje NG

Palác Kinských, národní kulturní památka
Staroměstské nám. 12/601, 110 15 Praha 1

Veletržní palác, kulturní památka
Dukelských hrdinů 47, 170 00 Praha 7

Šternberský palác, kulturní památka
Hradčanské nám. 15, 118 00 Praha 1

Schwarzenberský palác, kulturní památka
Hradčanské nám. 185/2, 118 00 Praha 1

Salmovský palác, kulturní památka
Hradčanské nám. 186/1, 118 00 Praha 1

b) Přehled objektů, které NG využívala v roce 2011 pro výstavní činnost nebo provozovala na základě smluvních vztahů

Klášter sv. Anežky České, národní kulturní památka č. 407
U Milosrdných 17, 110 00 Praha 1

Klášter sv. Jiří, národní kulturní památka
Jiřské nám. č. p. 33, 119 00 Praha 1

Valdštejnská jízdárna, kulturní památka
součást komplexu budov č. p. 17 v Praze 1,
Valdštejnské nám. 4

Dům U Černé Matky Boží, kulturní památka
Ovocný trh 19, 110 00 Praha 1

Schwarzenberský palác

c) Některé další informace k objektům využívaným pro výstavy NG

Palác Kinských, národní kulturní památka

V paláci Kinských, který je ve správě NG od roku 1949, je sídlo NG, sídlo Sbírký grafiky a kresby a od listopadu 2009 též sídlo Sbírký orientálního umění. V roce 2011 se ve výstavních prostorách paláce otevřela nová expozice Sbírký orientálního umění a též dokončil nový výstavní prostor „Konírna paláce Kinských“.

Veletržní palác, kulturní památka

Ve Veletržním paláci je sídlo Sbírký moderního a současného umění, Sekce ekonomicko-provozní, Sekce odborných činností a rozsáhlé výstavní prostory, jichž v roce 2011 využívala pro výstavní projekty zejména Sbírký moderního a současného umění a Sbírký grafiky a kresby.

Šternberský palác, kulturní památka

Ve Šternberském paláci je sídlo Sbírký starého umění, výstavní prostory a knihovna NG. V roce 2011 zde byly prezentovány expozice a výstavy Sbírký starého umění.

Schwarzenberský palác, kulturní památka

Ve Schwarzenberském paláci je po dokončených rekonstrukcích od 27. 3. 2008 stálá expozice Baroko v Čechách a sídlí v něm část pracovníků Sbírký starého umění a archiv NG.

Kláster sv. Anežky České

Salmovský palác, kulturní památka

V roce 2011 probíhala komplexní rehabilitace paláce, která byla připravena již od roku 2006. Rekonstrukce Salmovského paláce tak navázala na rekonstrukci vedlejšího paláce Schwarzenberského. Do prostoru dvora mezi paláci byla na základě mezinárodní architektonické soutěže provedena vestavba vstupního objektu, která bude sloužit zároveň jako infocentrum NG. Stavební akce byla ukončena kolaudací v listopadu 2011. Téhož roku byla zahájena akce „Nové expozice a mobiliářové soubory Salmovského paláce“ a započaty přípravné práce pro budoucí expoziční provoz.

Kláster sv. Anežky České, národní kulturní památka č. 407
Objekt kláštera sv. Anežky České je NG užíván na základě smlouvy o nájmu nemovitostí a jejich správě mezi hlavním městem Praha a NG. Jsou v něm prezentovány expozice Sbírkou starého umění a je též sídlem části restaurátorského oddělení.

Kláster sv. Jiří, národní kulturní památka

NG využívá prostory kláštera sv. Jiří na základě smlouvy o nájmu nebytových prostor a pozemků Jiřského kláštera uzavřenou mezi Správou Pražského hradu a NG. V klášteře sv. Jiří, ve kterém je od 16. 5. 2008 nová stálá expozice „Umění 19. století v Čechách (1790–1910)“, je sídlo Sbírkou umění 19. století.

Dům U Černé Matky Boží

Valdštejská jízdárna, kulturní památka

V objektu Valdštejské jízdárny jsou prezentovány výstavy NG na základě smlouvy o přenechání k užívání a) nebytových prostorů Valdštejské jízdárny, b) movitého majetku, který tvoří vybavení prostorů Valdštejské jízdárny, jež byla uzavřena mezi Českou republikou – Kanceláří Senátu Parlamentu ČR a NG.

Dům U Černé Matky Boží, kulturní památka

Prostory objektu domu U Černé Matky Boží, který spravuje Státní fond kultury České republiky, byly v roce 2009 NG provozovány pro expozici českého kubismu na základě smlouvy o dílo uzavřené podle § 536 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., v platném znění k výzvě dle § 49 odst. 2 písm. b) zákona č. 199/1994 Sb. mezi Státním fondem kultury České republiky a NG.

16

ZÁKLADNÍ
PERSONÁLNÍ ÚDAJE

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2012

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21–30 let	3	14	17	7
31–40 let	14	30	44	17
41–50 let	21	35	56	22
51–60 let	27	55	82	33
61 let a více	16	37	53	21
celkem	81	171	252	100
%	32	68	100	*

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2012

Vzdělání dosažené	Muži	Ženy	Celkem	%
základní	4	5	9	3
vyučen *	21	11	32	13
střední odborné *	0	0	0	0
úplné střední *	22	66	88	35
úplné střední odborné *	0	0	0	0
vyšší odborné	1	2	3	1
vysokoškolské	36	84	120	48
celkem	84	168	252	100

*) Podle školského zákona č. 564/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů se používá jiná terminologie. Místo „střední odborné“ se používá pouze „střední“, místo „vyučen“ se používá označení „střední vzdělání s výučním listem“. Dále se nerozlišuje vzdělání „úplné střední“ a „úplné střední odborné“. Školský zákon zná pro oba tyto typy vzdělání pouze označení „střední vzdělání s maturitou“.

Celkový údaj o průměrných platech k 31. 12. 2012

	<i>Celkem</i>
Průměrný hrubý měsíční plat	21 808

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2012

	<i>Počet</i>
Nástupy	17
Odchody	17

Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2012

<i>Doba trvání</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
do 5 let	95	38
do 10 let	62	25
do 15 let	42	16
do 20 let	23	9
nad 20 let	30	12
celkem	252	100

17

HOSPODAŘENÍ

17.1 Údaje o majetku

Přehled dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku k 31. 12. 2012

<i>Ukazatel</i>	<i>Celkem (v tis. Kč)</i>
Dlouhodobý nehmotný majetek	4 144
Dlouhodobý hmotný majetek	2 581 603
v tom:	
odpisovaný	2 181 265
neodpisovaný	393 813
nedokončený	10 669

Celková hodnota pohledávek a závazků k 31. 12. 2012

<i>Ukazatel</i>	<i>Celkem (v tis. Kč)</i>
Pohledávky	7 265
Závazky	43 328

Celková hodnota pohledávek po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2012

<i>Ukazatel</i>	<i>Počet dlužníků</i>	<i>Celkem (v tis. Kč)</i>
Pohledávky řešeny právní cestou	11	5 117
Pohledávky řešeny písemným upomínáním	10	736

Celková hodnota závazků po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2012

<i>Ukazatel</i>	<i>Počet věřitelů</i>	<i>Celkem (v tis. Kč)</i>
Závazky řešeny soudní cestou	0	0

17.2 Přehled rozepsaných závazných ukazatelů

Viz příloha č. 4.

17.3 Zdůvodnění rozpočtových opatření provedených u rozepsaných závazných ukazatelů v průběhu roku

V roce 2012 bylo provedeno Ministerstvem kultury České republiky 20 úprav rozpočtu.

<i>Ukazatel</i>	<i>Schválený rozpočet (v tis. Kč)</i>	<i>Rozpočet po změnách včetně NNV (v tis. Kč)</i>
Příspěvek na provoz	204 167	235 483
Systémově určené výdaje	0	26 381
Individuálně posuzované výdaje	0	0

V průběhu roku byl upraven rozpočet a NG přiděleny účelově vázané prostředky. Čerpání těchto prostředků je uvedeno v následujících tabulkách (rozděleno na neinvestiční a investiční prostředky). Přijaté účelové prostředky byly vyčerpány hospodárně a efektivně, dle účelu určení. Dále došlo k zúčtování všech dotací, dle pokynů přidělení dotace a na základě schválení vyvedení ze záloh na transferové platby.

Neinvestice

Účel	Přidělená dotace (Kč)	Čerpání dotace (Kč)
Koncepční rozvoj výzkumné organizace	1 639 000	1 638 500
Cestovní náklady pro členy Pracovní skupiny Rady	30 000	30 000
Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800–1300	828 000	828 000
Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí	1 214 000	1 214 000
Pokrytí nákladů spojených se zajištěním předávání informací pro monitorování a řízení veřejných financí u dotčených vybraných jednotek	150 000	150 000
Dokončení digitalizace seriálu Dílo: listu věnovaného původní tvorbě české, hl. dekorativní	39 000	39 000
Nové expozice, interiérové soubory a mobiliář v Salmovském paláci	2 500 000	2 500 000
Metodické centrum pro muzea výtvarného umění Národní galerie v Praze – informační a metodické pracoviště – 5. fáze	600 000	600 000
Revize a kontroly všech objektů NG	500 000	500 000
Výkup uměleckých děl	1 530 000	1 530 000
Přeložení střešní krytiny na objektech kláštera sv. Anežky České	6 577 000	3 085 577
Vydání publikace o minulosti a současnosti Československého výstavního pavilonu v Benátkách	200 000	200 000

Investice

Účel	Přidělená dotace (Kč)	Čerpání dotace (Kč)
Vybavení depozitáře SGK	508 000	508 000
Modernizace ústředny EZS, klášter sv. Anežky České	145 000	145 000
Nové expozice, interiérové soubory a mobiliář v Salmovském paláci	9 920 700	9 920 700

17.4 Vyhodnocení údajů o příjmech nebo výnosech

Vlastní výnosy Národní galerie v Praze dosáhly výše 73 520 tis. Kč. Na těchto výnosech se v hlavní míře podílely příjmy ze vstupného ve výši 27 808 tis. Kč, dále příjmy z pronájmu nebytových prostor včetně služeb s tím související ve výši 12 951 tis. Kč. Fond reprodukce majetku ve výši 19 721 tis. Kč byl použit jako další zdroj k financování oprav a údržby budov a použití peněžních darů činilo celkem 8 506 tis. Kč.

17.5 Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činností

Financování ze státního rozpočtu bylo použito k zabezpečování nových provozních kapacit, především jde o novou expozici, interiérové soubory a mobiliář v Salmovském paláci a pokračovaly práce na přeložení střešní krytiny v areálu kláštera sv. Anežky České. Došlo k nákupu zařízení potřebného pro práci odborných pracovníků a tím i k zkvalitňování práce. Dále byly podpořeny projekty zabývající se výzkumnou prací a další. Prostředky byly čerpány v souladu s rozpočtovými pravidly.

Rozbor rovnoměrnosti čerpání příspěvku – provozní prostředky

Čtvrtletí	Čerpání (v tis. Kč)	% ročního limitu
I.	71 000	30,15
II.	41 100	17,45
III.	54 000	22,93
IV.	69 383	29,47
Celkem	235 483	100

Rozbor rovnoměrnosti čerpání příspěvku – systémové dotace

Čtvrtletí	Čerpání (v tis. Kč)	% ročního limitu
I.	0	0,0
II.	0	0,0
III.	1 216	12,26
IV.	8 705	87,74
Celkem	9 921	100

Srovnání výše prostředků 2008–2012

Rok	Provozní prostředky (v tis. Kč)	Účelové prostředky (v tis. Kč)	Investice systémové (v tis. Kč)	Investice individuální (v tis. Kč)
2008	235 405	5 254	16 627	3 000
2009	233 425	98 683	11 734	77 785
2010	213 343	59 261	15 314	87 143
2011	239 055	20 457	1 513	30 231
2012	235 483	12 969	9 921	0

17.6 Rozbor čerpání mzdových prostředků

Ukazatel	Rozpočet včetně úprav (v tis. Kč)	Skutečnost (v tis. Kč)
Platy zaměstnanců	55 697	56 003,04
Ostatní osobní náklady	1 167	1 361,30
Celkem mzdové náklady	56 864	57 364,34

Dle rozpisu schváleného rozpočtu a jeho úprav mohla NG v roce 2012 na mzdových nákladech čerpat 56 864 tis. Kč. Z toho 55 697 tis. Kč na platy zaměstnanců a 1 167 tis. Kč na ostatní osobní náklady.

Skutečné čerpání prostředků na platy zaměstnanců činilo 56 003,04 tis. Kč. Objem těchto prostředků byl překročen o 306,04 tis. Kč. Toto překročení bylo pokryto prostředky z Grantové agentury ČR a dále hrazeno z projektu financovaného mimorozpočtově. Z fondu odměn bylo hrazeno překročení platů ve výši 3,04 tis. Kč.

Skutečné čerpání OON činilo 1 361,3 tis. Kč. Objem těchto prostředků byl překročen o 194,3 tis. Kč. Překročení bylo pokryto jednak z prostředků z Grantové agentury ČR a dále hrazeno z projektu financovaného mimorozpočtově.

Průměrný přepočtený stav pracovníků nebyl naplněn o 33 pracovníků. To je důsledek jednak odchodů pracovníků na MD a jejich návratů na zkrácené úvazky, zkracování úvazků ze zdravotních či studijních důvodů a uzavírání pracovních poměrů na dobu určitou po dobu trvání výstav u některých profesí. Další důvodem je připravovaná restrukturalizace a reorganizace Národní galerie, kdy se přehodnocují jednotlivé procesy v organizaci a na uvolněná místa, pokud to není nutné, nejsou zatím přijímáni noví pracovníci.

17.7 Výdaje nebo náklady na výzkum a vývoj

Národní galerie v Praze se podílela prostřednictvím svých odborných pracovníků (řešitelů) na několika projektech v oblasti výzkumu a vývoje. Na jejich řešení získala finanční prostředky z Ministerstva kultury České republiky, Grantové agentury České republiky.

V roce 2012 byl ukončen projekt financovaný z Grantové agentury ČR (Západoevropské a středoevropské sochařství v 13.–16. století z fondů Národní galerie v Praze a českých veřejných sbírek). Byly zahájeny dva projekty financované ze zdrojů Grantové agentury ČR (Antonín Pelc – dílo jako zrcadlo dějin, politiky a ideologie, Václav Hollar: Kreslířské dílo).

Poskytovatel	Název projektu	Rozpočet (v tis. Kč)	Skutečnost (v tis. Kč)
Ministerstvo kultury ČR	Koncepční rozvoj výzkumné organizace	1 639	1 638,5
Ministerstvo kultury ČR	Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800–1300	828	828
Ministerstvo kultury ČR	Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí	1 214	1 214
Grantová agentura ČR	Antonín Pelc – dílo jako zrcadlo dějin, politiky a ideologie	743	513
Grantová agentura ČR	Václav Hollar: Kreslířské dílo	382	825
Grantová agentura ČR (spolupříjemci)	Západoevropské a středoevropské sochařství v 13.–16. století z fondů Národní galerie v Praze a českých veřejných sbírek	138	138

Pozn.: Podrobně viz příslušná kapitola vědy a výzkumu.

17.8 Přehled o čerpání finanční prostředků na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu EU

V roce 2012 nebyly čerpány finanční prostředky na programy ani projekty spolufinancované z rozpočtu EU.

17.9 Spolupráce se zahraničím

Národní galerie v Praze je institucionálním členem vrcholné oborové organizace ICOM (International Council of Museums) a pravidelně se zúčastňuje jejich aktivit. Pouze do května 2011 se instituce v rozsáhlé míře angažovala v mezinárodní spolupráci formou výměn výstav a zapůjčování sbírkových předmětů na výstavy. Od června 2011 je tato spolupráce velmi složitá v důsledku arbitráže ČR se soukromou firmou, kdy hrozí zadržení uměleckých děl mimo území ČR.

Členství NG v mezinárodních institucích

Členství	Výše ročního příspěvku (v Kč)
ICOM	16 300
The International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works (IIC)	6 300 (150 GBP)
Amici della Scala – volné podporovací sdružení – účast je automatická po první reakci a institucionální	0

Členství odborných pracovníků v mezinárodních institucích

Jméno pracovníka	Členství	Výše ročního příspěvku (v Kč)
Ing. Vladimír Rösel	individuální člen ICOM	1 500
prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.	individuální člen ICOM	1 500
PhDr. Olga Kotková	členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
	členka HNA (Historians of Netherlandish Art)	0
PhDr. Hana Seifertová	individuální členka ICOM	1 500
	členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
	členka HNA (Historians of Netherlandish Art)	0
Anja K. Ševčík, M.A.	individuální členka ICOM	1 500
	členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
	členka HNA (Historians of Netherlandish Art)	0
PhDr. Tomáš Hladík	individuální člen ICOM	1 500
Mgr. Andrea Rousová	individuální členka ICOM	1 500
Mgr. Lenka Stolárová	individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Petr Příbyl	individuální člen ICOM	1 500
PhDr. Anna Rollová, CSc.	členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0

<i>Jméno pracovníka</i>	<i>Členství</i>	<i>Výše ročního příspěvku (v Kč)</i>
Mgr. Alena Volrábová	členka sdružení ředitelů veřejných sbírek grafického umění International Advisory Committee of Keepers of Public Collections of Graphic Art	0
	individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Petra Zelenková	individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Anna Pravdová	individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Marcela Vondráčková	individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Jan Klípa	individuální členka ICOM	1 500
doc. Ing. arch. Radomíra Sedláková, CSc.	členka CICA/Mezinárodní výbor kritiků architektury	0
ak. mal. a restaurátorka Zora Grohmanová	individuální členka ICOM	1 500
Ing. Jana Odvárková	Historic Scotland's TCRE Group (TCRE – Technical Conservation, Research and Education Group)	0
PhDr. Gabriela Šimková	Art Beyond Sight Organization: individuální členka mezinárodní organizace edukátorů umění pro nevidomé a slabozraké	0

17.10 Výdaje na účast na mezinárodních konferencích, obdobných akcích a zahraničních služebních cestách

Na zahraniční služební cesty bylo vydáno 905,6 tis. Kč. Částka byla použita na badatelské pracovní cesty v rámci jednotlivých grantů (VaV MK ČR, a GA ČR). Ostatní finanční prostředky byly použity na kurýrní cesty, badatelské pracovní cesty v rámci výstavních projektů a dále k prezentaci, zachování a navázání nových kontaktů pro Národní galerii. Samozřejmá je účast na sympoziích a konferencích. Zahraniční služební cesty byly uskutečněny do následujících destinací.

<i>Destinace</i>	<i>Počet cest</i>
Belgie	4
Čína	1
Francie	9
Itálie	9
Japonsko	1
Jižní Korea	1
Maďarsko	1
Německo	20
Nizozemí	6
Polsko	3
Rakousko	8
Slovensko	8
Slovinsko	2
Španělsko	2
Švýcarsko	2
USA	4
Velká Británie	5

<i>Účel</i>	<i>Částka (v tis. Kč)</i>
Tuzemské služební cesty	230,17
Zahraniční služební cesty	905,60
Celkem	1 135,77

17.11 Výdaje nebo náklady účelově určené na financování programů reprodukce majetku vedených v informačním systému programového financování

Program	Neinvestiční prostředky (v tis. Kč)	Investiční prostředky (v tis. Kč)	Skutečnost (v tis. Kč)	Použití RF MK (v tis. Kč)	Převod do RF MK (v tis. Kč)
134V515000053 Nové expozice, interiérové soubory a mobiliář v Salmovském paláci	2 500	9 920,7	12 420,7	0	0

17.12 Zdůvodnění hospodářského výsledku

Výsledek hospodaření k 31. 12. 2012 představuje v hlavní činnosti ztrátu ve výši 1 396 563,74 Kč a v hospodářské činnosti zisk ve výši 1 432 641,55 Kč. Tzn. že kumulovaný hospodářský výsledek činí zisk ve výši 36 077,81 Kč.

V průběhu roku 2012 ovlivnila ekonomiku Národní galerie v Praze celá řada vlivů, které přispěly k hospodářskému výsledku organizace.

Národní galerie se snažila maximálně plnit rozpočet, který si stanovila. Celkové výnosy byly překročeny o 1 procento a též celkové náklady byly překročeny o 1 procento. Výnosy i přes veškeré maximální úsilí nebyly naplněny v oblasti pronájmů a prodeje vlastních výrobků. Na základě těchto skutečností bude zaveden v organizaci nový systém pro pronájmy a distribuci vlastních výrobků. To bude řešit restrukturalizace a reorganizace v roce 2013. Výnosy z prodeje služeb, a to především výnosy ze vstupného se podařilo naplnit i s tím, že byly uzavřeny dva objekty (klášter sv. Jiří – ukončení smlouvy se SPH k 30. 6. 2012, dům u Černé Matky Boží – ukončení smlouvy se SFK k 30. 9. 2012) a zpřístupněn jeden objekt (Salmovský palác od 30. 11. 12 pro veřejnost). Též bylo sníženo vstupné do objektů a zavedeno kombinované vstupné. V oblasti nákladů byly překročeny položky spotřeba materiálu a opravy a udržování. Tyto navýšené náklady souvisejí se stavem spravovaných, objektů, zejména s Veletržním palácem, kde byla nutná oprava čerpadel. Významné navýšení účetní položky ostatní náklady z činnosti bylo dáno navýšením pojištění organizace v rámci rezortního výběrového řízení a náklady souvisejícími s vyúčtováním partnerů projektu Spare-time. V souvislosti s mnoha změnami v oblasti účetnictví, veřejných zakázek, zákona o DPH a dalších byla navýšena účetní položka nákladů na odborný rozvoj zaměstnanců.

V roce 2012 se konalo několik jednání na MK ČR, kde bylo hodnoceno hospodaření Národní galerie v Praze a plnění schváleného rozpočtu. Neplnění nákladů bylo především u účetní položky spotřeba materiálu, spotřeba energie, opravy a udržování objektů a služeb. To se převážně vázalo na neudržitelný stav objektů, které Národní galerie spravuje, kdy náklady na servisní materiál, opravu, servis a údržbu technologií a zařízení v jednotlivých spravovaných objektech vzhledem k jejich době pořízení a současné účinnosti narůstají. Možné úspory by byly realizovatelné, pouze pokud by byly schváleny jednotlivé investiční akce, které má Národní galerie ve svém investičním plánu. Navýšení nákladů na energie bylo především u objektu Veletržního paláce, kde byla zavedena energetická opatření směřující k úsporám a na další opatření neměla organizace finanční prostředky. Nejen proto byl organizaci navýšen příspěvek na provoz ve výši 11 216 tis. Kč. Což významnou měrou přispělo k vyrovnanému hospodaření organizace.

V roce 2012 Národní galerie v Praze hledala a zaváděla úsporná opatření především v nákladových položkách (např. výběrová řízení na nové dodavatele služeb, přísnější kritéria pro výběr dodavatele – metodické pokyny MK ČR). Též byl maximálně redukován výstavní a ediční plán, kde kritériem bylo nesnižovat veřejnou službu. Dále se podařilo pronajmout prostory určené pro kavárenský provoz v Salmovském paláci. Ve Veletržním paláci byla dokončena revitalizace objektu a ten se otevřel širšímu spektru návštěvníků.

I přes tyto výše zmiňované negativní vlivy se podařilo Národní galerii prezentovat několik kvalitních výstavních projektů, které byly z převážné části hrazeny mimorozpočtově. Což dokazuje i zvýšená návštěvnost oproti předchozím rokům a rekordní návštěvnost Veletržního paláce.

Dle rozpisu schváleného rozpočtu a jeho úprav mohla NG v roce 2012 na mzdových nákladech čerpat 56 864 tis. Kč. Z toho 55 697 tis. Kč na platy zaměstnanců a 1 167 tis. Kč na ostatní osobní náklady.

Skutečné čerpání prostředků na platy zaměstnanců činilo 56 003,04 tis. Kč. Objem těchto prostředků byl překročen o 306,04 tis. Kč. Toto překročení bylo pokryto prostředky z Grantové agentury ČR a dále hrazeno z projektu financovaného mimorozpočtově. Z fondu odměn bylo hrazeno překročení platů ve výši 3,04 tis. Kč.

Skutečné čerpání OON činilo 1 361,3 tis. Kč. Objem těchto prostředků byl překročen o 194,3 tis. Kč. Překročení bylo pokryto jednak z prostředků z Grantové agentury ČR a dále hrazeno z projektu financovaného mimorozpočtově.

V roce 2012 byl ukončen jeden projekt v rámci programů GA ČR a dva projekty financované z programů GA ČR byly zahájeny. Byl zahájen i jeden projekt v rámci financování projektů NAKI.

17.13 Údaje o hlavních skupinách příjemců služeb

Hlavní skupiny

1. **Odborná veřejnost:** zejména profesionální pracovníci muzeí a galerií, pracovníci památkové péče, studenti a učitelé vysokých škol příslušného zaměření a další badatelé.
2. **Laičtí zájemci:** zejména neprofesionální zájemci o dějiny a umění (včetně zahraničních turistů), studenti a učitelé středních škol.
3. **Děti a mládež.**

17.14 Příloha

Rozvaha

Výkaz zisku a ztráty

Stavy na bankovních účtech

Přehled rozepsaných závazných ukazatelů

Rozvaha

ORGANIZAČNÍ SLOŽKY STÁTU
 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY, SVAZKY OBCÍ, REGIONÁLNÍ RADY REGIONŮ SOUDRŽNOSTI
 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
 STÁTNÍ FONDY, POZEMKOVÝ FOND ČESKÉ REPUBLIKY

IČO : 00023281	Název organizace : Národní galerie v Praze
Právní forma : příspěvková organizace	Sídlo :

sestavená k 31.12.2012

v Kč, s přesností na dvě desetinná místa

okamžik sestavení: 22.02.2013 08:03

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
	AKTIVA CELKEM		2 634 859 674.49	827 298 924.77	1 807 560 749.72	1 854 314 607.49
A.	Stálá aktiva		2 585 896 600.50	822 300 376.16	1 763 596 224.34	1 807 263 696.39
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		4 143 640.26	3 834 772.26	308 868.00	38 172.00
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
2.	Software	013	1 707 488.20	1 686 020.20	21 468.00	38 172.00
3.	Ocenitelná práva	014				
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 084 631.06	1 084 631.06		
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	1 064 121.00	1 064 121.00		
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný	041	287 400.00		287 400.00	
8.	Uspořádací účet tech. zhodnocení	044				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	051				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		2 581 603 511.46	818 465 603.90	1 763 137 907.56	1 805 064 449.14
1.	Pozemky	031	346 574 664.00		346 574 664.00	346 574 664.00
2.	Kulturní předměty	032	866 741.00		866 741.00	909 216.00
3.	Stavby	021	1 823 688 382.76	546 537 290.71	1 277 151 092.05	1 308 527 507.05
4.	Samostatné movité věci a soubory	022	354 806 086.86	226 641 845.55	128 164 241.31	147 197 638.09
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025				
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	45 286 467.64	45 286 467.64		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný	042	10 381 169.20		10 381 169.20	1 855 424.00
9.	Uspořádací účet tech. zhodnocení	045				
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	052				
III.	Dlouhodobý finanční majetek		0.00	0.00	0.00	0.00
1.	Majetkové účasti v osobách s	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do	063				
4.	Dlouhodobé půjčky	067				
5.	Terminované vklady dlouhodobé	068				
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
7.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek	043				
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	053				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
IV.	Dlouhodobé pohledávky		149 448.78	0.00	149 448.78	2 161 075.25
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	71 600.00		71 600.00	79 210.00
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466				
5.	Dlouhodobé pohledávky z nástrojů	468	77 848.78		77 848.78	2 081 865.25
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
7.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na	471				
B.	Oběžná aktiva		48 963 073.99	4 998 548.61	43 964 525.38	47 050 911.10
I.	Zásoby		29 792 449.99	0.00	29 792 449.99	31 228 344.53
1.	Pořízení materiálu	111				
2.	Materiál na skladě	112	53 291.58		53 291.58	62 514.58
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121	2 261 722.16		2 261 722.16	2 494 845.42
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123	24 882 589.60		24 882 589.60	25 842 973.19
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132	2 594 846.65		2 594 846.65	2 828 011.34
9.	Zboží na cestě	138				
10.	Ostatní zásoby	139				
II.	Krátkodobé pohledávky		11 522 974.72	4 998 548.61	6 524 426.11	10 556 478.23
1.	Odeběratelé	311	7 265 065.70	4 843 098.95	2 421 966.75	3 438 768.01
2.	Směnky k inkasu	312				
3.	Pohledávky za eskontované cenné	313				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	1 960 754.87		1 960 754.87	3 615 076.00
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				
6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci	316				
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených	317				
8.	Pohledávky z titulu daní a obdobných	318				
9.	Pohledávky ze sdílených daní	319				
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335	99 013.90		99 013.90	54 488.20
11.	Zúčtování s institucemi sociálního	336				
12.	Daň z příjmů	341	17 508.30		17 508.30	1 865 526.30
13.	Jiné přímé daně	342				
14.	Daň z přidané hodnoty	343				
15.	Jiné daně a poplatky	344				
16.	Pohledávky za vybranými ústředními	346				
17.	Pohledávky za vybranými místními	348				
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351				
19.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361				
20.	Pevné termínové operace a opce	363				
21.	Pohledávky z finančního zajištění	365				
22.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367				
23.	Krátkodobé pohledávky z nástrojů	371				
24.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na	373				
25.	Náklady příštích období	381	366 728.69		366 728.69	719 005.06
26.	Příjmy příštích období	385	16 453.60		16 453.60	5 262.00
27.	Dohadné účty aktivní	388	1 642 000.00		1 642 000.00	731 000.00
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	155 449.66	155 449.66		127 352.66

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
III.	Krátkodobý finanční majetek		7 647 649.28	0.00	7 647 649.28	5 266 088.34
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jiné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245				
6.	Účty spravovaných prostředků	247				
7.	Souhrnné účty	248				
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou	249				
9.	Běžný účet	241	5 054 307.92		5 054 307.92	3 456 389.07
10.	Běžný účet FKSP	243	134 358.17		134 358.17	49 477.82
11.	Základní běžný účet územních	231				
12.	Běžné účty fondů územních	236				
13.	Běžné účty státních fondů	224				
14.	Běžné účty fondů organizačních složek	225				
15.	Ceniny	263	472 200.00		472 200.00	471 840.00
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	1 986 783.19		1 986 783.19	1 288 381.45

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		1 807 560 749.72	1 854 314 607.49
C.	Vlastní kapitál		1 751 095 257.77	1 795 504 608.70
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		1 745 600 993.56	1 787 733 845.36
1.	Jmění účetní jednotky	401	1 747 138 592.14	1 789 271 745.32
2.	Fond privatizace	402		
3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403		
4.	Kurzové rozdíly	405		- 301.38
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	-1 537 598.58	-1 537 598.58
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
7.	Opravy minulých období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		5 458 186.40	7 747 092.78
1.	Fond odměn	411	2 940 589.00	2 943 628.00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	228 576.45	58 133.69
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	23 670.56	
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	601 722.17	4 745 331.09
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	1 663 628.22	
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření		36 077.81	23 670.56
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493	36 077.81	23 670.56
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431		
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	432		
IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočt.hospodaření		0.00	0.00
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222		
2.	Zvláštní výdajový účet	223		
3.	Účet hospodaření státního rozpočtu	227		
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých období	404		

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
D.	Cizí zdroje		56 465 491.95	58 809 998.79
I.	Rezervy		0.00	0.00
1.	Rezervy	441		
II.	Dlouhodobé závazky		0.00	0.00
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	453		
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
5.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		
6.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
7.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	458		
8.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
9.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472		
III.	Krátkodobé závazky		56 465 491.95	58 809 998.79
1.	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	43 328 228.65	48 876 019.79
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	630 031.00	731 276.00
8.	Závazky z dělené správy a kaucí	325		
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
10.	Přijaté zálohy daní	327		
11.	Závazky z výběru daní	328		
12.	Závazky ze sdílených daní	329		
13.	Zaměstnanci	331	3 931 458.00	4 333 435.00
14.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	20 379.00	3 680.00
15.	Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	336	2 167 365.00	2 243 426.00
16.	Daň z příjmů	341		
17.	Jiné přímé daně	342	466 508.00	580 474.00
18.	Daň z přidané hodnoty	343	402 212.93	145 175.78
19.	Jiné daně a poplatky	344		
20.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345		
21.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	500.00	
22.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349		
23.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
24.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
25.	Pevné termínové operace a opce	363		
26.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
27.	Závazky z finančního zajištění	366		
28.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
29.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	372		
30.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	190 000.00	
31.	Výdaje příštích období	383		
32.	Výnosy příštích období	384	477 591.00	
33.	Dohadné účty pasivní	389	3 289 024.42	
34.	Ostatní krátkodobé závazky	378	1 562 193.95	1 896 512.22

V ý k a z z i s k u a z t r á t y

ORGANIZAČNÍ SLOŽKY STÁTU
 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY, SVAZKY OBCÍ, REGIONÁLNÍ RADY REGIONŮ SOUDRŽNOSTI
 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
 STÁTNÍ FONDY, POZEMKOVÝ FOND ČESKÉ REPUBLIKY

IČO : 00023281	Název organizace : Národní galerie v Praze
Právní forma : příspěvková organizace	Sídlo :

sestavený k 31.12.2012

v Kč, s přesností na dvě desetinná místa

okamžik sestavení: 22.02.2013 08:04

pol.č.	Název položky	účet	B Ě Ž N Ě O B D O B Í		M I N U L Ě O B D O B Í	
			Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
			1	2	3	4
A.	NÁKLADY CELKEM		333 460 888.35	2 312 443.76	336 758 753.02	3 328 024.14
I.	Náklady z činnosti		331 564 801.62	2 312 443.76	333 738 467.85	3 328 024.14
1.	Spotřeba materiálu	501	6 524 136.49		7 708 407.73	
2.	Spotřeba energie	502	54 030 275.95		51 402 734.96	
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných	503				
4.	Prodané zboží	504	1 418 321.51		936 087.23	
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506				
6.	Aktivace oběžného majetku	507			-1 471.60	
7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	1 125 967.20		3 545 895.95	
8.	Opravy a udržování	511	25 238 119.82		31 398 629.06	
9.	Cestovné	512	1 135 773.15		1 695 716.63	
10.	Náklady na reprezentaci	513	803 133.86		628 590.30	
11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516				
12.	Ostatní služby	518	102 063 939.99		105 496 099.16	
13.	Mzdové náklady	521	57 364 339.00		59 199 899.00	359 165.00
14.	Zákonné sociální pojištění	524	19 146 645.00		19 637 121.00	
15.	Jiné sociální pojištění	525	179 333.00			
16.	Zákonné sociální náklady	527	1 921 040.39		586 048.49	3 591.65
17.	Jiné sociální náklady	528			1 192 960.00	
18.	Daň silniční	531				
19.	Daň z nemovitostí	532				
20.	Jiné daně a poplatky	538	77 391.10		181 461.93	
21.	Vratky daní z nadměrných odpočtů	539				
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	2 340.00		7 000.00	
23.	Jiné pokuty a penále	542	1 000.00		1 000.00	
24.	Dary	543				
25.	Prodaný materiál	544				
26.	Manka a škody	547	55 000.00			
27.	Tvorba fondů	548				
28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	52 397 800.78		46 910 367.25	
29.	Zůstatková cena prodaného	552				
30.	Zůstatková cena prodaného	553				
31.	Prodané pozemky	554				
32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555				
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	1 260 138.67		2 071 023.82	
34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557				
35.	Náklady z drobného dlouhodobého	558	2 062 096.80			
36.	Ostatní náklady z činnosti	549	4 758 008.91	2 312 443.76	1 140 896.94	2 965 267.49

Jl.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
			Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
II.	Finanční náklady		48 068.73	0.00	1 399 793.17	0.00
1.	Prodané cenné papíry a podíly	561				
2.	Úroky	562				
3.	Kurzové ztráty	563	48 068.73		78 240.07	
4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564				
5.	Ostatní finanční náklady	569			1 321 553.10	
III.	Náklady na transfery		0.00	0.00	0.00	0.00
1.	Náklady vybraných ústředních vládních	571				
2.	Náklady vybraných místních vládních	572				
IV.	Náklady ze sdílených daní a poplatků		0.00	0.00	0.00	0.00
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů	581				
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů	582				
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané	584				
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585				
5.	Náklady z ostatních sdílených daní a	586				
V.	Daň z příjmů		1 848 018.00	0.00	1 620 492.00	0.00
1.	Daň z příjmů	591	1 848 018.00		1 620 492.00	
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
			Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
B.	VÝNOSY CELKEM		332 064 324.61	3 745 085.31	335 969 413.34	4 141 034.38
I.	Výnosy z činnosti		73 515 854.44	3 745 085.31	65 092 959.86	4 141 034.38
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	2 897 134.67		3 221 587.77	
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	30 486 277.57	1 226 592.00	31 060 287.79	670 793.46
3.	Výnosy z pronájmu	603	12 951 261.17		12 740 346.20	
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	1 988 445.94		1 362 146.74	
5.	Výnosy ze správních poplatků	605				
6.	Výnosy z místních poplatků	606				
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607				
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	49 889.86	2 518 493.31	27 150.95	3 470 240.92
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	97 045.00		50 000.00	
10.	Jiné pokuty a penále	642				
11.	Výnosy z odepsaných pohledávek	643			5 480.13	
12.	Výnosy z prodeje materiálu	644				
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého	645				
14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého	646				
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647				
16.	Čerpání fondů	648	19 723 791.96		16 073 211.01	
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	5 322 008.27		552 749.27	

Poř.č.	Název položky		1	2	3	4
			BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
			Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
II.	Finanční výnosy		4 552.75	0.00	15 372.09	0.00
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661				
2.	Úroky	662	2 182.68		2 296.15	
3.	Kurzové zisky	663	2 370.07		13 075.94	
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664				
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního	665				
6.	Ostatní finanční výnosy	669				
III.	Výnosy z daní a poplatků		0.00	0.00	0.00	0.00
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631				
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632				
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633				
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634				
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635				
6.	Výnosy z majetkových daní	636				
7.	Výnosy z energetických daní	637				
8.	Výnosy z daně silniční	638				
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639				
IV.	Výnosy z transferů		258 543 917.42	0.00	270 861 081.39	0.00
1.	Výnosy vybraných ústředních vládních	671	258 543 917.42		270 861 081.39	
2.	Výnosy vybraných místních vládních	672				
V.	Výnosy ze sdílených daní		0.00	0.00	0.00	0.00
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických	681				
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů	682				
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané	684				
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685				
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686				
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688				
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		451 454.26	1 432 641.55	831 152.32	813 010.24
2.	Výsledek hospodaření účetního období		-1 396 563.74	1 432 641.55	- 789 339.68	813 010.24

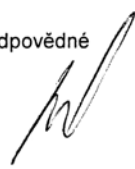
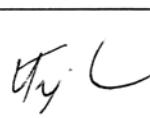
Stavy a obraty na bankovních účtech PO

IČO : 00023281	Název organizace : Národní galerie v Praze
Právní forma : příspěvková organizace	Sídlo :

stav k 31.12.2012

v Kč, s přesností na dvě desetinná místa

Název bankovního účtu	Kód bank. účtu	Kód druhu org.	Kód banky	Počáteční stav k 1.1.	Stav ke konci vykazovaného období	Změna stavu bankovních účtů
text	a	b	c	101	102	103
Fond kulturních a sociálních potřeb	04	03	0100	49 477.82	134 358.17	-84 880.35
Běžný účet	06	03	0100	3 423 143.71	4 180 544.34	- 757 400.63
Ostatní běžné účty	07	03	0100	7.99		7.99
Běžné účty v cizí měně v přepočtu na Kč	08	03	0100	33 237.37	873 763.58	- 840 526.21
C E L K E M				3 505 866.89	5 188 666.09	-1 682 799.20

Odesláno dne: 24.1.2013	Razítko: Národní galerie v Praze Staroměstské náměstí 12 110 15 Praha 1 -9-	Podpis odpovědné osoby: 	Podpis osoby odpovědné za sestavení: Sejnoha
Okamžik sestavení: 22.1.2013	Telefon: 224301321		

ROZP SPO 1-01 Přehled rozpočtu nákladů a výnosů státních příspěvkových organizací a další doplňující údaje - hlavní činnost

Období: Rok	Kapitola	Účetní jednotka	IČO	Hodnota
12 . 2012	334 - Ministerstvo kultury	Národní galerie v Praze	00023281	v Kč na 2 des. místa

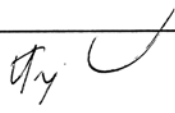
ROZP SPO 1-01 - část I. Přehled rozpočtu nákladů a výnosů státních příspěvkových organizací

číslo pol.	Název položky	účet	Schválený rozpočet	Skutečnost minulého roku
1	NÁKLADY CELKEM (součet pol. 2 + 38 + 44 + 47)		294 677 000.00	336 758 753.02
2	Náklady z činnosti (součet pol. 3 až 37)		293 677 000.00	333 738 467.85
3	Spotřeba materiálu	501	4 000 000.00	7 708 407.73
4	Spotřeba energie	502	46 000 000.00	51 402 734.96
5	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	503		
6	Prodané zboží	504	1 000 000.00	936 087.23
7	Aktivace dlouhodobého majetku	506		
8	Aktivace oběžného majetku	507		-1 471.60
9	Změna stavu zásob vlastní výroby	508		3 545 895.95
10	Opravy a udržování	511	18 000 000.00	31 398 629.06
11	Cestovné	512	500 000.00	1 695 716.63
12	Náklady na reprezentaci	513	600 000.00	628 590.30
13	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516		
14	Ostatní služby	518	89 772 000.00	105 496 099.16
15	Mzdové náklady	521	55 503 000.00	59 199 899.00
16	Zákonné sociální pojištění	524	18 871 000.00	19 637 121.00
17	Jiné sociální pojištění	525	210 000.00	
18	Zákonné sociální náklady	527	1 808 000.00	586 048.49
19	Jiné sociální náklady	528		1 192 960.00
20	Daň silniční	531		
21	Daň z nemovitostí	532		
22	Jiné daně a poplatky	538	180 000.00	181 461.93
23	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	10 000.00	7 000.00
24	Jiné pokuty a penále	542	5 000.00	1 000.00
25	Dary	543		
26	Prodaný materiál	544		
27	Manka a škody	547		
28	Tvorba fondů	548		
29	Odpisy dlouhodobého majetku	551	54 728 000.00	46 910 367.25
30	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552		
31	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553		
32	Prodané pozemky	554		
33	Tvorba a zúčtování rezerv	555		
34	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	1 200 000.00	2 071 023.82
35	Náklady z vyřazených pohledávek	557		
36	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558		
37	Ostatní náklady z činnosti	549	1 290 000.00	1 140 896.94

číslo pol.	Název položky	účet	Schválený rozpočet	Skutečnost minulého roku
38	Finanční náklady (součet pol. 39 až 43)		0.00	1 399 793.17
39	Prodané cenné papíry a podíly	561		
40	Úroky	562		
41	Kurzové ztráty	563		78 240.07
42	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564		
43	Ostatní finanční náklady	569		1 321 553.10
44	Náklady na transfery (součet pol. 45 + 46)		0.00	0.00
45	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571		
46	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	572		
47	Daň z příjmů (součet pol. 48 + 49)		1 000 000.00	1 620 492.00
48	Daň z příjmů	591	1 000 000.00	1 620 492.00
49	Dodatečné odvody daně z příjmů	595		
50	VÝNOSY CELKEM (součet pol. 51 + 66 + 72)		294 677 000.00	335 969 413.34
51	Výnosy z činnosti (součet pol. 52 až 65)		88 490 000.00	65 092 959.86
52	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	7 000 000.00	3 221 587.77
53	Výnosy z prodeje služeb	602	45 000 000.00	31 060 287.79
54	Výnosy z pronájmu	603	16 000 000.00	12 740 346.20
55	Výnosy z prodaného zboží	604	2 000 000.00	1 362 146.74
56	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	30 000.00	27 150.95
57	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	50 000.00	50 000.00
58	Jiné pokuty a penále	642		
59	Výnosy z odepsaných pohledávek	643	10 000.00	5 480.13
60	Výnosy z prodeje materiálu	644		
61	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645		
62	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646		
63	Výnosy z prodeje pozemků	647		
64	Čerpání fondů	648	18 000 000.00	16 073 211.01
65	Ostatní výnosy z činnosti	649	400 000.00	552 749.27
66	Finanční výnosy (součet pol. 67 až 71)		20 000.00	15 372.09
67	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661		
68	Úroky	662	10 000.00	2 296.15
69	Kurzové zisky	663	10 000.00	13 075.94
70	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
71	Ostatní finanční výnosy	669		
72	Výnosy z transferů (součet pol. 73 + 74)		206 167 000.00	270 861 081.39
73	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	206 167 000.00	270 861 081.39
74	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672		
75	Výsledek hospodářství před zdaněním (součet pol. 50 - 2 - 38 - 44)		1 000 000.00	831 152.32
76	Výsledek hospodářství po zdanění (+/-) (součet pol. 50 - 1)		0.00	- 789 339.68

.OZP SPO 1-01 - část II. Doplňující údaje - hlavní činnost státních příspěvkových organizací

číslo pol.	Doplňující údaje	Schválený rozpočet	Skutečnost minulého roku
77	Platy zaměstnanců (z AE k účtu 521)	54 781 000.00	57 007 669.00
78	Ostatní osobní náklady (z AE k účtu 521)	722 000.00	2 192 230.00
79	Příspěvek na provoz od zřizovatele (z AE k účtu 671)	204 167 000.00	245 635 000.00
80	Individuální a systémové dotace na financování programů a akcí od zřizovatele (z AE k účtu 671)		10 510 251.00
81	Dotace na výzkum a inovace od poskytovatelů jiných než od zřizovatele (z AE k účtu 671)		1 476 000.00
82	Dotace na úhradu provozních výdajů, které mají být kryty z rozpočtu EU (z AE k účtu 671)		
83	Dotace na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv (z AE k účtu 671)		3 500 336.72
84	Ostatní příspěvky a dotace (z AE k ú.671,672)	2 000 000.00	9 739 493.67
85	Závazky vůči státnímu rozpočtu celkem	30 500 000.00	28 800 000.00
86	v tom: odvod z provozu a odpisů	30 500 000.00	28 800 000.00
87	odvod příjmů z prodeje nemovitého státního majetku		
88	ostatní odvody		
89	Příspěvky a dotace ze státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace celkem	0.00	3 516 000.00
90	v tom: institucionální		2 635 000.00
91	účelové		881 000.00
92	Použití prostředků rezervního fondu	2 000 000.00	9 965 956.83
93	Přepočtený počet zaměstnanců	247.00	224.00
94	Průměrný plat (mzda) měsíčně v Kč	18 482.12	21 208.00

Sestavil: Šejnoha

Kontroloval: Ing. Pouchová

Datum a podpis: 22.1.2013

Datum a podpis: 22.1.2013

VÝROČNÍ ZPRÁVA
Národní galerie v Praze 2012

Koordinátor: Nikolaj Savický
Redakce: Lenka Zapletalová
Grafická úprava a sazba: Lenka Blažejová
© Národní galerie v Praze, 2013
ISSN 1213-7081
ISBN 978-80-7035-532-9

Text výroční zprávy Národní galerie v Praze 2012
je rovněž přístupný na internetové adrese: www.ngprague.cz